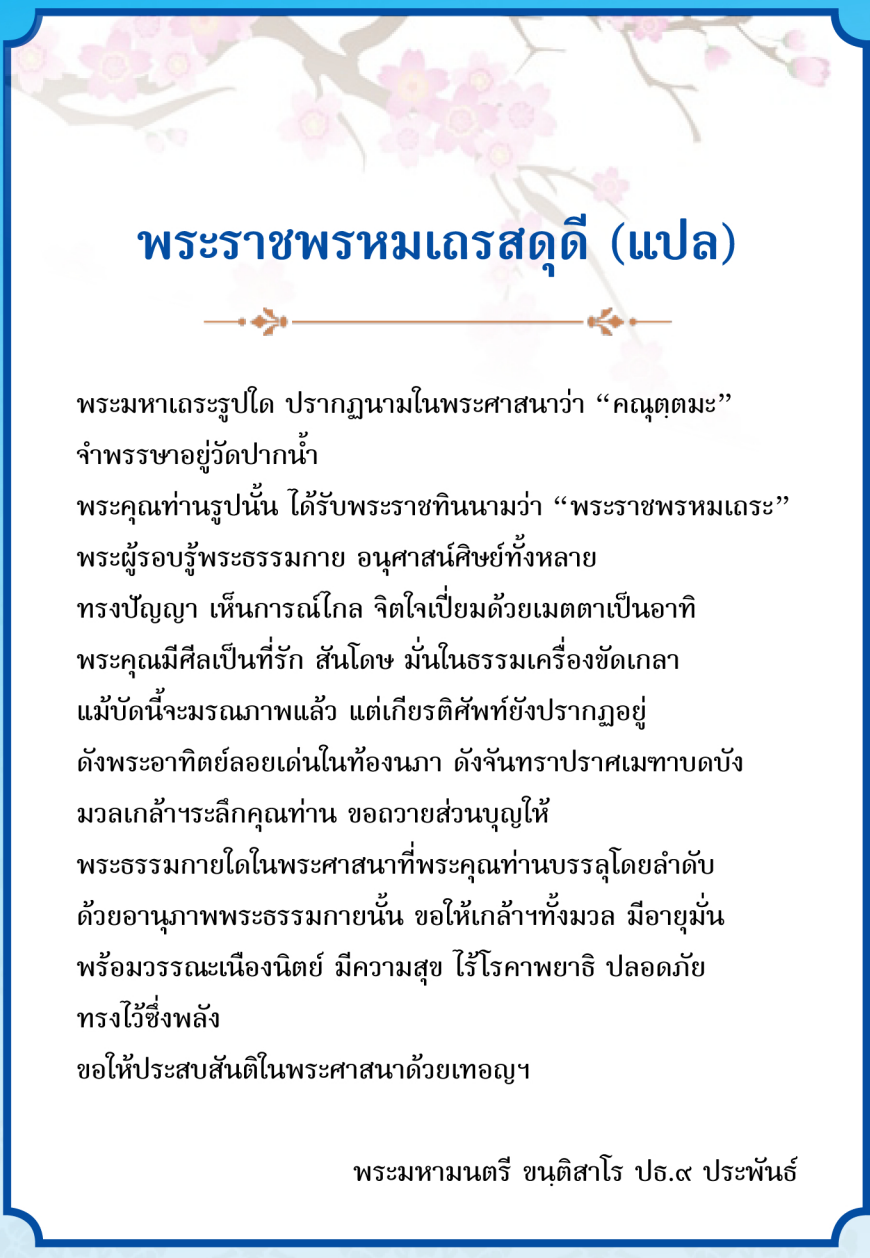

หลวงปู่...
พระภิกษุพรหมเถร

พระราชพรหมเถร
(วีระ คณุตตโม)

พระราชพรหมเถรสดุดี (แปล)

พระมหาเถรรูปใด ปรากฏนามในพระศาสนาว่า “คุณุตตมะ”
จำพรรษาอยู่วัดปากน้ำ
พระคุณท่านรูปนั้น ได้รับพระราชทินนามว่า “พระราชพรหมเถร”
พระผู้รอบรู้พระธรรมกาย อนุศาสน์ศิษย์ทั้งหลาย
ทรงปัญญา เห็นการณโกล จิตใจเปี่ยมด้วยเมตตาเป็นอาทิ
พระคุณมีศีลเป็นที่รัก สันโดษ มั่นในธรรมเครื่องขัดเกลา
แม้บัดนี้จะมรณภาพแล้ว แต่เกียรติศัพย์ยังปรากฏอยู่
ดังพระอาทิตย์ลอยเด่นในท้องนภา ดังจันทร์ปราศเมฆาบดบัง
มวลเกล้าฯระลึกคุณท่าน ขอถวายส่วนบุญให้
พระธรรมกายใดในพระศาสนาที่พระคุณท่านบรรลุโดยลำดับ
ด้วยอานุภาพพระธรรมกายนั้น ขอให้เกล้าฯทั้งมวล มีอายุมั่น
พร้อมมรรณะเนื่องนิมิต्य มีความสุข ไร้โรคภัยไข้เจ็บ ปลอดภัย
ทรงไว้ซึ่งพลึง
ขอให้ประสบสันติในพระศาสนาด้วยเทอญฯ

พระมหามนตรี ขนดิสาวโร ปธ.๔ ประพันธ์

พระราชพรหมเถร

พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตตโม)

หลวงพ่อพระราชพรหมเถร

ISBN : 978-616-413-563-5

จำนวนพิมพ์ : ๖๐๐ เล่ม

ปีที่พิมพ์ : มิถุนายน ๒๕๕๙

จัดพิมพ์โดย : คณะศิษยานุศิษย์ หลวงพ่อพระราชพรหมเถร

พิมพ์ที่ : เมืองราชการพิมพ์

อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

โทร. ๐-๓๒๓๒-๓๗๗๗, ๐๘-๕๑๙๓-๗๒๗๙

—❧— พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ❧—

คติ ของ หลวงพ่อวัดปากน้ำ

รักษาร่างพอสว่างร้าย	รอตตน
ยอดเยี่ยม “ธรรมกาย” ผล	ผ่องแผ้ว
เลอเลิศสว่างกุศล	ได้อื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว	ก่องหล้าเรืองสกล

ประกอบเหตุ สัมผัสผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก
 ไม่หยุด ไม่ถึงพระ ตัวหยุดนี้แหละเป็นตัวสำเร็จ
 ผลไม่ตก นกชุม น้ำเย็นปลาชอบอาศัย
 ด้วยความหมั่น มั่นใจ ไม่ประมาท
 รักษาอาตม์ ขมใจ ไว้เป็นศรี
 ผู้ฉลาด อาจตั้งหลัก พานักดี
 อันห้วงน้ำ ไม่มี มารังควาน

ประกอบเหตุ	สัมผัสผล	สนใจเกิด	ประเสริฐดีนัก
ประกอบในเหตุ	สัมผัสในผล	สนใจเข้าเกิด	ประเสริฐดีนัก
ประกอบที่ในเหตุ	สัมผัสดูในผล	สนใจหนักเข้าเกิด	ประเสริฐดียิ่งนัก

ขุดบ่อล่อธำรา ให้อุตส่าห์ขุดรำไป
 ขุดตื้นตื้นน้ำปมี ขุดถึงที่น้ำจึงไหล

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว	พบแล้วไม่กำ	จะเกิดมาทำอะไร
สิ่งที่อยากก็หลอก	สิ่งที่หยอกเขาก็หลง	ทำให้จิตเป็นห่วงใย
เลิกละอยากลาหยอก	รีบออกจากกาม	เดินตามชั้นธรรมสามร้อยไป
เสร็จกิจลืมหก	ไม่ตกกันดาร	เรียกว่า นิพพาน ก็ได้

สมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์ (ช่วง วรปุณฺโญ)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช
เจ้าอาวาส วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

อนุโมทนากถา

ชีรนติ เว ราชธรา สุจิตตา

อโธ สรรัมปิ ชร อูเปติ

สตนฺย ธมฺโม น ชร อูเปติ

สนฺโต หเว สพุเส ปเวทยนฺติ.

ราชธณังคจาม ย่อมคร่ำคร่า แม้ร่างกายก็เข้าถึงชรา ส่วนธรรมของสัตบุรุษ
ย่อมไม่เข้าถึงชรา สัตบุรุษกับสัตบุรุษเท่านั้นย่อมรู้กันได้.

(ส.ส.๑๕/๑๐๒)

อาจารย์เจ้าคุณพระราชพรหมเถร วิ. (วีระ คณุตตโม) อดีตรองเจ้าอาวาส และอาจารย์
ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ของสำนักกัมมัฏฐานวัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ท่านเป็น
พระมหาเถระผู้ได้ศึกษา และปฏิบัติธรรมพระกัมมัฏฐานมาจากพระเดชพระคุณหลวงพ่
พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำโดยตรง ได้รับภาระธุระในการอบรม
สั่งสอนสมณวิปัสสนากัมมัฏฐานสืบต่อมา トラบถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิตของท่าน

การมรณภาพของท่านอาจารย์เจ้าคุณพระราชพรหมเถร นับว่าเป็นการสูญเสียเสาหลัก
สำคัญของวัดปากน้ำอีกครั้งหนึ่ง เพราะการจะหาพระสงฆ์ที่มีความเชี่ยวชาญ และชำนาญใน
พระกัมมัฏฐานอย่างท่าน นับเป็นเรื่องยากยิ่งในยุคปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม คุณความดี ธรรมปฏิบัติ
และคำสอนอันล้ำค่าของท่าน ก็ยังปรากฏแก่ท่านทั้งหลายอยู่จนถึงปัจจุบัน

ในการนี้ คณะศิษยานุศิษย์ ได้จัดทำหนังสือหลวงพ่ พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตตโม)
เพื่อระลึกถึงพระคุณของท่าน เนื่องในวันทำบุญอุทิศส่วนกุศลครบรอบวันมรณภาพ ๑ ปี ใน
วันเสาร์ ที่ ๑๘ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ ที่จะมาถึงนี้

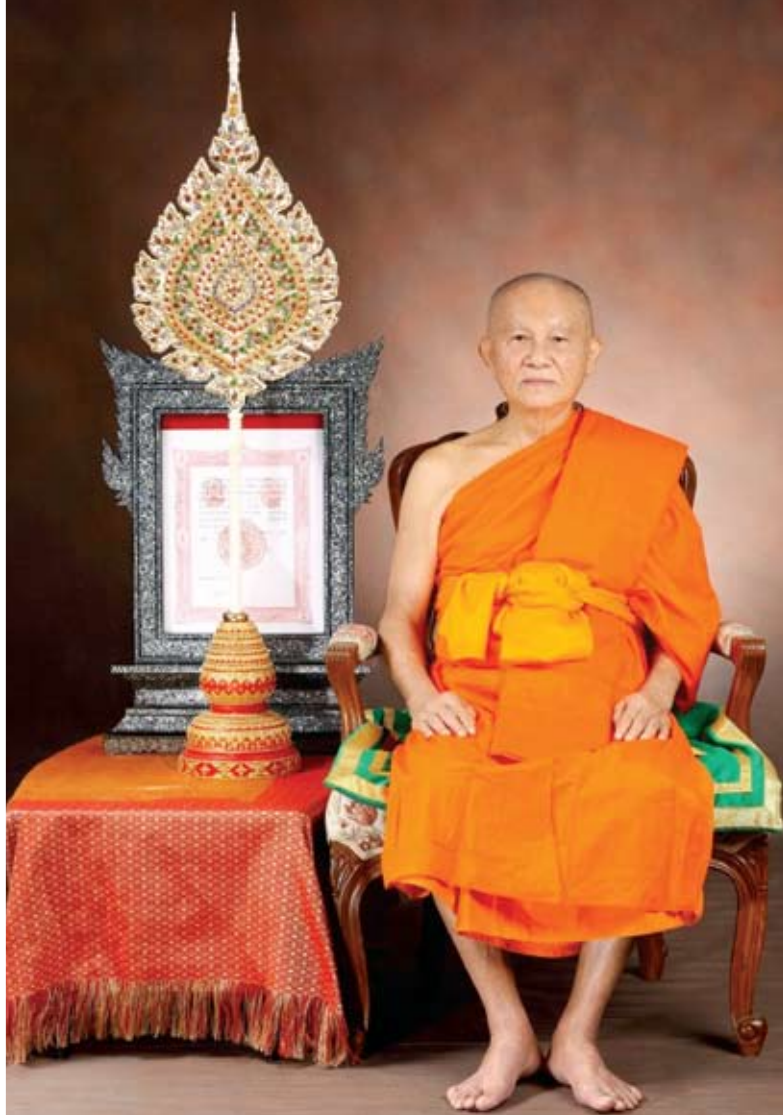
อาตมภาพ จึงขออนุโมทนาสาธุการในกุศลเจตนานี้ด้วยเป็นอย่างยิ่ง และขออำนวยการให้
คณะศิษย์พระราชพรหมเถรผู้จัดทำหนังสือนี้ ตลอดจนทั้งผู้ร่วมแรงกายแรงใจ และกำลังทรัพย์
ช่วยกันจัดพิมพ์หนังสือนี้ให้สำเร็จด้วยดี จงเจริญในพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า และจงเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสาร/ธนสารสมบัติ
ปรารถนาสิ่งใดโดยชอบกบปรด้วยเหตุปัจจัยฝ่ายบุญกุศล ขอจงสำเร็จสมความมุ่งมาดปรารถนา
ทุกประการเทอญ.

(สมเด็จพระมหาธีรราชังคจารย์)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

พระเทพญาณมงคล วิ. (เสริมชัย ชยมงฺคโล)
เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม

หลวงพ่อพระราชพรหมเถร พระมหาเถระ ผู้เปี่ยมด้วยพรหมวิหารธรรม

โดย พระเทพญาณมงคล วิ.

(เสริมชัย ชยมงคล โป.ธ.๖, น.ธ.เอก, รป.ม. มธ., พุทธศาสตร์คุณบัณฑิต
(กิตติมศักดิ์) สาขา การจัดการเชิงพุทธ, มจร., ศาสนศาสตร์คุณบัณฑิต
(กิตติมศักดิ์) สาขาพระพุทธศาสนา, มมร.)

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก
จังหวัดราชบุรี

หลวงพ่อพระราชพรหมเถร (วีระ คุณุตตโม) รองเจ้าอาวาสและ
อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
เป็นลัทธิวิhariกในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี
(สด จนทสโร) ซึ่งต่อไปนี้จะขอเรียกชื่อ พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี
ว่า “หลวงพ่อดปากน้ำ”

หลวงพ่อพระราชพรหมเถร ท่านได้เข้ามาเป็นศิษย์เข้ารับการ
อบรมการเจริญภาวนาธรรมตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ถึงธรรมกายและพระ
นิพพานของพระพุทธเจ้า กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ ตั้งแต่ยัง
เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครั้นเมื่อเกิดสงคราม ครั้งที่ ๒
ทางราชการได้สั่งปิดมหาวิทยาลัย ท่านจึงได้เข้ามาศึกษาธรรมะและบวช
เป็นลัทธิวิhariกในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ และได้รับการถ่ายทอด

วิธีการเจริญภาวนาถึงวิชชาธรรมกายชั้นสูง (วิชชาสะสงธาตุธรรม) ได้
อยู่ศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติและเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูงใกล้ชิด
กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ มาโดยตลอด จนกระทั่ง
พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ได้มรณภาพลง เมื่อวันที่ ๓ เดือน
กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๒

ต่อมา พระเดชพระคุณพระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ)
ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัด
ปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่งก็ได้มรณภาพลง ภายหลังต่อมา
พระเดชพระคุณพระราชพรหมเถร (วีระ คณุตตโม) องค์ปัจจุบัน ซึ่ง
เดิมได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นที่ พระครูภาวนาภิรม ก็ได้รับแต่งตั้ง
เป็นรองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
กรุงเทพฯ สืบต่อมา และได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นที่ พระภาวนา
โกศลเถร เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๕ และได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นที่
พระราชพรหมเถร วิ. เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๖ ตามลำดับ

หลวงพ่อดอกน้ำ พระราชพรหมเถร เป็นพระมหาเถระผู้มีอัธยาศัยพูดน้อย
แต่จริงใจ เปี่ยมด้วยพรหมวิหารธรรม กัลยาณมิตตธรรม และจริงจังใน
ธรรมปฏิบัติตามแนวทางที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำได้ปฏิบัติ
และแนะนำสั่งสอนไว้อย่างเคร่งครัด ดังปรากฏตามพระธรรมเทศนา ที่
พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ได้แสดงไว้เรื่อง “รัตนะ” เมื่อ
วันที่ ๒๓ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๗ เนื่องในโอกาสที่คุณโยมบิดามารดา
ของหลวงพ่อดอกน้ำ พระราชพรหมเถร ทำบุญฉลองพระบวชใหม่ (พระวีระ
คณุตตโม ปัจจุบัน คือ หลวงพ่อดอกน้ำ พระราชพรหมเถร) มีข้อความ ๒ ตอนว่า

....พุทฺธูปาโท จ ทูลโลก ความบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าเป็น
สิ่งที่ได้โดยยาก ความเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้านะ นี่ยากใหญ่ทีเดียว ไม่ใช่
เป็นของพอดิพอร้ายละ ผู้ที่ทำได้จึงจะรู้ว่ายาก จึงจะรู้ว่าเป็นของลึกซึ้ง

พวกที่ทำธรรมกายเป็น เข้าถึง “ธรรมกาย” เป็นละก็ นั่นแหละเป็นความบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทีเดียว ไม่ใช่่ง่ายทีเดียว ดุมนุश्यในประเทศไทยหมดทั้งประเทศ หมดทั้งชมพูทวีป เวลานี้มีธรรมกายในตัวนะ มีญาติของพระบวชใหม่ (วีระ คณุตตโม) และพระบวชใหม่นี้เป็นคนรู้แล้วเรียนแล้วจะเอาไปสอนเขาเป็นไม่กี่คนนัก แล้วก็เป็นอย่างสามสิบกว่าคนแล้ว...๓

....เป็นพุทธศาสนาแท้ๆ เป็นมิจฉาภิภูลิสัยจนได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เป็นขณะ อสมัย กับเขา เป็น ขณะ อสมัย แท้ ไม่ได้มรรคผล พวกเหล่านี้ต่อเมื่อใดพระพุทธเจ้ามาอุบัติตรัสในโลก เชื่อแท้เห็นแท้เหมือนกับพระบวชใหม่ อย่างนี้มันก็ต้องทำธรรมกายเหมือนอย่างนั้นนั่นแหละ เขาถึงพร้อมด้วยขณะสมัยอย่างนั้นแน่ สมบูรณ์บริบูรณ์ทีเดียว พระพุทธเจ้าในนิพพานตาย (คือ พระพุทธเจ้าที่ดับขันธปรินิพพานด้วยอนุปาติเสสนิพพานธาตุ) เดี่ยวเขาไปเฝ้าพระพุทธเจ้าก็ได้ ไปถามพระพุทธเจ้า ไปจับมือถือแขนท่านก็ได้ พระพุทธเจ้าจะลูบลูบหัวท่านก็ได้ พระพุทธเจ้าท่านจะเอามือลูบลูบหัวก็ได้ จับมือถือแขนท่านก็ได้ อย่างนี้ เขาอ่องไวอย่างนี้ อย่างนี้แหละถึงจะอยู่ใกล้พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านนิพพานไปแล้ว เขาเกิดเป็นมนุษย์เช่นนี้ เขาก็เหมือนพระพุทธเจ้ามีพระชนม์อยู่ เขาจะเฝ้าพระพุทธเจ้าเวลาใดก็ได้ เวลานั้น ให้พระพุทธเจ้ามาสู่หาเวลาใด ก็มาสู่หาเขาเวลานั้น ในขณะจิตนั้น ไม่คลาดเคลื่อน นี่เขาถึงพร้อมด้วยขณะด้วยสมัย มันเป็นอย่างนี้ ได้ยากนี้ ไม่ใช่เป็นของง่าย...๓๗๓

เมื่อเป็นเช่นนั้น ย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่ศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพากน้ำ ด้วยกันทุกคนว่า หลวงพ่อพระราชพรหมเถร นั้นท่านรักในทางการศึกษาสัมมาปฏิบัติ รักที่จะสอนให้ผู้รักธรรมปฏิบัติให้ปฏิบัติได้ถึงธรรมกาย และพยายามสอนให้ศิษยานุศิษย์ได้ถึงวิจิตรญาณวิชชาธรรมกายชั้นสูง เพื่อช่วยกันสืบบรรพพระพุทธศาสนา และ

ช่วยกันเจริญวิชาการธรรมกายชั้นสูง ช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุข และช่วย
รักษาสถาบันชาติ พระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ เต็ม
กำลัง สติปัญญา ความสามารถ และภูมิธรรมของแต่ละท่านที่ปฏิบัติ
ได้ อยู่อย่างเจียบๆ แบบปิดทองฐานพระ ตลอดมาจนเท่าทุกวันนี้

อาตมภาพ ได้มีความสนใจในการศึกษาลัทธิมาปฏิบัติ ตั้งแต่ครั้งยังเป็น
ฆราวาส ทำงานเป็นพนักงานวิจัยและประเมินผลอยู่สำนักงานข่าวสาร
อเมริกัน กรุงเทพฯ และได้มากราบขอมอบตัวเป็นศิษย์เข้ามารับการอบรม
ภาวนาธรรมกับหลวงพ่อพระราชพรหมเถร โดยการแนะนำของพระครูไกร
สรวิลาส (ณัฐนันท์ กุลสิริ) เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๔ เมื่อข้าพเจ้าได้ไปพบท่านเพื่อ
ขอถวายตัวเป็นศิษย์นั้น ท่านกล่าวสั้นๆ เพียงว่า “เอ้อ มาทันเวลาพอดี
ตามหาอยู่นานแล้ว เกือบจะหายไป”

ท่านพูดเพียงเท่านี้ มีความหมายแก่อาตมภาพมาก อาตมภาพคิด
แวบในใจว่า คงจะมีงานคงจะมีงานสำคัญให้เราทำเพื่อรักษาพระพุท-
ธศาสนาเป็นแน่ แต่อาตมภาพก็ไม่ได้พูดอะไร เมื่อเข้าถวายรูปเทียนและ
กราบท่านแล้ว ท่านก็ได้เริ่มสอนภาวนาวิชาการธรรมกายชั้นสูง (วิชา
สะสางธาตุธรรม) ให้ ณ บัดนั้นเลยทีเดียว และมอบหมายให้ข้าพเจ้า
และพระครูไกรสรวิลาส(ณัฐนันท์ กุลสิริ) จัดพิมพ์หนังสือ “มรรค ผล
พินิต” (เล่มที่ ๑) โดยได้มอบต้นฉบับ “วิชามรรคผลพินิต” (พระ
มหาจัน ป.ธ.๕ ผู้อยู่ใกล้ชิดพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ได้คอยจด
บันทึกวิธีปฏิบัติภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ตั้งแต่เบื้องต้น ถึงเบื้องกลาง
และถึงวิชาการธรรมกายชั้นสูงจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ เป็น
ประจำ) ให้กับพระครูไกรสรวิลาส (ณัฐนันท์ กุลสิริ) มาช่วยกันจัดพิมพ์
อาตมภาพจึงได้มีโอกาสเรียนรู้รายละเอียดต้นลิกหนาบงถึงวิธีการปฏิบัติ
ภาวนาธรรมตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ถึงธรรมกายและพระนิพพานของ
พระพุทธเจ้า ทั้งเบื้องต้น-เบื้องกลาง-เบื้องสูง มาตั้งแต่ครั้งนั้น มาฝึก

ปฏิบัติด้วยตนเอง สงสัยอะไรอย่างไรก็มาเรียนถามหลวงพ่อพระราชพรหม
เถร ซึ่งท่านก็ได้เมตตาชี้แจงแนะนำให้เสมอ ต่อมาพระราชพรหมเถร ท่าน
ก็ได้มอบต้นฉบับ **วิธีเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูง เล่มที่ ๒-๓** ให้
ข้าพเจ้าจัดพิมพ์ต่อไปอีก **เพื่อแจกให้แก่ผู้ปฏิบัติถึงธรรมกายแล้วโดยเฉพาะ**
เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ
ท่านได้สั่งสอนถ่ายทอดไว้ตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ (โปรดโอวาทของ
พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ถัดต่อจากนี้)

กล่าวโดยทั่วไป ผู้ปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ได้ถึงธรรมกายที่
ละเอียดๆ สุดละเอียดใสบริสุทธิ์แล้ว **อภิญญา คือ ความสามารถพิเศษ**
ได้แก่ ทิพยจักขุ ทิพยโสต เป็นต้น ย่อมเกิดและเจริญขึ้น อันเป็นอุปการะ
การเจริญวิชา (วิชา ๓ วิชา ๔ เป็นต้น) ได้ตามศักดิ์และสิทธิ์แห่ง
บุญบารมีของแต่ละท่าน แม้ฉัน หลวงพ่อพระราชพรหมเถร ท่านมักจะ
ปรามศิษยานุศิษย์ไว้เสมอๆ เป็นต้นว่า

**“ถึงธรรมกายแล้ว ใ่วว่าจะเอาตัวรอดได้เสมอไป トラบใดที่ยัง
ละสัญโญชน์ กิเลสเครื่องร้อยรัดให้ติดอยู่กับโลก อย่างน้อยสักกาย
ทิฐิ วิภิจจนา และสัสตปราคมาสไม่ได้จริงๆ แล้ว ก็อย่าประมาท ให้
ปฏิบัติสมถวิปัสสนารุดหน้าไปจนกว่าจะบรรลุมรรค ผลนิพพานจริงๆ
จึงแน่ใจได้ว่าพ้นอบายภูมิแน่นอน”**

เพราะความเมตตาของหลวงพ่อพระราชพรหมเถร ผู้เปี่ยมด้วย
พรหมวิหารธรรม ทำให้อาตมภาพได้มีโอกาสบำเพ็ญบุญบารมีช่วยตนเอง
และช่วยผู้อื่นให้ได้ศึกษาปฏิบัติธรรมตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ถึงธรรมกาย
ตามกำลังแห่งภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้มาจนถึงทุกวันนี้ พระคุณของหลวงพ่อ
พระราชพรหมเถร ที่ได้มีแก่อาตมภาพนั้น จึงเต็มท่วมท้นล้นหัวอกอาตมภาพ
ผู้เป็นศิษย์ แม้จะใช้ชีวิตตอบแทนก็ไม่พอกุ้มกับพระคุณของท่านได้

ในโอกาสที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชพรหมเถร ท่าน
มรณภาพ เมื่อวันที่ ๑๘ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ คณะศิษยานุศิษย์
ได้ร่วมกันจัดพิมพ์หนังสือหลวงพ่อพระราชพรหมเถร นี้ เพื่อเป็นอนุสรณ์
และอุทิศถวายบุญกุศลแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อต่าน อาตมภาพ
ขออนุโมทนา และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบันดาล
อภิบาลคุ้มครองคณะศิษยานุศิษย์ผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือนี้ จงมีอายุยืน
ขวัญยืน ปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัยทั้งปวง ขอจงเจริญรุ่งเรืองในบวร
พระพุทธศาสนา และจงมีความสุข สมบูรณ์ บริบูรณ์ ด้วยมนุษย์สมบัติ
สวรรค์สมบัติ และพระนิพพานสมบัติ มีมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ทุกท่าน
ทุกคน ตลอดกาลนานเทอญ.

(พระเทพญาณมงคล)

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

คิดถึงหลวงพ่อ

หลวงพ่อพระราชพรหมเถร ลูกศิษย์ทุกคนไม่ว่าฆราวาสหรือพระสงฆ์ มักจะใช้คำว่า หลวงพ่อภาวนา ท่านมีสมณศักดิ์ “พระภาวนาโกศลเถร” อยู่เป็นเวลานาน และเหมาะสมกับท่านมาก ท่านเป็นผู้หนึ่ง เจียบ อยู่ตลอดเวลา มีอยู่ครั้งหนึ่ง ผู้เขียนได้เข้าไปกราบท่าน และเมื่อปลอดจากญาติโยม ผู้เขียนได้ถามท่านว่า ทำไมหลวงพ่อจึงนั่งอยู่ตลอดเวลา ท่านตอบสั้นๆ ว่า “ฉันชื่อพระภาวนา” ฉันต้องภาวนาเดินวิชชาอยู่ตลอด ตรองวิชชาที่รู้ ให้แจ้งตลอด วิชชาจึงไม่มีเสื่อมถอย แกมีเวลาก็อย่าได้ทิ้งวิชชาที่เรารู้ ผู้เขียนจึงได้รู้และแจ้งในจริยาวัตรของท่าน

ในบางครั้ง เมื่อมีโอกาสนั่ง ผู้เขียนมักจะพาท่านไปพักผ่อนที่สงัดจากผู้คน เช่นที่เหนือเขื่อนศรีนครินทร์ หรือ ตามน้ำตกต่างๆ ที่มีที่พักผ่อนสงบร่มรื่น เป็นที่ลูกอัยยาศัยหลวงพ่อมัก และท่านมักจะมีอะไรดีๆ สอนอยู่เสมอ ขอยกตัวอย่างเล็กๆ น้อยๆ

ในครั้งพาหลวงพ่อไปพักที่น้ำตกทองแสด กาญจนบุรี ท่านนั่งนิ่งดูน้ำตกและป่าเขารอบๆ อยู่นาน แล้วหันมาพูดกับผู้เขียนว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ป่าและสอนอริยสัจให้กับพระสาวกทั้งห้า โดยนำความทุกข์เป็นเบื้องต้น และให้พิจารณาในทุกข์ แล้วจะพบสมุทัย เมื่อดับสมุทัยแล้ว จิตว่างสงบก็จะพบนิโรธ และให้ปฏิบัติในมรรคแปด (สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ

สัมมาสติ สัมมาสมาธิ) ต้องเข้าใจในมรรคแปดให้ขึ้น เพราะประกอบด้วย
ศีล สมาธิ ปัญญา ให้ไปตรงดูในนั้นมีศีลอยู่สามข้อ มีสมาธิอยู่สามข้อ
มีปัญญาอยู่สองข้อ รวมแล้วเป็นมรรคแปด เมื่อเข้าใจแจ่มแจ้งแล้ว
เวลาเดินวิชาจะใสยิ่งกว่าใส บริสุทธิ์ยิ่งกว่าบริสุทธิ์ ที่แรกผู้เขียนถึง
แต่ก็จำไว้แล้วนำมาพิจารณากระทำตาม ก็เลยรู้ว่าท่านพูดจริง ทำให้เรา
กระจ่างได้เข้าถึงวิชาอันบริสุทธิ์

ในวาระสุดท้ายของหลวงพ่อก่อน หลวงพ่อได้บอกว่า หยุดเกิด อยากรู้ไว้
อีกเลย ชรา มรณะ หนีไม่พ้น จะหลุดจะรังก็ไม่ได้เพียงชั่วคราว ไม่ได้มีประโยชน์
อันใด และแล้ววันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ เวลาสามทุ่มสิบเก้านาที
(๒๑.๑๙ น.) หลวงพ่อก็ละสังขารจากพวกเราไป ยังความอาลัยและเศร้า
เสียใจในคณะศิษย์ทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ไม่เห็นแล้วพระที่นั่งเฉยๆ นิ่งๆ
อยู่ตลอดเวลา ไม่มีผู้บอกความรู้ให้อีกแล้ว

ขอกราบแทบเท้าหลวงพ่อกับด้วยความเคารพอย่างสูง

สังขารชราที่โทรมทรุด
จิตรบริสุทธิ์เคลื่อนจาก ไม่ห้วงหา
สังขารเกิดสังขารดับแล้วไรรา
แต่ธรรมาเจิดจ้าสว่างไกล

ด้วยความเคารพอย่างสูง

๗๐๖๔๐๒ ๑๙๖๖๐๕

(นายทองหล่อ เตชะวิเศษ)

ตัวแทนคณะศิษย์ผู้จัดทำหนังสือ

ประวัติสังเขป

พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตตโม)

รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา

สถานะเดิม

ชื่อไทย วีระ นามสกุล อุตตรนที

ชื่อญี่ปุ่น คุนิโอะ นามสกุล คาวาคิตะ

(ภาษาญี่ปุ่น : 河北国雄 Kawakita Kunio)

河 คาวะ คือ แม่น้ำ

北 คิตะ คือ ทิศเหนือ

河北 คาวาคิตะ จึงเป็น อุตตรนที

国雄 คุนิโอะ แปลว่า ผู้กล้า

เกิดวันที่ ๑๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๒ ที่ข้างวัดมอญ ตำบลท่าข้าม
อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี

บิดา นายเอเตะ คาวาคิตะ ชาวญี่ปุ่น มาจากเกาะคิวชู จังหวัดฟุกุโอกะ
อาชีพ ช่างถ่ายภาพ

มารดา นางสาว อุตตรนที ชาวมอญ

หลังจากเกิดแล้วไม่นานท่านก็ได้ย้ายมาอยู่ที่ บ้านเลขที่ ๖๐๙ ถนนสุริยวงศ์
ตำบลบางรัก แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันล้วนเป็นชาย ๕ คน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๒

พี่น้องร่วมบิดามารดาประกอบด้วยดังนี้

๑. นายสนิท อุตตรนที (เสียชีวิตแล้ว)

๒. พระราชพรหมเถร

๓. นายณรงค์ อุตตรนที (เสียชีวิตแล้ว) มีบุตรธิดา ๓ คน คือ

น.ส.อภิษฎา อุตตรนที

นายวรพจน์ อุตตรนที

ดร.ทกชัชย อุตตรนที

๔. นายหาญ อุตตรนที (เสียชีวิตแล้ว) มีบุตร ๑ คน คือ

นายธีรพจน์ อุตตรนที (เสียชีวิตแล้ว) และนายธีรพจน์ มีบุตร ๒ คน

๕. รศ.ดร.เดโช อุตตรนที (เสียชีวิตแล้ว)

การศึกษาเมื่อเยาว์วัย

ครอบครัวของเด็กชายวีระ อยู่ที่บางขุนเทียนได้ไม่นานนัก ก็ย้ายไปอยู่สี่พระยา เมื่อเจริญวัยเข้าเกณฑ์การเรียน บิดามารดาก็ส่งไปเข้าเรียนในโรงเรียนของสมาคมคนญี่ปุ่นในประเทศไทย เรียนอยู่ได้ ๖ ปี จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๓๔ ก็เรียนจบชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียน (Primary School) มีความสามารถอ่าน เขียน และพูดภาษาญี่ปุ่นได้ดี

ด้วยความขยันหมั่นเพียรมาตั้งแต่เด็ก จึงไม่มีอุปสรรคใดๆ ต่อจากนั้น ก็ได้เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๑ ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ทะเบียนนักเรียน

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

เลขประจำตัว 6144 - 6864

คัม สก. ๕๘-๒๘๓๗

คณัฐม วัชรโรบล สก. ปพ. ๕๘-๖๕๕

คไจ สก. ปพ. ๕๘-๖๗๕

คณโธ กาวากิตะ สก. ๗๕-๖๘๓๔

คุณ (พัฒน) สุวรรณพานิชย์

เอกสาร ทะเบียนนักเรียน ร.ร. สวนกุหลาบวิทยาลัย

เลขประจำตัว สก. ๗๕-๖๘๓๔

[illegible]

ภาพผลการศึกษา ห้องม.๖ ก ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย

ภาพถ่ายหมู่ ห้อง ม.๖ ก ร.ร. สวนกุหลาบ พ.ศ. ๒๔๔๑

คุณเื้อ คาวาคิตะ (ซูดุชนทหาร) จากภาพ ล่างสุด แถวที่ ๓ ขวามือสุด ยืนเรียงทางขวา

ภาพขยายสมัยเรียนมัธยมศึกษา ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย

การศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษาและอุดมศึกษา

หลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย คฤหัสถ์วิระ ได้เข้าเรียนต่อเตรียมปริญญาธรรมศาสตร์ รุ่นที่ ๒ จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓ จากนั้นจึงเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง เรียนในสาขานิติศาสตร์ สอบได้ที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๔๘๔ ขณะเรียนอยู่นั้นก็ได้ทำงานไปด้วยในสถานทูตญี่ปุ่น

แต่ชีวิตการศึกษาในมหาวิทยาลัยของคฤหัสถ์วิระ ต้องยุติลง ภายหลังจากขึ้นปีการศึกษาที่ ๒ เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศสงคราม

กับประเทศญี่ปุ่น ในวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ อันเป็นการเริ่มสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในภูมิภาคเอเชียบูรพา

การอาชีพ

เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลงแล้ว คฤหัสถ์วีระไม่ได้กลับเข้าไปศึกษาต่อ แต่ได้ช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขาย ล้างและส่งสินค้าเข้าและออกจากประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ด้วยความขยันขันแข็ง เอาใจใส่ในหน้าที่การค้าขายจึงเจริญขึ้นเป็นลำดับ ในระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปีนั้น

ความเชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ

มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ มีภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส

พบหลวงพ่อด วัดปากน้ำ

ครั้งที่คฤหัสถ์วีระจะได้พบหลวงพ่อด วัดปากน้ำนั้น เป็นปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ขณะนั้นอายุได้ ๓๓ ปี วันหนึ่งได้ขึ้นรถเมล์สายตลาดพลู นั่งไปเพลิน ๆ ไม่ได้มีจุดหมาย และได้ปรารภกับตนเองว่า “ในชีวิตนี้คนเราต้องการอะไรกัน” คำตอบคือ “ความสุข” ก็แล้วความสุขนั้นคืออะไร จะให้มี จะให้รู้เห็น เป็นได้อย่างไร ปรารภอยู่ดังนั้น รถเมล์ก็วิ่งมาถึงตลาดพลู ที่นั่น คฤหัสถ์วีระได้ลงเรือจ้างที่แล่นไปตามคลองบางกอกน้อย เรือจ้างคิดว่า คฤหัสถ์วีระจะไปรับพระของขวัญของหลวงพ่อดที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ จึงได้พาขึ้นท่าเรือที่เรียกกันว่า ท่าไฟไหม้ ข้างวัดปากน้ำ

เมื่อเรือจอดเทียบท่า คฤหัสถ์วีระก็ขึ้นจากเรือ ทั้งๆ ที่ยังไม่ทราบว่าจะขึ้นไปทำไม และได้เดินชมวัดอยู่ คฤหัสถ์วีระก็ได้เห็นพระภิกษุท่านหนึ่ง ดูน่าเลื่อมใส กำลังฉันภัตตาหารเพลอยู่ ความสง่า งามและบุญราศีของ

ท่านทำให้ต้องคิดว่าพระภิกษุท่านนั้นคงจะเป็นพระนักปฏิบัติผู้เคร่งครัด
อย่างแน่นอน เมื่อฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว ท่านก็นั่งสนทนากับญาติโยม
ทั้งหลายที่ไปหาฉัน ด้วยปฏิสันถารอันดี พูดจาฉะฉาน ได้ตอบธรรมะได้
ลึกซึ่งเป็นพิเศษ

คฤหัสถ์วีระสนใจในเรื่องวิปัสสนากัมมัฏฐานมาตั้งแต่เด็ก ฟังธรรมที่
วัดหัวลำโพง วัดแก้วแจ่มฟ้า วัดมหาพฤฒาราม มีความสนใจในเรื่องนรก
สวรรค์ นิพพาน ว่ามีจริงหรือไม่ จะไปดูด้วยวิธีใด บรรดาจะพิสูจน์ใน
เรื่องนี้ ก็ประจวบเหมาะในครั้งนี้ได้ถือโอกาสขึ้นไปนั่งคุยกับพระอาจารย์
ท่านนั้น จึงได้รู้ว่าท่านคือ “หลวงพ่อดอกน้ำ” ผู้ค้นพบพระลัทธิธรรม
วิชาธรรมกายของสมเด็จพระลัทธิมาลัมพุทธเจ้า ขณะนั้นท่านมีสมณศักดิ์
เป็น “พระภาวนาโกศลเถร” ท่านก็ได้บอกว่า หากสนใจเรื่องนี้ให้มานั่ง
กัมมัฏฐาน และท่านได้แนะนำหลายอย่างเกี่ยวกับวิธีนั่งภาวนา

เป็นอันว่าคฤหัสถ์วีระในวันนั้นได้ทราบวิธีปฏิบัติจากหลวงพ่อดอก
น้ำโดยละเอียด ก่อนจะกราบลาหลวงพ่อดอกน้ำ หลวงพ่อดอกน้ำ
บอกให้คฤหัสถ์วีระมาวันพฤหัสบดีอีก เพราะต้องการจะพิสูจน์ความตั้งใจ
ของคฤหัสถ์วีระก็ได้ ซึ่งคฤหัสถ์วีระก็ได้กลับไปพบท่านใหม่อีก

บรรลुธรรมกาย

คฤหัสถ์วีระได้มาปฏิบัติพระกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อดอกน้ำอยู่ ๑๔ วัน
ก็ให้เห็นตามที่อยากรู้นั้น แต่ในขณะนั้น ยังสงสัยอยู่ในใจว่า ที่เห็นนั้น
เป็นจริงหรือว่าเป็นมโนภาพ คิดเอาเอง ก็พลันได้ยินหลวงพ่อดอกน้ำ
ท่านว่า “ถ้าเราไปคิดเอาเอง เรานึกเท่าไรมันก็ไม่เห็น แต่เราเป็นสมาธิ
แล้ว มันเป็นวิปัสสนา ถ้าเรานั่ง มันก็จะเห็นขึ้นมาเอง” หลวงพ่อดอกน้ำได้
สอนศิษย์คนใหม่ของท่านในพระลัทธิธรรมและแก่นแห่งพระศาสนา เมื่อได้
เห็นแล้ว ท่านพระอาจารย์ก็ได้กล่าวกับศิษย์ของท่านว่า

“ที่บรรพบุรุษของเราได้ต่อสู้เพื่อเสียสละเลือดเนื้อก็เพื่อจะปกป้องพุทธศาสนา ซึ่งมีของจริงอย่างนี้”

คฤหัสถ์วิระเมื่อได้มาปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อดปากน้ำแล้ว ก็เกิดความเลื่อมใสมากขึ้นตามลำดับ เมื่อใจสบายแล้วจึงได้นิเทศทวนว่า “ความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ใจเราเอง เมื่อใจหยุดก็เกิดความสงบ ครั้นสงบแล้วก็สุข ดังพระพุทธภาษิตที่ว่า “นตถิ สนฺติปรํ สุขํ สุขอื่นยิ่งกว่าการหยุดนิ่งไม่มี”

นับแต่นั้นมา คฤหัสถ์วิระก็ได้ไปนมัสการหาหลวงพ่อดปากน้ำโดยสม่ำเสมอ บางครั้งก็พานักค้างแรมที่วัดเพื่อปฏิบัติธรรม บางวันหลวงพ่อก็เรียกเข้าไปนั่งภาวนากับท่าน และสอนการปฏิบัติพระกัมมัฏฐานอย่างละเอียด คฤหัสถ์วิระปฏิบัติจนได้ธรรมกาย ผ่านครบทั้ง ๑๘ กายแล้ว หลวงพ่อก็ได้สอนวิชชาธรรมกายชั้นสูงให้ ซึ่งท่านก็สามารถปฏิบัติได้

อุปสมบท

คฤหัสถ์วิระเมื่อได้เห็นของจริงในพระพุทธศาสนาเช่นนี้แล้ว จึงได้ตัดสินใจสละเพศคฤหัสถ์เข้าครองผ้ากาสาวพัสตร์ เข้าบรรพชาอุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำภาษีเจริญ เมื่อวันที่ ๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ปีมะเมีย โดยมีพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อดปากน้ำ ซึ่งขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นที่พระภาวนาโกศลเถร เป็นองค์อุปัชฌาย์ และมีท่านพระครูปัญญาวีริต เป็นพระกรรมวาจาจารย์ กับท่านพระครูพิพัฒน์ธรรมคณี เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายาว่า “คุณุตตโม” แปลว่า “ผู้สูงสุดในหมู่คณะ”

พระราชาคณะสงฆ์ ๖ (วัด สอนมณี)

พระราชพรหมเถร วิ. (วีระ คณฺธุตโม)

ภาพอดีต พ.ศ. ๒๔๙๔

แถวหลังยืน ๑. พระพงษ์ พงศ์วิโรจน์ ๒. พระมหาธีระ ธีรธโร หรือ
พระภาวนาโกศลเถร (มรณภาพแล้ว) ๓. เจ้าคุณพระราชพรหมเถร
๔. พระเสริมสิน ปัจฉิมนันท์

แถวนั่งหน้า ๑. พระปรีชา นรินทรางกูร ณ อยุธยา ๒. พระปัญญาภิรต
๓. พระลักษณะนันท์มิลินทานุช

งานปกครอง

พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง ฝ่ายวิปัสสนา

พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำพระอารามหลวง ฝ่ายวิปัสสนา
และเป็นพระกรรมวาจาจารย์

พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้รับพระบัญชาแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์
ประเพณีสามัญ

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นพระครูสัญญาบัตร ชั้นเอก ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
ที่พระครูภาวนาภิรม

พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นพระครูสัญญาบัตร ชั้นโท ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
ในราชทินนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นพระราชาคณะ ชั้นสามัญ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
ที่พระภาวนาโกศลเถร

พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นพระราชาคณะ ชั้นราช ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
ที่พระราชพรหมเถร

បាទ ដើម្បីកែសម្រួល
 ១ ក្នុងការរំលោភ
 ២ ព្រះធម៌អាក្រក់
 ៣ បើសិនជាដឹង
 ៤ ប៉ុន្មាន
 ៥ រួចរាល់
 ៦ ដើម្បីសង្គ្រោះ
 ៧ ចំពោះពលរដ្ឋ
 ៨ ព្រះពុទ្ធិយោគី

พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตตโม)

มรณภาพ

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ที่โรงพยาบาลเลิดสิน เวลา ๒๑.๑๙ น. สิริอายุได้ ๙๖ ปี ๔ เดือน

การเผยแพร่วิชาธรรมกาย

พระเดชพระคุณพระราชพรหมเถร เป็นผู้สืบทอดวิชาธรรมกาย โดยตรงจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ ตั้งแต่ที่ท่านได้สมัยดำรงสมณศักดิ์ที่ พระภิกษุโกศลเถร ท่านได้รับเป็นรองประธานโครงการ (ฝ่ายวิปัสสนาธุระ) โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ และรองประธานสถาบันพุทธภิกษุวิชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งก่อกำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

ท่านได้ทำหน้าที่เผยแพร่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างเต็มที่ทั้งในวัดปากน้ำภาษีเจริญ ที่หอสังเวชนีย-มณฑลเทพนิรมิต ในโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และที่วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งท่านเป็นพระอาจารย์ควบคุมการปฏิบัติพระกรรมฐาน และดำเนินการอยู่อย่างเข้มแข็ง

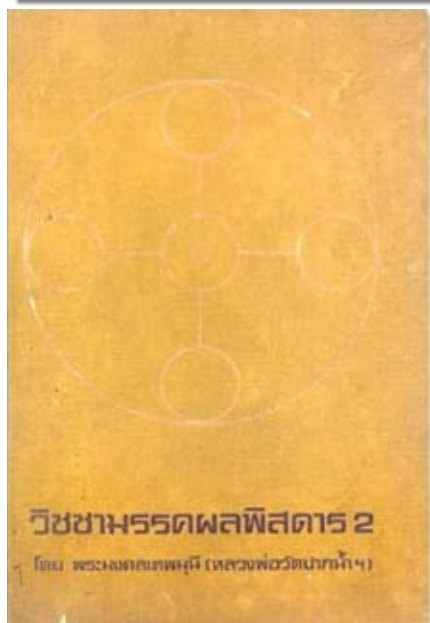
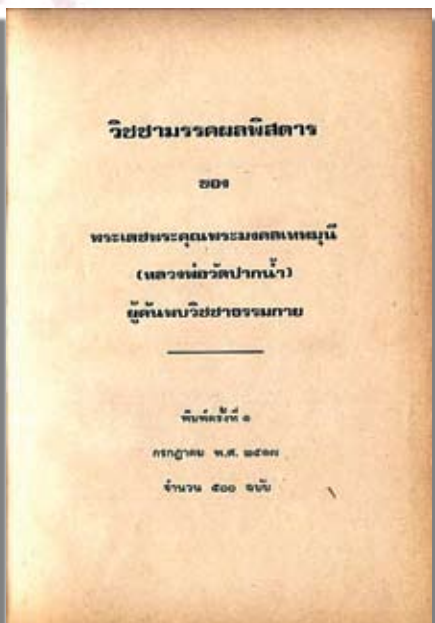
นอกจากนี้ท่านได้มอบบันทึกตำราธรรมผลพิสดารที่พระมหาจัน (ป.ธ. ๕) ได้บันทึกไว้จากคำสอนของหลวงพ่อด เพื่อให้พระณัฐนันท์ กุลสิริ และนายเสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์ และคุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิทและคณะฯ ได้จัดพิมพ์ขึ้น เพื่อให้ศิษยานุศิษย์ที่มีความรู้วิชาธรรมกายเบื้องต้นแล้ว จะได้ปฏิบัติมรรคผลพิสดาร วิชาขั้นสูงสืบต่อไป

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดพระราชาพรหมเถรเป็นครูอาจารย์ผู้ประเสริฐของศิษยานุศิษย์และท่านได้สอนอบรมตักเตือนศิษย์ทั้งหลายด้วยความ

เมตตาโดยตลอดท่านสอนหลักธรรมให้ปฏิบัติเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของ
ทุกคนทั้งในระหว่างการเรียนรู้ปฏิบัติพระกรรมฐานและในชีวิตประจำวัน

วิชชาบรรคผลพิสดารเล่ม ๑ ๒ ๓

คำนำ

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดิปากน้ำ) ได้เขียนตำราธรรมรศผลเบื้องต้น (สิบแปดกาย) ไว้ให้บรรดาศิษยานุศิษย์ได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในปัจจุบันนี้ และได้สอนธรรมรศผลพิสดาร ให้แก่ผู้ได้วิชาธรรมกาย เพื่อจะได้เป็นครูสอนวิชานี้ต่อไป พระมหาจันเปริญญ ๕ ประโยคได้มีความอุตสาหะ วิริยะ รวบรวมและเรียบเรียงไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๑ แต่ยังมีได้พิมพ์ออกเผยแพร่

บัดนี้คุณแสวงชัย พลพัฒนานาฤทธิ์ และคุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิทกับคณะฯ ได้มีจิตศรัทธาพิมพ์เป็นเล่มขึ้น เพื่อให้บรรดาศิษยานุศิษย์ที่มีความรู้ธรรมรศผลเบื้องต้นแล้ว จะได้ปฏิบัติธรรมรศผลพิสดารสืบต่อไป

ทางวัดปากน้ำฯ ขออนุโมทนาท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้จัดพิมพ์ธรรมรศผลพิสดารจนสำเร็จจุล่งไปด้วยดี ด้วยบุญกุศลที่ได้บำเพ็ญให้เป็นไป จงคลบบันดาลให้ท่านมีความสุขความเจริญในพระพุทธศาสนา และเจริญยิ่งด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ มุ่งประสงค์จ้านงศ์หมายสิ่งหนึ่งประการใดในทางที่ชอบ ขอให้สำเร็จสมดังความประสงค์ในสิ่งนั้น ๆ จงทุกประการ เทอญ

พระธรรมธีรราชมหามุนี

เจ้าอาวาส

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

กรุงเทพมหานคร

พระภาวนาโกศลเถร

อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

กรุงเทพมหานคร

พระณัฐนันท์ กุลศิริ

พระอาจารย์ที่ปรึกษา คณะผู้จัดพิมพ์

(๑)

การเผยแผ่พระศาสนาสู่ต่างประเทศ

โดยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญธรรมพรหมเถร มีความชำนาญในด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่นและฝรั่งเศสจึงทำงานเผยแผ่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายได้ดำเนินไปด้วยดีพร้อมกับการจัดพิมพ์การปฏิบัติสมถวิปัสสนากรรมฐานตามแนววิชาธรรมกายเป็นภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีน เผยแพร่ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ฮอลแลนด์ เยอรมนี สวีเดนและญี่ปุ่นซึ่งได้มีการดำเนินงานสอนพระสัทธรรมวิชาธรรมกาย และจัดตั้งวัดไทยขึ้นเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาแพร่หลายสู่พลโลกอย่างกว้างขวาง

พิธีเปิดวัดมงคลเทพมุนี ที่เมืองฟิลาเดลเฟีย รัฐเพนซิลเวเนีย
ประเทศสหรัฐอเมริกา ๒๕ พ.ค. ๒๕๒๙

พิธีเปิดศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพไทย-ญี่ปุ่น ที่เมืองอิราบายากิ ประเทศญี่ปุ่น
เมื่อ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๐

๑๓ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๘๘ (๒๕๓๑)

นอกจากภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นแล้ว พระราชพรหมเถรยังมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี จึงไม่น่าแปลกใจที่มีชาวต่างชาติเขียนจดหมายติดต่อ ถามปัญหาในการเจริญสมาธิ และหลวงพ่อก็ได้เขียนจดหมายภาษาอังกฤษตอบ

Dear Sir:

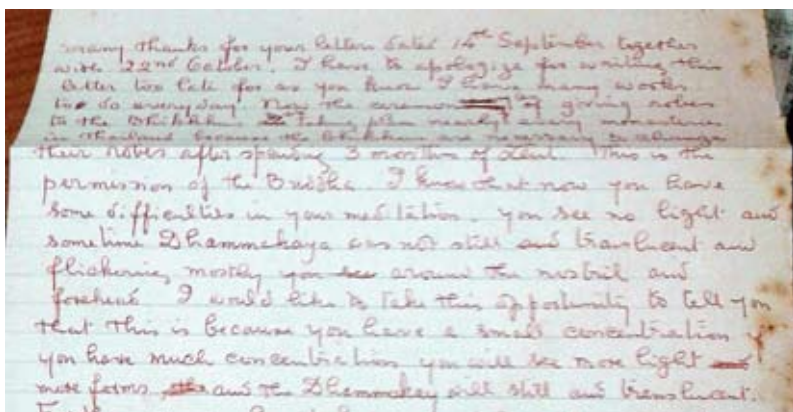
Before I tell you the main reason for writing this letter to you I would like to say SAWADEE COB and wish all of the Honorable Bhikkhus of Thailand, and of course Wat Paknam, my sincerest regards. After my return to the United States, June 26, 1965.

WILLIAM R. STEVENS
375 BARTLEY DRIVE
ACAPULCO 22, CALIFORNIA
U.S.A.

AIR MAIL
FOR AVION

BHICCHU VIRA KHANUTTANARO
BAUVA THEP MUNI BUDO
WAT PAKNAM
PHASICHAROEN

จดหมายจากชาวอเมริกัน ปี ค.ศ. ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

many thanks for your letter dated 16th September together with 22nd October. I have to apologize for writing this letter too late for as you know I have many worries to do every day. Now the weather is giving notice to the Bhikkhus. Taking them nearly every morning in Thailand because the Bhikkhus are necessary to change their robes after spending 3 months of rain. This is the permission of the Buddha. I know that now you have some difficulties in your meditation. You see no light and sometime Bhramachaya was not still and transient and flickering, mostly you see around the nostril and forehead. I would like to take this opportunity to tell you that this is because you have a small concentration. If you have much concentration you will see more light and more forms, and the Bhramachaya will still and transient.

ร่างจดหมายภาษาอังกฤษ ลายมือหลวงพ่อบ
ตอบปัญหาของผู้ปฏิบัติธรรมชาวต่างชาติที่ยังปฏิบัติไม่ก้าวหน้า

นอกจากนี้ทางคณะผู้เรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ ยังเจอลายมือหลวงพ่อ
ที่เขียนคำสอนนาคนาวต่างประเทศดังที่เห็นในภาพ

now you have a faith in Buddhism and
come from a long distance to ordain today.
you have taken three fold robe and taking
it in the middle of the Sangha and
take a vow to ordain. Now you are a candidate.
Before you ordain you must have to know about
Triple gem. That is Buddha, Dhamma,
Sangha. Buddha is one who got an enlightened
one. Dhamma is the teaching. Sangha is
the order of the monks. you have a great
fortune to ordain, because some one has
a defect and cannot ordain. Because some
one is deaf, dumb and blind.
Now you have a chance to enter into
monkhood. In order to live in monkhood
peacefully, I will teach you Tacha
Pancha Karimathas, that is five
body's impurity, it is hair of the

การเผยแพร่พระพุทธศาสนาและวิชาธรรมกายไปสู่ชาวญี่ปุ่น

อาจกล่าวได้ว่าการที่หลวงพ่อดีมาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวญี่ปุ่นที่สนใจมาบวชและเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานกันเป็นจำนวนมาก เนื่องด้วยหลวงพ่อดีมีความสัมพันธ์อันดีกับสมาคมชาวพุทธญี่ปุ่นในประเทศโดยมีนายห้างโกตานี (ชื่อเต็มคือนายคาเมะทาโร่ โคะตานี) ซึ่งเป็นนายกพุทธสมาคมญี่ปุ่นในประเทศไทยในตอนนั้น โดยชาวญี่ปุ่นจะมีที่บรรจุอัฐิชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยอยู่ที่วัดเลียบซึ่งอยู่ไม่ไกลจากวัดปากน้ำมากนัก และมีสมาคมดูแลวิหารบรรจุอัฐิชาวญี่ปุ่นนี้

หลวงพ่อดีจึงเป็นที่รู้จักและเคารพในหมู่ชาวพุทธญี่ปุ่นในประเทศไทย และมักจะได้รับนิมนต์จากบริษัทเชื้อสายญี่ปุ่นที่มาเปิดโรงงานในประเทศไทยให้ไปเจริญพระพุทธมนต์

นอกจากนี้วัดปากน้ำยังได้ประสานสัมพันธ์วัดในประเทศญี่ปุ่นหลายวัด เช่น วัดของนิกายชินเนียวเอ็น ของท่านชินโจ อิโต และวัดโคเซ็นจิซึ่งมีการส่งพระญี่ปุ่นแลกเปลี่ยนมาบวชที่วัดปากน้ำหลายๆ ปีติดกัน เพราะพระญี่ปุ่นหลายท่านก็ต้องการศึกษาพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท

จากหนังสือ จดหมายเหตุ วัดปากน้ำญี่ปุ่น อานุภาพแห่งมิตรภาพ ไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการเนื่องในงานผูกสิมา วัดปากน้ำ ญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่น ๙-๑๐ เมษายน ๒๕๔๔ ได้กล่าวถึงหลวงพ่อดี พระราชพรหมเถร และความสัมพันธ์ระหว่างวัดปากน้ำและประเทศญี่ปุ่นไว้ว่า

จดหมายเหตุ วัดปากน้ำญีปุ่น พ.ศ. ๒๔๔๘

ปี พ.ศ. ๒๔๔๗ นับเป็นปีที่สำคัญอีกปีหนึ่ง แห่งสัมพันธภาพทางพระพุทธศาสนาของไทยและญี่ปุ่น เมื่อ นายคุนิโอะ คาวาคิตะ หรือที่มีชื่อไทยว่า วีระ อุตตรนที ซึ่งมีบิดาเป็นชาวญี่ปุ่น มารดาเป็นชาวไทย ได้อุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ธารบุรี ปัจจุบันอยู่ในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในปีเดียวกันพระสังฆราชคาตาชิโน แห่งนิกายโซโต พร้อมคณะสมณทูตได้มาเยือนวัดปากน้ำ และถวายความเคารพพระมณฑปแห่งนี้ หลวงพ่อวัดปากน้ำ

อีก ๓ ปีต่อมา การอุปสมบทพระภิกษุญี่ปุ่น ณ วัดปากน้ำ ได้เริ่มขึ้น พุทธศาสนสัมพันธ์ของประเทศทั้งสองก็ทอแสงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

วัดเล็กๆ ในคลองบางหลวง หรือ คลองบางกอกใหญ่ ฝั่งธนบุรี อันมีนามที่รู้จักกันมาหลายร้อยปีว่า “วัดปากน้ำ” ได้กลายเป็นประดุจสถานที่แสวงบุญของพระญี่ปุ่นที่ใฝ่ในการศึกษา ทั้งนี้เนื่องด้วยความสนใจในธรรมปฏิบัติของพระมณฑปแห่งนี้ หลวงพ่อวัดปากน้ำนั่นเอง

... ในส่วนซีกโลกตะวันออก ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เข้มแข็ง และเป็นแนวหน้าของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ การเผยแพร่ธรรมของหลวงพ่อดำรงอยู่ประจักษ์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ เมื่อหนุ่มไทยเชื้อสายญี่ปุ่น นายคุนิโอะ คาวาคิตะ หรือที่มีชื่อไทยว่า วีระ อุตตรนที ซึ่งมาศึกษาและปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อดังแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้ตัดสินใจเข้ารับพรพชา

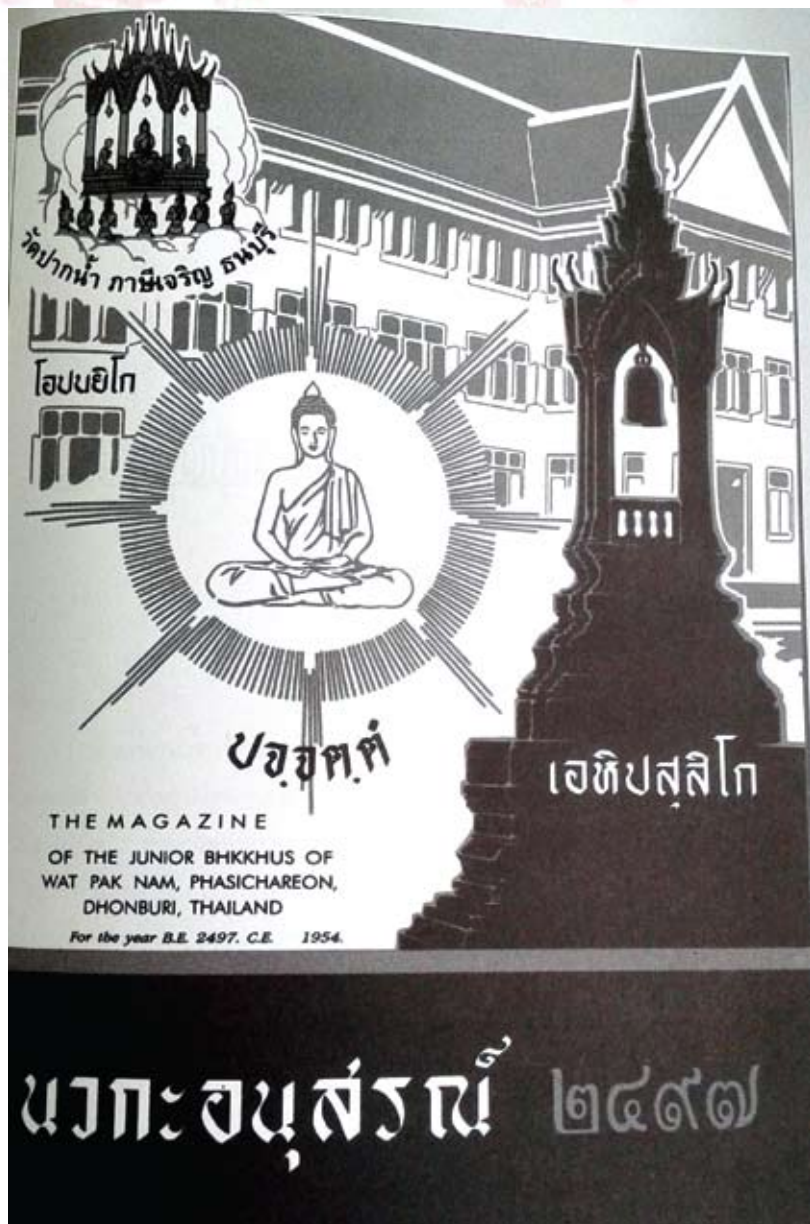
อุปสมบท ณ วัดปากน้ำ โดยหลวงพ่อบุญเป็นพระอุปัชฌาย์ ในวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๔๙๗ ได้รับฉายาในพระพุทธศาสนาว่า “คณุตตโม”

อีกสองสัปดาห์ต่อมา (๒๓ พฤษภาคม) หลวงพ่อบุญได้ปรารภถึงการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่นว่า “บุญที่ส่งมาคราวนี้แหละ จะได้เป็นกำลังของพระบวชใหม่ ให้ประกาศศาสนาในประเทศญี่ปุ่น ให้ญี่ปุ่นเขาเคารพนบนอบหมดทั้งประเทศ”

อีก ๒๔ วันต่อมา คือ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๔๙๗ คณะพระญี่ปุ่น นำโดยพระสังฆราช ตาคาชิโน แห่งนิกาย โชโต ได้มาเยี่ยมวัดปากน้ำ และถวายเป็นพุทธบูชาหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำ โดยการแนะนำของ นายเอี่ยม สังขวาลี อุปนายกพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย การมาเยือนวัดปากน้ำวันนั้นสร้างความประทับใจแก่พระสังฆราชตาคาชิโน และท่านมีความประสงค์จะนำแนวทางการปฏิบัติของหลวงพ่อบุญไปเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่น จึงได้เกิดการสนทนารวมกันในวันรุ่งขึ้น โดยพระกาชิยูอิไซ (Kashuisai) ชาวญี่ปุ่น ที่เดินทางมากับคณะดังกล่าวได้อาราธนาพระวິระ คณุตตโม ไปสนทนารวม เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ณ โรงแรม ชิโตเซะ ถนนนเรศ โดยได้รับอนุญาตและความเห็นชอบจากหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำ

ต่อมาในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญ ได้แสดงความมุ่งมั่นในการเผยแผ่ธรรมในประเทศญี่ปุ่นกับคณะศิษย์ว่า “ต่อแต่นี้ ไม่ช้าเท่าใด จะส่งไปญี่ปุ่นอีกองค์หนึ่ง มีวิชาแบบเดียวกัน จะส่งไปญี่ปุ่นอีกองค์หนึ่ง ให้ประกาศพุทธศาสนาแบบเดียวกัน ในประเทศไทย นี่ มากองค์ บ้านของใครจะประกาศอย่างไร ให้ประกาศออกไป อย่างนี้เสียอุตสาหกรรมเอาใจใส่พระพุทธศาสนา เมื่ออยู่วัดไหนจะได้รู้โรจนะเขตนาการ พวกชาวบ้านร้านตลาดทั้งหลาย อุบาสก อุบาสิกาจะได้รู้จักพุทธศาสนาจริง”

บทความที่พระภิกษุอุปนรรลธรรมกายนี้ หลวงพ่อพระราชพรหมเถร
ได้เล่าไว้ในหนังสือนวกะอนุสรณ์ ๒๔๙๗ ดังนี้

หนังสือที่หลักฐานก็แสดงว่าเป็นวัดในเรือกในสวน
คณะสมณะทูตญี่ปุ่น ก็ยังหาโอกาสมาเยี่ยมวัดปาก
น้ำ นี่ ! ล้ำกันเขามืออะไรดีหนอ ? และมีศิวาด
อย่างไรเจริญพิจารณา

เพื่อภิกษุญี่ปุ่นบรรพสุธรรม

โดย

กนกฤตโมกิกนุ

พระวิรัช อุดมรัตน์

หลังจากการ เยี่ยมคำนับ ท่านเจ้า

ด้วยความเชื่อเพื่อ ของนายเอี่ยม
สงวณดี ท่านอุปนายทพทสาธุแห่ง
ประเทศไทย ด้านกวดักปากน้ำเกษียณ
ได้มีโอกาสต้อนรับ คณะสมณะทูต ญี่ปุ่น
ซึ่งมาเยี่ยมด้านกวดักปากน้ำหลังจากได้เดิน
ทางกลับจากการประชุมพุทธศาสนิกคัม-
พันธ์ ณ. ประเทศอินเดีย กับดการตั้ง-
คายนาน ประเทศพม่า สมณะทูตคณะ
นี้ มีท่านสังฆราช คาคาชิมา เป็นประ-
ธาน

คุณหลวงพ่อบรรพสุธรรมโกศลเถร เจ้า
อาวาสวัดปากน้ำเมือ ๓๖ มิถุนายน ๒๔๘๘
เวลา ๓๘.๐๐ น. แล้ว รับเจ้าได้รับการ
ให้เชิญจากภิกษุญี่ปุ่นรูปหนึ่ง ซึ่งเป็น
ผู้สนใจในวิชาสมถวิปัสสนาตามแบบของ
ด้านกวดักปากน้ำ ขอให้ไปพบกับท่านเพื่อ
สนทนาแลกเปลี่ยน ความรู้ กันที่โรง แรม
ริโคเซ ณ ถนนแรก

ดังนั้น วันรุ่งขึ้นหลังจากที่ได้

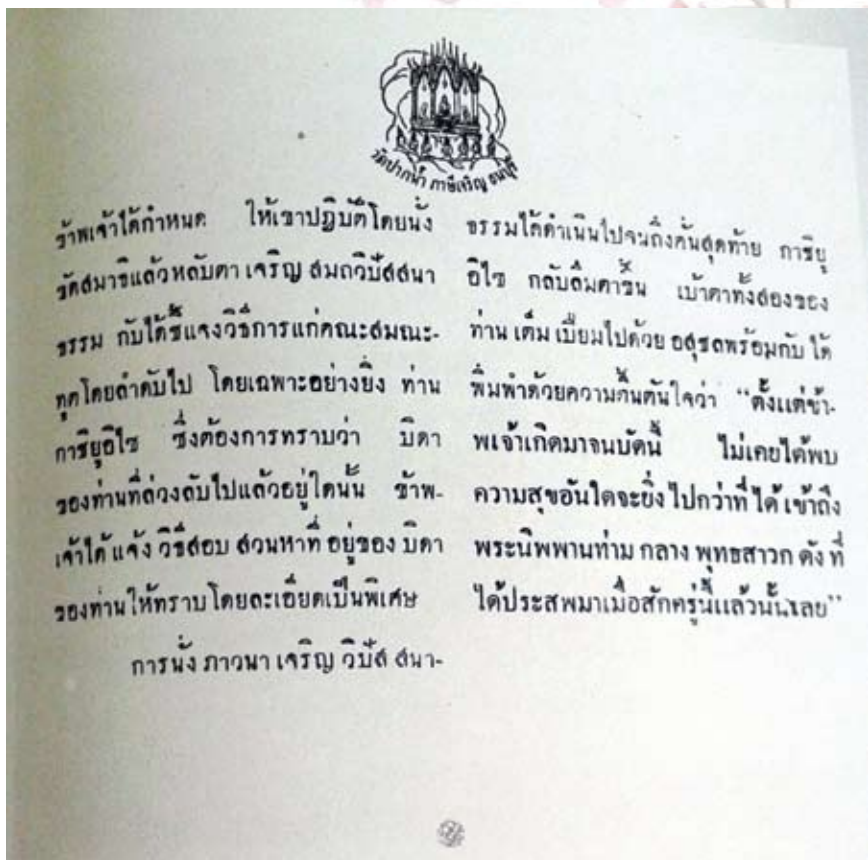

กรวย เรียง ขอบอนุภาค จาก ท่านเจ้าคุณ
หลวงพ่อดำ เจ้าฟ้าพร้อมด้วยท่าน
อาจารย์เจริญ และน้อง ชายของ เจ้าฟ้า
จึงได้เดินทางไปยังภักตาคารดังกล่าวนาม
ข้างต้นแต่นั้น

ขณะเมื่อเจ้าฟ้าพร้อมด้วยคณะ
ไปภักตาคาร ชิตะระ คณะสมณะทุก
กำลังทำกิจศาสนาพร้อมกับนายเคาโฮะ
เจ้าของภักตาคาร เจ้าฟ้ากับคณะได้รับ
เชิญจากเจ้าหน้าที คอยรับให้นั่งรอสอยใน
ห้องรับรอง จนกว่าคณะสมณะจะทำ
กิจศาสนาแล้วเสร็จ คณะเราได้รับเชิญ
ใหญ่จึงได้รับเชิญให้เข้าพบท่านสังฆราช
กับคณะ เราได้เข้าพบและเริ่มสนทนากัน
เรื่องโดยมากที่สนทนากัน มีสาระสำคัญ
เกี่ยวกับวิชาเจริญสมณวิมุตตนา ใน
ระหว่างการสนทนากัน กาชียอไซ
(Kashuisai) ภิกษุญีปุ่นรูปหนึ่งเป็นผู้
ความสนใจเป็นพิเศษ ถึงกับหาสมุดมา
ฉบับหนึ่งหรือความ ท่านผู้ใดถามถึงจุด
ตั้งของจิตขณะเจริญสมาธิ ตามแบบ
ของสำนักวัดปากน้ำ เจ้าฟ้าได้ชี้แจงว่า
ให้กำหนดคตังจิตในกาย ครบรอบทั้ง
เห็นคือต้องนั่ง การกำหนดคตังของ

จิต ตามแบบของสำนักวัดปากน้ำ เป็น
ที่สนใจแก่ท่านสังฆราชญีปุ่น ถึงกับกล่าว
ว่าวิธีของสำนักวัดปากน้ำดีมาก และจะ
ได้รู้แบบของเราในกาลต่อไป กับได้
ชี้แจงให้คณะเราทราบ ว่า วิธีของนิกาย
“โซโต” นั้นได้กำหนดคตังของจิต ที่
บริเวณหน้าผากหรือคตังจุมก ซึ่งต่างกว่า
แบบของเรา คือจากนัยคณะสมณะทุก
ได้ขอให้ เจ้าฟ้าอธิบายถึงวิธี ดำเนินการ
ปฏิบัติการเจริญสมณวิมุตตนา ซึ่งเจ้าฟ้า
ได้ชี้แจงให้พอเห็นดังเรป ตามแบบของ
ท่านเจ้าคุณ หลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร
(ซึ่งมีข้อความละเอียดอยู่ในหนังสือเล่มนี้
ในเรื่องต่อไปแล้ว)

ใน ระหว่าง การ สนทนา ได้ขอบ
ภิกษุ กาชียอไซ ได้แสดงความจริงที่
ใครจะทราบว่า บิศาของท่านซึ่งได้ถึงแก่
กรรมไปนานแล้วนั้น บัณฑิตอยู่ไหน?
ดังนั้นเจ้าฟ้าจึงชักชวนให้ คณะสมณะทุก
ทั้งคณะ ทดลองทำการเจริญสมณวิมุตต
นาตามแบบของเราบ้าง คณะสมณะ
ทุกมีความยินดีจะ ปฏิบัติตามคำเรอเชิญ
จึงพากันเข้าไปสู่ ณ ห้องอันดังคตังหนึ่ง
แล้วเริ่มเจริญสมณวิมุตตนาธรรม กันทันที

หมายเหตุ: คัดลอกสำเนาจากหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น

หลังจากที่พระราชพรหมเถร หรือ พระวีระ คุณุตโตโม ได้มาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว วัดปากน้ำก็เริ่มมีการติดต่อกับชาวญี่ปุ่นมากขึ้นตามลำดับ ดังเช่นที่หลวงพ่อดได้เคยปรารภไว้

นิกายชินเนียวเอน (<https://www.shinnyo-en.or.jp/>) เป็นนิกายใหญ่นิกายหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น ที่ติดต่อกับทางวัดปากน้ำมาเป็นเวลานาน มีวัดตั้งอยู่ที่เมืองทาชิคาว่า กรุงโตเกียว ก่อตั้งโดยท่านอิโต ชินโจ ในประมาณปี ค.ศ.๑๙๓๖ (พ.ศ. ๒๔๗๙) วัดนี้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับวัดปากน้ำโดยเริ่ม

จากที่ท่านพระครูโรตะ ซึ่งเคยมาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ และเป็นศิษย์พระราชพรหมเถร ได้นำพระบรมสารีริกธาตุไปถวายท่านอิโต ชินโจ เป็นเหตุให้ทางคณะชินเนียวเอ็นได้มาเยี่ยมวัดปากน้ำ และหลังจากนั้นก็ได้มีการอาราธนาเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ พระราชพรหมเถร และคณะไปเยี่ยมวัดที่ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการเดินทางไปญี่ปุ่นครั้งแรกของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐

หลังจากนั้นก็มีการไปมาหาสู่กันอีกหลายครั้งระหว่างวัดชินเนียวเอ็น และวัดปากน้ำ ถึงแม้ท่านเจ้าอาวาสอิโต ชินโจ จะมรณภาพไปในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ และได้มีการแต่งตั้งลูกสาวท่าน คือท่านอิโต โดโมะจิ เป็นเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ทั้งสองวัดก็ยังมีสัมพันธภาพที่ดี และไปมาหาสู่กันจวบจนกระทั่งปัจจุบัน

ปัจจุบันนิิกายชินเนียวเอ็นมีวัดสาขาทั่วโลก ตามประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐ ประเทศ และมีผู้นับถือทั่วโลก รวมประมาณ ๑ ล้านคน (ในญี่ปุ่น ๙ แสนคน)

ถ่ายกับท่านอิโต ชินโจ (องค์ที่สองจากทางซ้าย) ประมุขนิกายชินเนียวเอ็น ประเทศญี่ปุ่น ในโอกาสที่ท่านมาเยี่ยมวัดปากน้ำ

จดหมายจากท่านชินโจ อีโต นิกายชินเนียวเอ็น
กล่าวถึงการที่ได้มาเยี่ยมวัดปากน้ำ และ กราบอารธนาหลวงพ่อดมเด็จพระ
และหลวงพ่อบุญไปเยี่ยมวัดที่เมืองทาชิกาวา กรุงโตเกียว
(เดือนตุลาคม ปีค.ศ. ๑๙๖๖ หรือ พ.ศ. ๒๕๐๙)

ถ่ายกับท่านอีโต ชินโจ (องค์แรกจากทางซ้าย) ประมุขนิกายชินเนียวเอ็น
ประเทศญี่ปุ่นในโอกาสที่หลวงพ่อดมเด็จพระและหลวงพ่อบุญไปญี่ปุ่นปี ๒๕๑๐

พระกิตติวุฒโฑ, พระราชพรหมเถร, เจ้าพระคุณสมเด็จ, พระชินใจ อโธ
ประมุขนิคายชินเนียวเอ้น (ไม่ทราบปีที่ถ่ายภาพ)

นอกจากมีการประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และวัดนิคายชินเนียวเอ้นนี้แล้ว การที่พระราชพรหมเถรได้มาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ ก็เป็นการเปิดโอกาสให้พระภิกษุเป็นจำนวนมากได้มาอุปสมบทเพื่อศึกษาพระพุทธศาสนาไทยที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ภายใต้การดูแลของท่าน ดังที่มีรายชื่อพระภิกษุชาวญี่ปุ่นที่ปรากฏในหนังสือ จดหมายเหตุ วัดปากน้ำญี่ปุ่น และข้อความที่กล่าวถึงที่พอสรุปได้ดังนี้

....ความศรัทธาของชาวญี่ปุ่นที่มีต่อหลวงพ่อดอกน้ำและการปฏิบัติสมถวิปัสสนาตามแนววิชชาธรรมกายได้ทวีขึ้นเป็นลำดับ ดังปรากฏมีชาวญี่ปุ่นมาขอบรรพชาอุปสมบทและศึกษาระรม ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ เป็นจำนวนมาก

จากสมุดบันทึกรายนามชาวต่างประเทศที่บรรพชาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามิ่งมงคลจารย์ ได้มีบันทึกรายนามพระและชาวญี่ปุ่นที่ได้เข้ามาบรรพชาอุปสมบทตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ถึง ๒๕๔๕ เป็นจำนวนทั้งหมด ๗๕ รูป ...

โดยบรรดาชาวญี่ปุ่นที่มาบรรพชาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ส่วนมากจะเป็นพระในนิคายมหายานอยู่แล้ว แต่มาจากสาขานิกายที่ต่างกัน เช่น นิกายเซน นิกายโซโต นิกายโคยาซัง นิกายนิชิเรน เป็นต้น ที่มาจากฆราวาสโดยตรงมีน้อย ดังนั้นการมาบวชและปฏิบัติธรรม ณ วัดปากน้ำ จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาพระพุทธศาสนา นิกายเถรวาท ของพระญี่ปุ่นที่ใฝ่ใจต่อการศึกษาไปด้วย และดูเหมือนว่าจะถือเป็นเรื่องสำคัญ

ปัจจุบันพระญี่ปุ่นที่เคยบรรพชาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพฯ และได้กลับไปปฏิบัติหน้าที่เป็นพระญี่ปุ่นตามเดิม ได้เป็นพระผู้ใหญ่ เป็นผู้นำนิกายในประเทศญี่ปุ่นหลายรูป นอกจากนี้ยังได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งสมาคมขึ้นชื่อว่า “นิสง ปากน้ำ ไก” หรือ “สมาคม (วัด) ปากน้ำชาวญี่ปุ่น” เป็นการรวมกลุ่มของพระญี่ปุ่นหลายนิกาย เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนทำกิจกรรมร่วมกัน ตลอดถึงการมีส่วนสนับสนุนการสร้างวัดไทยในญี่ปุ่นด้วย เกี่ยวกับสถานที่ตั้งสมาคมฯ นั้น ไม่มีสถานที่ตายตัว เพราะจะใช้วัดของพระที่ได้รับเลือกให้เป็นประธานสมาคมฯ เป็นที่ตั้ง ปัจจุบัน พระโคเทตสุ โยริโนะ แห่งนิกายนิชิเรน เป็นประธานสมาคม

ลูกศิษย์ชาวญี่ปุ่นของหลวงพ่พระราชพรหมเถรมีหลายท่าน แต่ท่านหลายๆ ท่านเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่ชาวญี่ปุ่นทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น และที่พอจะสามารถหาข้อมูลของท่านได้ ได้แก่

๑. พระโคเคน ซาซากิ นาคัตโน อุปสมบท ๙ สิงหาคม ๒๕๐๗
๒. พระโคเตทสุ โยริโนะ คณรัตน์ อุปสมบท ๒๔ ธันวาคม ๒๕๐๗
๓. พระทาเคชิ คุโรตะ อุปสมบท ๒๕๐๘
๔. พระมิจิอากิ ไชคาว่า พุทธิรัตน์ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๙

พระโคเคน ซาซากิ (Rev. Kuden Sazaki; 佐々木弘傳)

พระโคเคน ซาซากิ เป็นศิษย์ของพระราชพรหมเถรรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นพระญี่ปุ่นรูปแรกๆที่อุปสมบทที่วัดปากน้ำ ท่านมีความใกล้ชิดและเคารพหลวงพ่่มาก ท่านบรรพชาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และอยู่วัดปากน้ำเป็นเวลา ๕ ปี ท่านเข้าใจภาษาไทยเป็นอย่างดี ทั้งภาษาพูดทั้งภาษาเขียนขึ้นสอบนักธรรมชั้นตรีได้

ปัจจุบันอยู่วัดโคยะซัง เบตซึอิน เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ท่านได้มีส่วนช่วยในการก่อสร้างวัดปากน้ำญี่ปุ่น

จดหมายจากพระโคเคน ชาซากิ ฉบับหนึ่งที่หลงพ้อเก็บรักษาไว้
อย่างดี ได้เล่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และศิษย์ ซึ่งพระชาซากิผู้
เป็นศิษย์เขียนถึงเมื่อได้กลับไปประเทศญี่ปุ่นแล้ว ก็ยังติดต่อส่งข่าวคราว
และสอบถามความเป็นไป

พระชาซากิ (รูปจากหนังสือ จดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น)
ในหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น ได้กล่าวถึงพระชาซากิไว้ว่า..

พระโกเดิน ชาซากิ เป็นพระญี่ปุ่นที่มาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ ขณะมีอายุได้ ๓๕ ปี ได้ศึกษาสมถวิปัสสนาตามแนววิชชาธรรมกาย ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพฯ และได้ศึกษาภาษาไทย ศึกษาพระปริยัติธรรมอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา ๕ ปี สามารถพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้เป็นเป็นอย่างดี และสอบได้นักธรรมชั้นตรี ด้วย

ปัจจุบันพระโกเดิน อายุ ๗๖ ปี เป็นพระเถระผู้ใหญ่ของนิกายโคยาซังชินงอน ฟ่านก้อย ณ วัดโคยาซัง บนเขาโคยา เกียวโต (เมืองหลวงเก่า)

พระชาซากิ เป็นผู้มืบทบาทสำคัญอีกท่านหนึ่ง เนื่องจากท่านเป็นผู้สามารถใช้ภาษาได้ดี ได้ช่วยเป็นล่ามให้คณะวัดปากน้ำที่เดินทางไปติดต่อหาสถานที่สร้างวัดหลายครั้ง และให้การสนับสนุนการสร้างวัดปากน้ำด้วยดี

จากหนังสือบันทึกสมเด็จ มิตรภาพชาวพุทธญี่ปุ่น โดย สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า มงคลาจารย์ วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ ได้เล่าถึงการเดินทางไปญี่ปุ่นครั้งแรกของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า มงคลาจารย์ สมัยยังดำรงตำแหน่งพระราชเวทีในระหว่างวันที่ ๑-๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ นั้น พระราชพรหมเถร และพระชาซากิ ซึ่งขณะนั้นได้อุปสมบทอยู่ ณ วัดปากน้ำ ก็ได้ร่วมเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นล่ามให้คณะเดินทาง โดยในการเดินทางครั้งนั้นมีผู้ร่วมเดินทางทั้งหมด ๖ คน คือ

๑. พระราชเวที วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
๒. พระครูภาวนาภิรม วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
๓. พระชาซากิ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
๔. พระกิตติวุฑโฒ วัดมหาธาตุ พระนคร
๕. นายกุล ผ่องสุวรรณ ไวยาวัจกรวัดปากน้ำ
๖. นายห้างโกตานิ เป็นชาวญี่ปุ่นอยู่เมืองไทย

วัตถุประสงค์เดินทางไปประเทศญี่ปุ่นในครั้งนั้น ก็เพื่อดูการพระศาสนา
ในประเทศญี่ปุ่น และเยี่ยมตอบแก่พระสังฆราช ชินโจ อิโต นิกายชินเนียวเอ็น
และคณะสงฆ์ญี่ปุ่นที่ได้ไปเยี่ยมวัดปากน้ำ เมื่อศกที่แล้วและเพื่อสัมพันธ์ไมตรี
ระหว่างคณะสงฆ์ไทยและประชาชนไทยกับญี่ปุ่น

จากซ้าย พระครูโรตยะ (ที่ใส่หมวก) พระราชาภิ หลวงพ่อสมเด็จ
พระกิตติวุฒโฒ และนายห้างโกตานี (ขวาสุด) ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ในเช้าวันที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๑๐ ท่านได้ไปวัดฮอนโจ จังหวัดโยโกฮาม่า
ซึ่งขณะนั้นบิดาของพระโยริโนะเป็นเจ้าอาวาส และได้มีพิธีมอบพระพุทธรูป
แก่เจ้าอาวาส และได้มีการปลูกต้นไม้ไว้หน้าโบสถ์ ๒ ต้น โดยต้นหนึ่ง
หลวงพ่อสมเด็จปลูก และอีกต้นหนึ่งหลวงพ่อพระราชพรหมเถรปลูก และ
ในปลายวันนั้นเอง ก็ได้มีพิธีมอบพระพุทธรูปให้แก่วัดโชตูกุอิน และวัดโกยาจิ
จังหวัดฮกไกโด ในวันที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๑๐ คณะเดินทางได้ไปพักที่วัดไทยจิ
ในเมืองโอซาก้า ซึ่งตอนนั้นพระราชาภิเป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดนี้

ถ่ายเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖

พระราชาภิ (ซ้าย)

หลวงพ่อ และพระชาซากิ (ขวา) ถ่ายเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๖

พระโยรีโนะ (ชาย) เจ้าอาวาสวัดนิจิเรน ฮอนโจ
และพระซาซากิ (ขวา) นิกายโคยาซัง ชินงอน
 (รูปจากหนังสือ ตรุณีสัมังคี บันทึกของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
 พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ อายุวัฒนมงคล ๘๙ ปี
 สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗)

พระโคเตตสุ โยริโนะ
(Rev. Koutetsu Yorino; 従野公淳)

พระโคเตตสุ โยริโนะ (รูปจากหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น)

พระโยริโนะ เป็นพระชาวญี่ปุ่น ศิษย์ของพระราชพรหมเถรอีกรูปหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการเผยแผ่วิชชาธรรมกายไปสู่ชาวญี่ปุ่น ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ในปลายปี ๒๕๐๗ และได้ฉายาว่า **คณรตโน** ท่านได้ศึกษาวิชชาธรรมกายจากพระราชพรหมเถร และได้เขียนหนังสือคู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น ตามแนววิชชาธรรมกาย ภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ท่านมีส่วนอย่างมากในการช่วยสร้างวัดปากน้ำญี่ปุ่น ซึ่งในหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่นซึ่งพิมพ์ขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๔๔ ได้กล่าวถึงท่านไว้ดังนี้

พระโคเตตสุ โยริโนะ เป็นพระภิกษุชาวญี่ปุ่น นิกายนิชิเรน จบการศึกษาปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาริโซ (Richo Buddhist University) ด้วยบิดา คือพระโชยู โยริโนะ (Ven. Choyu Yorino) เป็นพระญี่ปุ่นนิกายนิชิเรน มีความรู้จักมักคุ้นกับนายห้างโกตานี เป็นอย่างดี และได้ยินกิตติศัพท์ของวัดปากน้ำจากนายห้างโกตานี มีความประสงค์จะมาอุปสมบทเป็นพระภิกษุไทยเพื่อศึกษาการปฏิบัติ สมถวิปัสสนาตามแนววิชชาธรรมกายของหลวงพ่อดาวทอง แต่เนื่องจากความไม่อำนวยของสังขาร จึงได้ฝากความหวังไว้กับลูกชาย คือ พระโคเตตสุ โยริโนะ

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ พระโคเตตสุ ได้เดินทางไปประเทศอินเดียเพื่อ ศึกษาและสังเกตการณ์พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย ในช่วงเวลาที่ เดินทางออกจากประเทศอินเดียเพื่อกลับประเทศญี่ปุ่น ได้ผ่านประเทศไทย จึงตัดสินใจขออุปสมบทเป็นพระไทย ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๐๗ ได้ศึกษาและปฏิบัติสมถวิปัสสนาตามแนว วิชชาธรรมกายเป็นที่พึงพอใจ โดยเรียนพระกัมมัฏฐานจากพระอาจารย์ วีระ คณุตตโม หรือ พระคุณโอ คาวาคิตะ ปัจจุบันคือ พระเดชพระคุณ พระราชพรหมเถร รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ จนพอ สมควรแก่เวลา ได้ลาสิกขากลับไปเป็นพระญี่ปุ่นเหมือนเดิม

พระโคเตตสุ โยริโนะ ได้นำการปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกายไป เผยแพร่แก่ชาวญี่ปุ่นที่มีความสนใจเป็นจำนวนมาก โดยส่วนตัวท่าน เป็นคนสุภาพมีความกตัญญูอย่างยิ่ง ได้เลี้ยง कुमारดาในวัดของท่านจน วาระสุดท้ายแห่งชีวิต ในด้านความสัมพันธ์กับวัดปากน้ำ พระโคเตตสุมี ความเคารพยำเกรงในเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าคุณอาจารย์ ใน ฐานะแห่งบิดา เมื่อไรก็ตามที่ทราบข่าวว่าเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เดินทาง

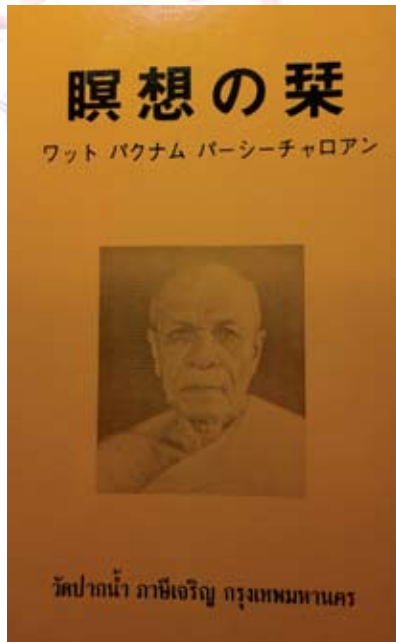
มาญี่ปุ่น ท่านจะมาราบถวายสักการะทุกครั้งไป ไม่ว่าจะอยู่ไกลแค่ไหน
ท่านก็จะเดินทางมา

ในการสร้างวัดญี่ปุ่น พระโคเตทสึ เป็นผู้มีส่วนสำคัญมากอีกท่าน
หนึ่ง ในเรื่องการประสานงานหาช่างก่อสร้างชาวญี่ปุ่นและที่สำคัญ
การได้วิชาพิเศษสำหรับพระภิกษุไทยที่มาปฏิบัติศาสนกิจ ณ วัดปากน้ำ-
ญี่ปุ่นนั้น สำเร็จได้เพราะพระโคเตทสึ

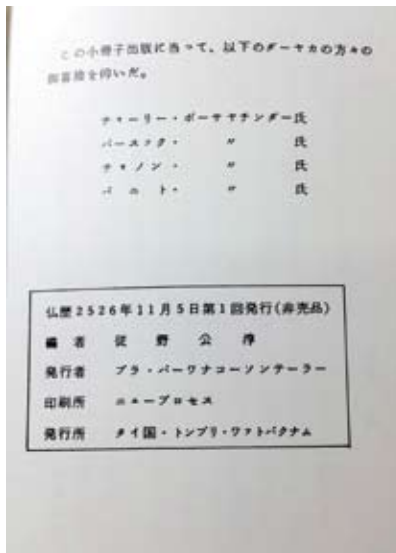
ปัจจุบันพระโคเตทสึ โยริโนะ มีอายุ ๖๒ ปี เป็นเจ้าอาวาส
วัดนิชิเรนชู ฮอนโจ (Nichirenschu Honjo-ji) เป็นประธานสมาคม
วัดปากน้ำญี่ปุ่น หรือ นิองปากน้ำโค และยังไปมาหาสู่ ช่วยเหลือ
วัดปากน้ำญี่ปุ่น トラบจนปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์พระโคเตทสึ ท่านได้เล่าถึงความหวังของท่านใน
อนาคตที่ปรารถนาจะเห็นวัดปากน้ำ เป็นศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนา
นิกายเถรวาทและมีพระเถระที่มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมาประจำ
เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่ชาวไทย ชาวญี่ปุ่น และผู้สนใจจาก
นานาชาติที่พำนักอยู่ในญี่ปุ่น

นอกจากนี้ พระโยริโนะได้ประพันธ์หนังสือคู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น
ภาษาญี่ปุ่น หรือ หนังสือ๑๘กายภาษาญี่ปุ่น ตามดำริของพระราชพรหม
เถรผู้เป็นอาจารย์และจัดพิมพ์หนังสือขึ้นมาในวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๒๖ โดยมีคุณชาลี คุณผาสุข คุณฉานนธ์ และคุณผาณิต ไปรษยะจินดา
เป็นเจ้าของภาพในการจัดพิมพ์ ปัจจุบันหนังสือเล่มนี้ยังมีแจกให้แก่ชาวญี่ปุ่นที่
สนใจ สามารถขอรับได้ที่ชั้นหนึ่งหอวิปัสสนา (หอขาว) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

หน้าปก หนังสือคู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น ภาษาญี่ปุ่น

รายละเอียดในการจัดพิมพ์หนังสือ

あ と が き

ここに「瞑想の栞」を著わすに至りましたのは、日本人の瞑想入門者に役立てたい・・・との河北先生の御依頼によるもので、多大な御指導・御教示をいただきましたことを、三宝の御加護と共に深く感謝いたしております。

バクナム僧院にて、一九六四年に得度し、現副住職 BHAVANA/KOSOL/THERA (河北先生) 師のもとに瞑想の指導を受けた一人であります。心静かに瞑想の一時を過して下さい。ますます一人でも多くの方々が瞑想を通じ、現代社会の中において、心身の安定と、健全なる人間完成に向け、仏道求法・入涅槃への修養をされますことを、お祈りいたします。

合掌三礼

昭和五十八年 灌佛会

著者 識

คำลงท้ายหนังสือคู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น ภาษาญี่ปุ่น

คำลงท้ายหนังสือ (แปล)

“การที่ข้าพเจ้าได้มาเขียนหนังสือคู่มือการทำสมาธิ (Meiso no Shiori) เล่มนี้ เนื่องด้วยพระอาจารย์คาวาคิตะมีความประสงค์อยากให้เขียนขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชาวญี่ปุ่นที่เพิ่งเริ่มหัดทำสมาธิ โดยข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากพระอาจารย์เป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอคุณพระรัตนตรัย จงช่วยคุ้มครองดูแลท่านพระอาจารย์ด้วย

ข้าพเจ้าเป็นศิษย์คนหนึ่งที่ได้รับการแนะนำในการนั่งสมาธิจากท่าน รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระภิกษุโกศลเถระ (พระอาจารย์คาวาคิตะ) ซึ่งอุปสมบท ณ วัดปากน้ำใน ปี ค.ศ.๑๙๖๔ ขอให้ท่านผู้อ่านได้พบกับความสุขสงบทางใจจากการนั่งสมาธิ และข้าพเจ้าหวังว่าจะมีท่านผู้อ่านที่ต้องใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน เพียงหนึ่งท่านก็ดีหรือหลายท่านก็ดี ได้พบกับความสุขสงบและความมั่นคงแข็งแรงทั้งทางกายและใจ ผ่านการนั่งสมาธินี้ และได้พัฒนาตนเพื่อเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐโดยสมบูรณ์ โดยเริ่มศึกษาพัฒนาตนตามแนวคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เพื่อให้เข้าถึงพระนิพพานในที่สุดด้วย เทอญ

กราบนมัสการ

ปีโชวะ ๕๘ (พ.ศ.๒๕๒๖)

ผู้ประพันธ์”

ปัจจุบันพระโยริโนะ เป็นเจ้าอาวาสวัดฮอนโจ เมืองโยโกฮาม่า ท่านยังคงได้เดินทางมาวัดปากน้ำในหลายๆวาระ เช่น เพื่อร่วมเจริญพระพุทธมนต์ในพิธีเฉลิมฉลอง พระมหาเจดีย์มหารัชมงคล ในปลาย ปี พ.ศ.๒๕๕๕ และมาร่วมงานวันคล้ายวันเกิดเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในวันที่ ๒๖ สิงหาคม ปี พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ผ่านมา

หลังจากถวายสักการะหลวงพ่อดำเสร็จแล้ว ท่านก็ได้ตรงมาที่ชั้น ๒ ของตึกบวรเทพมุนี ซึ่งเป็นกุฏิของพระราชพรหมเถร เพื่อสนทนาปราศรัยกับหลวงพ่อดำ โดยท่านมิได้ทราบมาก่อนว่าหลวงพ่อดำได้มรณภาพลงแล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อขึ้นไปกุฏิชั้น ๒ ท่านพบว่ามิถุนญแจล็อกกุฏิหลวงพ่อดำไว้ ท่านจึงลงมาดูที่ชั้นล่าง เห็นประตูแง้มไว้ แม้ซีเห็นจึงเชิญให้ท่านเข้ามา ท่านจึงทราบว่าหลวงพ่อดำได้มรณภาพลงแล้ว

จากการโทรศัพท์ไปพูดคุยกับท่าน ท่านเล่าว่าท่านรู้สึกซึ้งมาก คิดว่าจะมาเยี่ยมหลวงพ่อดำ คิดว่าท่านน่าจะสบายดีอยู่ แต่พอเห็นอัฐิหลวงพ่อดำแล้ว ก็เข้าอ่อนหมดแรงในทันที ท่านใช้เวลานั่งอยู่ที่ห้องพระกัมมัญฐานชั้น ๑ ได้กุฏิหลวงพ่อดำอยู่เป็นเวลานานพอสมควร ท่านจึงลากลับไป และเดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นในวันรุ่งขึ้น

พระโยริโนะ เข้าถวายสักการะเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวีรวงศ์มณฑลจารย์
เนื่องในวันคล้ายวันเกิด ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘

พระทาเคชิ คุโรดะ (Takeshi Kuroda)

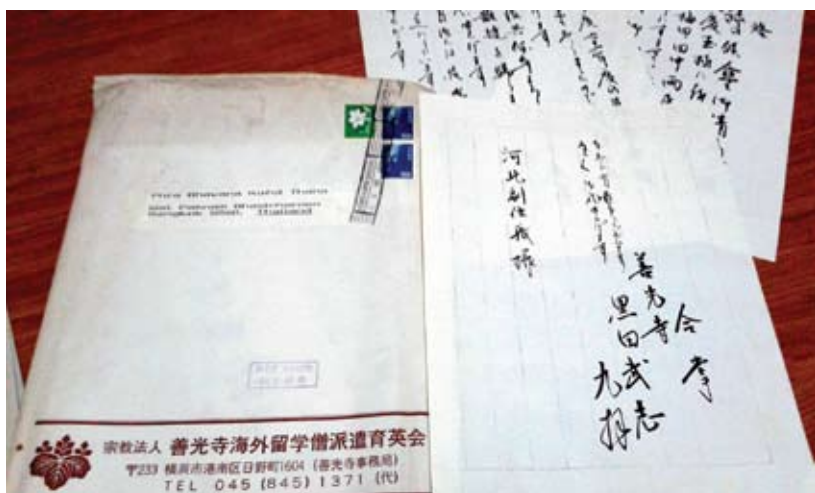
พระทาเคชิ คุโรดะ เป็นพระญี่ปุ่นศิษย์หลวงพ่อกองค์หนึ่ง ที่ได้อุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแม่ลาสิกขากลับประเทศญี่ปุ่นไปเป็นพระญี่ปุ่น ณ วัดเซ็นโคจิ จังหวัดโยโกฮาม่า (<http://www.zenkouji.net/>) ตามเดิมแล้ว ท่านก็ยังติดต่อหลวงพ่อเสมอๆ ทางวัดของท่านคุโรดะ ได้มีโครงการพระสงฆ์แลกเปลี่ยน ส่งพระญี่ปุ่นมาเข้าอุปสมบทที่วัดปากน้ำ และเรียนพระกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อบ่อยครั้งเป็นประจำต่อเนื่องเป็นเวลาหลายๆ ปี

หลวงพ่อกองค์ และพระคุโรดะ (ซ้าย) ณ วัดเซ็นโคจิ จังหวัดโยโกฮาม่า
เดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๗๓

หลวงพ่อกับครอบครัวท่านคุณโรดะ

จดหมายจากท่านทาเคชิ คุณโรดะ ถึงหลวงพ่อกับ
แจ้งเรื่องพระสงฆ์แลกเปลี่ยนที่กำลังจะเดินทางมาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ

พระครูโต๊ะ (ภาพจากหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น)

ในหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่นได้กล่าวถึงพระครูโต๊ะว่า

พระตาเกชิ คุโรตะ นิกายโซโตเซน วัดเซ็นโคจิ จังหวัดโยโกฮาม่า ได้มาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เมื่อท่านอายุได้ ๒๗ ปี ท่านได้ศึกษาสมถวิปัสสนาตามแนววิชชาธรรมกายจนพอแก่ความต้องการ จากนั้นได้ลาสิกขากลับไปเป็นพระญี่ปุ่น ...

ท่านเป็น ๑ ใน ๓ รูปของพระญี่ปุ่นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือติดต่อประสานงานต่างๆ ในการสร้างวัดไทยในญี่ปุ่น ...

โดยส่วนตัวท่านเป็นผู้สนใจพระพุทธศาสนาแบบไทยมาก ได้เดินทางไปมาประเทศไทยหลายครั้ง คราวหนึ่งท่านได้นำพระบรมสารีริกธาตุที่ได้รับการถวายจากประเทศไทยกลับไปประเทศญี่ปุ่น และได้มอบให้ท่านอิโต ชินโจ ประธานพุทธศาสนิกชนแห่งนิกายชินเนียวเอ็น เป็นเหตุให้ท่านอิโต ชินโจ เดินทางมาเยือนวัดปากน้ำ ๒ ครั้ง และได้

ถวายพระพุทธรูปปางไสยาสน์แด่วัดปากน้ำ ๑ องค์ เป็นการสร้าง
สัมพันธไมตรีระหว่างประเทศทั้งสอง

ขณะเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นของเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และ
พระราชพรหมเถรแต่ละครั้งได้พระตาเกษิมาช่วยถวายความสะดวกใน
การเดินทางเลือกหาที่ดินสร้างวัดปากน้ำญี่ปุ่นแต่ก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลใน
ระยะสิบปีแรก กระทั่งคุณพิมพ์ใจ และคุณฮิโตะชิ (อาทิตย์) มัตสึโมโตะ
ได้อาสาเข้ามาช่วยเต็มตัว

ในระยะ ๒-๓ ปีที่ผ่านมา พระตาเกษิมีสุภาพไม่ค่อยแข็งแรง
ต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลบ่อยๆ เมื่อครั้งรวบรวมประวัติของท่าน
พระตาเกษิได้ให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ จากนั้นอีก ๑๙ วัน ตรงกับวันที่
๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ ก็ถึงแก่มรณภาพ ขณะอายุได้ ๖๖ ปี

A Chronology of Rev. Takeshi Kuroda's Life 成寿山善光寺 中興第二世 大圖武志大和尚 略歴		
The Profile (プロフィール)		
1938	Born in Ōtawara City Tochigi Prefecture Japan.	栃木県大田原市に生まれる
1960	Graduated with a B.A. from Komazawa University Tokyo.	駒沢大学卒業
1962	Completed his M.A. in Buddhist Studies at Komazawa University.	駒沢大学大学院修士課程修了
1962	Trained at the headquarter temple of the Sōtō Zen school, Temple.	大本山總持寺特別僧堂に安居
1965	Accepted as an "Upasampada" at Wat Paknam in Thailand.	タイ・ワット・バクナムで修行
1982	Constructed the Shakyamuni Hall in Yokohama.	「釈迦殿」を建立

ประวัติโดยย่อพระตาเกษิ คุโรดะ ที่ระบุว่าท่านมาอุปสมบทที่
วัดปากน้ำ ประเทศไทย ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ (ที่มา: <http://www.zenkouji.net/tera/Dbushi.htm>)

เนื่องด้วยในนิกายโชโตเซน ที่ท่านคุโรดะสังกัดนั้น พระภิกษุสามารถมีครอบครัวได้ ท่านจึงมีบุตรและธิดารวม ๓ คน หลังจากท่านทาเคชิ คุโรดะ ได้มรณภาพลงในปลายปี พ.ศ.๒๕๔๗ บุตรชายคนที่ ๓ ของท่าน ที่มีชื่อว่าพระฮาคุชิ คุโรดะ (Hakushi Kuroda; 黒田 博志) ซึ่งจบการศึกษาจากคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย Komazawa เมืองโตเกียว ก็ได้รับสืบทอดตำแหน่งเจ้าอาวาสแทน ซึ่งพระฮาคุชิ คุโรดะ ก็ได้เคยมาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ด้วยนับว่า วัดปากน้ำมีความสัมพันธ์กับวัดเซ็นโคจิถึงสองชั่วคนเลยทีเดียวว่าได้

成寿山善光寺 第三世 大梵博志(だいかん・はくし)和尚 横顔		
		
1976	Born in Yokohama City Kanagawa Prefecture Japan.	横浜市に生まれる
1996	Graduated with a B.A. from Komazawa Junior college Tokyo.	駒沢短期大学卒業
1996 ~1999	Trained at the headquarter temple of the Sôtô Zen school Temple.	大本山永平寺に安居
2001	Trained at Wat Paknam in Thailand.	タイ・ワットパクナムで修行
	Trained at in USA	アメリカ ロサンゼルス禅センターで修行
	Trained at	ドイツ善門寺で修行

ประวัติพระฮาคุชิ คุโรดะ เจ้าอาวาสวัดเซ็นโคจิองค์ปัจจุบัน

ซึ่งระบวามาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑

(ที่มา <http://www.zenkouji.net/tera/Dhakusi.htm>)

๗๒. พระนิชิโกะ	โยชิตะ	สทุธามงฺคโล	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๒
๗๓. พระอิโรจิ	กูโรตะ	วริยมงฺคโล	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๓
๗๔. พระโตโมะอากิ	ฟูกุตะ	สติมงฺคโล	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๓
๗๕. พระมาซาฮิโร	มัตสึชิตะ	สุชิโต	๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ลำดับที่ ๗๓. พระอิโรจิ กูโรตะ

(เอกสารจากหนังสือจดหมายเหตุวิบัติปากน้ำญี่ปุ่น

สันนิษฐานว่า เนื่องด้วยตัวคันจิในชื่อท่าน อ่านว่า อิโรจิ ก็ได้)

(แถวหน้า) เจ้าพระคุณสมเด็จ, พระกิตติวุฒโฒ, พระราชพรหมเถร,

พระราชาชาภิ

(แถวหลัง) นายห้างโคะตานิ, พระคุโรตะ

พระมิจิอากิ ไชกาวะ (Michiaki Saikawa; 才川道昭)

จากข้อมูลในหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น พบว่า พระมิจิอากิ ไชกาวะ ได้บรรพชาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ในวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๙

๒๖.พระทาคาเฮชิ	คิซเมเตะ	เบมรตโน	๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙
๒๖. พระอะกิละ	ชิเอนางา	โมสรัตโน	๘ มกราคม ๒๕๑๙
๒๘.พระโทมิฮาจิ	ทาคาฮาจิ	กิจุรัตโน	๘ กรกฎาคม ๒๕๑๙
๒๙.พระมิจิอากิ	ไชกาวะ	พุทธิรัตโน	๑๒ กันยายน ๒๕๑๙
๓๐.พระมาเซะ	โยชิมิชิ	เกอร์ตโน	๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐
๓๑.พระฮายาชิ	มิตซูโอะ	โสมรตโน	๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

ภาพจากหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำญี่ปุ่น

ท่านมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาแบบเถรวาทของไทย ไปสู่ชาวญี่ปุ่น โดยท่านได้รวบรวมและเขียนหนังสือพิธีขอบรรพชาอุปสมบท วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นภาษาญี่ปุ่น ซึ่งได้ตีพิมพ์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ตามดำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เพื่อให้สะดวกต่อชาวญี่ปุ่นที่ต้องการมาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ สืบต่อไป โดยปัจจุบันหนังสือนี้ก็ยังพอมีเหลืออยู่ สามารถติดต่อขอรับได้ที่ ชั้นหนึ่งหอวิปัสสนา (หอขาว) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เช่นเดียวกับหนังสือ คู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น ภาษาญี่ปุ่น ที่ท่านพระโยริโนะจัดทำไว้

หน้าปกหนังสือพิธีขอบรรพชาอุปสมบท ภาษาญี่ปุ่น

คำนำ

พุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่น ได้มีศรัทธาปลาทะเลเข้ามารับการบรรพชาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ
ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นประจำ

พระโลกเกศ ชวชาภิก ขั้จจุบันอยู่วัดโลกยะจัง เขตศรีธัญ เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น
เป็นรูปแรกที่เข้ามารับการบรรพชาอุปสมบทอยู่ ๕ ปี เชื้อญี่ปุ่นและเข้าใจภาษาไทยเป็นอย่างดี ทั้ง
ภาษาทุกทั้งภาษาเขียนขึ้นสอนนักธรรมชั้นตรีโค และมีวชศกศอกกับมาโดยลำคัม จนถึงปัจจุบันนี้
ท่านอโค ชินโจ ประธานพุทธศาสนิกแห่งนิคาชิชิโยะเอิน โคให้การสนับสนุนใน
เรื่องนี้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศทั้ง ๒ ให้กระชับเกี่ยว
สัมพันธ์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

หนังสืออุปสมบทวิธี เป็นคู่มือที่อันสำคัญยิ่งในการบรรพชาอุปสมบท อุปสัมปทาเพกซ์
จะต้องขอให้ให้โค ว่าคำขอควรให้โคด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องพิมพ์หนังสือนี้เป็นภาษาญี่ปุ่น
คุณราอิ คุณยาสุก โปยะจินคา ยุกิยามารคา คุณยานัท คุณยาอิค โปยะจินคา
อุยูกิคา เป็นผู้มีศรัทธาปลาทะเล มีความเคารพเลื่อมใสอย่างสูงที่สุดในหลวงพ่อดังปากน้ำ (พระ
มงคลเทพมณี จันทรมหาเถร) และในท่านเจ้าคุณพระภานุโกศลเถร (วีระ คุณสุกโม) รับ
ภาระจัดการพิมพ์หนังสือนี้ สำเร็จเรียบร้อยดังที่เห็นปรากฏ ด้วยความวิจิตรพิถีเป็นจำนวน
มาก

หนังสือนี้ให้สำเร็จประโยชน์อย่างสูงที่สุด ขออนุโมทนา ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย
อำนาจคุณงามความดี อำนาจบุญบารมีของหลวงพ่อดังปากน้ำ จงดลบันดาลอภัยคุณพระ
รักษา ในคุณราอิ คุณยาสุก คุณยานัท คุณยาอิค โปยะจินคา และท่านสาธุชนทั้งหลาย จง
ถึงซึ่งพระธรรมกาย และขอให้เจริญรุ่งเรืองในพระพุทธศาสนาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พร้อมทั้งอายุ วรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธรรมสารสมบัติ อีกทั้งขอให้สำคัญอธิบในสิ่งอันถึงปรารถนา
ซึ่งเป็นไปในทางพร้อม จงทุกประการ เทอญ

พระธรรมธีรราชมหามุนี

(พระธรรมธีรราชมหามุนี)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

๑๑ มกราคม ๒๕๒๐

คำนำหนังสือโดยหลวงพ่อดัง

編者のことば

近年「大衆相応の地」と称される日本からも南方上座部
仏教諸國に赴き身をもって実地に修道研修に励む学人の
數が増加しつつある。

就中タイ國にあっては、一時出家制度の慣習もあり、
一たび出家した者も必ずしも生涯比丘として過すことな
く、自由に還俗できるという社会的背景により、諸外國
からの留学僧も多く、彼らと共にテーラワーダ比丘とな
り、タイ人比丘に混ってあるいは学理の研鑽に、あるいは
行持とりわけ瞑想止觀の行道に功夫并道の功を積む諸
師の姿が目立っている。

當寺ワット・バクナムにあっては日本人得度者の數が殆
く、戦前、戦後を通じると、その數三十余名にも昇る。

テーラワーダ比丘となるためには、まず第一の入門と
して、南方上座部の伝統に従い、パーリ語による得度式
(具足戒式)を経なければならぬ。パーリ語の得度式次
第の暗記は、それ程困難なものではないが、その意味を
把握し、式中の進退の詳細について予備知識を得るた
めには、英語訳の次第書では物足りないものがあり、か
なり不便でもある。

このような事情と要請により、當寺の住職Phra.Dham-
madhirarāja mahāmunīより邦語訳の命を受けた。以来
南方仏教に造詣の深い諸学先輩をましかいて、しかも一
介の寄居僧の分際でその任を充つするにはあまりにも僭
越であり、また器量にあまるものであると知りつつも、

後人の便宜に僅かでも資すればと思ひ恥をしのいで試訳
のつもりで筆を染めたものである。

訳出編集に当っては副住職河北国雄師 (*phra Pāvanā
kosol therā*) の指導の下に英訳文を参考とし、南伝大藏
經を参照した。その中心となるパーリ文については駒沢
大学の恩師水野弘元博士に並々ならぬ御指導と御校閲を
賜わった。ここに厚く感謝の意を表させていただきます。ま
た、解説等の用語の吟味は、総持寺より派遣留学僧の林
・富田・真瀬の三師の御協力を得、編集に当っては、ワ
ット・リアップの野見山良文師の多大の労を賜わった。
なお付録の「和尚の言葉」と「僧侶のつとめ」については、以
前当寺にて安居修行された佐々木師が河北副住職の口述
を筆記したものをその訳記載させて頂いた。これらの諸
師に厚く御礼申し上げる。

これを契機に、今後益々佛教が興隆し、大乗仏教の側
面からもその理解が深まり、佛院統導の御教えの灯がさ
らに高く掲げられることを切望する。

佛曆2520年12月8日

(昭和52年)

ワット・パフナム僧院

米川道昭

คำนำหนังสือโดยพระโชควะ

คำนำผู้เรียบเรียง (แปล)

เนื่องด้วยปัจจุบันจำนวนคนจากญี่ปุ่นซึ่งเป็นดินแดนแห่งพุทธนิกายมหายาน ที่ต้องการลงศึกษาพุทธแบบเถรวาทมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

และเนื่องด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่ได้บังคับให้พระสงฆ์ที่บวชแล้วต้องเป็นสงฆ์ไปตลอดชีวิต สามารถสึกได้เมื่อต้องการ จึงทำให้มีคนที่ยกบวชแบบชั่วคราวเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีพระสงฆ์ชาวต่างชาติเข้ามาบวชเพื่อศึกษา เจริญสมถวิปัสสนา เพื่อบำเพ็ญบารมีเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องด้วยการอุปสมบทตามแบบเถรวาทนี้ต้องผ่านพิธีอุปสมบทซึ่งต้องกล่าวเป็นภาษาบาลี ซึ่งการจำบาลีเพื่อการอุปสมบทนี้ ก็ไม่ใช่เรื่องยากเกินไปนัก แต่ถ้าจะให้รู้ซึ่งถึงความหมายของบาลีที่เปล่งแต่ละคำ และลำดับแต่ละตอนของพิธีอุปสมบทแล้ว เอกสารคำแปลภาษาอังกฤษที่มีอยู่ก็ยังไม่ครอบคลุมและตรงกับความต้องการนัก

ด้วยเหตุผลนี้ พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ (ปัจจุบันคือสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์) จึงได้มีประสงค์ให้แปลเป็นภาษาญี่ปุ่น แต่เนื่องด้วยข้าพเจ้าไม่ใช่คนที่เก่งด้านภาษานัก อาจจะได้ไม่ดีและสมบูรณ์นัก แต่ด้วยความคิดว่าอยากจะทำแปลให้คนรุ่นหลังได้เป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย จึงได้เริ่มลองแปลขึ้น

โดยในการแปลและเรียบเรียงคำกล่าวขอบรรพชาอุปสมบทในครั้งนี้ ได้รับคำแนะนำและควบคุมจากพระอาจารย์คาวาคิตะ คุณิโอะ รองเจ้าอาวาส (พระภิกษุโกศลเถร) รวมทั้งได้ค้นคว้าจากคำแปลภาษาอังกฤษ และพระไตรปิฎก โดยประโยคภาษาบาลีที่เป็นส่วนสำคัญนี้ ได้ท่านอาจารย์ ดร.อิโรโมโตะ มิซึโนะ จากมหาวิทยาลัยโคมะซาวะที่เคียวโต ได้ช่วยแนะนำ และตรวจทานให้ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ นอกจากนี้ศัพท์

คำแปลต่างๆ นั้น ได้รับความช่วยเหลือจาก พระฮายาชิ พระโตมิตะ และ พระมาเซะ ซึ่งเป็นพระแลกเปลี่ยนจากวัดโซจิจิ เมืองโยโกฮาม่า และในการเรียบเรียงนั้น ก็ได้ท่านอาจารย์โยชิฟุมิ โนมียามะแห่งวัดเลียบ ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ในส่วนของเอกสารแนบ (appendix) ด้านหลัง เรื่อง “คำสอนของพระอุปัชฌาย์” และ “หน้าที่ของภิกษุ” นั้น ท่านพระอาจารย์ซาซากิซึ่งเคยอุปสมบทที่วัดปากน้ำมาก่อนได้ทำการจดบันทึกไว้ จากคำพูดของท่านพระอาจารย์คาวาคิตะ (พระภวานาโกศลเถร) ขอรบกวนขอขอบคุณพระอาจารย์ทุกท่านมา ณ ที่นี้

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐาน ขอบุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้กระทำในครั้งนี้จะช่วยดลบันดาลให้พระพุทธานุภาพแผ่ออกไปอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีคนเข้าใจในพระพุทธานุภาพมากขึ้น ลึกซึ้งขึ้น และขอให้ธรรมะของพระพุทธองค์ ซึ่งเปรียบเสมือนแสงไฟที่ส่องสว่างนำทางนี้ได้เจริญรุ่งโรจน์ยิ่งๆ ขึ้นไปด้วยเทอญ

วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๐ (ปีชวะ ๕๒)

พระไชยภาวะ มิจิอาคิ วัดปากน้ำ

นายห้างโคะตานิ

นอกจากท่านชาซากิ ท่านโยริโนะ ท่านคุโรดะ และท่านไซคาเวะ พระญี่ปุ่นทั้ง ๔ รูปที่กล่าวแล้วนี้ ยังมีนายห้างโกะตานิ (ชื่อเต็มว่า นายคาเมทาโร่ โคะตานิ; Kametaro Kotani; 小谷 亀太郎) บริษัท Pacific & Orient ซึ่งเป็นนายทุนพุทธสมาคมญี่ปุ่นในประเทศไทย และเป็นเหมือนสะพานประสานสัมพันธ์วัดปากน้ำ ประเทศไทย และวัดต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย

ชื่อนายห้างโคะตานิ หรือที่ปรากฏในเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลวง พ่อในชื่อนายห้างโกะตานิ เป็นบุคคลที่รู้จักกันกว้างขวางในหมู่ชาวญี่ปุ่น ที่อาศัยในประเทศไทย ในเอกสารรายงานประวัติร้อยปีสมาคมคนญี่ปุ่น ในประเทศไทย (http://www.jat.or.th/?page_id=11095) ซึ่งเผยแพร่ ปีค.ศ. ๒๐๑๓ ได้กล่าวถึงนายห้างโคะตานิ ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว ว่าเป็น ผู้ที่คนญี่ปุ่นในประเทศไทย หลายๆ คนเคารพ

จากเอกสารของทางสมาคมทราบว่า นายห้างโคะตานิ เกิดปีค.ศ. ๑๙๑๖ จังหวัดโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ท่านมาประเทศไทยประมาณปีค.ศ. ๑๙๓๙ เพื่อดูแลกิจการการค้าของบริษัทหนึ่ง ปีค.ศ. ๑๙๔๗ หรือ ปีโชวะ ๒๒ ท่านเปิดบริษัท Pacific & Orient ขึ้นเพื่อขายวัสดุก่อสร้าง บริษัทนี้อยู่ ใกล้โรงแรมรอยัลลอคิต จากนั้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ปีค.ศ. ๑๙๕๓ ท่านได้ฟื้นฟูสมาคมคนญี่ปุ่นในประเทศไทย และดำรงตำแหน่งนายกสมาคม จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๘๙ รวมทั้งหมดเป็นเวลาประมาณ ๓๐ ปี นอกจากนี้ ที่วัด เลียบ ขาดพระสงฆ์ญี่ปุ่นที่ดูแลวิหารที่ตั้งโกศที่บรรจุอัฐิของชาวญี่ปุ่นที่เสียชีวิตในแผ่นดินไทย นายห้างโคะตานิจึงได้นิมนต์พระภิกษุจากโคยะซัง นิกายชินกอน มาช่วยดูแล ซึ่งพระนากะฮาระเป็นองค์แรกที่มาใน

ปี ค.ศ. ๑๙๖๑ หลังสงครามโลกสงบลง หลังจากนั้นก็มีการณ์มนต์พระญี่ปุ่น
มาเปลี่ยนกันดูแลวิหารทุกๆ ๓ ปี

วิหารที่ตั้งโกศบรรจุอัฐิชาวญี่ปุ่นที่เสียชีวิตในประเทศไทย

นอกจากนี้ นายห้างโคะตานียังเป็นผู้ช่วยพระญี่ปุ่นให้มาบวชในประเทศไทย
ท่านจึงได้ชื่อว่าเป็นบิดาของพระญี่ปุ่นที่มาแลกเปลี่ยนในไทย และ
ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ท่านได้รับเลือกเป็นประธานสมาคมพุทธศาสนิกชน
ของโลก หรือ World Fellowship of Buddhists (WFB) ท่านเสียชีวิตใน
ปี ค.ศ. ๑๙๙๙ ด้วยอายุ ๘๓ ปี

ในเอกสารของทางสมาคมได้กล่าวว่า นายห้างโคะตานีเขียน
บทความหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์มากในนิตยสารชื่อ “กรุงเทพ” ของสมาคม
คนญี่ปุ่น ในประเทศไทย เกี่ยวกับเรื่อง “การรับศีล” ที่คนไทยต้องพนมมือ
และกล่าวศีลตามพระสงฆ์ ซึ่งการรับศีลแบบนี้ไม่มีในญี่ปุ่น องค์ประกอบ

ของศีล ๕ คำกล่าวเป็นบาลี การนิมนต์พระในประเทศไทยที่จะต้องนิมนต์จำนวนพระเป็นเลขคู่สำหรับงานอวมงคล เช่น งานศพ และนิมนต์เป็นเลขคี่ เช่นงานแต่งงาน หรือ พิธีเปิดบริษัท รวมทั้งได้อธิบายถึงศีลและจริยวัตรของพระภิกษุไทย ซึ่งต่างจากพระสงฆ์ในญี่ปุ่น เช่น การรับบิณฑบาตรในตอนเช้า การฉันก่อนเที่ยง การห้ามผูกเนื้อต้องตัวสตรี ตลอดจนการเรียนภาษาบาลีจนถึงเปรียญธรรม ๙ และได้เล่าถึงความเป็นอยู่ของพระญี่ปุ่นซึ่งมาแลกเปลี่ยนที่วัดเลียบและวัดปากน้ำ ว่าต้องรักษาศีลและศึกษาปฏิบัติธรรมอย่างเข้มงวด

หมายเหตุ: ที่วัดเลียบ หรือวัดราชบูรณะ กรุงเทพฯ นี้ มีโกศที่บรรจุอัฐิของชาวญี่ปุ่นที่เสียชีวิตในแผ่นดินไทยตั้งแต่สมัยเมจิ และสมุทบันทิกที่เก็บรักษาไว้ในโกศนั้น ได้จดบันทิกรายชื่อของชาวญี่ปุ่นที่เสียชีวิตเหล่านั้น ตั้งแต่สมัยเมจิจนถึงปัจจุบัน มีจำนวนนับได้กว่า ๖๐๐ คน นับเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันวิหารบรรจุอัฐินี้ได้อยู่ภายใต้การดูแลของสมาคมคนญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย (www.jat.or.th) โดยจะมีพระญี่ปุ่นดูแลอย่างน้อยหนึ่งรูป

ภายในวิหารที่วัดเลียบ (วัดราชบูรณะ)

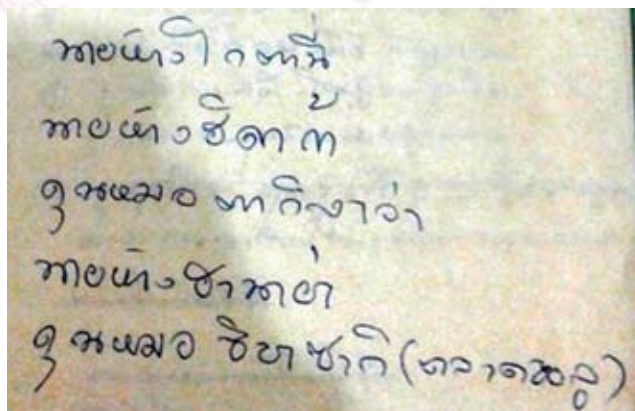
นายห้างโคะตานิ (ยืนหลังหลวงพ่อ) และภรรยา (ใส่แว่น ยืนฝั่งตรงข้าม)

(แถวหน้าจากซ้าย) พระครูโรตะ หลวงพ่อ หลวงพ่อสมเด็จ พระกิตติวุฑฺโฒ
(แถวหลังจากซ้าย) นายห้างโคะตานิและภรรยา

นอกจากนี้ยังปรากฏชื่อชาวญี่ปุ่นอื่นๆ ในประเทศไทย ได้แก่ นายห้างอิตาก้า คุณหมอตากิงว่า นายห้างฮานาย่า และคุณหมอชิบาชากิ (ตลาดพลู)

กระดานบันทึก ลายมือหลวงพ่อ

นายห้างโคะตานี หรือ นายห้างโกะตานี ได้ติดตามหลวงพ่อสมเด็จ และหลวงพ่อไปญี่ปุ่นในหลายๆครั้ง ดังที่พบได้ในหลักฐานต่างๆ เช่น หนังสือบันทึกสมเด็จ ที่เป็นบันทึกเกี่ยวกับการไปเยือนประเทศญี่ปุ่น ๒ ครั้ง ในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ และเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๑

ในปี ค.ศ. ๒๕๑๖ นายห้างโคะตานีอาราธนาหลวงพ่อพระราชพรหมเถรไปญี่ปุ่น เพื่อร่วมในพิธีมอบพระพุทธรูปให้วัดญี่ปุ่นทั้งหมด ๔ วัด หนึ่งในนั้นคือ วัดโกยาซัง เบทซุงิ เกียวโต ซึ่งเป็นวัดของพระชาซากิ

(สำเนา)

๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

เมื่อการ พระภาวนาโกศลเถร

กระผมหวังว่าพระเถระคุณ คงมีสุขภาพแข็งแรงดี ตามที่วัดปากน้ำ จะส่งพระพุทธรูป
ที่ทางวัดในประเพณีบุญบั้งไฟ ๔ วัดทางประเทศอุษาคเนย์มาตั้งกองไว้

วัดโคกคูอิง จังหวัดบึงกาฬ ๑ องค์

วัดโคกยาจี้ จังหวัดชัยภูมิ ๑ องค์

วัดโคกยาจี้ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ๑ องค์

วัดโคกวิจิ จังหวัดกาฬสินธุ์ ๑ องค์

บัดนี้ กระผมได้รับจดหมายเชิญจากวัดทั้ง ๔ วัด ให้อาราธนาพระเถระคุณ ไปร่วมใน
พิธีสมโภชพระพุทธรูปทั้ง ๔ องค์ ดังกล่าว ในกลางเดือนเมษายน นี้

กระผม จึงขออาราธนาพระเถระคุณ ให้ไปในพิธีและขอเชิญมาร่วมเก็บหางไปพร้อม
กับพระเถระคุณด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากพระเถระคุณ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

นายถนอม งามใจ โกศล

นายกเทศมนตรีตำบลในประเพณีไทย

กรรมการองค์การ พ.ศ.๑. แห่งประเทศไทย

สำเนาติดออกของ

พระภาวนาโกศลเถร

สำเนาจดหมายอาราธนาหลวงพ่อบุญในปี พ.ศ. ๒๕๑๖

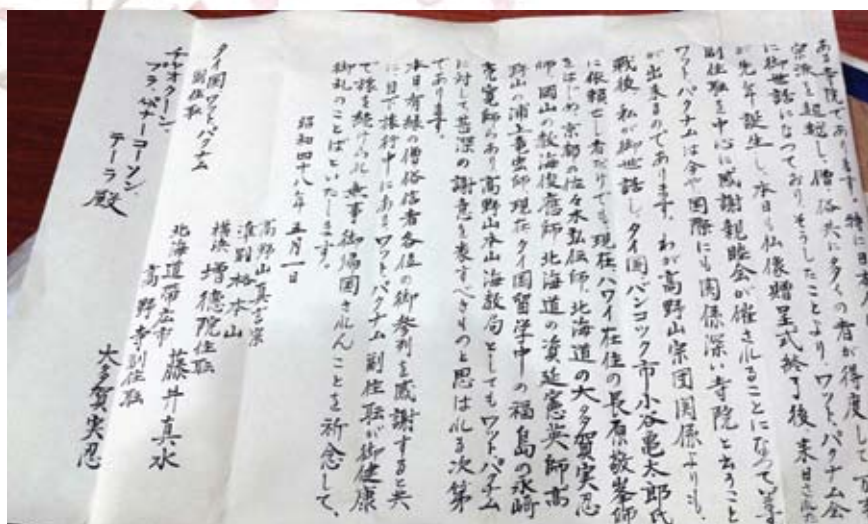

ป้าย: ขอต้อนรับเจ้าคุณภavanaโกศลเถร วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
 ทูตความสัมพันธ์ไทยญี่ปุ่น เนื่องในโอกาสพิธีถวายพระพุทธรูปไทย
 ให้แก่วัดโชโตะคุอิน (増徳院) เมืองโยโกฮาม่า จังหวัดคานากะวะ
 และวัดทาคาโนจิ (高野寺) เมืองโอบิฮิโระ เกาะฮกไกโด ประเทศญี่ปุ่น
 วันที่ ๑ พฤษภาคม ปีโชวะ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๑๖) เวลาบ่ายสองโมง เนื่องใน
 โอกาสที่หลวงพ่อดำนำพระพุทธรูปจากไทยไปถวาย

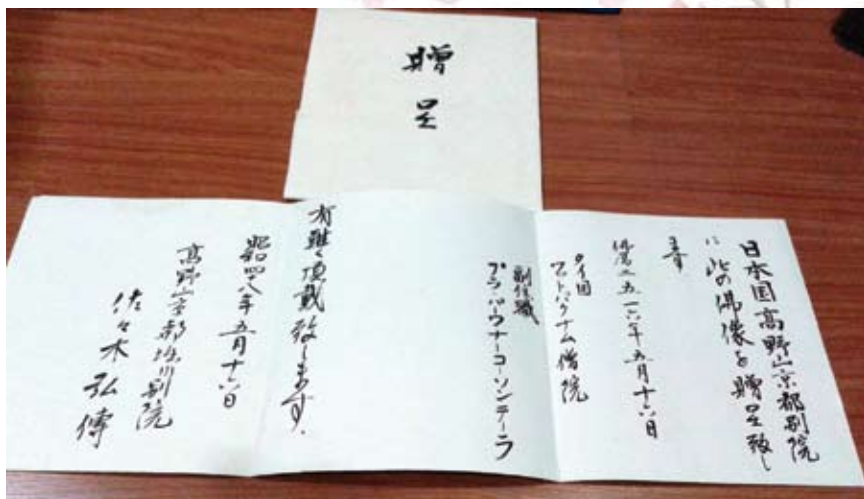
พิธีถวายพระพุทธรูปไทย เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ส่วนหนึ่งของคำปราศรัยของเจ้าอาวาสวัดโชโตะคุอินและรองเจ้าอาวาส
วัดทาคาโนจิ ในพิธีรับมอบพระพุทธรูปไทย เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖
ซึ่งหลวงพ่อกับรักษาไว้อย่างดี

ลงนามรับมอบพระพุทธรูปจากวัดปากน้ำ วันที่ ๑๖ พ.ค. ๒๕๑๖
 ลงนามด้านขวา โดยพระภิกษุโกศลเถร รองเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ
 ลงนามด้านซ้าย โดยพระโคเคน ชาซากิ วัดโกยาซัง เมทซุอิง เกียวโต

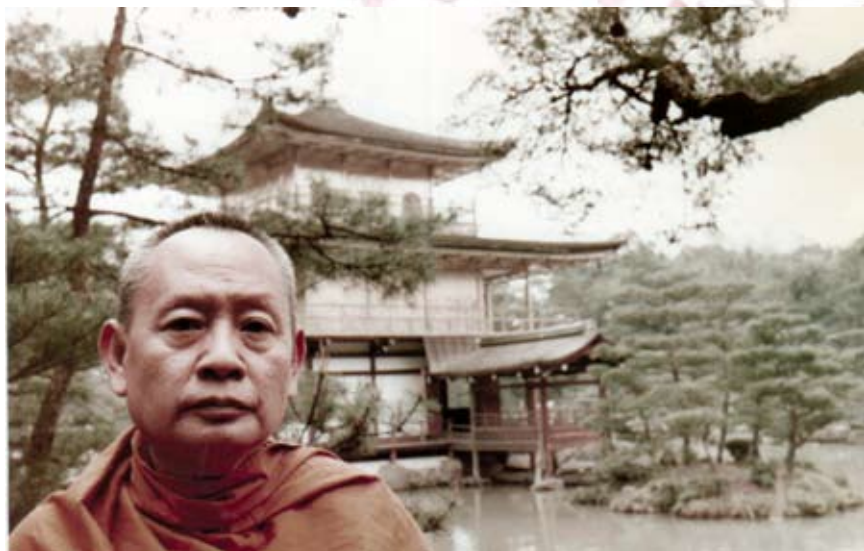

FILICOLOR 5 73

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

FILICOLOR 5 73

วัดคินคะคุจิ เมืองเกียวโต
(วัดทอง หรือที่เป็นปราสาทโชกุนในเรื่องอิกคิวซัง)

หลวงพ่อ ฌ เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๕๑๖

หลวงพ่อ หน้าทางเข้า ศาลเจ้าเฮอันจิงกู เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น
ถ่ายเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

หลวงพ่อ ถ่ายภายในศาลเจ้าเฮอันจิงกู เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น
เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

หลวงพ่อกและศิษย์พระภูมื่น

การสร้างพระผงธรรมขันธุ์รุ่น ๔ วัดปากน้ำ*

เมื่อพระของขวัญรุ่น ๓ ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำได้สร้างไว้เป็นรุ่นสุดท้ายได้หมดลงแล้ว และปรากฏว่า ยังมีผู้นิยมต้องการพระวัดปากน้ำอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นทางวัดปากน้ำ โดยคณะศิษยานุศิษย์จึงได้ทำการจัดสร้างพระขึ้นใหม่อีกรุ่นหนึ่ง นับเป็น รุ่นที่ ๔ ต่อจากรุ่นที่ ๓ ที่หลวงพ่อดำรงไว้ ทางวัดได้ดำเนินการจัดสร้าง ขึ้นโดยมีพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหมุนี เจ้าอาวาสเป็นประธาน และได้มอบหมายให้พระภิกษุโกศลเถร (วีระ คณุตตโม) อาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิปัสสนาธุระดำเนินการจัดสร้างพระผงธรรมขันธุ์รุ่น ๔ ขึ้นมามีจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ องค์ (แปดแสน) โดยได้เริ่มสร้างขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้น มา และได้เริ่มนำออกให้เช่าบูชาเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้ จำหน่ายหมดในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ พระรุ่น ๔ นี้มีชื่อเรียกว่า “พระธรรมขันธุ์”

มีคำชี้แจงตอนหนึ่ง ของพระเดชพระคุณพระภิกษุโกศลเถร ใน สมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นพระครูภาวนาภิรมเป็นคำชี้แจงที่พิมพ์ห่ออยู่กับ พระธรรมขันธุ์ ซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า

....เนื่องด้วยพระของขวัญของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำทั้ง ๓ รุ่นได้แจกหมดไปแล้วเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ทางวัดจึงได้จัดทำพระผงขึ้นใหม่ เรียกว่า “พระธรรมขันธุ์”

วัดปากน้ำภาษีเจริญ” โดยนำผงพระของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ ทั้ง ๓ รุ่น คือรุ่น ๑ รุ่น ๒ รุ่น ๓ ผสมรวมกันเพื่อทรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ และนำเข้าพิธีโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้วิชาธรรมกายทำพิธีตลอดไตรมาสสาม เดือนในพรรษาและได้เริ่มแจกในวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อันเป็นวัน ออกพรรษา เมื่อท่านทั้งหลายได้รับไปแล้ว จงเก็บรักษาไว้ให้ดี เมื่อมีอุปสรรค อันใดเกิดขึ้น จงตั้งจิตอธิษฐานเอาเถิด...

ในการสร้างพระธรรมชั้นนี้ ทางวัดได้จัดพิมพ์พระคะแนนในรุ่นนี้ ขึ้นด้วย เรียกว่า พระคะแนนรุ่น ๔ โดยใช้แม่พิมพ์เดียวกัน พระคะแนนนี้มีความแตกต่างพิเศษจากพิมพ์ธรรมดาอยู่ ๒ ประการ คือด้านหน้าองค์พระ จะใส่เส้นเกศาของหลวงพ่อดปากน้ำทุกองค์ เส้นเดียวกันมี หลายเส้นก็มี บางองค์ อาจจะไม่ปรากฏเห็น เนื่องจากหลุดหายไปหรือไม่ก็อาจจะฝังจมอยู่ในเนื้อ ด้านหลังองค์พระจะมีตัว “ภ” พิมพ์อยู่เป็นพิเศษอยู่ ด้วย อักษรตัว “ภ” นี้ ย่อมาจากคำว่า “พระครูภาวนาภิรม” ชื่อของผู้สร้างในสมัยนั้น พระคะแนนนี้มีทั้งชนิดพิมพ์ ๔ เหลี่ยม และชนิดพิมพ์ ๓ เหลี่ยม ทางวัดได้นำออกให้ ประชาชนได้นำออกให้ประชาชนได้เช่าบูชาในราคาองค์ละ ๑๐๐ บาท ส่วนพิมพ์ธรรมดาองค์ละ ๒๕ บาทเท่านั้น

พระผงธรรมชั้นรุ่น ๔ นี้ ถึงแม้จะเป็นรุ่นที่คณะศิษย์ของหลวงพ่อดปากน้ำเป็นผู้สร้างขึ้นเป็นครั้งแรกหรือเป็นรุ่นแรกที่คณะศิษย์ได้สร้างขึ้นก็ตาม หากจะกล่าวถึงในด้านชื่อเสียงและความนิยมโดยทั่วไปแล้วก็นับได้ว่าไม่

แตกต่างจากพระของขวัญรุ่น ๑ รุ่น ๒ และรุ่น ๓ ที่หลวงพ่อดีสร้างขึ้น
เนื่องเพราะว่าในรุ่นนี้ ได้นำเอาผงพระของขวัญของหลวงพ่อดีทั้ง ๓ รุ่นมา
เป็นส่วนผสมด้วยประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือได้ทำพิธีบรรจุอานุภาพ
ตามหลักวิชาธรรมกายเหมือนรุ่น ๑-๒-๓ ซึ่งทางคณะศิษย์ได้ปฏิบัติสืบทอด
ต่อกันมาโดยไม่ขาดสาย จนถึงปัจจุบัน พระธรรมชั้นรัตน ๔ นี้ จึงคงความ
ศักดิ์สิทธิ์มีผู้นิยมนำไปสักการบูชากันอย่างแพร่หลาย

แม่พิมพ์

แม่พิมพ์ของพระธรรมชั้นรัตน ๔ นี้ จัดแยกออกเป็น ๒ ประเภท
ด้วยกัน คือ ประเภทพิมพ์สี่เหลี่ยมกับประเภทพิมพ์สามเหลี่ยม พิมพ์สี่เหลี่ยม
นั้นมี ๒ พิมพ์ และพิมพ์สามเหลี่ยมมี ๒ พิมพ์เช่นกัน เมื่อรวมกันแล้ว
พระธรรมชั้นรัตน ๔ จึงมีทั้งหมด ๔ พิมพ์ด้วยกัน ขนาดของพระธรรมชั้นรัตน
แบบสี่เหลี่ยมทั้งสองพิมพ์กว้างประมาณ ๑.๗ ซม. ยาวประมาณ ๒.๔ ซม.
ความหนาประมาณ ๖ มม. ชนิดสามเหลี่ยมทั้ง ๒ พิมพ์ฐานกว้างประมาณ
๑.๗ ซม. สูงประมาณ ๒.๕ ซม. หนาประมาณ ๖ มม. พุทธลักษณะทั่วไป
ของพระสี่เหลี่ยมทั้ง ๒ พิมพ์นั้นเป็นพระนั่งสมาธิราบปางปฐมเทศนา พระ
หัตถ์ซ้ายวางบนพระเพล (ตัก) พระหัตถ์ขวายกขึ้นเป็นลักษณะจับนิ้วอยู่ใน
ขุมเรือนแก้ว ข้างขุมทั้งสองด้านมีเส้นผ่านเป็นขีดๆ เรียงกันเป็นลำดับ ฐาน
เป็นบัวคว่ำบัวหงายสองชั้น ด้านหลังองค์พระพิมพ์เป็นอักขระขอม อ่านว่า
“ธรรมชั้นรัตน”

พุทธลักษณะทั่วไปของพระพิมพ์สามเหลี่ยมทั้ง ๒ พิมพ์ เป็นพระนั่งสมาธิราบปางปฐมเทศนาเช่นกัน พระหัตถ์ซ้ายที่วางบนพระเพลา จีบเป็นวงเข้าหากัน และพระหัตถ์ขวาที่ยกขึ้นก็มีลักษณะจีบนิ้ว ขอบรอบองค์พระเป็นลายกนกสวยงาม ด้านหลังพิมพ์เป็นอักขระขอม อ่านว่า “ธรรมขันธ”

ส่วนผสมรุ่น ๔

พระธรรมขันธรุ่น ๔ นี้ มีส่วนผสมหลายอย่างจะกล่าวพอเป็นสังเขปดังนี้

๑. ปูนขาว ที่ทำจากเปลือกหอย ๒. กล้วยน้ำว่า ๓. ดอกไม้ต่างๆ โดยเฉพาะดอกมะลิ ๔. ผงพระของขวัญรุ่น ๑ รุ่น ๒ และรุ่น ๓ ๕. อัญมณีบางส่วน ๖. เส้นเกศของหลวงพ่อ (โดยเฉพาะพระคะแนน) ๗. น้ำมันตั้งอิ้ว ๘. และอื่นๆ

เนื้อพระรุ่น ๔

พระธรรมขันธรุ่น ๔ นี้ แยกประเภทของเนื้อพระออกโดยทั่วไป เป็น ๔ ประการคือ

พระเนื้อสีขาว ลักษณะของเนื้อจะเป็นสีขาวนวลไม่ใช่ขาวซีด อีกประการหนึ่งจะเป็นสีขาวอมเหลืองอ่อนๆ พบมากโดยทั่วไป

เนื้อสีเหลือง เนื้อพระชนิดนี้มีทั้งชนิดสีเหลืองอ่อน สีเหลืองเข้ม และสีลักษณะเหลืองใสคล้ายเนื้อเทียน เนื้อพระชนิดนี้จะเป็นที่นิยม

เนื้อสีคล้ำหม่น ลักษณะคล้ายๆ จะเป็นสีดำๆ หรือน้ำตาลปึกแก่ๆ สีเนื้อชนิดนี้มีพบอยู่ไม่มากนัก

เนื้อเกล็ดสีขาว พระเนื้อเกล็ดหรือที่รู้จักกันเรียกกันโดยทั่วไปว่า “เนื้อสังขยา” นี้ เป็นพระที่มีเนื้อแปลกแตกต่างออกไปจากเนื้ออื่นๆ ลักษณะของเนื้อพระจะขึ้นเป็นเกล็ดขาวๆ เต็มไปทั่วทั้งองค์ หากถูกจับถูบอยู่ๆ หรือถูกความเปียกชื้น เกล็ดนี้ก็จะหลุดล่อนออกได้ สีของเนื้อพระด้านในที่ เป็นสีเหลืองก็มี ที่เป็นสีคล้ำๆ ดำๆ คล้ายสีน้ำตาลปึกก็มี พระเนื้อเกล็ดนี้ หากสังเกตให้ดีจะพบว่า มีจำนวนอัญมณีผสมรวมอยู่มาเป็นพิเศษ

ข้อสังเกต พระธรรมขันธรุ่น ๔ นี้ มีข้อสังเกตบางประการที่น่าสนใจ คือเราจะพบเห็นว่า พระบางองค์อาจจะมียุคต่าหน้าต่างๆ ที่ผิดหูผิดตา หรือ

ผิดแปลกแตกต่างออกไปจากองค์อื่นๆ โดยทั่วไปบ้าง ไม่ว่าจะเป็นที่หูหรือที่ซุ้มก็ตาม หรือบางที่จะปรากฏมีเส้นเป็นรอยพิมพ์แตกบ้าง และบางองค์ปาก จมูก จะใหญ่โตกว่าพิมพ์อื่นๆ ธรรมดาโดยทั่วไปบ้าง

ลักษณะต่างๆ ที่กล่าวนี้เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการถอดพิมพ์บ้าง เกิดจากแม่พิมพ์ชำรุดร้าวบ้าง จากสาเหตุดังกล่าวนี้ จึงทำให้เกิดการผิดเพี้ยนขึ้นมา แต่ถึงอย่างไรก็ตามพิมพ์ต่างๆ ดังกล่าวมานี้ถึงจะมีอยู่บ้างก็เป็นส่วนน้อยเท่านั้น ไม่ถือเป็นประมาณในการนับแยกพิมพ์ พระธรรมชั้นรُن ๔ ก็มีเพียง ๔ พิมพ์ตามแม่พิมพ์ต้นแบบเท่าเดิมทุกประการ มิใช่นอกเหนือมากไปกว่านี้

พระธรรมชั้นรُن : รุนบรรจุร

พระธรรมชั้นรُنบรรจุรนี้ สร้างขึ้นเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยคณะศิษยานุศิษย์ซึ่งมีพระธรรมธีรราชมหามุนี (เจ้าอาวาส) เป็นประธานและพระภาวนาโกศลเถร (รองเจ้าอาวาส) เป็นผู้ดำเนินการจัดสร้าง แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๘ ในปีเดียวกัน มีจำนวนประมาณ ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ (หนึ่งล้านสองแสนหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบ) โดยมีวัตถุประสงค์ต้องการจะสร้างเพื่อเก็บบรรจุไว้ในกรุ ที่หอเจริญวิปัสสนา โดยได้กำหนดไว้ว่า ในอีกร้อยปีข้างหน้าจึงจะทำการเปิดกรุนี้ แล้วนำพระที่ได้บรรจุลงไปนั้น นำออกมาจำหน่ายจ่ายแจกให้ประชาชนได้เช่าบูชาและจะได้นำจุดปัจจัยที่ได้จากการนี้มาบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ ภายในวัดต่อไป

เนื่องจากพระรุ่นบรรจุกรุนี้ หลังจากที่ได้ทำการบรรจุลงกรุเสร็จสิ้นแล้ว ยังมีส่วนหนึ่งที่เหลือจากการบรรจุ ทางวัดจึงได้นำเอาส่วนที่เหลืออยู่นั้น นำออกมาจำหน่ายให้ประชาชนได้บูชา มีประมาณ ๗๑,๐๓๒ องค์ (เจ็ดหมื่นหนึ่งพันสามสิบสอง) โดยได้จำหน่ายเพียงไม่กี่วันก็หมดลง คือเริ่มจำหน่ายตั้งแต่วันที่ ๔ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ พระจำนวนดังกล่าวนี้ ก็ได้หมดลงอย่างรวดเร็ว โดยได้จำหน่ายให้ประชาชนได้บูชาองค์ละ ๑๐๐ บาท ซึ่งก็ได้รับความนิยมสนใจจากประชาชนโดยทั่วไป

พระธรรมชั้นรุ่นบรรจุกรุนี้ ได้ใช้แม่พิมพ์อันเดียวกันกับพระธรรมชั้นรุ่น ๔ เปลี่ยนแต่อักขระด้านหลัง อักขระด้านหลังองค์พระนั้นจะแตกต่างกัน ตัวอักขระจะมีความคมลึกกว่า และลักษณะการเดินเส้น การโค้งงอของหัวหาง ของอักขระก็แตกต่างกันด้วย ส่วนในด้านเนื้อหาของพระรุ่นบรรจุกรุนี้จะหายากกว่ารุ่น ๔ เล็กน้อย สีเนื้อส่วนมากมักจะออกเป็นสีเหลือง และที่เป็นสีขาวก็มีบ้างแต่ก็น้อยกว่า ส่วนผสมต่างๆ ก็เป็นเช่นเดียวกับพระรุ่น ๔ ทุกประการ

พระรุ่นพิเศษ : สำหรับแจกเจ้าภาพที่บรรจุพระ

พระรุ่นพิเศษนี้ สร้างขึ้นสำหรับแจกแก่เจ้าภาพผู้ทำบุญบรรจุพระ โดยเฉพาะผู้ที่บรรจุพระ ๑๐๐ องค์ จะได้รับแจกพระรุ่นพิเศษนี้ ๒ องค์ เป็นพิมพ์ใหญ่ ๑ องค์ เป็นพิมพ์เล็ก ๑ องค์ จะแจกให้เฉพาะเจ้าภาพที่

บรรจุพระเท้านั้น ไม่มีการให้เช่าแต่ประการใด “สร้างขึ้นพร้อมกับพระธรรมชั้นร์
รุ่นบรรจุกรุ” คือในปี ๒๕๑๔ มีส่วนผสม กรรมวิธีเช่นเดียวกันทุกประการ

พระรุ่นพิเศษพิมพ์ใหญ่

พระรุ่นพิเศษพิมพ์ใหญ่ มีพิมพ์เดียว ขนาดองค์พระกว้างประมาณ ๒.๗ ซม. ยาวประมาณ ๓.๘ ซม. หนาประมาณ ๖ มม. เป็นพระนั่งสมาธิ ราบปางปฐมเทศนา พระหัตถ์ขวายกขึ้นจีบนิ้ว อยู่ในชุ่มข้างชุ่มมีเส้นม่าน เป็นขีดๆ ฐานบัวสองชั้น ด้านหลังเขียนเป็นอักขระขอม อ่านว่า ธรรมชั้นร์ ด้านล่างต่อจากตัวอักขระพิมพ์เป็นตัว “ภ” อยู่ในวงกลมและนอกจากนี้ยัง ได้โรยทับทิมหรือพวกอัญมณีไว้เป็นพิเศษที่ด้านหลัง และมีส่วนผสมของ พระของขวัญรุ่น ๑-๒-๓ และเกศาของหลวงพ่อกอีกด้วย เนื้อส่วนมากเป็น สีขาว และสีเหลืองอ่อนๆ

พระรุ่นพิเศษพิมพ์เล็ก

พระรุ่นพิเศษพิมพ์เล็ก ขนาดองค์พระ กว้างประมาณ ๑.๗ ซม. ขาว ประมาณ ๒.๔ ซม. ความหนาประมาณ ๔ มม. พุทธลักษณะทั่วไปเป็น พระนั่งสมาธิราบปางปฐมเทศนา มีชุ่ม มีม่าน ฐานเป็นบัวสองชั้นเช่นเดียวกับพระธรรมชั้นร์รุ่น ๔ แต่องค์พระจะดูเด่นลอยขึ้นมา ลักษณะใบหน้า

การวางมือ และส่วนละเอียดต่างๆ จะแตกต่างกัน ด้านหลังเขียนเป็น
อักขระขอมอ่านว่า ธรรมชนันท์ อักขระด้านหลังเป็นแบบเดียวกับรุ่น ๔
และรุ่นบรรจุทุทั้งสองอย่าง ส่วนผลมต่างๆ ก็เป็นเช่นเดียวกับรุ่น ๔ สี
เนื้อส่วนมากเป็นสีขาวและสีน้ำตาลเข้ม

*อ้างอิง : พระของขวัญ วัดปากน้ำ พิมพ์ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๓๙

รวบรวมโดย พระมหาสมควร แสพนมหาเกษม

จาก เว็บไซต์วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

http://www.watpaknam.org/amulet/amulet_detail.php?id=61

พระธรรมกาย รุ่น ๕

เนื่องในโอกาสที่ หลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี จะมีอายุครบ ๑๐๐ ปี
ในเดือนตุลาคม ๒๕๒๗ ทางวัดจึงได้จัดสร้างพระผงรุ่น ๕ นี้ขึ้น เพื่อเป็นที่
ระลึกเนื่องในโอกาสนี้ด้วย และใช้ชื่อเรียกพระรุ่นนี้ว่า “พระธรรมกาย”
ซึ่งเป็นชื่อเรียกตามแนวปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อดปากน้ำ

พระรุ่น ๕ นี้ มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากรุ่นอื่นๆ คือรูปแบบของ
พระจะไม่มีขั้ว ไม่มีฐานบัว ไม่มีเส้นม่านล้อมรอบ พุทธลักษณะของพระ
เป็นปางสมาธิ หรือทางวัดเรียกชื่อว่า “ปางธรรมกาย” มีพุทธลักษณะที่
งดงามได้สัดส่วน พระศกจะเรียงกันเป็นแถวอย่างมีระเบียบ หู ตา ปาก
จมูก กลมกลืนงดงาม และอีกประการหนึ่งขนาดของพระจะมีขนาดเล็ก
ว่าทุกๆ รุ่น เท่าที่เคยทำมา สีเนื้อพระมีทั้งสีเหลือง และสีขาว

- สร้างเมื่อ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๒๗
- จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ องค์ (สามล้าน)
- ขนาด องค์พระกว้างประมาณ ๑.๓ ซม. ยาวประมาณ ๑.๙ ซม.
และหนาประมาณ ๐.๕ ซม.
- แม่พิมพ์ มีจำนวน ๒๕ พิมพ์
- พุทธลักษณะ ลักษณะหน้าตาของพระในจำนวนทั้งหมด ๒๕ พิมพ์จะมีความคล้ายคลึงกับพระซึ่งอยู่ใน ๔ ยุคสมัย ต่างๆ เหล่านี้คือ สมัยเชียงแสน สมัยอุททอง สมัยสุโขทัย และสมัยรัตนโกสินทร์

จาก เว็บไซต์วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
<http://www.watpaknam.org/amulet/68.html>

สืบสานต่อเจตนารมณ์ของหลวงปู่สด

เมื่อหลวงปู่เล็ก มรณภาพแล้ว หลวงปู่พระราชพรหมเถรท่านได้สานต่อเจตนารมณ์ของหลวงปู่สด ต่อจากหลวงปู่เล็ก โดยการเปิดเทปบันทึกเสียงสอนธรรมะของพระมงคลเทพมุนี ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น. ที่หอหลวงปู่ (หอสังเขกนียมมงคลเทพนิรมิต) ให้แก่สาธุชน

นอกจากนี้ท่านยังปฏิบัติการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยการเปิดเทปบันทึกสอนธรรมะ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๓๐ น. ให้สาธุชนได้ปฏิบัติธรรมทุกวัน ณ ห้องชั้น ๑ ตึกบวรเทพมุนี ใต้กุฏิของท่าน

กิจวัตรประจำวัน

๑.เนื่องด้วยอายุและสังขารแม้จะเดินไม่ไหวท่านพยายามรักษาสุขภาพโดยกายภาพบำบัดให้แข็งแรง เพื่อปฏิบัติการกิจสนธรรมะให้แก่สาธุชนอย่างต่อเนื่องโดยไม่ย่อท้อและเหน็ดเหนื่อยต่อสภาพร่างกายที่เจ็บป่วย ยังต้องอดทนสู้สุดส่ำให้ให้ศิษยานุศิษย์อุ้มลงมาสอนธรรมะให้แก่สาธุชนทุกวัน ที่ได้กุฏิท่าน

เหล่าศิษย์ช่วยกันยกหลวงพ่อขึ้นกุฏิชั้นสองหลังเลิกพระกัมมัฏฐาน
ในเวลา ๑๘.๓๐ น.

๒. กิจวัตรประจำวันอีกอย่างหนึ่งของท่านหลังจากลงมานั่งรอศิษยานุศิษย์ที่ได้กุฏิในเวลาประมาณห้าโมงเย็น เพื่อรอคumnั่งพระกัมมัฏฐานรอบหกโมงเย็นแล้ว ท่านจะให้อาหารแก่บรรดาเต้าและตะพานที่อาศัยอยู่ในบ่อหอพระไตรปิฎกโบราณต่างๆกุฏิของท่านเสมอๆ อาหารของพวกเขาเต้าและตะพานก็คือขนมปังแถวที่หลวงพ่อจะให้แม่ชีและลูกอยู่ชื้อมาไว้เยอะๆ และฉีกให้เป็นชิ้นเล็กๆ

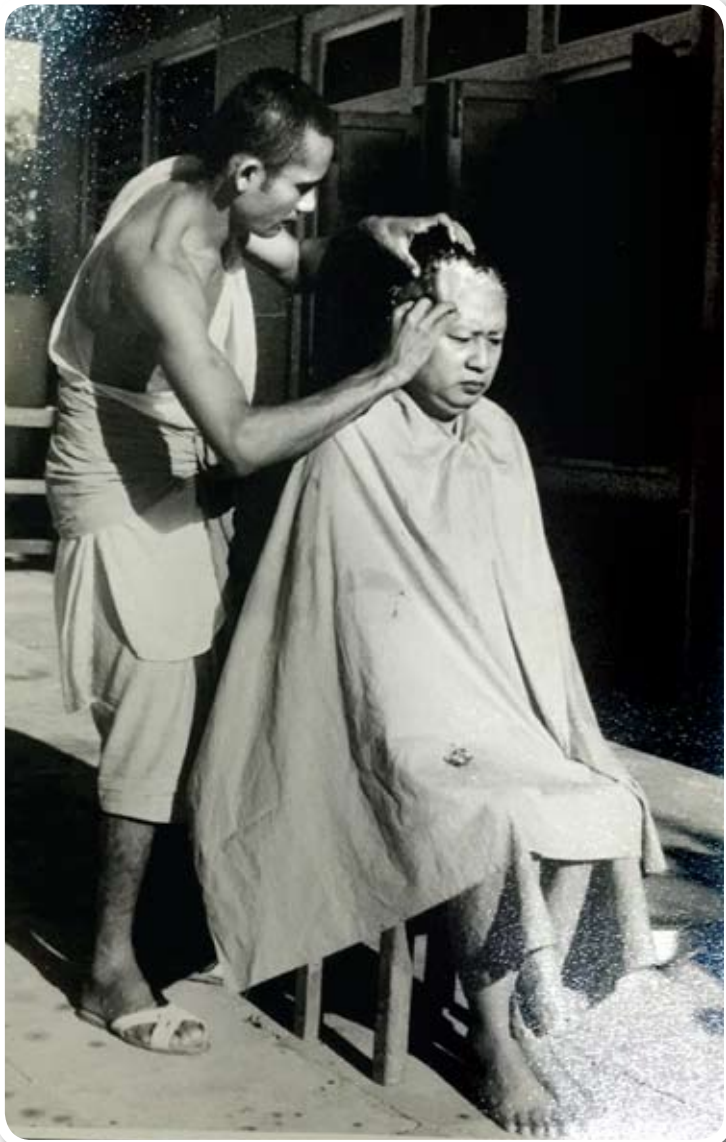

๓. หลังจากเลิกนั่งสมาธิแล้วหลวงพ่อก็เมตตาเคาะหัวให้ศิษย์ที่เข้าไปกราบทีละคน และแจกน้ำปานะคือแอลคตาชอยและนมเปรี้ยวดัชมิลล์รสผลไม้รวมที่ผ่านการเจริญภาวนาให้ศิษย์ทุกคน (ลุงอยู่จะเอาสายสิญจน์พันรอบกล่องน้ำปานะที่วางบนโต๊ะท่าน ก่อนท่านนั่งภาวนาเสมอ)

ท่านยังคงปฏิบัติภารกิจอย่างต่อเนื่องด้วยใจที่มีศรัทธา ในพระพุทธศาสนา อย่างมุ่งมั่นและเมตตาต่อศิษยานุศิษย์ทั้งหลายอย่างล้นพ้น

รูปหลวงพ่อกับในความทรงจำ

หลวงพ่อดำเนินการสร้างพระของวัดรุ่นที่ ๔

หลวงพ่อกและพระธรรมรัตน์นกร (สงัด อัสุมาลิ)

3. Akkoechi man, avadhi man,
ajini man, ahāsi me,
ye ea tan upanayhanli
veran tesan na sammati.

2. In those who harbour such thoughts: 'He
reviled me, beat me, overpowered me, robbed
me', anger never is stilled.

Translated by A.P. Buddhadatta

3. อกโกจิ มํ, อวธิ มํ, อจิ มํ, อหสิ เม,
เย อ ตาน อุปนยหานลิ
เวรณ เทสณ น สัมมติ

3. ก็เช่นแหละใด เข้าไปปลุกความโกรธขึ้นใจว่า
เขาได้ทำผิดต่อเรา เขาได้ทำผิดต่อเรา
เขาได้ทำผิดต่อเรา เขาได้ทำผิดต่อเรา
แล้ว เราขออภัยแล้วนั้น ต่อมาจะสงบได้

4. Akkoechi man, avadhi man,
ajini man, ahāsi me,
ye tan na upanayhanli
veran tes' upasammati.

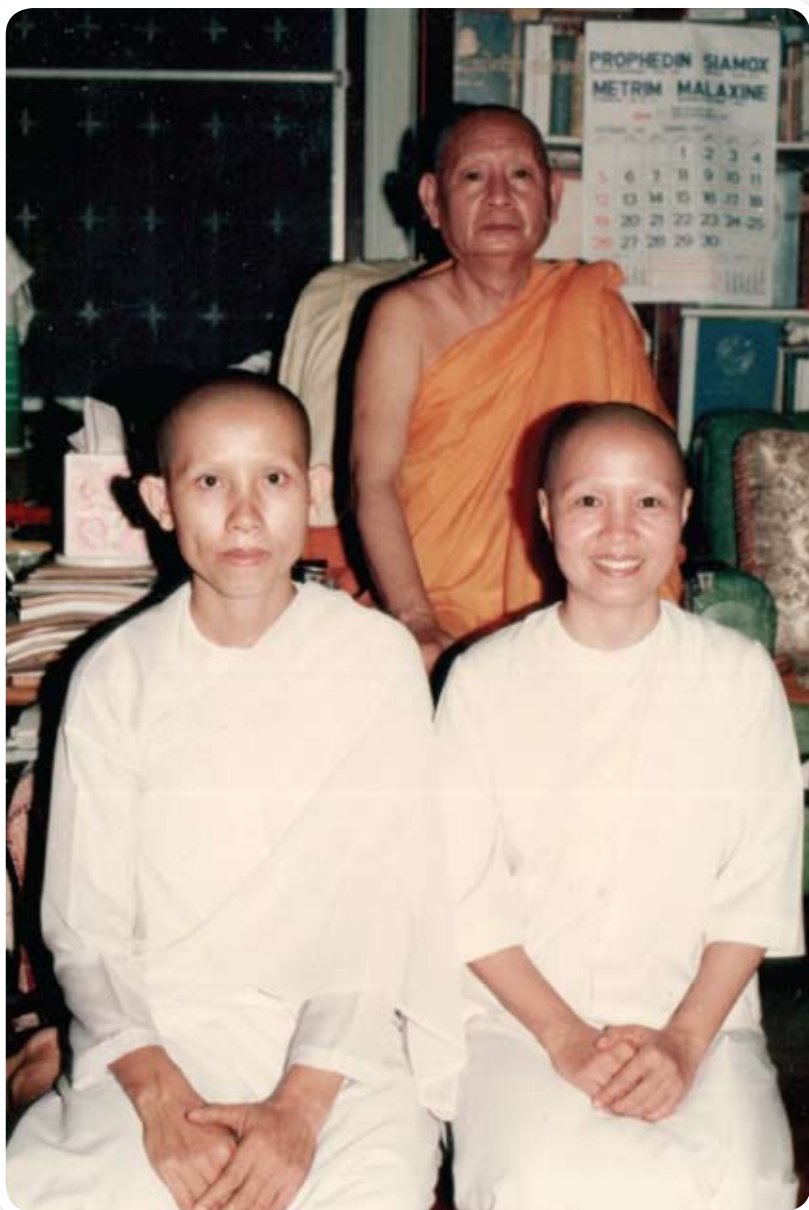
4. Of those who do not cherish such thoughts
'He reviled me, maltreated me, defeated me,
and robbed me', hatred is (easily) appeased.

A.P. Buddhadatta Mahāthera

4. เช่นแหละใดไม่เข้าไปปลุกความโกรธขึ้นใจว่า
เขาได้ทำผิดต่อเรา เขาได้ทำผิดต่อเรา เขาได้ทำผิดต่อ
เรา เขาได้ทำผิดต่อเรา ขออภัยแล้วนั้น ต่อมาจะ
สงบได้

อกโกจิ มํ, อวธิ มํ, อจิ มํ, อหสิ เม,
เย อ ตาน อุปนยหานลิ
เวรณ เทสณ น สัมมติ

ลายมือหลวงพ่อกัณหาภาษาไทย อังกฤษ และบาลี

หลวงพ่อ และแม่ชีอุดมศรี ช่อเกตุ (ซ้าย) แม่ชีนงลักษณ์ คุ่มวิริยะ (ขวา)
ผู้คอยอุปฐากหลวงพ่อ

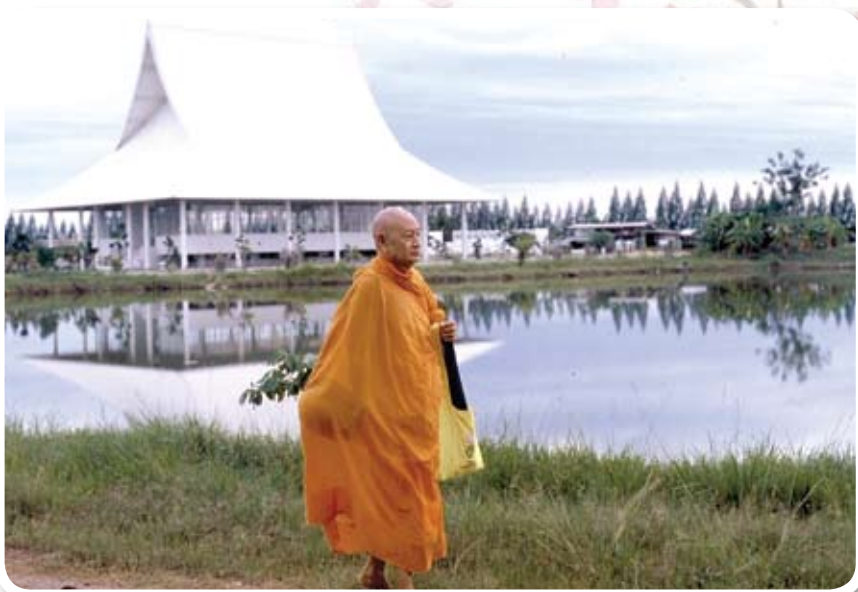

หลวงพ่และ
อาจารย์เสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์
(ปัจจุบัน คือ พระเทพญาณมงคล
เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดตฯ
จ.ราชบุรี)

หลวงพ่อดูการก่อสร้าง สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

หลวงพ่อ และศาลาการเปรียญ วัดหลวงพ่อดตฯ

พิธีอุปสมบท อาจารย์เสริมชัย พลพัฒนาฤทธิ์

ด้วยอธิณิเสสกรรม จาก

บริษัท มงคลนิธิ จำกัด

เลขที่ ๑๑๖ หมู่ ๑๑ ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โทร. ๐๔๔-๖๖๖๐๐

ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒, ๒๕๖๓, ๒๕๖๔, ๒๕๖๕

บริษัทวิสาหกิจที่ปรึกษาการวิศวกรรมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) และหลวงพ่อพระราชพรหมเถร

พระมหาวัฑระ พระเทพญาณมงคล และหลวงพ่อ
ณ วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม จ.ราชบุรี

งานยกช่อฟ้า พระมหาเจดีย์สมเด็จฯ ที่วัดหลวงพ่อดปี ๒๕๕๖

หลวงพ่อดีเมตตามาให้ศิษยานุศิษย์สงฆ์ในงานวันสงกรานต์
ณ วัดหลวงพ่อดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี
๑๔ เมษายน ๒๕๕๖

ภริยาที่เชียงใหม่ ปี ๒๕๕๖

หลวงพ่อบุญรอดที่เชียงใหม่ ปี ๒๕๕๖

หลวงพ่พระครูฉฐันันท์ หลวงพ่พระราชพรหมเถร หลวงพ่สุัน
และลุงอู่ หลังสอนวิปัสสนาทุกวันพฤหัสบดีสองโมง

หลวงพ่ومتตาเคาะหัวให้เพื่อ
เป็นสิริมงคลหลังนั่งภาวนาที่ได้
กุฏิท่านช่วงเวลา ๑๘.๐๐-๑๘.๓๐

หลวงพ่และพระอุปัชฌาย์ หลวงพ่อสดในงานวันคล้ายวันเกิด ๙๔ ปี

งานวันคล้ายวันเกิด ๙๕ ปี

พระราชพรหมเถร และทีมพระอุปัชฌาย์ทั้ง ๓ รูป ในงานวันคล้ายวันเกิด ๙๕ ปี (จากซ้าย) พระมहाภัทระ พระสุนัน หลวงพ่อ และ พระมหาอุดร

พระราชพรหมเถร งานสวดพระอภิธรรมตอนเย็น ถวายหลวงพ่อด
เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเกิด ๙๕ ปี

พิธีสวดพระอภิธรรมระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พิธีสวดพระอภิธรรมระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พิธีสวดพระอภิธรรมระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พิธีสวดพระอภิธรรมระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พิธีสวดพระอภิธรรมระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พิธีสวดพระอภิธรรมระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

น.ส.อภิษฎา อุตรนที หลานสาวพระราชพรหมเถร
พิธีสวดพระอภิธรรมในวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ดร.ทกพลชัย อุตรนที หลานชายพระราชพรหมเถร
พิธีสวดพระอภิธรรมในวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พระเมรุลอยชั่วคราวสำหรับพิธีพระราชทานเพลิงศพ

พระเมรุลอยชั่วคราวสำหรับพิธีพระราชทานเพลิงศพ

สมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์ (ช่วง วรปุณฺญ) เสด็จเป็นองค์ประธาน
งานพิธีพระราชทานเพลิงศพในวันเสาร์ที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

งานพระราชทานเพลิงศพในวันเสาร์ที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ทอดผ้ามหาบังสุกุล

พระภิกษุสามเณรร่วมส่งหลวงพ่เป็นครั้งสุดท้าย

บวช เพื่อจักหลีกพ้น ปวงมาร
 ดี กว่าทนรำคาญ รบเร้า
 หัน จากหมู่ชนพาล เพื่อสงบสุข แส
 โง่ เก่าดีกว่าเฝ้า อยู่ด้วยกามคุณ
 พระครูภาวนาภิรม

พิธีเก็บอัฐิธาตุในวันอาทิตย์ที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

อัฐิธาตุของหลวงพ่อบรรจุในวิหารคดข้างพระอุโบสถ
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

งานบำเพ็ญกุศลครบรอบ ๕๐ วัน มรณภาพ พระราชพรหมเถร
(๘ สิงหาคม ๒๕๕๘)

งานบำเพ็ญกุศลครบรอบ ๑๐๐ วัน มรณภาพ พระราชพรหมเถร
(๒๕ กันยายน ๒๕๕๘)

พิธีบรรจุอัฐิพระเดชพระคุณพระราชพรหมเถร วิ. (วีระ คณุตตโม)
 อดีตครองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
 ณ พระเจดีย์ดอยแก้ว อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

โดย
 คุณทองหล่อ เตชะวิเศษ
 สร้างถวายเป็นอาจารย์บูชา
 แต่พระเดชพระคุณ
 หลวงพ่อเจ้าคุณฯ
 ผู้เป็นพระอาจารย์

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ (วันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

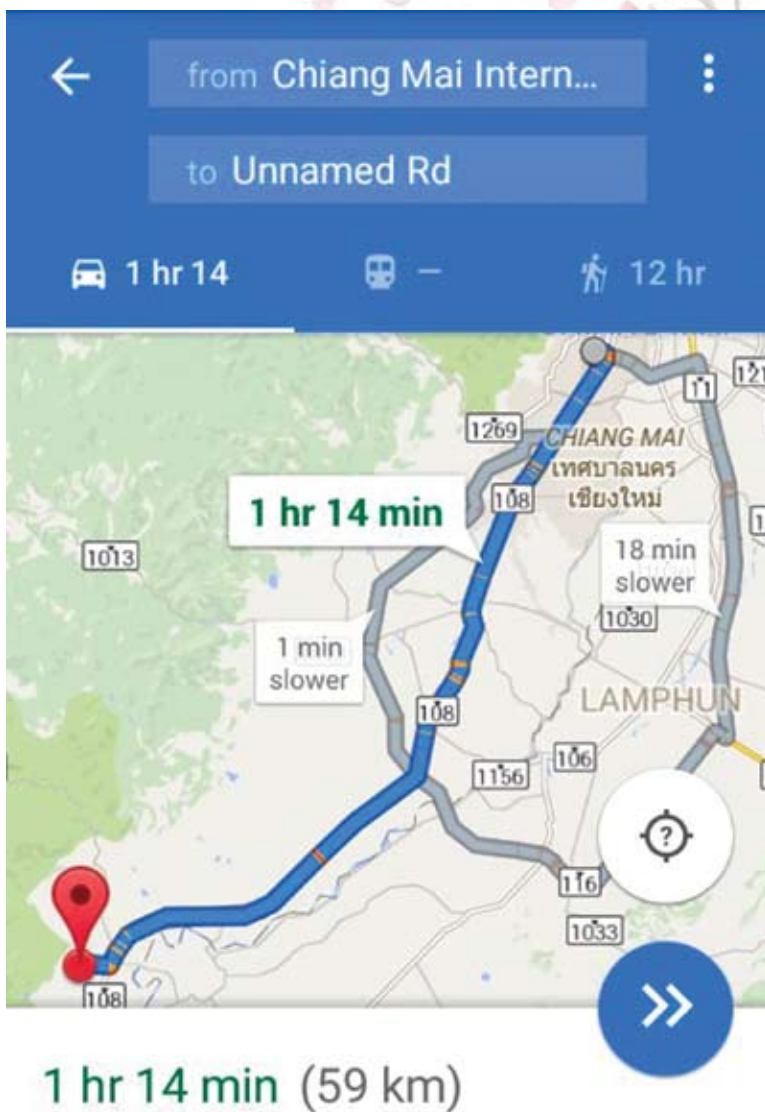

ทำบุญวันคล้ายวันเกิดหลวงพ่อ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓)

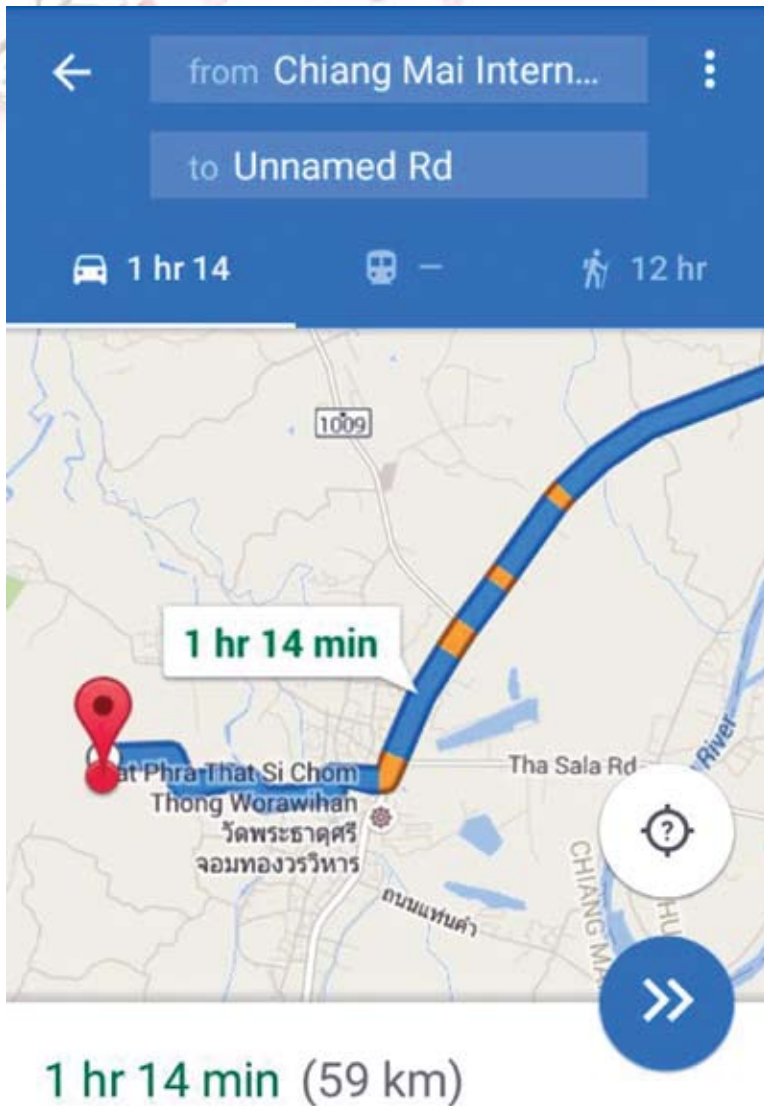

ทำบุญวันคล้ายวันเกิดหลวงพ่อ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓)

ตำแหน่งเจดีย์บรรจุอัฐิของหลวงพ่อที่เชียงใหม่ และทางไปจากสนามบิน
(<https://www.google.com/maps?q=18.4134315586343,98.6469520255923>)

ตำแหน่งเจดีย์บรรจุอัฐิของหลวงพ่อที่เชียงใหม่ และทางไปจากสนามบิน
([https://www.google.com/maps?q=](https://www.google.com/maps?q=18.4134315586343,98.6469520255923)
18.4134315586343,98.6469520255923)

ตำแหน่งเจดีย์บรรจุอัฐิของหลวงพ่ที่เชียงใหม่ และทางไปจากสนามบิน
([https://www.google.com/maps?q=](https://www.google.com/maps?q=18.4134315586343,98.6469520255923)
18.4134315586343,98.6469520255923)

ตำแหน่งเจดีย์ $18^{\circ}25'24.6''\text{N}$ $98^{\circ}39'40.5''\text{E}$

เรื่อง ธรรมกายคือพระพุทธเจ้าองค์จริง และ อานิสงส์ของการบรรพชาอุปสมบท

โดย

พระเดชพระคุณ พระภาวนโกศลเถร

รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ

ดั่งมีมาใน ปฐมสมโพธิกถา มารพนธปริวัตต์ ปริเฉทที่ ๒๘
พระนิพนธ์ สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ความว่า

เมื่อก่อนที่จะได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณที่ได้ควงไม้พระศรีมหาโพธิ
นั้น พระมหาโพธิสัตว์เจ้าได้เคยถูก พระยามารารัทธิราช (พระยาวัสสวดีมาร)
ผจญด้วยประการต่างๆ แต่ก็ต้องพ่ายแพ้แก่บารมีแห่งพระมหาโพธิสัตว์
เจ้า

เมื่อพระพุทธองค์ได้ทรงบรรลุพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ และ
ประกาศพระพุทธศาสนาจบจนกระทั่งเสด็จดับขันธปรินิพพานด้วย
อนุปาติเสสนิพพานธาตุไปแล้ว ก็ได้มีพระมหาเถระองค์หนึ่ง ชื่อ
พระอุคุตต์มหาเถระ ได้มีโอกาสทรมานพระยามารจนสิ้นพยศ กลับเป็น
สัมมาทิฐิ และมีความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย แล้วเปล่งวาจาปรารภนา
พุทธภูมิตามที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงพยากรณ์ไว้

พระอุคุตต์มหาเถระนั้นมิได้เคยเห็นพระวรกายเนื้อของสมเด็จพระ
พระสัมพุทธเจ้ามาก่อน และประสงค์จะได้เห็น จึงขอร้องให้พระยามาร

ซึ่งได้เคยเห็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก่อน ให้นิรมิตพระวรกายเนื้อ
แห่งสมเด็จพระลัทธิปัญญพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระอัครสาวกให้ดูว่า

“...อนึ่ง ท่านจะได้อนุเคราะห์แก่อาตมา ด้วยสมเด็จพระศาสดา
บังเกิดในโลกเสด็จเข้าสู่ปริณิพพานเสียแล้ว เราได้เห็นแต่พระธรรมกาย
มิได้ทันเห็นซึ่งพระสรีรกาย ท่านจงส่งเคราะห์นิรมิตพระรูปกายแห่ง
พระศาสดาจารย์ พร้อมทั้งอาการทั้งปวงสำแดงแก่เราให้เห็นประจักษ์กับ
ทั้งพระอัครสาวกทั้งคู่ ให้ปรากฏด้วยฤทธิ์แห่งท่านกาลบัดนี้...”

พระยามารก็นิรมิตพระวรกาย แห่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พร้อมด้วยพระอัครสาวกและพระมหาอสีติมหาสาวก ให้เห็น

อนึ่ง ในกาลนั้น พระเจ้าธรรมมาโคกราช ก็ได้เสด็จมาทอดพระเนตร
พร้อมข้าราชการบริพารด้วย พระองค์มีจิตศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ใคร่
จะกระทำสักการบูชาพระสฤงด้วยพระสรีรรูปแห่งพระองค์เอง มีกำหนด
๗ วัน จึงให้เอาปุยสำลีชุบน้ำมันหอมถึง ๕๐๐ หม้อ มาพั้นพระกาย
ตั้งแต่พระศอกตลอดลงไปตราบเท้าถึงพระบาท แล้วเสด็จไปยืนประดิษฐาน
อยู่ที่หน้าพระเจดีย์ ยกพระหัตถ์อัญชลีเหนืออุตตมังกิโรธม์ ทรงพระ
ระลึกถึงพระพุทธคุณแล้วให้จุดเพลิงเข้าท้าวพระสรีรกายๆ บมิได้หวั่นไหว
ตามบูชาจุพระทัย และเปลวเพลิงนั้นก็พลุ่งโพล่งขึ้นไปบนอากาศสูงประมาณ
ถึง ๒ ชั่วโมง แล้วออกพระวาจาตรัสสรรเสริญพระพุทธคุณว่า นโม ตสฺส
ภควโต อรหโต สมพุทธสฺส อติปิ โส ภควา ฯลฯ พุทฺโธ ภควาติ สุวาทาโต
ฯลฯ สุปฺปิโน จนจบตรัสสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย บมิได้วิการหวั่นไหว
ด้วยเปลวเพลิงอันร้อน และพระสกนธ์กายนั้นก็กลับเย็นดุจลูบไล้ด้วยน้ำ
จันทน์สุคนธรส แต่กระทำพระกายเป็นประทีปตามบูชาพระมหาสฤง
๗ วารถ้วน ๗ วัน แล้วจึงโสรจสรงอุทกธาราชำระพระสรีรกาย ทรงซึ่ง
เครื่องพระวิภูษนาภรณ์แวดล้อมด้วยเอนกนิกรคณาตมัย กระทำอภิวาหน์
พระมหาสฤงเสร็จแล้ว ก็เสด็จบจรประทับที่ณลันตติยวาร ๓ รอบ และ

ทรงสดับพระลัทธิธรรมเทศนา อันพระชีวนาสพงษ์ลำแดงถ้วนถึง ๗ วัน ๗ คืน แล้ว ถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์และทรงถวายไทยทานต่างๆ เสร็จแล้ว ก็นมัสการลาเสด็จนิวัตตนการกับทั้งราชบริวารสู่พระราชนิเวศน์ และเมื่อสมเด็จบรมกษัตริย์ทรงกระทำมหามงคลสำเร็จแล้ว จึงตรัสถามพระสงฆ์เถรานุเถระว่า “ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า ตัวข้าพเจ้านี้จะได้เป็นญาติในพระพุทธศาสนาแล้วหรือ?”

พระโมคคัลลีบุตรติสสมหาเถระจึงถวายพระพรว่า “ดูกรบพิตร ดั่งฤาจะจะได้เป็นญาติในพระศาสนา?”

พระเจ้าธรรมมาโคกราช จึงได้ตรัสถามต่อไปอีกว่า “ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า ข้าพเจ้าเสียสละทรัพย์ถึง ๙๐ โกฏิ สร้างพระวิหารและพระสถูปถึง ๘ หมื่น ๔ พัน ยังบมิได้ชื่อว่าเป็นญาติในพระพุทธศาสนา ก็จะทำกุศลสิ่งใดจึงจะได้เป็นญาติในพระพุทธศาสนาเล่า?”

พระโมคคัลลีบุตรติสสมหาเถระ จึงถวายพระพรว่า

“ดูกรบพิตร กระทำกุศลดังนี้ ได้ชื่อว่าปัจจัยทานยังบมิได้เป็นญาติในพระพุทธศาสนา เบื้องว่าบุคคลผู้ใดให้บุตรธิดาบรรพชาอุปสมบทในพระธรรมวินัย บุคคลผู้นั้นจึงจักได้ชื่อว่าเป็นญาติในพระพุทธศาสนา” แล้วพระมหาเถระจึงลำแดงพระธรรมเทศนาซึ่งบรรพชานิสงส์ด้วยพระคาถาว่า **“จตุกปปา นิทานสุส”** เป็นอาทิ อรรถาธิบายความว่า

ให้ทาสบรรพชาเป็นสามเณรได้ผลานิสงส์ ๔ กัลป์ ให้ทาสอุปสมบทเป็นภิกษุได้ผลานิสงส์ ๘ กัลป์

ให้บุตรบรรพชาเป็นสามเณรได้ผลานิสงส์ ๘ กัลป์ ให้บุตรอุปสมบทเป็นภิกษุได้ผลานิสงส์ ๑๖ กัลป์

ให้ภริยาบรรพชาเป็นสามเณรีได้ผลานิสงส์ ๑๖ กัลป์ ให้ภริยาอุปสมบทเป็นภิกษุณีได้ผลานิสงส์ ๓๒ กัลป์

เบื้องต้นว่าตนบรรพชาเป็นสามเณรได้ผลานิสงส์ ๓๒ กัลป์ หมายความว่า
ตนอุปสมบทเป็นภิกษุได้ผลานิสงส์ ๖๔ กัลป์

และกัลป์หนึ่งนั้นมีประมาณดังฤๅ จึงวิสันนาโดยพระคาถาว่า
ปพฺพตโยชนพฺเพธ เป็นอาทิ แปลเนื้อความว่า ภู่เขาสูงได้โยชนหนึ่งเท่า
กัน ถึง ๑ ร้อยปี เทพยดำนเอาผ้าทิพย์มากวาดลงครึ่งหนึ่ง กระทำโดย
นิยมดังนี้ กวาคิรินั้นจะสีกองไปตราบเท่าเสมอกับพื้นแผ่นดินจึงกำหนดนับ
เป็นกัลป์หนึ่ง

เมื่อสมเด็จพระบรมโศกราชได้ทรงสดับดังนั้น ก็ทรงพระปีติโสมนัส
จึงตรัสแกมทินทราชโอรส และนางสังฆมิตตาราชธิดาด้วยบาทพระคาถา
ว่า มหินทอมุพฺปิยธิดา เป็นอาทิ อรรถธิบายความว่า

“ดูกรมหินทราชบุตร และแม่สังฆมิตตาราชธิดาผู้เป็นที่รัก อันว่า
บรรพชานี้เป็นที่เสนาหาภาพแห่งพระบิดา เจ้าทั้ง ๒ จงยอมบวชในพระพุทธ
ศาสนาคราวนี้ และพระหฤทัยของเจ้ายินดีอยู่ด้วยหรือประการใด? อัน
บำเพ็ญซึ่งพระธรรมวินัยในพระพุทธศาสนา นามชื่อว่าบรรพชาอุปสมบทนี้
มีผลมาก ได้ชื่อว่าทนายชะเชื้อสายสืบสามัญญวงศ์ในพระพุทธศาสนา”

เมื่อพระราชบุตรธิดาทั้ง ๒ ได้สดับพระราชบัญชาแห่งบรมราชบิดา
ดังนั้น ก็กราบทูลว่า “ข้าพระบาททั้ง ๒ นี้มีจิตยินดีปราโมทย์ปรารถนาจะ
บรรพชา” เมื่อสมเด็จพระบรมกษัตริย์ได้ส่วนนาการก็ทรงโสมนัสดำรัสอนุญาต
ให้พระราชบุตรธิดาทั้ง ๒ ออกบรรพชาอุปสมบทเป็นภิกษุภิกษุณีในสำนัก
พระโมคคัลลบุตรติสสมหาเถระ

นี้เป็นอานิสงส์ของการบรรพชาอุปสมบทบุคคลธรรมดาทั่วไป ตาม
ที่ปรากฏในปฐมโพธิกถา แต่ถ้าผู้บรรพชาอุปสมบทนั้นได้เจริญภาวนา
จนได้บรรลุถึงธรรมกาย ก็นับว่าได้บรรพชาอุปสมบททั้งภายในและ
ภายนอก เรียกว่าได้บวชสองชั้น และยังถ้าผู้บรรพชาอุปสมบทนั้นเป็น

ผู้ที่ได้บรรลุมรรค ผล เป็นพระอริยบุคคล หรือ ผู้ปรารถนาพุทธภูมิ ผู้ปรารถนาเป็นพระอัครมหาสาวก พุทธอุปัฏฐาก หรือพระอสีติมหาสาวก ด้วยแล้ว ก็ย่อมยิ่งด้วยมหานิสงส์เป็นทับทิวีสวนแห่งบารมีของแต่ละท่าน

ส่วนว่า ผู้ร่วมอนุโมทนากุศลเจตนาของท่านผู้ประกอบมหากุศลดังกล่าว (เช่นผู้เข้าบรรพชาอุปสมบทเอง หรือให้ภรรยา กุลบุตร กุลธิดา หรือให้ข้าทาส บริวารได้บรรพชาอุปสมบท) ด้วยใจศรัทธาและบริสุทธิ์ ทั้งก่อน ในขณะที่ และภายหลังการประกอบมหากุศลนั้น ย่อมได้มหานิสงส์ประมาณกึ่งหนึ่งของผู้ประกอบมหากุศลดังกล่าวด้วย

เจริญพร

ที่มา : หนังสือทางมรรค ผล นิพพาน (ธรรมปฏิบัติตามแนววิชาธรรมกาย) โดยพระเดชพระคุณ หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชาธรรมกายของพระพุทธเจ้า และ คณะศิษย์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

บทสัมภาษณ์พระภิกษุโกศลเถร

รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

ทายาททางธรรมหลวงพ่อดอกน้ำ

โดย วีระ เนตยกุล

ในบรรดาพระภิกษุที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่มีความสามารถสูงในงานพระกัมมัฏฐาน จนได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เช่นที่หลวงพ่อดอกน้ำเคยได้รับอยู่รูปหนึ่งในปัจจุบัน คือ พระอาจารย์วีระ คุณุตตโม โดยมีสมณศักดิ์ว่า “พระภิกษุโกศลเถร” ซึ่งเหล่าศิษย์ของท่านและคนวัดปากน้ำพากันเรียกติดปากว่า “หลวงพ่อดอกน้ำ” พระภิกษุโกศลเถร ท่านครองตำแหน่งงานในหน้าที่รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระของวัดปากน้ำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึงปัจจุบันได้ ๑๔ ปีแล้ว แต่ในส่วนของการครองเพศสมณะและศึกษาปฏิบัติธรรมตามรอยพระบาทพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าในแนววิชาธรรมกายมาเป็นเวลาร่วม ๓๒ พรรษา พระเดชพระคุณรูปนี้นับได้ว่าเป็นผู้สืบทอดวิชาธรรมกายโดยตรงจากหลวงพ่อดอกน้ำผู้มีชื่อเสียงและคุณธรรมโด่งดังติดตรึงใจมหาชนตั้งแต่อดีตจนทุกวันนี้ก็ไม่เสื่อมคลาย หลวงพ่อดอกน้ำ ท่านยังได้กระทำหน้าที่เผยแผ่พระสัทธรรมของสมเด็จพระพิชิตมหาราชอย่างเต็มที่ จนในปัจจุบันท่านได้ปฏิบัติงานใหญ่สำคัญชิ้นหนึ่งของพระศาสนา คือ งานสร้างสถาบันพุทธภาวนาวิชาธรรมกาย ณ อำเภอดำเนินสะดวก

จังหวัดราชบุรี ซึ่งก็เป็นงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหารัณเฑาะว์เจ้าอาวาสวัดปากน้ำเป็นประธานโครงการ กับโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระพรหมคุณาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เป็นประธานโครงการทั้งยังเป็นประธานของสถาบันอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้หลวงพ่อพระภาวนาฯ จึงได้รับหน้าที่ควบคุมดูแลและสอนการเจริญภาวนาวิชชาธรรมกาย ให้แก่พระภิกษุสามเณรที่มาเข้ารับการอบรมจากหลายจังหวัดทั่วประเทศ เป็นจำนวน ๑๐ รุ่นแล้ว เพื่อที่จะให้เป็นพระวิปัสสนาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป ทั้งๆที่งานการสอนธรรมปฏิบัติที่วัดปากน้ำก็ยังคงมีอยู่ตลอดเวลา เช่นในระยะเวลาใกล้พลบค่ำ แต่ตรมลมเย็นเข้าปกคลุมช่วงเวลาประมาณ ๖ โมงครึ่งของทุกวัน หลวงพ่อพระภาวนาฯ จะควบคุมการเจริญภาวนาพระกัมมัฏฐานอย่างใกล้ชิด และต่อวิชาให้กับผู้ที่ถึงธรรมกายแล้วให้ได้เรียนรู้การเจริญภาวนาขั้นสูงต่อไป อันเป็นกิจวัตรที่ท่านได้กระทำมาเป็นเวลานานแล้ว และในวันนี้ก็เช่นกัน หลังจากการต่อวิชาได้ผ่านไปสักครูและเลิกนั่งสมาธิกันแล้ว ในขณะที่หลวงพ่อกำลังเปลี่ยนอิริยาบถเพื่อให้ร่างกายได้สบายขึ้นบ้างนั้น จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เข้ากราบเรียนไต่ถามถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่ารู้่น่าศึกษาจากท่าน หลวงพ่อก็ได้ให้ความเมตตาเป็นอันมากในการสนทนาครั้งนี้ซึ่งเกินเวลาร่วมครึ่งชั่วโมงเศษดังปรากฏเป็นเรื่องราวที่น่ารู้่น่าสนใจดังนี้

ถาม : ในสมัยที่หลวงพ่อยังเป็นฆราวาสอยู่ ราวอายุ ๒๒ ปี ซึ่งเป็นระยะที่ประเทศญี่ปุ่นทำสงครามกับ สหรัฐอเมริกาเมื่อหลวงพ่อรู้เรื่องสงครามนั้นหลวงพ่อก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์อย่างไร?

ตอบ : เรื่องชีวิตของมนุษย์นี้ตอนนั้นอายุของเรามันยังน้อย ประสบการณ์ของชีวิตมันไม่ค่อยจะมี ก็รู้แต่เพียงว่าฝ่ายญี่ปุ่นพยายาม

ขยายอำนาจทางเศรษฐกิจของเขาออกไป ทางฝ่ายอเมริกาเขาก็พยายาม
จะไม่ให้ญี่ปุ่นขยายออกอย่างนั้น ก็เลยเป็นอันว่าต้องทำสงครามกัน ใน
สมัยนั้นฉันยังอยู่กับทูตทหารเรือญี่ปุ่นในประเทศไทย ก็ทำหน้าที่คล้ายๆ
เป็นล่าม

ถาม : ราวอายุ ๓๕ ปี ทราบว่าหลวงพ่อบี๋หน่ายในชีวิตอัน
คับแคบของฆราวาสหลวงพ่อบี๋ได้ปรารภกับตนเองถึงอะไรและอย่างไร?

ตอบ : คือตั้งแต่เด็กๆแล้ว เราก็สนใจเกี่ยวกับเรื่องนรก-สวรรค์-
นิพพาน ที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนไว้ที่นี้เราจะหาวิธีพิสูจน์เราก็ยังหา
ไม่ได้ เพราะพระที่เราพบนั้นส่วนมาก ท่านก็มีความรู้ทางปริยัติ คือหมายถึง
ทางเทศนา ส่วนที่จะมาพิสูจน์ว่านรก-สวรรค์มีหรือเปล่านั้น ท่านไม่ได้เรียน
เข้าไว้ ท่านมีแต่ปริยัติส่วนทางปฏิบัติท่านยังไม่เป็น ในตอนแรกก็มาพบกับ
“บ่าวเอ็ง” ซึ่งเป็นอาจารย์ของฝ่ายเวียงต๋นมาอยู่สะพานขาว ตอนนั้นเขา
ยังไม่ค่อยมีชื่อเสียงนักแต่เราลองเข้าไปคุย ไปดูวิธีปฏิบัติ ก็ได้พบว่าเขามี
การทูลเกล้าถวายอะไรต่ออะไรและมีนั่งกันตอนกลางคืน ส่งข่าวสารไปถึง
พระพุทธเจ้า เมื่อเราลองพิสูจน์ดูแล้ว พบว่าไม่ใช่เรื่องจริงอะไรก็เลยได้
มาหาหลวงพ่อบี๋วัดปากน้ำ หลวงพ่อบี๋ก็ได้แนะนำถึงวิธีปฏิบัติเพื่อให้เรา
ได้เข้าถึง *โดยเข้ากลางตัวอย่างที่ท่านเคยสอน เมื่อเราลองมาปฏิบัติดู
ก็ได้ผล เลยมารู้ว่านรกก็ไม่ได้อยู่ที่ไหนสวรรค์ก็ไม่ได้อยู่ที่ไหน นิพพานก็
ไม่ได้อยู่ที่ไหน อยู่ในตัวเราทั้งนั้น ก็เลยตั้งใจถึงวิธีปฏิบัติว่าอันนี้พอที่จะ
มีทางที่จะเผยแพรได้และก็ได้ตั้งใจที่จะบวช เพราะตัวเองก็ไม่มีครอบครัว
อะไร

* การเข้าถึงพระพุทธเจ้า

ถาม : อยากจะให้ท่านเล่าถึงตอนที่พบกับหลวงพ่อบี๋วัดปากน้ำครั้งแรก

ตอบ : ตอนแรกก็ไม่ได้ตั้งใจจะมาตลาดพลู แต่นั่งรถมาก็มาลงเอาที่
ตลาดพลู แล้วก็เลยเดินเรื่อยไปที่ท่าเรือ ก็เห็นเรือจ้างที่เขาคอยรับส่งคน

ไปทำที่วัดปากน้ำ เขาเรียกกันว่า “ท่าไฟไหม้” ระยะนั้นเป็นเวลา
หลวงพ่อบอกพระของชาวญวนหนึ่งอยู่ เขานึกว่าเราจะรับพระก็เลยได้นั่งไป
กับเรือจ้างนั้น แล้วก็เลยขึ้นท่าไฟไหม้ไปวัดปากน้ำ เวลานั้นหลวงพ่อกำลัง
ฉันเพลอยู่ที่ศาลาเก่าซึ่งเป็นไม้ **เมื่อมองดูลักษณะของหลวงพ่อด้านหลังของท่าน ยังไม่เห็นหน้าท่าน ก็รู้สึกว่หลวงพ่อนี้มีความอึดเอบ
ผ่องใสอันนี้เพราะท่านมีธรรมอยู่ในองค์พระเสมอ** เราก็เลยเกิดความ
เลื่อมใส ก็เลยเข้าไปสนทนากับท่าน หลวงพ่อบอกว่าฉันไปคุยไปบ้างในเรื่อง
วิธีปฏิบัติให้ฟัง พอเราฟัง ๆ ไปก็เกิดความสนใจเข้าจริง ๆ ท่านก็เลยบอก
ว่า “ถ้าอย่างนั้นก็ลองไปคุยกับแม่ชีถนอม อาสวายนะ” เราก็เลยได้ไปพบกับ
แม่ชีถนอม แม่ชีถนอมก็บอกวิธีปฏิบัติให้ แล้วก็ลองปฏิบัติดูแต่ในตอน
นั้นยังไม่ได้ผลนะ ก็ยังคงปฏิบัติมาเรื่อยด้วยความพยายาม จนกระทั่งผ่านไป
ไป ๑๘ วัน เราก็เห็นแต่เราก็ไม่ทราบว่วิธีที่เห็นนั้น มันจะใช้หรือเปล่า
เพราะพอเรานั่งดูมันก็เห็นอย่างที่เขาบอก เขาให้เดิน ๑๘ กาย เราก็เดินได้
อย่างที่เขาบอก พอเขาให้เราไปดูนรก ดูสวรรค์อะไรต่ออะไรเราก็ดูได้ แต่
พอมาปฏิบัติที่บ้านเราก็เห็นตลอด เราจึงนึกว่อาจจะใช้ทางแล้ว ก็เลย
เรียนต่อ

ถาม : ถ้าอย่างนั้นในการเห็นครั้งแรก หลวงพ่อก็คงเกิดความสงสัย
บ้าง เช่นเดียวกับผู้ที่เห็นดวงเห็นกายใหม่ ๆ

ตอบ : คือ...ที่จริงเรายังเข้าไม่ถึงธรรมะนะ แต่ว่าไอ้ที่เราปฏิบัติไป
แล้วมันก็ถูก ไอ้ที่เราเข้าถึงมันก็เห็น อันนี้เป็นเพราะเราไม่นึกว่มันจะง่าย
ขนาดนั้น แต่พอไปคุยกับหลวงพ่อบอกว่า “ที่บรรพบุรุษของเราได้
ต่อลู่ฟักกาย เพื่อปกป้องพระพุทธรูปศาสนานั้นเพราะว่ศาสนาพุทธของเรามี
ของจริงอย่างนี้”

ถาม : ก่อนที่หลวงพ่อบวช โดยมีหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นอุปัชฌาย์ ตอนนั้นหลวงพ่อบริกรรมถึงขั้นไหน?

ตอบ : ฉันได้ธรรมะก่อนบวชเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ แล้วก็ปฏิบัติธรรมมาเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๔๙๗ ก็บวช โดยมีหลวงพ่อบริกรรมอุปัชฌาย์ ตอนบวชนั้นท่านก็สอนกัมมัฏฐานสอนให้เดินกาย ๑๘ กายแบบที่ท่านเคยสอนเราก็ดำเนินได้ตามนั้นท่านยังได้สร้างกุฏิให้อยู่ข้างๆ กุฏิของท่าน เราก็ปฏิบัติอยู่กับท่านมาเรื่อยๆ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ท่านก็มามรณภาพ

ถาม : การที่หลวงพ่อดำอยู่ใกล้ชิด และรู้จักหลวงพ่อวัดปากน้ำมานาน อยากให้เล่าถึงเรื่องเด่นๆ ของท่าน

ตอบ : ท่านนี้...ความจริงหลวงพ่อวัดปากน้ำท่านเป็นพระปฏิบัติ แม้ในตอนกลางคืนท่านก็สอนวิชา คือมีฝ่ายหนึ่งเป็นอุบาลิกา...คือแม่ชีที่อยู่อีกด้านหนึ่งโดยมีฝาผนังอยู่ ส่วนตัวหลวงพ่อก็อยู่อีกด้านหนึ่ง ก็มีพระอยู่กับท่านบ้าง วิธีปฏิบัติของท่านนี้ ที่แรกๆ เราก็ไม่ค่อยจะเข้าใจเท่าไร เพราะว่าเราก็ดำแค่ ๑๘ กายแล้วก็พิศดารกาย แล้วก็เดินวิชาไปอย่างที่ท่านเคยสอน เราก็ดำวิชาไปตามที่ท่านสั่ง เราก็ดำตลอดนะ ทางฝ่ายแม่ชีเขาก็เดินวิชาของเขาตลอด อันนี้เขาก็มีเวรกัน คือ อย่าง ๒ พุ่มถึงเที่ยงคืนเป็นเวรที่ ๑ เที่ยงคืนถึงตี ๔ เป็นเวรที่ ๒ ตี ๔ ถึงแปดโมงเช้าเป็นเวรที่ ๓ จากแปดโมงเช้าถึง ๑๒ โมงเป็นเวรที่ ๔ ๑๒ โมงถึง ๔ โมงเย็นเป็นเวรที่ ๕ ไปเรื่อย ๆ เขาอยู่กันคนละ ๔ ชั่วโมง

ถาม : อันนี้ก็เป็นเรื่องเด่นของหลวงพ่อวัดปากน้ำ เรื่องหนึ่ง?

ตอบ : อันนี้ที่เขาเรียกว่า “โรงงาน” เป็นแหล่งที่ทำวิชา พอคนรู้ไม่เข้าใจเลยคิดว่าหลวงพ่อกำลังทำโรงงานbungก็บ้าง อะไรบ้าง

ถาม : หลวงพ่อวัดปากน้ำมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะเผยแผ่วิชชาธรรมกายให้ได้อีกกันทั่วไป ท่านได้พูดถึงความหวังของท่านอย่างไรบ้าง?

ตอบ : ความจริงวิชชาธรรมกายนี้ที่ท่านทำ ก็เพื่อจะปราบความชั่วให้หมดไปจากตัวเรา พุดง่ายๆ ก็คือต้องการทำกิเลสให้หมดไป แต่ว่ากิเลสที่มีอยู่ในตัวเรานั้นมีมานานแล้ว ทีนี้เราจะเอาวิชชาธรรมกายเข้าไปปราบมันก็ปราบได้แต่ในส่วนละเอียดมันก็ยังไม่หมดเพราะมันมีมาก ท่านก็แนะนำวิธีปฏิบัติให้และให้เดินตามหลักวิชชาของท่าน ท่านก็ได้เผยแผ่มานาน โดยมีความประสงค์ว่าต้องการให้กิเลสมันหมดไป นี่คือความหวังของท่าน กิเลสก็คือ ต้นธาตุฝ่ายดำ ซึ่งในตอนแรกเราก็ยังไม่รู้ส่วนวิชาฝ่ายขาวก็คือพระพุทธรูปเจ้านั่นธาตุต้นธรรมภาคขาว คือเรายังไม่ทราบมาก่อนว่ามีต้นธาตุ ต้นธรรม อยู่ ๓ ภาค คือ ภาคขาว ภาคดำ ภาคกลาง ทีหลังเรามาเป็นธรรมะแล้วเราถึงได้รู้ได้ค่อยๆ รู้มาเป็นลำดับ แล้วท่านเคยบอกว่าวิชาของท่านนี้ “ถ้าทำยังไม่ถึง ๑๐ ปี ก็ยังไม่รู้เรื่องดี” ท่านบอกว่า ๑๐ ปีไปแล้วค่อยรู้เรื่องดี

ถาม : ถ้าอย่างนั้นหลวงพ่อสด ก็มีความปรารถนาในส่วนเล็กๆ ที่อยากจะให้คนทั้งหลายได้รู้จักซึ่งกว้างขวางในวิชชาธรรมกาย

ตอบ : คือหมายถึงว่า ถ้าเราทำวิชาถึง ๑๐ ปีแล้วนี้ ก็จะรู้วิชาอะไรมากขึ้น ประโยชน์ก็ได้มากขึ้น มีความรู้ความละเอียดมากขึ้น เมื่อเราได้เข้าถึงลึกซึ้งถึงความละเอียดมากกว่า ก็ทำให้การทำวิชาของเราละเอียดมากขึ้น

ถาม : ในฐานะเป็นรองเจ้าอาวาสพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ท่านมีความเห็นในเรื่องการสอนเผยแผ่วิชชาธรรมกายอย่างไรบ้าง?

ตอบ : การเผยแผ่ธรรมะนี้ หลวงพ่อท่านมีความประสงค์ที่จะเผยแผ่วิชชาธรรมกายไปทั่วประเทศ และยังตั้งใจจะให้เผยแผ่ไปทั่วโลกด้วย โดยขั้นแรกท่านได้เผยแผ่ไปทางประเทศอังกฤษ ก็ได้ผล แต่พอมานะยะหลังการทำวิชชาย่อหย่อน ท่านก็เลยมุ่งไปทางด้านญี่ปุ่น ในด้านประเทศญี่ปุ่นนี่ตอนนั้นพรรษาเรามันยังน้อยอยู่มันยังได้ผลไม่เต็มที่ แต่พอพ.ศ. ๒๕๐๐ มานี้มีชาวญี่ปุ่นมาบวชได้ประมาณ ๓๐-๔๐ คนพอสึกไปก็ไปเป็นพระญี่ปุ่นบ้าง ทำการเผยแผ่ธรรมะต่อไปแต่ก็มีบางองค์ทำวิชาเป็น นี่ในด้านต่างประเทศตอนนั้น ในระยะปัจจุบันนี้เราจะเห็นว่าการเผยแผ่ธรรมะนี้เกิดขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ญี่ปุ่นนี้ เราก็มียหนทางที่จะได้พื้นที่ที่จะสร้างวัดไทยในญี่ปุ่นแล้ว ส่วนทางด้านยุโรปนั้นมีที่กรุงเบอร์ลิน เราก็มียเวลาอีก ๒ ปีก็จะได้สร้างสถานเผยแผ่วิชชาธรรมกาย ส่วนทางด้านอเมริกา ปัจจุบันเราก็มียสอนกันที่กรุงนิวยอร์ก ที่วัดวชิรธรรมประทีป โดยได้ส่งพระมหาศิริพงษ์ (อริยวโส) ไปอยู่สอนกัมมัฏฐาน และทางมลรัฐฟิลาเดลเฟีย ก็ได้สร้างวัดชื่อ “วัดมงคลเทพมุนี” ซึ่งกำลังสอนเผยแผ่ธรรมกายอยู่ และต่อไปจะได้สร้างเพิ่มเติม คือโบสถ์, ตึกวิปัสสนาในภายหลังนี้เป็นก้าวแรกที่เราเข้าไปเอาเป็นหลักไว้ แล้วยังเป็นชื่อหลวงพ่อด้วย

ถาม : ปัจจุบันหลวงพ่อเองมีบทบาทสำคัญ ในงานของโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชนวัดปากน้ำ และโครงการพุทธภาวนาวิชาธรรมกายวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร โดยได้ดูแลควบคุมการสอนภาวนาผลิตพระวิปัสสนาจารย์มาก็ ๑๐ รุ่น แล้ว และมีพระภิกษุพร้อมทั้งฆราวาสเข้าถึงธรรมกันมาก จนมีหลายเสียงพูดว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะได้ธรรมกายกันง่ายๆ และมากๆ อย่างนั้น

ตอบ : เรื่อง “ธรรมะ” มันเป็นเรื่องเฉพาะตัว หมายความว่าถ้าเราเข้าถึงธรรมะในตัวของเรา มันก็เห็นทุกคน ที่เราได้เห็นกันเป็นจำนวนมากนี้ ก็เพราะวิชาของเราได้เผยแพร่ไปหลาย ๑๐ ปีแล้ว เพราะฉะนั้นการที่อบรมครั้งหนึ่งๆ นี้ มีผู้ถึงองค์พระ ๕๐ รูป, ๑๐๐ รูป บ้างนั้น อันนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาแล้ว สำหรับในประเทศไทยที่ได้กันมากเพราะเขาเข้าใจวิชาธรรมกายมากขึ้น เพราะว่าได้มีการเผยแพร่มากขึ้นทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์มานาน และเกี่ยวถึงวิธีการสอนด้วย เมื่อสมัยก่อนพูดถึงธรรมกายไม่มีคนเข้าใจกันสักเท่าใด สมัยนี้พอพูดถึงธรรมกาย เขาก็รู้กันว่าเป็นกายที่ ๕ ที่จะนำเราเข้าสู่มรรคผลนิพพาน ส่วนในด้านต่างประเทศในโอกาสต่อไปคงจะมีการได้กันมากขึ้น เพราะในขณะนี้ยังเป็นเพียงก้าวแรกที่เรเข้าไป

ถาม : “ธรรมกาย” นั้นจริง ๆ แล้วคืออะไร?

ตอบ : “ธรรมกาย” ตามหลักนั้นหมายถึงเป็นธรรมชั้นเป็นวิสุทธิขั้น คือเป็นกายละเอียดที่มีสภาพเป็น อสังขตธาตุ อสังขตธรรม คือไม่มีปัจจัยปรุงแต่ง ไม่เหมือนกายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม อรูปพรหม ที่เป็นกายสังขตธาตุ สังขตธรรม ซึ่งหมายถึงว่า มันยังมีปัจจัยปรุงแต่งอยู่ มันยังแก้ยังเจ็บยังตายได้ ส่วนกายธรรมไม่มีแก้ ไม่มีเจ็บ ไม่มีตาย เพราะฉะนั้นมันจึงตรงกันข้ามกับเบญจขันธ์ และเป็นธรรมชั้น

ถาม : สภาวะจิตของผู้เข้าถึงธรรมกายเป็นการชั่วคราวหรือไม่?

ตอบ : ถ้าพูดถึงได้ธรรมกายแล้วและเดิน ๑๘ กายแล้วมันไม่ใช่ชั่วคราว ซึ่งหมายความว่าธรรมกายติดอยู่ในตัวตลอดเวลา เราจะเข้าถึงธรรมกายเมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าเข้าได้เพียงปฐมมรรคยังไม่ได้เดินเข้าถึง

ธรรมกายนั้นก็ยังไม่เห็นธรรมกายนะ เพราะว่าถ้าถึงธรรมกายแล้ว
และเดิน ๑๘ กายธรรมกายจึงจะติด

ถาม : ในบรรดาศิษย์ของท่านที่ได้ธรรมกาย ซึ่งมีอยู่มากในขณะนี้
พระอาจารย์เสริมชัย ชยมงฺคโล ก็เป็นศิษย์ท่านหนึ่งของท่าน ท่านมี
ความเห็นในปฏิปทาของอาจารย์เสริมชัยอย่างไร?

ตอบ : มันอยู่ที่ว่าผู้ปฏิบัตินั้นสนใจในวิชาหรือเปล่า พูดถึงว่า
ถ้าเขาเห็นวิชาชัด ก็หมายถึงว่าเขามีความสนใจในวิชานั้นและถ้า
พยายามติดตามวิชานั้นอยู่เสมอ การเดินวิชาของเขาก็จะคล่อง
และก็จะทำให้เขามีความรู้ในวิชานั้นดีมั่นคง ท่านเสริมชัยนี้ ก็มีความ
สนใจในวิชานี้มาก และก็เห็นวิชาชัดดีทั้งยังรู้ลึกซึ้งถึงวิชา
เพราะฉะนั้น การเดินวิชาของเขามันก็คล่อง เมื่อเดินวิชาคล่องการ
ทำวิชาก็สะดวกเลยทำให้เขาเข้าใจรู้ถึงวิชาได้ลึกซึ้ง ส่วนบางคนนี้ อาจ
จะเห็นวิชาเหมือนกันแต่ไม่สนใจในวิชา ไม่ได้ไต่ถาม ไม่ได้ติดตาม การ
ทำวิชาก็ล่าช้า ดังนั้นจึงอยู่ที่ปฏิปทาของบุคคลว่าผู้นั้นสนใจในวิชามาก
น้อยแค่ไหน ทั้งนี้มันยังเกี่ยวข้องกับธาตุธรรมของคนๆ นั้น ถ้าธาตุธรรม
อ่อน การติดตามวิชาของคนๆ นั้นมันก็น้อย ถ้าธาตุธรรมแก่ การติดตาม
วิชามันก็มากการเห็นวิชาของเขามันก็แน่นอน การทำวิชาของเขาก็
เร็วและแรง เรื่องนี้เกี่ยวกับธาตุธรรมของคน

ถาม : ...ถ้าอย่างนั้นเท่าที่ทราบ ท่านอาจารย์เสริมชัยท่านก็
คล่องแคล่วมากในวิชาธรรมกาย ดังนั้นท่านก็คงเป็นประโยชน์แก่พระพุทธ
ศาสนา

ตอบ : อันนี้ก็ต้องเป็นประโยชน์แก่พระศาสนาแน่ เพราะว่าถ้า
เราทำวิชาไปเรื่อยๆ ติดตามวิชาไปเรื่อยๆ มันก็แรงขึ้นอันนี้ย่อมอยู่กับ

ตัวบุคคลถ้าไม่ได้ถาม ไม่สนใจ ไม่อะไรต่ออะไร การทำวิชชามันก็ไม่รู้เรื่อง มันก็พลอยทำให้เบื่อนายไป

ถาม : ผู้ปฏิบัติธรรมกายนี้ จะเป็นโคตรภูบุคคล หรือโสดาบันบุคคล ได้อย่างไร

ตอบ : สำหรับที่ได้ธรรมกายแล้วและเดินวิชชาอยู่เรื่อยๆ เห็นกาย พระโสดาติดคือนั่งเมื่อใดก็เห็นกายพระโสดาติดเมื่อนั้น ก็หมายความว่า ผู้นั้นได้พระโสดาแล้ว ถ้ากายพระสกิทาคามีติดอยู่เสมอ ก็หมายถึงว่าผู้นั้น ได้พระสกิทาคามีแล้ว มันจะอยู่ที่เราเห็นซึ่งจะแสดงถึงคุณธรรมที่เราได้อยู่ ขณะนั้น แต่ว่าตามปกติธรรมดาการเห็นวิชชานี้ถ้าพูดถึงธรรมกายเราก็ เห็นอยู่ตลอดเวลาละ **ธรรมกายนี้เขาเรียกว่าเป็นทักษิณียบุคคล คือ สูงกว่าคนธรรมดาสามัญ ถ้าเราทำบุญกับทักษิณียบุคคลก็ได้านิสงส์ สูงกว่าผู้ยังไม่ได้ธรรมกาย** ส่วนคุณธรรมของพระอรหันต์นี้ ถ้าพูดถึงเมื่อ จิตใจผู้ปฏิบัติอยู่กับก่อนธรรม ซึ่งเป็นกายพระอรหันต์อยู่ตลอดเวลา ก็หมายถึงว่าผู้นั้นได้พระอรหันต์ การที่จิตใจเราติดอยู่กับก่อนธรรม โดยติดบ้าง หลุดบ้างนั้นได้โสดา ถ้าถึงสกิทาคามีก็ติดมากขึ้นแต่มีหลุดบ้าง ถ้าถึงอนาคามี ก็ติดมากขึ้นแต่มีหลุดน้อยลงอีก ถ้าพระอรหันต์ก็ติดตลอด ๒๔ ชั่วโมงอย่าง ที่กล่าวเมื่อกี้ เหมือนเสาเขื่อนที่เขาหยั่งลงไปในดิน ไม่เคลื่อนไปไหนตลอด ๒๔ ชั่วโมง นี่ในส่วนคุณธรรม ปุณฺณธรรมดานี้จะไม่รู้ว่าจะเอาใจไปติดอยู่ที่ไหน

อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อไม่รู้อย่างนี้ใจมันก็แกว่งจึงเรียกว่า “ปุณฺณ” ถ้าโสดาณี เขาก็รู้ว่าต้องเอาใจไปติดไว้กลางกายนั้นตลอด ๒๔ ชั่วโมง แต่คุณธรรมของพระโสดานั้นยังติดไม่ได้ตลอด จะติดมั่งหลุดมั่ง สกิทาคามีติดมากขึ้น อนาคามีติดมากขึ้น ไปอีกพอถึงอรหันต์ติดตลอดเวลา เหมือนเสาเขื่อน เพราะว่าถ้าเราสังเกตคุณธรรมของท่านคือใจของท่าน

จรดอยู่กับก้อนธรรมตลอด ๒๔ ชั่วโมง ไม่ใช่ว่าพระอรหันต์ หน้าตา
ผิดแปลกไปจากเรา มันอยู่ที่จิตใจท่าน

ถาม : คนปฏิบัติโดยทั่วไป จะมีทางได้ถึงธรรมกายทุกคนหรือไม่?

ตอบ : ถ้าผู้ปฏิบัติได้รู้วิธีปฏิบัติแบบธรรมกายของเรานี้ คือรู้ว่ามี
ก้อนธรรมติดอยู่กลางตัวแล้ว ก็เอาจิตไปติดไว้กับก้อนหรือติดไว้กับดวง
ปฐมมรรค มันก็มีทางเข้าได้ต่อไปยังกายมนุษย์ ทิพย์ พรหม อรูปพรหม
โคตรภูโสดา สกิทาคาต่อๆ ไป แต่ถ้าเอาจิตไปกำหนดไว้ข้างนอกมันจะเข้า
ไม่ได้ เพราะว่าไม่เป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ เพราะทางไป
ของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์นี้ท่านต้องเอาจิตไว้กับดวงปฐมมรรคตลอด
เวลาถึงจะไปได้ คือถ้าออกไปจากนี้ก็ไม่ใช่ทาง ไม่ถูกวิธีเพราะทำออกข้างนอก
จะไปถูกวิชาของมารเข้า ถ้าวิชาของพระนี้อยู่ข้างในเพราะฉะนั้นผู้ที่
เขาเคยปฏิบัติธรรมมาแล้ว เขาจะรู้ว่าการเข้าหาธรรมะนี้ต้องเอาใจเข้าข้างใน
ไม่ใช่เอาใจออกข้างนอก

...ถ้าเราทำวิชาไปเรื่อย ๆ ติดตามวิชาไปเรื่อย ๆ มันก็แรงขึ้น
อันนี้ย่อมอยู่กับตัวบุคคล ถ้าไม่ได้ถาม ไม่สนใจ ไม่อะไรต่ออะไร
การทำวิชามันก็พลอยทำให้เบื่อหน่ายไป...

ที่มา นิตยสารธรรมกาย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑
เดือน กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๙

คำตอบปัญหานำรู้ก่อนปฏิบัติภาวนา

โดย พระเดชพระคุณพระภิกษุโกศลเถร

(วีระ คณุตตโม)

รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

จากรายการ “ธรรมสู่สันติ” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

[๑] การฝึกเจริญภาวนา จะต้องมีความรู้หรือไม่?

สำหรับปัญหาข้อนี้ อาตมาภาพขอชี้แจงว่า การปฏิบัติธรรมอันได้แก่ การรักษาศีลและเจริญภาวนาเพื่อให้เกิดสมาธิและปัญญา อันจะสามารถหลุดพ้นจากอาสวกิเลส ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ทั้งหลาย ตามแนวทางพระพุทธศาสนานั้น มีหลักสำคัญอยู่ว่า **ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนวทางให้ ส่วนการศึกษาและการฝึกปฏิบัติให้บังเกิดผลดีแก่ตัวเอวอนั้น ตกเป็นหน้าที่ของผู้เป็นศิษย์จะต้องเพียรศึกษาและฝึกปฏิบัติให้รู้เอง เห็นเอง แล้วก็เป็นผู้ได้รับผลเองทั้งสิ้น** ดังมีบาลีพระพุทธภาษิต ในพระไตรปิฎกฉบับบาลี เล่มที่ ๒๕ ขุททกนิกาย ธรรมบท ข้อ ๓๐ หน้า ๕๑ ว่า

อกุขาโต โว มยา มคโค

อญญา ย สลลสฺสถนํ

ตุมฺเหติ กิจจํ อาตปฺปํ

อกุขาตาโร ตถาคตา

แปลความว่า : ทางอันเรารู้ชัดว่าเป็นที่สลดเสียซึ่งลูกศร (คือราคะ) ได้บอกแล้วแก่ท่านทั้งหลาย ความเพียรอันท่านทั้งหลายต้องทำเอง พระตถาคตทั้งหลายเป็นแต่ผู้บอกทางให้.

และมีบาลีพระพุทธานุญาตที่ว่า

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ

โก หิ นาโถ ปโร ลียา

อตฺตนา หิ สุตฺนเตน

นาถํ ลภติ ทูลลภํ.

พ. ธ. ๒๕/๒๒/๒๖

แปลความว่า : ตนแลเป็นที่พึ่งของตน บุคคลอื่นใดเล่า พึ่งเป็นที่พึ่งได้ เพราะว่าบุคคลมีตนฝึกฝนดีแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งอันได้โดยยาก.

เมื่อท่านทั้งหลายได้รับคำแนะนำจากครู-อาจารย์ ไม่ว่าจะโดยทางใด เช่นว่า ได้รับคำแนะนำสั่งสอนโดยตรงจากท่าน หรือได้รับฟังจากรายการวิทยุ หรือได้อ่านจากคำอธิบายในหนังสือธรรมปฏิบัติ หรือจากตำรับตำราที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นเผยแพร่แล้ว ก็เพียรศึกษาทำความเข้าใจคำอธิบายและคำสั่งสอนนั้น แล้วก็ตั้งใจฝึกฝนปฏิบัติด้วยตนเอง **ที่ไหนก็ได้** โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ใกล้ชิดกับครูหรืออาจารย์ ขอแต่เพียงว่าเมื่อเกิดความสงสัยในวิธีปฏิบัติข้อใด ก็ให้รีบจดหมายหรือไปสอบถามที่ครู-อาจารย์ได้เลย หรือเมื่อปฏิบัติได้ผลก้าวหน้าประการใด ก็รายงานผลการปฏิบัตินั้นให้ทราบ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำแก้ไขวิธีปฏิบัติในขั้นสูงต่อไปอีก ให้ได้รับผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ดังเช่นรายคุณสุกิตต์ วิสุวรรณ์ ที่ได้ออกอากาศไปครั้งที่แล้ว อาตมาก็ได้ให้คำชี้แจงเพิ่มเติมในการปฏิบัติขั้นสูงต่อไป ท่านผู้อื่นก็ขอให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างนี้ด้วยกันทุกคน

ในสมัยพุทธกาลก็เช่นเดียวกัน เมื่อพระพุทธองค์ได้ทรงประกาศพระพุทธศาสนา และสาวกของพระองค์ท่านได้ช่วยเผยแพร่ประกาศพระพุทธศาสนาไปทั่วทุกสารทิศนั้น เมื่อศิษย์ได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากพระพุทธองค์ หรือสาวกของพระองค์ท่านไปแล้ว ก็จะต้องไปฝึกปฏิบัติเอง

โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ใกล้ชิดกับพระองค์ หรือครู-อาจารย์ แต่ประการใด ต่อเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยในแนวทางปฏิบัติ ก็มาขอรับคำแนะนำเพิ่มเติมจากพระองค์ท่าน หรือครู-อาจารย์ แล้วแต่กรณี ก็ปฏิบัติกันมาอย่างนี้ จนตราบเท่าทุกวันนี้

อย่างไรก็ตาม อาตมาก็ยอมรับว่าการที่ศิษย์มีโอกาสดำฝึกปฏิบัติ อยู่ใกล้ชิดกับครู-อาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเริ่มต้นนั้น ทำให้ศิษย์ มีกำลังใจและได้รับความอนุเคราะห์มากกว่าการฝึกปฏิบัติที่อยู่ห่างไกลจากครู อาจารย์ และไม่ได้เห็นหน้าค่าตากันเลย และการเจริญภาวนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแบบ**เจโตวิมุตติ** คือการปฏิบัติธรรมโดยอาศัยสมาธิขั้นสูงเพื่อความหลุดพ้นนั้น ครู-อาจารย์มีส่วนช่วยผู้ปฏิบัติธรรมที่อยู่ใกล้ชิดได้มาก เหมือนกัน แต่สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมที่อยู่ห่างไกลและไม่มีโอกาสได้รับ คำชี้แจงแนะนำแนวปฏิบัติโดยละเอียดเช่นนี้ ก็ไม่เสียผล หากตั้งใจ ติดตามรับฟังรายการนี้อยู่เสมอ ก็จะเข้าใจแนวทางปฏิบัติ และเข้าใจใน เนื้อหาดียิ่งเสียกว่าผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครู-อาจารย์ แต่มิได้สนใจหรือ กระตือรือร้นที่จะรับคำแนะนำสั่งสอนจากครู-อาจารย์เท่าที่ควร เพราะ ความประมาทและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เข้าตำรา**ใกล้เกลือกินด่าง** ก็มีถมไป แล้วก็มืออยู่มากเสียด้วย

เพราะฉะนั้น อาตมาจึงใคร่จะขอแนะนำหลักปฏิบัติธรรมเพิ่มเติม เสียในครั้งนี้นี้เลยว่า ขอแต่ให้ทุกท่านตั้งใจศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วยอิทธิบาท ธรรม คือด้วยใจรักในธรรม เรียกว่า **ฉันทะ**, ประกอบด้วยความเพียร พยายามต่อไปเรื่อยๆ ไม่ย่อท้อ เรียกว่า **วิริยะ**, ให้มีใจจดจ่ออยู่กับธรรม ปฏิบัติอยู่เสมอ ทุกอิริยาบถก็ให้จรดใจอยู่ ณ ที่ศูนย์กลางกายอยู่เสมอ ผู้ที่เห็นดวงธรรมแล้วก็ให้เห็นใสละเอียดอยู่เสมอ ผู้ที่ถึงธรรมกายแล้วก็ให้ พยายามรวมใจอยู่ ณ ศูนย์กลางกายพระอรหันตองค์ที่ละเอียดที่สุดเสมอ เรียกว่า **จิตตะ** แล้วก็หมั่นพิจารณาในเหตุ สังเกตในผลของการปฏิบัติ

ดูให้เป็นไปในทางที่ตรงตามที่ครู-อาจารย์ได้สั่งสอนตามพระธรรม
อันพระพุทธเจ้าได้ตรัสดีแล้ว เรียกว่า **วิมังสา** รวมถึงประการนี้แล้ว
การปฏิบัติจะได้รับผลดีขึ้นเรื่อย ๆ ไปเอง

แล้วอีกประการหนึ่ง การเจริญภาวนาเพื่อความหลุดพ้นโดยเจต
สมาธินี้ จิตของผู้เจริญภาวนาจะมีอานุภาพสูงยิ่ง ตามระดับคุณธรรมที่
ปฏิบัติได้ จนอาจกล่าวได้ว่า เมื่อท่านสาธุชนผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย
น้อมใจลงไปหยุด ณ ศูนย์กลางกายและบริกรรมภาวนาว่า “สัมมา
อะระหัง” เมื่อใด กระแสจิตของครู-อาจารย์กับศิษย์ก็ย่อมจะถึงกัน
ทันที เพราะอยู่ในสายธาตุธรรมเดียวกัน กระแสจิตจึงเชื่อมถึงกันโดย
อัตโนมัติ

การกระทำพิธียกครู จึงเห็นว่ามันจำเป็น และอาตมาก็ยังไม่เคย
ได้ยินว่าพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติให้กระทำเช่นนั้นอีกด้วย

อนึ่ง อาตมาใคร่ขออย่าว่า บรมครูที่สูงที่สุดนั้น ก็คือ พระพุทธเจ้า
พระธรรมเจ้า และพระอริยสงฆ์ ซึ่งก็หมายถึง พระพุทธรัตนะ พระธรรม
รัตนะ พระสังฆรัตนะ และมีความหมายถึง **ธรรมกาย** ซึ่งมีอยู่ในศูนย์กลาง
กายอันเป็นกายในกายที่สุดละเอียดของทุกท่านนั่นเอง พระพุทธองค์จึง
ได้ตรัสกับพระวักกิลี ผู้คอยเฝ้าติดตามชมพระสิริโฉมกายเนื้อของพระองค์
ท่านอยู่เสมอว่า

โย โข วักกิลี ธมมํ ปสฺสติ โส มํ ปสฺสติ

โย มํ ปสฺสติ โส ธมมํ ปสฺสติ.

ส. ข. ๑๓/๒๑๖/๑๒๙

แปลความว่า : ดูรวักกิลี ผู้ใดแลเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าย่อมเห็น
เรตถาคต ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นชื่อว่าย่อมเห็นธรรม.

และว่า **ธมมกาโย อหํ อิติปิ** ซึ่งแปลความว่า **เรตถาคตคือ
ธรรมกาย** เพราะฉะนั้น พระบรมครูก็อยู่ในตัวเราทุกคนนั่นเอง จงหมั่น

ทำใจให้หยุดให้หนึ่งแล้วจะเห็นดวงปฐมมรรค เมื่อถึงดวงปฐมมรรคแล้วก็พยายามรวมใจให้หยุด หนึ่ง หยุดในหยุดลงไปที่กลางของหยุดในหยุดเรื่อยไป ก็จะถึงดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ และดวงวิมุตติญาณทัสสนะ แล้วก็ถึงกายมโนหทัยละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรุปรหม แล้วก็ถึงกายธรรม หรือที่เรียกว่าธรรมกาย ก็ให้ดำเนินไปในแบบเดิม คือน้อมใจหยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุดเรื่อยไป ก็จะถึงธรรมกายที่ละเอียดๆ ให้ดำเนินไปจนสุดละเอียด ก็จะถึงพระบรมครูได้ด้วยตนเอง นั่นแหละจึงจะได้ชื่อว่าอยู่ใกล้ครูที่สุด ได้บูชาครูอย่างยอดเยี่ยมที่สุด ยิ่งกว่าอามิสบูชาเสียอีก

และที่สำคัญ ก็ต้องไม่พึ่งละเว้นจากการรำลึกถึงคุณพระพุทธรูปคุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวกาน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ปฏิบัติและสอนภาวนาธรรมตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ถึงธรรมกาย และพระนิพพานของพระพุทธเจ้า และคุณบิดามารดา คุณครูพระอุปัชฌาย์อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายอีกด้วย เพราะการรำลึกถึงและเคารพบูชาท่านผู้มีพระคุณดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ นับเป็นการปฏิบัติอันเป็นมงคลยิ่งอย่างหนึ่งที่เดียว

กล่าวโดยสรุป การเจริญภาวนานั้น หากมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติอยู่ใกล้ชิดกับครู-อาจารย์ ก็เป็นการดี แต่ถ้าอยู่ใกล้ชิดกับครู-อาจารย์แล้วไม่กระตือรือร้น หรือสนใจที่จะรับคำแนะนำสั่งสอนไปปฏิบัติอย่างจริงจังก็ไร้ผล ส่วนผู้ที่อยู่ห่างไกลครู-อาจารย์ หากได้พยายามศึกษารับฟังคำแนะนำสั่งสอน เอาไปฝึกปฏิบัติอิทธิบาทธรรม อันมี ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ก็ย่อมได้ผลดี และได้ผลที่แข็งแกร่งมั่นคงอีกด้วย เพราะถึงอย่างไรครูก็มีหน้าที่แต่เพียงเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้เท่านั้น ส่วนการปฏิบัติให้ได้ผล ผู้เป็นศิษย์ก็ต้องไปฝึกปฏิบัติให้ตัวเอง เห็นเอง และเป็นผู้ได้ผลเอง

ส่วนการประกอบพิธียกครูจึงไม่จำเป็น แต่การรำลึกถึงและเคารพใน
คุณพระศรีรัตนตรัย คุณบิดามารดา คุณครู พระอุปัชฌาย์อาจารย์ และ
ผู้มีพระคุณนั้นจัดว่าเป็นมงคลยิ่ง และการปฏิบัติบูชาก็ยังนับว่าเป็นเลิศ
กว่าการบูชาอื่นใด นี่หมายเอาการปฏิบัติตามพระธรรมอันพระพุทธเจ้าได้
ตรัสไว้ดีแล้ว จึงจัดว่าประเสริฐกว่าการบูชาอื่นใดทั้งสิ้น.

[๒] ทำอย่างไรจึงจะได้เห็นดวงปฐมมรรคเร็วๆ

การปฏิบัติธรรมนั้น บางรายก็อาจจะเห็นผลเร็ว บางรายก็อาจจะ
เห็นผลช้า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ความ
เป็นผู้มีบุญบารมีมาก่อน** ที่เรียกว่า **บุพเพ กตบุญญา** ซึ่งมีอยู่รวม **๑๐**
ข้อด้วยกัน ได้แก่ **ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี**
วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี และ
อุเบกขาบารมี ที่ได้เคยสร้างสมมาตั้งแต่อดีตจนตราบเท่าถึงปัจจุบันนี้ว่า
จะมีมากน้อยเพียงใด บุญบารมีแต่ละประการที่กล่าวมานี้ เมื่อได้สั่งสมขึ้น
ภายในจิตมากๆ เข้า แก่กล้าหนักเข้า ก็จะกลั่นตัวเองเป็น**อุปปบารมี** เมื่อ
อุปปบารมีแต่ละอย่างเหล่านั้นสั่งสมกันแก่กล้ายิ่งขึ้นไปอีก ก็จะกลั่นตัวเอง
เป็น**ปรมัตถบารมี** คือ บุญบารมีที่แก่กล้าที่สุด รวมทั้งบุญบารมีทั้ง **๓**
ระดับ เป็นบารมี **๓๐** ทัก

เมื่อปรมัตถบารมีทั้ง **๑๐** ประการนั้นเต็มส่วนหมดแล้ว จึงจะเป็น
พลวงปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้ในที่สุด
แต่ในระหว่างที่ปรมัตถบารมีทั้ง **๑๐** ประการนั้นยังไม่เต็มส่วน ก็ยังจะมี
ส่วนช่วยในการปฏิบัติธรรม ได้บรรลุผลตามสมควรแก่บุญบารมีของแต่ละ
บุคคลที่ได้สร้างสมอบรมได้ เพราะฉะนั้น ผู้ปฏิบัติธรรมจึงไม่ควรใจร้อนที่
จะให้เห็นผลในทันใด ขอแต่ให้ตั้งใจฝึกปฏิบัติตามคำแนะนำที่คุณครูอาจารย์ได้
สั่งสอนอบรมต่อไปเรื่อยๆ แล้วก็หมั่นพิจารณาดูที่เหตุสังเกตดูที่ผล ก็ย่อม

ประจักษ์ในผลของการปฏิบัติด้วยตัวของท่านเองตามระดับคุณธรรมที่ปฏิบัติได้ อย่าลืมนำ**ต้องให้โอกาสแก่ตนเองตามสมควร** ดังเช่นที่เราปลูกต้นไม้ จะต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโต และการปลูกต้นไม้ที่จะได้ผลดี ก็จะต้องหมั่นดูแลทำนุบำรุงรักษา เมื่อถึงเวลาต้นไม้ก็จะผลิดอกออกผลให้เอง ดังพระพุทธองค์ได้ทรงประทานพระบรมพุทโธวาทไว้มีปรากฏในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๐ ตกนิบาต อังคุตตรนิกาย หน้า ๓๐๙ ข้อ ๕๓๒ ความว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย กิจที่ควรริบถ้วนทำของคฤหบดีชาวนา ๓ อย่าง เหล่านี้ ๓ อย่างเป็นไฉน ? ดูกรภิกษุทั้งหลาย คฤหบดีชาวนาในโลกนี้ต้องริบเร่งไถนาให้ดี คราดนาให้เรียบร้อย ครั้นแล้วต้องริบเร่งเพาะพืชลงไป ครั้นแล้วริบเร่งไชเอาน้ำเข้าบ้าง ระบายเอาน้ำออกเสียบ้าง ดูกรภิกษุทั้งหลาย กิจที่ควรริบถ้วนทำของคฤหบดีชาวนา ๓ อย่างนี้แล ดูกรภิกษุทั้งหลาย **คฤหบดีชาวนานั้นไม่มีฤทธิ์ หรืออานุภาพบันดาลว่า ข้าวเปลือกของเราจะเกิดในวันนี้ พรุ่งนี้ จมมีทอง มะรินนี้จึงหุงได้** ดูกรภิกษุทั้งหลาย โดยที่แท้ สมัยที่ข้าวเปลือกของคฤหบดีชาวนานั้น มีความแปรของฤดู เกิดกัฏฐิ มีทองกัฏฐิ หุงได้กัฏฐิ มีอยู่

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ฉะนั้นเหมือนกันแล กิจที่ควรริบถ้วนทำของภิกษุ ๓ อย่างนี้ ๓ อย่างเป็นไฉน? คือ การสมาทานอธิศีลสิกขา ๑ การสมาทานอธิจิตตสิกขา ๑ การสมาทานอธิปัญญาสิกขา ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย กิจที่ควรริบถ้วนทำของภิกษุ ๓ อย่างนี้ และดูกรภิกษุทั้งหลาย **ภิกษุนั้นไม่มีฤทธิ์หรืออานุภาพบันดาลว่า จิตของเราจะพ้นจากอาสวะทั้งหลาย เพราะไม่ถือนั่นด้วยอุปาทานในวันนี้แหละ หรือมิฉะนั้นก็ในวันพรุ่งนี้ หรือในวันมะรินนี้**

ดูกรภิกษุทั้งหลาย โดยที่แท้สมัยที่จิตของภิกษุนั้น ผู้ศึกษาอธิศีล อยู่กัฏฐิ ผู้ศึกษาอธิจิตอยู่กัฏฐิ ผู้ศึกษาอธิปัญญาอยู่กัฏฐิ หลุดพ้นจากอาสวะทั้งหลาย เพราะไม่ถือนั่นมีอยู่

เพราะเหตุนี้แหละ ภิภษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายพึงศึกษาอย่างนี้
ว่า เราจักมีฉันทะอย่างแรงกล้าในการสมาทานอธิศีลจิตตสิกขา เรา
จักมีฉันทะอย่างแรงกล้าในการสมาทานอธิศีลสิกขา เราจักมีฉันทะ
อย่างแรงกล้าในการสมาทานอธิจิตตสิกขา เราจักมีฉันทะอย่างแรงกล้า
ในการสมาทานอธิปัญญาสิกขา ดูกรภิภษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย
พึงศึกษาอย่างนี้แล.

นี่เป็นบรมพุทโธวาทของพระบรมศาสดาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อเข้าใจดังนี้แล้ว ก็ขอให้ทุกท่านจงตั้งหน้าฝึกปฏิบัติธรรมด้วย
อิทธิบาทธรรม คือด้วยใจรักในธรรม (ฉันทะ) ด้วยความเพียรไม่ย่อท้อ
(วิริยะ) ด้วยใจจดจ่ออยู่ในธรรม ไม่ทอดทิ้งหรือวางธุระ (จิตตะ) และ
ด้วยพินิจพิจารณาในเหตุสังเกตในผล หมั่นดูแลแนวทางปฏิบัติให้ดำเนิน
ไปในทางที่ชอบที่เป็นคุณ หลีกเลียงทางปฏิบัติที่ไม่ดี ไม่ชอบ ที่เป็น
โทษ (วิมังสา) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พึงให้มีสติสัมปชัญญะพิจารณาเห็น
อุปกิเลสของสมาธินิमित หรือนิเวศธรรมทั้งหลายที่อาจเกิดขึ้นภายใน
จิต แล้วพึงกำจัดเสียด้วยองค์แห่งฌาน แล้วท่านจะได้รับผลดีไปเอง
ขอเพียงอย่าได้ใจร้อน ทะยานอยากที่จะเห็นนิมิตจนจิตใจฟุ้งซ่านและ
ทอดถอย จงหมั่นปฏิบัติไป ได้เท่าไร เอาเท่านั้น

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวกาน้ำทิพย์ ท่านก็ได้ให้คำรับรองไว้ว่า ถ้า
ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอแล้ว ก็เป็นอันได้เห็นดวงปฐมมรรคในชาตินี้
ทุกคน.

หมายเหตุ : องค์แห่งฌาน (คู่ปรับ) นิเวศคือ (๑) วิตก (ความตริก) คู่ปรับ
ถิ่นมิทระ คือความง่วง จิตใจหลุดหุ่ทอดถอย (๒) วิจากร (ความตรอง) คู่ปรับ
วิจิกจฉา คือความลังเลสงสัยในธรรมปฏิบัติ (๓) ปีติ (ความอิ่มใจ) คู่ปรับ
พยายาบท คือความหงุดหงิด ขัดเคืองใจ คิดประทุษร้าย (๔) สุข (ความสบายใจ)

คู่ปรับ อุทธัจจกุกกุจจะ คือความฟุ้งซ่าน หรือกังวลห่วงใย (๕) เอกัคคตา (ใจมีอารมณ์เลิศ เป็นหนึ่ง คือความที่ใจหยุดนิ่ง สนุกอยู่ในอารมณ์เดียว)
คู่ปรับ กามฉันทะ คือความยินดีพอใจยึดติดในกามคุณ ๕ ได้แก่ใน รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

[๓] เห็นนิมิตหลงเพราะเหตุใด

เห็นนิมิตประเดี๋ยวเดียวก็หายไป จะแก้ไขอย่างไร ?

สำหรับปัญหาที่มีผู้ถามไปก็ดีหรือท่านที่ได้เล่าประสบการณ์ไปให้ทราบ เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมก็ดี พอละสรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาของผู้ที่เห็นนิมิตแปลกๆ บางทีก็เป็นนิมิตที่น่ากลัว

สาเหตุข้อที่ ๑ เมื่อพิจารณาตามเรื่องราวที่เล่าไปให้ฟังแล้ว ปรากฏว่า ผู้ที่มักทำนิมิตแปลกๆ ที่น่ากลัวนั้น เกิดกับผู้ปฏิบัติภาวนาที่ไม่มีพื้นฐานการปฏิบัติสมถกัมมัฏฐานดีพอ แล้วเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานเลยทีเดียว จึงเกิดวิปัสสนูปกิเลส ข้ออุปัทวฐาน คือสติปรากฏยิ่งเกินไปหรืออีกนัยหนึ่ง มีสติพิจารณาสภาวะธรรมแก่กล้าเกินไป แต่ปัญญายังไม่เห็นแจ้งที่แท้จริงเจริญไม่ทัน มีแต่ปัญญาที่จะจำได้หมายรู้จากตำราเสียโดยมาก ใจจึงปล่อยวางอารมณ์วิปัสสนาที่เคยมีสติพิจารณาอยู่เสมอเช่นนั้นไม่ได้ นิมิตหลงจึงปรากฏขึ้นที่ใจให้เห็นโดยเจ้าตัวมิได้ตั้งใจจะรู้เห็น

นิมิตหลงเหล่านี้เอง ที่เรียกว่า วิปัสสนูปกิเลส ข้ออุปัทวฐาน ซึ่งมักปรากฏขึ้นกับผู้เจริญวิปัสสนาด้วยตัวเอง โดยศึกษาเอาจากตำรา หรือจากการได้รับคำแนะนำจากผู้แนะนำที่ไม่มีพื้นฐานทางสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานดีพอ นี่เป็นสาเหตุข้อหนึ่ง

หมายเหตุ : **วิปัสสนูปกิเลส** (ธรรมเป็นเครื่องเศร้าหมองของวิปัสสนา) มี **๑๐ ประการ** เกิดขึ้นในลำดับแห่งวิปัสสนาญาณที่ ๑-๒ (อุทยัพพยานุปัสสนาญาณ และกัมมคัพพยานุปัสสนาญาณ) ขณะเมื่อพิจารณาเห็นสังขารหรือเบญจขันธ์ นามรูป และทั้งปัจจัย มีสภาพไม่เที่ยง (อนิจจัง) เป็นทุกข์ (ทุกขัง) และมีใช้ตัวตน (อนัตตา) **ธรรม ๑๐ ประการ** ดังต่อไปนี้ อาจเกิดขึ้น แล้วผู้บำเพ็ญพิศวงหลงไปว่า “มรรค ผล เกิดแล้วแก่เรา, เราได้สำเร็จมรรคผลแล้ว” เป็นเหตุให้หยุดความเพียร และ/หรือ เกิดตัณหา มานะ **ทิฏฐิ** หลงตัวหลงตนเอง ถ้าไม่หลงก็ไม่นับวิปัสสนูปกิเลส คือ (๑) **โอภาส** แสงสว่างชานออกจากสรีราพยพ, (๒) **ปีติ** ทำกายและจิตใจให้อิ่มแผ่ชานไปทั่วสรีรกาย, (๓) **วิปัสสนาญาณ** ความเห็นแจ้งแก่กล้า เห็นนามรูปแจ้งชัด (๔) **ปัสสัทธิ** ความสงบกาย สงบจิต ระงับความกระวนกระวายเสียได้, (๕) **สุข** ความสุขอันประณีต เป็นไปในกายและจิต, (๖) **อวิโมกข์** ความเชื่อมั่นมีกำลังกล้าเป็นที่พอใจของจิตและเจตสิก, (๗) **ปักคหะ** ความเพียรไม่ยั้งไม่หย่อน ประคองจิตไว้ด้วยดีในอารมณ์ ทำจิตให้เป็นไปเสมออยู่ได้, (๘) **อุปปัฏฐาน** สติตั้งมั่น รักษาอารมณ์ไว้ด้วยดี, (๙) **อุเบกขา** ความเป็นธรรมมัยยัสสในสังขารทั้งสิ้นมีกำลังกล้านัก, (๑๐) **นิกกันติ** ความรักใคร่ ทำความอาลัยในวิปัสสนานัก มีอาการสุขุมละเอียดย

เมื่อธรรม ๑๐ อย่าง อย่างเป็นไปอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ผู้บำเพ็ญก็ไม่ยินดี ไม่หลงในธรรมที่เป็นอุปกิเลส ไม่หยุดความเพียร เพราะเข้าใจว่า ไม่ใช่ทางมรรค ผล ไม่ใช่ทางวิปัสสนา ทางวิปัสสนาอย่างอื่นต่างหาก รู้เห็นแจ้งชัดว่า นี่ทาง นี่ไม่ใช่ทาง เช่นนี้ชื่อว่า มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิ

สาเหตุข้อที่ ๒ ในขณะที่เจริญภาวนา ไม่ว่าจะเป็นขณะพิจารณาสภาวะธรรมเพื่อให้เกิดปัญญาที่เรียกว่า วิปัสสนากัมมัญฐานกัถิ หรือในขณะที่เจริญสมาธิที่เรียกว่า สมถกัมมัญฐานกัถิ ผู้เจริญภาวนาไม่ได้ตั้งใจไว้ให้ถูกที่ คือ ณ ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ตรงที่สุดลมหายใจเข้าออกเหนือระดับสะดือสองนิ้วมือ อันเป็นที่ตั้งถาวรของใจ จึงเป็นเหตุให้ความเห็น

นิมิตด้วยใจ ความจำได้หมายรู้ ความคิดและความรู้เล่ห์ คือผิดไปจาก นิมิตจริง เพราะดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ มิได้รวมหยุดเป็น จุดเดียวกันอย่างแท้จริง การย่อยยายความรู้เห็นจึงเบี่ยง มิได้เป็นไปในนิมิตเดิม จึงทำให้เห็นนิมิตแปลกๆ มีลักษณะที่น่ากลัวต่างๆ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดิปากน้ำ ผู้ปฏิบัติและสอนภาวนาธรรม ตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ถึงธรรมกายและนิพพานของพระพุทธเจ้า ได้รู้เคล็ดลับของการเจริญภาวนาให้ได้ผลดีทั้งในส่วนสมถะและวิปัสสนากัมมัฏฐาน โดยไม่ต้องผ่านวิปัสสนูปกิเลส จึงไม่ปรากฏว่า ผู้เจริญภาวนา ที่ถูกต้องตรงตามแนวที่หลวงพ่อดิปากน้ำสอน ได้เห็นนิมิตดวงแปลกๆ โดยมีได้ตั้งใจแต่ประการใดเลย ทั้งนี้เพราะการเจริญภาวนาตามแนวนี้นี้ มีลักษณะที่เป็นสมถะและวิปัสสนากัมมัฏฐานคู่กัน สติสัมปชัญญะจึงเจริญขึ้นเสมอกันและเป็นอุปการะแก่กัน จนธรรม ๒ อย่าง คือสมถะและวิปัสสนากลมกลืนคู่กันได้อย่างสนิท สมตามวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติธรรม เพื่อความพ้นทุกข์ไปสู่ความสันติสุข ด้วยปัญญาอันเห็นชอบ ตามแนวทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง วิปัสสนูปกิเลสดังกล่าวจึงไม่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติกัมมัฏฐานที่ถูกต้องตามแนวที่หลวงพ่อดิปากน้ำสอนนี้แต่ประการใด

เพื่อความเข้าใจอันแจ่มแจ้ง อาตมาจะยกตัวอย่างให้เห็นอย่างง่าย ๆ ว่าการเจริญภาวนาตามแนวนี้นี้ มีอุบายวิธีให้ใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิอยู่เสมอ ด้วยการรวมใจอันประกอบด้วยความเห็น ความจำ ความคิด และความรู้หยุดเป็นจุดเดียวกัน ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ผ่านภายในกาย เวทนา ในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรม ไปในตัวเสร็จ ซึ่งช่วยให้เกิดผลดีหลายประการ คือ ทำให้จิตใจสงบระงับจากนิวรณ์ธรรม อันเป็นผลดีทางด้านสมถกัมมัฏฐาน นี้ประการหนึ่ง ทำให้เกิดอภิญญา คือ ความสามารถพิเศษที่แน่นอน เช่น ทิพพจักขุ ทิพพโสต อันช่วยให้รู้เห็นสภาวะธรรม

ทั้งหยาบและละเอียด ทั้งใกล้และไกล ทั้งภายในและภายนอกได้
ชัดแจ้ง กว้างขวางโดยเจตนาที่จะพิจารณาเห็นมิใช่เห็นโดยการบังเอิญนี้
ประการหนึ่ง และการรู้เห็นก็ไม่เล่ห์ เพราะตั้งใจไว้ถูกที่ สมตาม
พระพุทธานิเทศที่ว่า

สมาธิ ภิกขเว ภาเวถ. สมาทิตฺตํ ภิกขเว

ภิกขุ ยถากาลํ ปชานาติ.

ส. ข. ๑๗/๒๗/๑๘

แปลความว่า : ดูกุฏิภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเจริญสมาธิ

ภิกษุมิจิตตังมั่นแล้ว ย่อมรู้ชัดตามเป็นจริง.

แม้พิจารณาเห็นภายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมใน
ธรรม ทั้งภายในและภายนอกใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะพิจารณาสิ่งปฏิกุศลน่าเกลียด
ที่เรียกว่าอสุกัมมฏฐาน หรือมรณสติ หรือการเห็นนรก เห็นสวรรค์ ฯลฯ
ก็ตาม เมื่อจะพิจารณาให้เกิดปัญญารู้แจ้งในสภาวะจริงของธรรมชาติตาม
ที่เป็นจริงแล้ว ก็ให้รวมใจหยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุดลงไป ณ
ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นั้นอีกต่อไป ผู้ถึงธรรมกายก็จะพิสดารกายไปจน
สุดละเอียดยุ่เสมอ **ใจก็จะละอารมณ์ที่พิจารณาไปเองโดยอัตโนมัติ**
วิปัสสนูปกิเลสต่างๆ จึงไม่เกิดขึ้นกับผู้เจริญภาวนาที่ถูกต้องตามแนวที่
หลวงพ่อดอกปากน้ำสอน จิตใจก็มีแต่ความสงบสุข ปราศจากกิเลส อวิชชา
ตัณหา อุปาทาน วางเฉยเป็นอุเบกขาด้วยปัญญาอันเห็นชอบเท่านั้น
สมตามพระพุทธานิเทศที่ว่า **นตฺถิ สนฺติปรี สุขํ** (ขุ. ธ. ๒๕/๒๕/๔๒)
แปลความว่า **สุขอื่น ยิ่งกว่าความสงบ ไม่มี.**

และก็จะไม่มีการเห็นนิมิตที่แปลกๆ หรือน่าเกลียด น่ากลัว โดยที่
มิได้ตั้งใจหรือรู้เห็นแต่ประการใด นี่เองคือ **เคล็ดลับสำคัญของการปฏิบัติ**
ภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่หลวงพ่อดอกปากน้ำได้ปฏิบัติและสั่งสอน
ถ่ายทอดไว้ ที่ให้ผลดีแต่ส่วนเดียวไม่มีโทษ

โดยเหตุผลนี้ อาตมาจึงใคร่จะชี้แจงเพิ่มเติมถึงผลดีของการเจริญภาวนาตามแนวนี้อีกว่า ถ้าได้เจริญภาวนาให้ถูกต้องตามแนวนี้นี้แล้ว มีแต่จะช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตให้ดีขึ้น ผู้ที่เคยฟุ้งซ่านก็จะค่อยๆ คลายความฟุ้งซ่านลง ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้ จึงไม่ต้องกลัวว่าจะเสียสติหรือเป็นโรคประสาทแต่อย่างใดทั้งสิ้น ขอแต่ให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามแนวนี้นี้เท่านั้น ถ้าผิดไปจากวิธีนี้ อาตมาไม่รับรอง และนอกจากผลดีที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังให้ผลดีในข้ออื่นๆ ทั้งในทางโลกและทางธรรมอีกมากมายนัก ขอให้ท่านจงหมั่นพิจารณาที่เหตุ สังเกตที่ผลให้ถี่ถ้วนแล้วกัน

เพราะฉะนั้น ข้อแก้ปัญหาลำสำหรับผู้ฝึกปฏิบัติเองโดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง ในเบื้องต้นให้พยายามทำให้หยุดนิ่งตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ตรงที่สุดลมหายใจเข้าออก เหนือระดับสะดือสองนิ้วมือนั้นเป็นฐานที่ตั้งถาวรของใจให้ได้แน่นอนเสียก่อน

ถ้ายังนึกหาศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ไม่พบ ก็ให้จินตนาการให้เห็นเส้นตรงขึ้นสองเส้นตัดกัน เส้นหนึ่งจากหน้าท้องเหนือระดับสะดือสองนิ้วมือไปจรดกึ่งกลางหลัง อีกหนึ่งเส้นจากกึ่งกลางสี่ข้างซ้ายไปกึ่งกลางสี่ข้างขวา ตรงจุดตัดกันนั้นมีที่หมายเป็นจุดเล็กใสเท่าปลายเข็ม ให้รวมใจอันประกอบด้วยความเห็นนิमित (ด้วยใจ) ความจำนิमित ความคิดตริกนิกเห็นนิमित และความรู้ ให้หยุดเป็นจุดเดียวกันที่นั่นหรือจะกล่าวย่อๆ ก็ว่าพยายามนึกให้เห็นเครื่องหมายเป็นดวงแก้วกลมใส หรือพระพุทธรูปขาวใส เกตุดอกบัวตูมขึ้นที่ศูนย์กลางกายนั้น แล้วก็ให้ใจอยู่ที่กลางดวงใสหรือพระพุทธรูปขาวใส นั่นคือให้เห็นตรงกลางนิมิตนั้นแหละ พร้อมด้วยบริกรรมภาวนานั้น คือนึกในใจว่า “ลัมมาอะระหังฯ” ตริกนิกให้เห็นดวงแก้วกลมใสหรือพระพุทธรูปขาวใส ใจอยู่ในกลางนิมิตที่ใสนั้นเรื่อยไป พอใจหยุดนิ่งได้ถูกส่วนเข้า จิตก็จะตกศูนย์ เครื่องหมายที่กำหนดขึ้นก็จะหายไป แล้วจะ

ปรากฏเห็นดวงกลมใสแจ่มบังเกิดขึ้น ขนาดประมาณเท่าฟองไข่แดงของไข่ไก่ อย่างเล็กเท่าดวงดาวในอากาศ อย่างโตเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ หรือบางรายอาจจะเห็นพระพุทธรูปขาวใสปรากฏขึ้นก็มี คือ **ธรรมกาย**

สำหรับบางรายที่เห็นนิมิตเป็นดวงใสสว่าง หรือพระพุทธรูปอยู่นอกตัว เช่น ตามใบหน้าบ้าง หรือในที่อื่นใดก็ตาม แปลว่าใจยังไม่หยุดถูกที่ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ จึงให้น้อมเข้ามาอยู่เสีย ณ ศูนย์กลางกายใหม่ โดยเลือบตากลับขึ้นข้างบนโดยไม่ต้องแหงนหน้าขึ้นไปตาม เพื่อให้ความเห็นนิมิตนั้นกลับไปข้างหลัง แล้วก็ให้ความเห็นกลับเข้าข้างใน คือนึกให้เห็นนิมิตที่ตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นั้นต่อไปอีกใหม่ พร้อมด้วยบริกรรมภาวนาประคองดวงนิมิตนั้นไว้เรื่อย ก็จะได้เห็นดวงกลมใสแจ่ม หรือพระพุทธรูปขาวใสขึ้นที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เอง

เมื่อเห็นแล้ว ก็หยุดบริกรรมภาวนาเสีย เพียงให้ตะใจเบาๆ ลงไปหยุดนิ่งที่กลางดวงกลมใสหรือพระพุทธรูปขาวใส นั้น มีที่หมายเป็นจุดเล็กใสเท่าปลายเข็มอีกต่อไป กลางของกลางๆ นิ่ง พอใจหยุดนิ่งได้ ภูสวันเข้า ก็จะได้เห็นดวงใสดวงใหม่บังเกิดขึ้น ก็ให้ดำเนินไปแบบเดิม คือหยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุดเรื่อยไป เมื่อเห็นดวงที่ใสละเอียดหนักเข้า ก็จะได้เห็นกายละเอียดๆ ต่อไป จนถึงธรรมกายเอง

๒. ปัญหาของผู้ที่เห็นดวงนิมิตเป็นดวงใสสว่างหรือพระพุทธรูปที่ศูนย์กลางกาย แต่เห็นได้เพียงประเดี๋ยวเดียวก็หายไป หรือออกไปนอกตัว

ปัญหาข้อนี้ มักเกิดขึ้นกับผู้ที่ยังรวมใจหยุดนิ่งตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ไม่สนิท ใจยังสัลดายออกไปนอกตัว จึงเห็นนิมิตเคลื่อนออกไปข้างนอกตัว นี่ประการหนึ่ง

สาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ปฏิบัติภาวนาอยากเห็นนิมิตมากเกินไป จึงพยายามบังคับใจให้เห็นนิมิตให้ได้ โดยเพ่งนิมิตแรงเกินไป ทำให้สมาธิ

เคลื่อน นิมิตจึงหายไป หรือเห็นนิมิตเคลื่อนออกนอกตัว ความอยากเห็น นิมิตเกินไปหรือเพ่งนิมิตแรงเกินไปนี้ จัดเป็นอุปกิเลสของสมาธิ ทำให้จิต เคลื่อนจากสมาธิ จึงควรพึงสังวรระวังอย่าให้เกิดอารมณ์เหล่านี้ได้ โดย พยายามตรึงนึกให้เห็นนิมิตด้วยใจแต่เพียงเบาๆ และพยายามนึกให้เห็น จุดเล็กใสเท่าปลายเข็ม แล้วก็กลางของจุดเล็กใสนั้นเข้าไปเรื่อยๆ กลางของกลางๆๆ นิ่งเข้าไว้ ถ้าเห็นจุดเล็กใสนั้นลั่นรัวหรือเห็นนิมิตนั้น เคลื่อนไปรอบๆ ให้พึงสังวรว่า สมาธิเคลื่อนเพราะเพ่งนิมิตแรงเกินไป แล้วให้พยายามแต่ใจแต่เพียงเบาๆ ที่กลางของกลางต่อไปใหม่ พอเห็น จุดเล็กใสนั้นค่อยๆ นิ่ง หรือดวงใสสว่างนั้นหยุดนิ่ง ก็แปลว่า รวมใจหยุดนิ่ง ได้ถูกส่วน ก็ให้ประคองใจหยุดในหยุดต่อไปอีก ไม่ซ้าก็จะหยุดนิ่งได้สนิท เอง แล้วจุดเล็กใสตรงกลางดวงนิมิตนั้นก็จะขยายตัวว่างออกไป แล้วก็ จะปรากฏเห็นดวงใสแจ่มบังเกิดขึ้นมาใหม่ ใสละเอียดยิ่งกว่าเดิม หรือเห็น กายละเอียดหรือกายธรรมปรากฏขึ้น ก็ให้รวมใจหยุดในหยุดลงไปที่ศูนย์กลาง ดวงใหม่ หรือกายใหม่ที่ปรากฏขึ้นนั้นต่อไปอีก

๓. ปัญหาของผู้ที่รู้สึกหนักๆ มึนๆ ปวดศีรษะ หรือที่บริเวณ กระบอกตา ภายหลังการปฏิบัติภาวนา

ปัญหาข้อนี้ มักเกิดกับผู้ปฏิบัติที่พยายามใช้ตาเนื้อเพ่งมองให้เห็น นิมิตที่ศูนย์กลางกาย อาจจะเป็นเพราะอยากเห็นนิมิตมากเกินไป จึงพยายาม มองนิมิตให้เห็นด้วยตาเนื้อ หรือไม่ก็ปฏิบัติผิดวิธีให้คำแนะนำว่า “นึกให้ เห็นด้วยใจ”

พึงเข้าใจว่า การเจริญภาวนาสมาธินั้น เป็นการฝึกอบรมจิตให้หยุด ให้นิ่ง เป็นกิจทางใจ ไม่ใช่กิจทางอายตนะอื่น อย่างเช่นตาเนื้อ เพราะฉะนั้น เมื่อใช้ตาเนื้อเพ่งดูให้เห็นนิมิตจึงไม่ได้เห็น เพราะผิดวิธีและแถมยังเป็น เหตุให้รู้สึกหนักๆ มึนๆ หรือปวดที่ศีรษะหรือที่บริเวณกระบอกตาอีกด้วย เพราะประสาทตาเครียด เนื่องแต่ใช้งานผิดวัตถุประสงค์

หลักปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงให้จินตนาการหรือนึกให้เห็นนิมิตด้วยใจ พร้อมด้วยบริกรรมภาวนาว่า “สัมมาอะระหังฯ” คู่กันไป เพื่อผูกใจให้มารวมหยุดอยู่กับบริกรรมนิมิต แล้วค่อยๆ รวมหยุดในหยุดเป็นจุดเดียว หรืออารมณ์เดียว แล้วจิตก็จะตกศูนย์ บางรายจะรู้สึกมีอาการเบาหวิวๆ ในขณะจิตตั้งลงสู่สมาธิ เมื่อปล่อยใจให้ตั้งลงสู่สมาธิเพียงชั่วครู่เดียว ก็จะได้เห็นนิมิตเป็นดวงกลมใสแจ่ม หรือพระพุทธรูปขาวใสเกตุดอกบัวตูมปรากฏขึ้น ณ ที่ศูนย์กลางกายนั้นเอง แล้วอาการดังกล่าวก็จะหมดไป.

[๔] การเจริญภาวนาจำเป็นต้องผ่านนิมิตหรือไม่ ?

ก่อนที่จะได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องนิมิต อาตมาก็ใคร่จะทำความเข้าใจกับผู้อ่านเสียก่อนว่า **“นิมิต”** ที่ว่านี้คือ อย่างไร หมายถึงอะไร?

คำว่า “นิมิต” มีความหมายตามที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า “นิรมิต, สร้าง, แปลง, ทำ” และในความหมายคำว่า “นิมิต” นั้นยังหมายถึง “บันดาลให้เกิดขึ้น” อีกด้วย นี่เป็นความหมายที่ ๑ สำหรับความหมายที่ ๒ ของคำว่า “นิมิต” ก็หมายถึง “เครื่องหมาย, ลาง, เหตุ, เค้ามูล” เป็นต้น

โดยความหมายหลายอย่างต่างๆ กันนี้เอง ที่มีผู้ใช้คำว่า “นิมิต” ในหลายสถาน เช่นว่า

ความฝัน ที่เวลาบุคคลนอนหลับแล้วฝันไป ก็เรียก **สุบินนิมิต**

การแสดงนัยให้ทราบ อย่างเช่น พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงนัยให้พระอานนท์ทราบถึงวาระที่พระพุทธองค์จะทรงปลงสังขารแล้ว อย่างนี้ก็เรียกว่า พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงนิมิต

หรือการกำหนดเครื่องหมายใดๆ ขึ้นในใจ คือ นึกให้เห็นเครื่องหมายนั้นด้วยใจ ก็เรียกว่า **บริกรรมนิมิต** บริกรรม แปลว่า กำหนดในใจ ถ้านึกเห็นนิมิตด้วยใจได้ชัดเจนเพียงชั่วขณะ ก็เรียกว่าเกิด

“อุคคหนิมิต” และถ้าเห็นเครื่องหมายได้ชัดเจน นาน ติดตา จะนึกขยายให้โตใหญ่ หรือย่อให้เล็กลงด้วยใจก็ได้ อย่างนี้เรียก “**ปฏิกาคนิมิต**”

คำว่า “**นิมิต**” ที่ใช้เรียกกันในหมู่ผู้ปฏิบัติธรรมนั้น มุ่งหมายถึง “นิมิต” หรือ “เครื่องหมายที่กำหนดขึ้นที่ใจ” ซึ่งเรียกว่า **บริกรรมนิมิต** หรืออุคคหนิมิต และปฏิกาคนิมิต เครื่องหมายที่กำหนดขึ้นในใจหรือที่ปรากฏขึ้นในใจ อันได้แก่ บริกรรมนิมิต ซึ่งเป็นอุบายวิธีที่จะรวมใจอันได้แก่ เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ หรือ ความเห็น ความจำ ความคิด และความรู้ ให้มาอยู่รวมในอารมณ์เดียว แนบแน่นเป็นสมาธิดี เมื่อใจหยุดนิ่งถูกส่วนเข้า ก็จะได้เห็นอุคคหนิมิตและปฏิกาคนิมิต ตามลำดับของใจที่หยุดนิ่งเป็นสมาธิแนบแน่นดี

ในการให้กำหนดเครื่องหมายขึ้นที่ใจ หรือที่เรียกว่า “**บริกรรมนิมิต**” เพื่อให้ใจมารวมอยู่ในอารมณ์เดียวนั้น อาจจะไม่เพียงพอจะช่วยประคองใจให้หยุดนิ่งได้โดยง่าย จึงมักให้กำหนดบริกรรมภาวนา คือให้ท่องในใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น “**สัมมาอะระหังฯ**” หรือ “**พุทโธฯ**” ก็แล้วแต่เพื่อให้ใจช่วยประคับประคองนิมิตนั้นไว้ แปลว่า การที่จะตะล่อมใจให้เข้ามารวมอยู่ที่บริกรรมนิมิตนั้น อาจไม่พอที่จะขังใจที่มีสภาพเบา กวัดแกว่งง่าย พุ่งชนได้ง่าย ให้หยุดให้นิ่งได้ จึงหางานให้ใจทำอีกโสดหนึ่งด้วย คือให้ท่องในใจที่เรียกว่า บริกรรมภาวนา เพื่อให้ใจประคองนิมิตนั้นยิ่งขึ้น จำได้ไม่ชัดสายออกไปนอกนิมิตนั้น

เมื่อใจถูกประคองมาให้รวมเสียกับบริกรรมนิมิตและบริกรรมภาวนา คู่กันหนักเข้า ก็จะค่อยๆ เชื่อง แล้วค่อยๆ รวมหยุดเป็นจุดเดียวกัน ที่เรียกว่า “**อารมณ์เดียว**” หรือ **เอกัคคตารมณ์** กล่าวคือ “**ใจ**” อันประกอบด้วยความเห็นนิมิต, ความจำนิมิต, ความคิดและความรู้ในนิมิต มารวมหยุดเป็นจุดเดียวกัน ก็จะได้เห็นนิมิตนั้นชัดขึ้น เรียกว่า **อุคคหนิมิต** หรือ **ปฏิกาคนิมิต** ตามระดับของใจที่รวมหยุดเป็นสมาธิแนบแน่นดี

ในขณะที่ผู้ปฏิบัติภาวนา เพ่งกำหนดบริกรรมนิมิตนั้น ใจเพ่งจะเริ่มเป็นสมาธิ คืออยู่ในอารมณ์เดียว สมาธิในระดับนี้เรียกว่า **ขณิกสมาธิ** แต่พอเห็นนิมิตชัดเจนได้เพียงชั่วขณะ ที่เรียกว่า**อุคคหนินิมิต**นั้น ใจที่เป็นสมาธิระดับนี้เรียกว่าสมาธิในระดับ**อุปจารสมาธิ** แต่เห็นเมื่อปฏิภาคนิมิต คือเห็นนิมิตได้ชัดเจน นานติดตา และสามารถนึกขยายให้ใหญ่หรือย่อให้เล็กลงได้ เรียกจิตเป็นสมาธิระดับ**อัปปนาสมาธิ** อันเป็นเบื้องต้นของปฐมฌาน กล่าวคือ เมื่อจิตประกอบด้วยอารมณ์วิตก วิचार คือยังมีความตรึกตรอง ประคองนิมิตอยู่ และมีอารมณ์ปีติยินดีที่ได้พบเห็นสิ่งที่เย็นตาเย็นใจ ก่อให้เกิดความสุขอย่างละเอียดๆ เช่นนั้น และจิตอยู่ในอารมณ์เดียวได้แนบแน่นดี เช่นนี้ ก็จัดเป็นสมาธิในขั้น**ปฐมฌาน**

สมาธิตั้งแต่ระดับปฐมฌานขึ้นไปนี้เอง ที่เป็นจิตปราศจากนิวรณ์ธรรมแล้ว เพราะมีองค์ฌาน เครื่องปราบนิวรณ์ครบถ้วน จึงจัดเป็นจิตที่ควรแก่งานวิปัสสนา เพื่อเจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวะธรรมตามธรรมชาติที่เป็นจริง เพราะสามารถเห็นอรรถเห็นธรรมได้ชัดแจ้งพอสมควร

เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ “นิมิต” เป็นอุบายวิธียกจิตขึ้นสู่อารมณ์วิตก วิचार เครื่องปราบนิวรณ์ และเพื่อทำให้ใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิที่แนบแน่นดีกว่าอย่างอื่น และเมื่อจิตเจริญภาวนาจนเป็นสมาธิระดับฌานต่างๆ นั้น ก็จะต้องมีนิมิตหรือผ่านนิมิตทั้งสิ้น แม้แต่จะเป็นอรุณภาพ ที่ว่าไม่กำหนดเป็นอารมณ์ อย่างเช่น กำหนดยึดหน่วงเอาอากาศ ไม่มีที่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ เมื่อจิตละเอียดหนักเข้า ก็เห็นนิมิตคืออากาศนั้นแหละ หรือในกรณีที่กำหนดวิญญานไม่มีที่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ หรือกำหนดยึดหน่วงเอาความว่างเปล่าไม่มีอะไรเป็นอารมณ์ ก็เห็นวิญญานหรือความว่างเปล่านั้นแหละ ที่เห็นนั้นแหละเป็นนิมิตละ แม้เมื่อจิตเป็นอุเบกขา ที่เรียกว่า **อุเบกขินทรีย์** ก็ยังต้องมีนิมิต ดังพระพุทธดำรัสมีมาในพระสูตรต้นตปิฎกสังยุตตนิกาย มหาวารวรรค อุปปฏิกสูตร

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง เล่มที่ ๑๙ ข้อ ๙๖๑ หน้า ๒๖๙ ความว่า
ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อภิกษุในธรรมวินัยนี้
ไม่ประมาท มีความเพียร มีใจเด็ดเดี่ยว อุเบกขินทรีย์
เกิดขึ้น เธอย่อมรู้ชัดอย่างนี้ว่าอุเบกขินทรีย์นี้เกิด
ขึ้นแล้วแก่เรา และ อุเบกขินทรีย์นั้นมีนิमित มีเหตุ
มีเครื่องปรุงแต่ง มีปัจจัย แต่จะอนุমানเอาว่า
อุเบกขินทรีย์นั้นไม่ต้องมีนิमित ไม่มีเหตุ ไม่มีเครื่อง
ปรุงแต่ง ไม่มีปัจจัย จักเกิดขึ้นได้ดังนี้ มีฐานะ
ที่จะมีได้.....

ในการเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน อย่างเช่น พิจารณาเห็นกายในกาย
เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรมทั้งหลาย ก็เช่นเดียวกัน ต้อง
อาศัยนิमित นึกเห็นนิमित จึงจะพิจารณาสภาวะธรรมได้ จึงจะเห็นสภาวะ
ที่แท้จริงตามธรรมชาติที่เป็นจริงได้ อย่างเช่น การเจริญอสุภกัมมัฏฐาน
อันนับเนื่องอยู่ในกายานุปัสสนาสติปัฏฐานนั้น มิใช่จะต้องไปพิจารณาดู
แต่ที่ซากศพ หรือจะต้องนำศพไปพิจารณาด้วย หรือจะต้องสวไล์ฟุ้งของ
ใครต่อใครมาดูจึงจะเรียกว่าอสุภกัมมัฏฐาน หาใช่เช่นนั้นไม่ ในทางปฏิบัติ
นั้น เมื่อได้เคยเห็นซากศพ หรืออวัยวะน้อยใหญ่ทั้งหลายในหลายๆ ลักษณะ ก็
จำภาพนั้นหรืออารมณ์นั้น แล้วน้อมเอาอารมณ์นั้นหรือภาพนั้นมาพิจารณา
ด้วยใจ การพิจารณาก็จะต้องนึกเห็นทั้งลักษณะและสภาพที่เป็นจริงว่า
เป็นแต่สิ่งปฏิภูล โสโครก น่าเกลียด และเป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา
เหล่านี้เป็นต้น จึงจะเรียกว่ารู้แจ้งเห็นจริงในสภาวะของธรรมชาติตาม
ที่เป็นจริง ถ้านึกไม่เห็นแล้วทำไมจึงจะอ้างได้ว่าเห็นแจ้งในสภาวะจริง
ของธรรมชาติตามที่เป็นจริงได้เล่า การเห็นของจริงด้วยตาเนื้อนั้นเป็น
แต่เพียงเริ่มต้นของเรื่องที่จะนำมาพิจารณาเท่านั้น แต่การเจริญสมณะ

และวิปัสสนากัมมัฏฐานนั้นเป็นกิจทางใจ แม้จะเห็นธรรม ณ เบื้องหน้า
ซากศพ ก็เป็นการเห็นด้วย “ใจ” หาใช้ธรรมดาด้วยตาเนื้อไม่ และ
การเห็นสิ่งที่น้อมนำมาพิจารณาสภาวะธรรมด้วยใจนั้น ก็คือนิมิตนั่นเอง

เรียกว่า “**หนีไม่พ้นนิมิต**” ในทางปฏิบัติแล้วต้องผ่านนิมิตเสมอไป
ถ้าไม่ผ่านก็ไม่ได้เห็น ถ้าไม่เห็น ก็จะต้องหาเห็นแจ้งในสภาวะจริงของ
ธรรมชาติที่เป็นจริงไม่ได้ ก็มีแต่ท่องจำเอาจากตำราเท่านั้น พระพุทธองค์
ก็มีได้ปฏิเสชนิมิตในการเจริญภาวนาธรรม และยังได้ประทานพระบรม
พุทโธวาท มีมาในพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่มที่ ๑๙ สังยุตตนิกาย
มหาวารวรรค ข้อ ๕๓๓ หน้า ๑๓๒ ความว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็อะไรเล่า เป็นอาหารให้สมาธิสัมโพชฌงค์
ที่ยังไม่เกิด เกิดขึ้นหรือที่เกิดแล้วให้เจริญบริบูรณ์? ดูกรภิกษุทั้งหลาย
สมาธินิมิตตัพยัคคานิमित (คือนิมิตแห่งจิตอันมีอารมณ์ไม่ฟุ้งซ่าน)
มีอยู่ การกระทำให้มากซึ่งโยนิโสมนสิการในนิมิตนั้น นี่เป็นอาหาร
ให้สมาธิสัมโพชฌงค์ที่ยังไม่เกิด เกิดขึ้นหรือที่เกิดแล้ว ให้เจริญ
บริบูรณ์.

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมดนี้ ก็เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้พิจารณาดูว่า
จากการเจริญภาวนาโดยไม่ใช้ ไม่อาศัย หรือไม่ผ่านนิมิตนั้นจะเป็นไปได้
หรือไม่เพียงใด และถ้าหากยังไม่แน่ว่าใจ อาตมาก็จะยกเอาพระพุทธานุชาต มี
มาในพระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๒ ฉกกนิบาต อังคุตตรนิกาย ข้อ ๓๓๙ หน้า
๔๗๒-๔๗๓ (คำแปลจากหนังสือขุมทรัพย์จากพระโอษฐ์ ของกองตำรา
คณะธรรมทานไชยา พ.ศ. ๒๕๑๔, หน้า ๒๔๕-๒๔๖) ความว่า

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ที่พึงพอใจในความคลุกคลีกันเป็นหมู่ๆ, ยินดีใน
ความคลุกคลีกันเป็นหมู่ๆ, ตามประกอบความพอใจในความคลุกคลีกันเป็น
หมู่ๆ, เป็นผู้พอใจในหมู่, ยินดีในหมู่, ตามประกอบความพอใจในหมู่ อยู่
แล้วหนอ เธอนั้นจักมาเป็นผู้โดดเดี่ยว ยินดียิ่งในความสงัดเจิบนั้น

ข้อนี้ไม่เป็นฐานะที่มีได้.

เมื่อไม่เป็นผู้ใดแต่ยวินตียังในความสัจเจียบแล้ว จักถือเอานิมิต
แห่งสมาธิจิตวิปัสสนาจิตได้นั้น ข้อนี้ก็ไม่เป็นฐานะที่มีได้.

เมื่อไม่ได้ถือเอานิมิตแห่งสมาธิจิตวิปัสสนาจิตแล้ว จักยังสัมมาทิฏฐิ
แห่งวิปัสสนาให้สมบูรณ์นั้น ข้อนี้ก็ไม่เป็นฐานะที่มีได้.

เมื่อไม่ทำสัมมาทิฏฐิแห่งวิปัสสนาให้บริบูรณ์แล้ว จักยังสัมมาสมาธิ
แห่งมรรคและผลให้บริบูรณ์นั้น ข้อนี้ก็ไม่เป็นฐานะที่มีได้.

เมื่อไม่ทำสัมมาสมาธิแห่งมรรคและผลให้บริบูรณ์แล้ว จักละ
สัญญาชนทั้งหลายนั้น ข้อนี้ก็ไม่เป็นฐานะที่มีได้.

เมื่อไม่ละสัญญาชนทั้งหลายแล้ว จักทำพระนิพพานให้แจ้งนั้น
ข้อนี้ก็ไม่เป็นฐานะที่มีได้เลย.

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ที่ไม่พอใจในความคลุกคลีกันเป็นหมู่ๆ, ไม่ยินดี
ในความคลุกคลีกันเป็นหมู่ๆ, ไม่ตามประกอบความพอใจในความคลุกคลี
กันเป็นหมู่ๆ, ไม่เป็นผู้พอใจในหมู่, ไม่ยินดีในหมู่, ไม่ตามประกอบความ
พอใจในหมู่ อยู่แล้วหนอ เธอนั้นจักมาเป็นผู้ใดแต่ยวินตียังในความ
สัจเจียบนั้น ข้อนี้เป็นฐานะที่มีได้เป็นได้.

เมื่อเป็นผู้ใดแต่ยวินตียังในความสัจเจียบแล้ว จักถือเอานิมิต
แห่งสมาธิจิตและวิปัสสนาจิตได้นั้น ข้อนี้เป็นฐานะที่มีได้เป็นได้.

เมื่อถือเอานิมิตแห่งสมาธิจิตวิปัสสนาจิตแล้ว จักยังสัมมาทิฏฐิแห่ง
วิปัสสนาให้สมบูรณ์นั้น ข้อนี้เป็นฐานะที่มีได้เป็นได้.

เมื่อทำสัมมาทิฏฐิแห่งวิปัสสนาให้บริบูรณ์แล้ว จักยังสัมมาสมาธิ
แห่งมรรคและผลให้บริบูรณ์นั้น ข้อนี้ก็เป็นฐานะที่มีได้เป็นได้.

เมื่อทำสัมมาสมาธิแห่งมรรคและผลให้บริบูรณ์แล้ว จักละสัญญาชน
ทั้งหลายนั้น ข้อนี้เป็นฐานะที่มีได้เป็นได้.

เมื่อละสัญลักษณ์ทั้งหลายแล้ว จักทำพระนิพพานให้แจ้งนั้น ข้อนี้เป็นฐานะที่มีได้เป็นได้แล.

จะเห็นได้ว่า การเจริญภาวนาจะต้องผ่านนิมิต อาศัยนิมิตแน่นอน และอาตมาก็ใคร่จะให้ข้อสังเกตว่า

ประการที่ ๑ ที่ว่าการเห็นนั้นมีอยู่สองอย่างคือ การเห็นรูปด้วยตาเนื้อและตาใน สำหรับท่านที่เจริญวิชชาหรือมีทิพพจักขุนี้ อย่างหนึ่งกับการเห็นนิมิต คือ เครื่องหมายที่กำหนดให้เห็นขึ้นที่ใจ เพื่อเจริญสมาธินั้นอีกอย่างหนึ่ง

และสำหรับสิ่งที่เห็นด้วยใจนั้น จึงมีทั้งนิมิตที่นึกหรือคิดให้เห็นในใจ เพื่อเจริญสมาธิ หรือน้อมเข้ามาพิจารณาสภาวะธรรม เพื่อให้เกิดปัญญารู้แจ้ง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น**บริกรรมนิมิต** **อุคคหนิมิต** หรือ**ปฏิกากนิมิต**ก็ตาม นี้อย่างหนึ่ง, กับทั้งเห็นรูป หรือ**ธาตุธรรมละเอียด** ที่มีอยู่จริงตามธรรมชาติ ด้วยความสามารถของทิพพจักขุ เสมือนหนึ่งตาเนื้อเห็นรูปฉะนั้น นี้อีกอย่างหนึ่งอย่าปนกัน

ประการที่ ๒ การเห็นนิมิต มิได้หมายความว่าติดนิมิต หากแต่เป็นเพียงอาศัยการกำหนด**บริกรรมนิมิต**ขึ้นเพื่อเจริญสมาธิ จึงพัฒนาการเห็นนิมิตนั้นขึ้นไปเป็น**อุคคหนิมิต**และ**ปฏิกากนิมิต** ตามระดับสมาธิที่สูงขึ้น และเป็นความจำเป็นที่จักต้องน้อมนำเอานิมิต คือสิ่งที่จะนำมาพิจารณาให้เกิดปัญญารู้แจ้งในสภาวะจริงของธรรมชาติตามที่เป็นอย่างจริง ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ ในสติปัฏฐานสูตร จึงอธิบายกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน, เวทนानุปัสสนาสติปัฏฐาน, จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน และธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พิจารณาเห็นกายในกาย, เห็นเวทนาในเวทนา, เห็นจิตในจิต และเห็นธรรมในธรรม

สำหรับท่านผู้เจริญภาวนาได้ถูกวิธี สามารถเจริญวิชชาและมีอภิญญา เป็นต้นว่า เกิดอายตนะทิพย์ ให้สามารถรู้เห็นสิ่งที่ละเอียด ประณีต

หรืออยู่ห่างไกลลี้ลับได้ กว่าอายตนะกายเนื้อ อย่างเช่น ตา หู ของกายเนื้อ จึงสามารถเห็นสัตว์ในภพภูมิต่างๆ ที่ละเอียด อย่างเช่น นรก สวรรค์ และแม้แต่เห็นอายตนะนิพพานนั้น ก็เป็นเรื่องความสามารถพิเศษของท่าน และก็เป็น การเห็นธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว เหมือนกับตาเนื้อเห็นรูปทั้งหลายนั่นเอง ก็เหมือนกับเราผ่านไปทางไหน ก็ได้พบเห็นบ้านเมือง ผู้คน หรือสัตว์ทั้งหลาย ตามปกติธรรมดา แม้จะเจตนาที่จะพิจารณาดูความเป็นไปในอายตนะทั้งหลายเหล่านั้น ก็เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้เกิดปัญญาจากการที่ได้ทั้งรู้ทั้งเห็น เป็นการพิสูจน์ตามหลักวิทยาศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ให้รู้แจ้งเห็นจริงว่า นรก สวรรค์ นิพพานนั้น มีจริงหรือเปล่า ถ้ามี มีอย่างไร? มีความเป็นไปในนรก สวรรค์ ตลอดทั้งอายตนะนิพพานอย่างไร? ด้วยผลบุญและผลบาปอะไรจึงต้องไปส่วยวิบากอยู่ในนรกหรือสวรรค์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรู้จักความเป็นไปในนิพพานนั้น เป็นยอดของความรู้ เป็นยอดของปัญญาเลยทีเดียว และประการที่สำคัญที่สุด ผู้ที่สามารถเจริญภาวนาได้ถึงธรรมกาย อันเป็นธรรมขั้นที่พ้นโลกแล้ว สามารถให้เข้าถึงอายตนะนิพพานได้นั้น ทำให้เกิดปัญญาจากการที่ได้ทั้งรู้และทั้งเห็นโดยชัดแจ้งตามที่พระพุทธองค์ได้ทรงประทานบรมพุทโธวาท มีปรากฏในพระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย เล่มที่ ๒๕ ขุททกนิกายอุทาน ข้อ ๑๙๘ หน้า ๑๗๕ ว่า

ภิกษุทั้งหลาย อายตนะ (นิพพาน) นั้นมีอยู่ ดิน น้ำ ไฟ ลม อากา-
ส้านัญจายตนะ วิญญูณัญจายตนะ อากิณฺณัญจายตนะ เนวสัณญานา
สัณญายตนะ โลกนี้ โลกหน้า พระจันทร์และพระอาทิตย์ทั้งสอง ย่อมไม่มี
ในอายตนะ (นิพพาน) นั้น

ภิกษุทั้งหลาย เราย่อมไม่กล่าวซึ่งอายตนะ (นิพพาน) นั้น ว่า
เป็นการมา เป็นการไป เป็นการตั้งอยู่ เป็นการจุติ เป็นการอุปบัติ อายตนะ
(นิพพาน) นั้น หาที่ตั้งอาศัยมิได้ มิได้เป็นไป หาอารมณ์มิได้ นี้แลเป็นที่สุด
แห่งทุกข์.

และมีปรากฏในพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่มที่ ๒๕ ขุททกนิกาย
อุทาน ข้อ ๑๖๐ หน้า ๑๗๖ ว่า

ภิกษุทั้งหลาย ธรรมชาติอันไม่เกิดแล้ว ไม่เป็นแล้ว อันปัจจัย
กระทำไม่ได้แล้ว ประดังไม่ได้แล้วมีอยู่ ภิกษุทั้งหลาย ถ้าธรรมชาติ
อันไม่เกิดแล้ว ไม่เป็นแล้ว อันปัจจัยกระทำไม่ได้แล้ว ประดังไม่ได้
แล้ว จักไม่ได้มีแล้วไซ้ การสลัดออกซึ่งธรรมชาติที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นแล้ว
อันปัจจัยกระทำแล้ว ประดังแล้ว จะไม่พึงปรากฏในโลกนี้เลย ภิกษุ
ทั้งหลาย ก็แล เพราะธรรมชาติ อันไม่เกิดแล้ว ไม่เป็นแล้ว อันปัจจัย
กระทำไม่ได้แล้ว ประดังไม่ได้แล้ว มีอยู่ ฉะนั้น การสลัดออกซึ่ง
ธรรมชาติที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นแล้ว อันปัจจัยกระทำแล้ว ประดังแล้ว จึง
ปรากฏ.

จึงทำให้สามารถเห็นอรรถเห็นธรรม ตามที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้
ดีแล้วนี้โดยชัดเจน

ประการที่ ๓ การเจริญภาวนาแต่เพียงขั้นต่ำ หรือการปฏิบัติสมถ-
กัมมัฏฐาน แล้วมุ่งเน้นแต่การพิจารณาภาวนาธรรม เพื่อให้เกิดปัญญานั้น
เสี่ยงต่อการเกิดวิปัสสนูปกิเลสอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่
ผู้ปฏิบัติภาวนามีสติปรากฏยิ่งจนเกินไป กล่าวคือ มีสติพิจารณาภาวนาธรรม
แก่กล้าเกินไป แต่ปัญญาอันเห็นแจ้งที่แท้จริงยังเกิดขึ้นไม่ทัน คงมีอยู่แต่
ปัญญาจากการจำได้หมายรู้จากตำราเสียโดยมากนั้น จิตจะปล่อยวาง
อารมณ์วิปัสสนาที่เคยยกขึ้นพิจารณาอยู่เสมออันนั้นไม่ได้ แม้แต่จะได้
คำแนะนำให้ปล่อยหรือปฏิบัตินิมิต ก็ปฏิเสธไม่ออก เป็นเหตุให้เกิดนิมิต
หลงขึ้นในใจโดยที่เจ้าตัวมิได้ตั้งใจจะรู้จะเห็น เรียกว่าวิปัสสนูปกิเลส
ข้ออุปฏฐาน อันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตได้

จึงใคร่จะกล่าวถึงคุณค่าของการเจริญภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ที่หลวงพ่อดำปากน้ำได้ปฏิบัติและถ่ายทอดไว้ ว่าเป็นกัมมัฏฐานที่มีทั้งสมถะและวิปัสสนาคู่กัน เป็นการเจริญภาวนาที่มีมหาสติปัฏฐานโดยครบถ้วนอยู่ในตัวเสร็จ คือ มีการพิจารณาเห็นกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และเห็นธรรมในธรรมอยู่ในตัวเสร็จ มีอุบายวิธีที่ทำให้สมาธิเจริญอย่างรวดเร็ว และให้สามารถเจริญปัญญารู้แจ้งในสัจจธรรมจากการที่ได้ทั้งรู้และทั้งเห็น เมื่อยกสภาวะธรรมใดขึ้นพิจารณาให้เกิดปัญญาแล้ว ก็มีวิธีให้พิสดารกาย พิสดารธาตุธรรมไปสู่สุดละเอียด ให้ใจของทุกกายรวมหยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางธรรมกายที่สุตละเอียดอยู่เสมอ จิตก็จะละวางนิมิตที่ยกขึ้นพิจารณานั้นไปเองโดยอัตโนมัติ วิปัสสนูปกิเลสดังกล่าวจึงไม่เกิดขึ้นแก่ผู้เจริญภาวนาตามแนวนี้นี้แต่ประการใด และยิ่งสำหรับผู้เจริญภาวนาได้ถึงธรรมกายแล้ว ยิ่งเห็นอรรถเห็นธรรม ทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งที่เรียกว่า **สังขตธาตุ** **สังขตธรรม** กับทั้งที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ที่เรียกว่า **อสังขตธาตุ** **อสังขตธรรม** ได้โดยชัดแจ้ง ปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย จึงขอเชิญชวนสาธุชนเจริญให้มาก แม้ในระยะแรกๆ บางรายอาจจะยังมิได้เห็นอะไร ก็อย่าเพิ่งท้อแท้ใจว่าปฏิบัติไม่ได้ผล **ความจริงถ้าสังเกตดูในเหตุและผลแล้วก็จะพบว่า ท่านได้รับผลดีจากการปฏิบัติอย่างแน่นอน ขอแต่ให้ปฏิบัติให้ได้ตรงตามวิธีที่แนะนำไป ด้วยใจรักในธรรมปฏิบัตินี้ ด้วยความเพียรพยายามไม่ย่อท้อ ด้วยใจจดจ่ออยู่เนื่องนิจและด้วยความพินิจพิจารณาในเหตุสังเกตในผลให้ถูกต้องตามที่วิปัสสนาจารย์ให้คำแนะนำไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้พึงระวังอุปกิเลสของสมาธิให้ดี เช่นว่า ระวังอย่าให้เพียรหย่อนเกินไปจนจิตง่วงเหงา ซึมเซา ไม่กระปรี้กระเปร่า เพียรจัดเกินไปจนกายและใจไม่สงบ อยากเห็นนิมิตเกินไปทำให้ใจฟุ้งซ่าน หรือพลอยหงุดหงิดเมื่อรู้สึกวาปฏิบัติไม่ได้ผล หรือสะดุ้งตกใจกลัว/ตื่นเต้นเกินไปเมื่อได้เห็น**

นิมิต ทำให้จิตฟุ้งซ่านหรือเคลื่อนจากสมาธิ และพึงระวังรักษาศีลให้บริสุทธิ์สำหรับผู้เป็นฆราวาส ก็อย่างน้อยศีล ๕ ขึ้นไป พึงหลีกเลี่ยงจากกามฉันทะ อย่าไปตริกนิกถึงมันให้มากนัก เพราะเป็นอุปกิเลสสมาธิตัวสำคัญเสียด้วย สิ่งเสพติดมันมาให้โทษ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาททั้งหลาย ตลอดทั้งการดูการละเล่น หรือประโคมดนตรีเหล่านี้ก็ล้วนแต่เป็นเครื่องกีดกันหนทางเจริญสมาธิและปัญญาทั้งสิ้น

ถ้าประสงค์จะได้สิ่งที่ดี มีคุณค่าต่อชีวิตอย่างสูง ก็ต้องพยายามละสิ่งที่ชั่ว หรือที่เป็นข้าศึกแห่งความดีนั้นเสีย และพึงเข้าใจว่าธรรมอันประเสริฐนั้น ไม่ใช่จะเป็นสิ่งที่บุคคลจะพึงบรรลุได้โดยง่าย แต่ก็มีเชื้อเพลิงวิสัยบุคคลที่จะปฏิบัติให้เข้าถึงหรือบรรลุได้ ขอแต่ให้ปฏิบัติถูกวิธีด้วยอิทธิบาทธรรม ดังที่กล่าวมาแล้วย่อมได้ผลแน่นอน พระพุทธองค์ก็ได้ทรงประทานบรมพุทโธวาทไว้ ความว่า เมื่อได้ศึกษาและปฏิบัติศีล อริจิต อริปัญญาแล้ว เราไม่มีอำนาจที่จะไปบันดาลให้บรรลุธรรมหรือมรรคผลเมื่อนั้นเมื่อนี้ได้อุปมาดังขวานาซึ่งไถคราด เตรียมดิน หว่านพันธุ์ข้าว และปักดำ ไขน้ำเข้านา ดูแลใส่ปุ๋ยดีที่สุดแล้ว ยังต้องรอให้ข้าวออกรวงเอง ไม่มีใครจะไปบันดาลให้ข้าวออกรวงวันนั้นเวลานั้นได้ ถึงเวลาก็ออกรวงเอง การปฏิบัติธรรมก็เช่นเดียวกัน ทำไปก็แล้วกัน พยายามให้ดีที่สุดแล้วถึงเวลาก็ได้บรรลุมรรคผลเอง และพึงเข้าใจว่า ในระหว่างเวลาปฏิบัติที่ยังไม่ได้บรรลุธรรมหรือมรรคผลนั้น ก็ได้ผลดีไปเรื่อยๆ อยู่แล้ว ขอแต่ให้หมั่นดูที่เหตุสังเกตที่ผล ดูให้ถ้วนถี่ก็แล้วกัน การปฏิบัติธรรมตามแนวนี้ให้ผลดีทั้งในทางโลกและในทางธรรมจริงๆ

เมื่อเข้าใจดังนี้แล้ว ต่อจากนี้ไปขอให้ทุกท่านจงรวมใจหยุดในหยุดลง ณ ศูนย์กลางกายที่สุดละเอียด แล้วน้อมบุญกุศลที่ได้เคยสร้างสมอบรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และที่จะบำเพ็ญต่อไปในอนาคต บูชาแต่คุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรมเจ้า คุณพระอริยสงฆ์เจ้าทุกพระองค์

รวมทั้งพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวดึงส์ แล้วอุทิศส่วนกุศลผ่านตัวเอง ไปยังคุณบิดามารดาและญาติมิตร ตลอดทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้รักษาประเทศชาติ ผู้รักษาพระพุทธศาสนาและ วิชาธรรมกายของพระพุทธเจ้า มนุษย์และอมนุษย์ เพื่อนร่วมโลกอื่น ทั้งหลาย ตลอดทั้งตัวเราเองด้วย ขอให้ท่านทั้งหลาย จงบริสุทธิ สมบูรณ์ บริบูรณ์ด้วยผลแห่งทาน ศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ และขອງปราศจากเหตุวิบัติ บาปคักดิ์สิทธิ์ ภัยพิบัติ ภัยสงคราม ภัย ธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ อวิชชา ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่ง ทุกข์ทั้งหลาย ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไม่เบียดเบียน ทั้งตนเองและผู้อื่น ผู้ใดปรารถนาพระสัพพัญญูพุทธเจ้ากิติ พระปัจเจก พุทธเจ้ากิติ พระอัครสาวกกิติ พระอสีติมหาสาวกกิติ ปกตีสาวก พุทธ อุปัฏฐาก พุทธบิดา พุทธมารดา จักรพรรดิรัตนเจ็ดทั้งหลายกิติ ขອງ สำเร็จและได้บรรลุมรรคผล นิพพาน ฝ่ายสัมมาทิฐิ แต่ส่วนเดียว เทอญ.

[๔] การเจริญภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔

ที่หลวงพ่อดาวดึงส์ได้ปฏิบัติและสั่งสอนถ่ายทอดไว้
เป็นธรรมเครื่องกำจัดนิวรณ์อย่างดี และมีลักษณะที่เป็นทั้ง
“สมถะ” และ “วิปัสสนา” กัมมัฏฐานคู่กัน

ได้เคยกล่าวถึงความสำคัญของการทำใจให้หยุดนิ่ง เป็นสมาธิ แนบแน่นอยู่ในอารมณ์เดียว เพื่อกำจัดนิวรณ์ธรรม ซึ่งเรียกว่า **สมถกัมมัฏฐาน** ว่ามีความจำเป็นต่อการเจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวะจริงของ ธรรมชาติตามที่เป็นจริง ซึ่งเรียกว่า **วิปัสสนากัมมัฏฐาน** อย่างไรไปแล้ว ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงวิธีกำจัดนิวรณ์ธรรมด้วยองค์แห่งฌาน คือ วิตก วิจารณ์ ปีติ สุขและเอกัคคตารมณ์ อีกต่อไป

ได้เคยบรรยายมาครั้งหนึ่งว่า การปหานหรือกำจัดนิวรณ์ธรรม ย่อมสามารถกระทำได้ด้วยองค์แห่งฌาน กล่าวคือ อารมณ์วิตก ปหาน ถินมิทธนิวรณ์, อารมณ์วิจาร์ ปหานวิจิกิจฉานนิวรณ์, อารมณ์ปีติ ปหาน พยาบาทนิวรณ์, อารมณ์สุข ปหานอุทธัจจกุกกุกจนิวรณ์ และอารมณ์ เอกัคคตา ปหานกามฉันทนิวรณ์ นี่เป็นแนวทางปริยัติ

สำหรับในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเจริญภาวนาตาม แนวที่หลวงพ่อดำปากน้ำสอน ซึ่งให้ผลสูงทั้งในส่วนสมาธิและปัญญา ให้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น ขั้นแรกให้กำหนดบริกรรมนิมิต คือนึกให้เห็นเครื่องหมายด้วยใจ เป็นดวงแก้วกลมใสขึ้น ณ ศูนย์กลางกายตรงที่ สุดลมหายใจเข้าออกเหนือระดับสะดือสองนิ้วมือ ซึ่งนับเป็นฐานที่ตั้ง ของใจฐานที่ ๗ พร้อมด้วยให้บริกรรมภาวนา คือนึกท่องในใจว่า “สัมมาอะระหังฯ”

ตริกนึกให้เห็นดวงที่ใส ใจอยู่ในกลางดวงที่ใส พร้อมด้วยบริกรรม ภาวนาว่า “สัมมาอะระหังฯ” ไปเรื่อยๆ จนกว่า “ใจ” อันประกอบด้วย เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ซึ่งขยายส่วนหยาบออกมาเป็น ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้ จะค่อยๆ มารวมหยุดเป็นจุดเดียวกัน แล้วก็ตก ศูนย์ไปยังศูนย์กลางกายตรงระดับราวสะดือพอดิ ซึ่งนับเป็นฐานที่ตั้งของใจ ฐานที่ ๖ แล้วจึงปรากฏเห็นดวงกลมใสแจ่มบังเกิดขึ้นมาใหม่ ใสบริสุทธิ์ ดุจเพชรลูกที่เจียรระโนแล้วสว่างดั่งดาวประกายพรึก ขนาดประมาณเท่า ฟองไข่แดงของไข่ไก่ ขาดเล็กเท่าดวงดาวในอากาศ ขนาดโตเท่าดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์นั้น ก็เป็นอุบายทำให้ใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคงอยู่ใน อารมณ์เดียว ที่เรียกว่า “เอกัคคตารมณ์” ซึ่งเป็นองค์แห่งฌานที่ปหาน กามฉันทนิวรณ์ กล่าวคือ ในขณะที่ “ใจ” อันประกอบด้วย ความจำ ความคิด และความรู้ รวมหยุดนิ่งสนิทเป็นจุดเดียวกัน ที่เรียกว่า เอกัคคตารมณ์นั้น จิตใจย่อมไม่ฟุ้งซ่านไปยึดเกาะในอารมณ์ที่น่ากำหนด

ยินดีทั้งหลาย นี่เองที่เรียกว่า เอกัคคตารมณฺ ปหานกามฉันทนิวรณฺ

และกิจการที่ให้ผู้ปฏิบัติภาวนาตรีกตรองระคองนิมิตด้วย
บริกรรมนิมิตและบริกรรมภาวนาคู่กันนั้น ก็เป็นอุบายวิธียกจิตขึ้นสู่
อารมณฺวิตกและวิจารณ์ อันเป็นองค์แห่งฌานเครื่องปหานกามฉันทนิวรณฺ
คือ ความว่างเหงา ชัมเชา กับเครื่องปหานวิกิจฉา คือ ความล้งเล
ลงล้วยในแนวทางธรรมปฏิบัติ นั้นเอง

ในขณะที่จิตถูกยกขึ้นสู่อารมณฺวิตก วิจารณ์ และเริ่มเข้าสู่
เอกัคคตารมณฺ หรืออารมณฺเดียวยิ่งขึ้น จนเห็นนิมิตใสสว่างขึ้นนั้น จิตก็
ย่อมมีความปีติยินดี และเสวยอารมณฺปีตินั้นอยู่ **อารมณฺปีตินี้เองที่ปหาน
พยาบาทนิวรณฺ** หรือพูดอย่างง่ายๆ ว่า จิตกำลังประสบกับสิ่งที่ใสสว่าง
เย็นตาเย็นใจอยู่นั้น ก็เกิดความปีติยินดีจนไม่มีความโกรธพยาบาทใดๆ
เหลืออยู่ แล้วก็รู้สึกเป็นสุขใจ และเมื่อจิตเสวยอารมณฺที่เป็นสุขอย่างละเอียด
อยู่เช่นนั้น ความฟุ้งซ่านไปในเรื่องอื่นใดก็ไม่มี นี่เรียกว่า **อารมณฺสุขปหาน
อุทธีจกุกกุกจนิวรณฺ**

จิตที่ประกอบด้วยองค์แห่งฌานทั้ง ๕ คือ อารมณฺวิตก วิจารณ์ ปีติ
สุขและเอกัคคตารมณฺนี้เอง คือ จิตที่เป็นสมาธิขั้น**ปฐมฌาน**

สำหรับผู้ปฏิบัติภาวนาที่มีวาสนาบารมีแก่กล้ามาก่อน จิตอาจดังลง
สู่สมาธิอย่างรวดเร็ว ขึ้นสู่ระดับทุติยฌาน ตติยฌาน หรือถึงจตุตถฌานได้
เลย เพราะจิตละอารมณฺวิตก วิจารณ์ หรือละอารมณฺปีติและสุขไปเอง โดย
อัตโนมัติก็มี

สำหรับผู้ที่ทำจิตให้หยุด ให้นิ่งเป็นสมาธิในขั้นปฐมฌานนั้น ย่อม
เจริญภาวนาถึงกายมนุษย์ละเอียดได้ไม่ยาก เพราะปฐมฌานนั้นสำเร็จ
ด้วยจิตของกายมนุษย์ละเอียด และเมื่อเจริญภาวนาทำใจให้หยุดในหยุด
กลางของหยุดในหยุดยิ่งๆ ขึ้นไป จนจิตละเอียดยิ่งขึ้นไปอีก ละอารมณฺ
วิตก วิจารณ์ ตรีกตรองระคองนิมิตแล้ว จิตก็จะเข้าสู่ **ทุติยฌาน** เป็น

เอกัคคตารมณ์ยิ่งขึ้น และโดยนัยนี้ก็จะสามารถเข้าถึงกายทิพย์หยาบ-ทิพย์ละเอียดได้ไม่ยาก เพราะทุติยฌานนั้นสำเร็จด้วยจิตของทิพย์

เมื่อดำเนินในแบบเดิมอีก เข้ากลางของกลางๆๆ ต่อไปอีก จิตละเอียดหนักเข้า ก็จะละอารมณ์ปีติ เข้าถึง**ตติยฌาน**ต่อไป โดยนัยนี้ก็จะสามารถเข้าถึงรูปพรหมหยาบ-รูปพรหมละเอียดได้ไม่ยาก เพราะตติยฌานนั้นสำเร็จด้วยจิตของรูปพรหม

เมื่อรวมใจหยุดในหยุดกลางของหยุดในหยุดอีกต่อไป จนจิตใสละเอียด เป็นเอกัคคตารมณ์ยิ่งขึ้นไปอีก จิตก็จะละอารมณ์สุขเหลืออยู่แต่สติรู้อยู่ ณ ท่ามกลางจิตที่หยุดนิ่งเป็นอุเบกขา ถึงขั้นนี้เป็น**จตุตถฌาน** และก็จะถึงกายอรูปรวมได้ไม่ยาก เพราะจตุตถฌานนั้นสำเร็จด้วยจิตของอรูปรวมละเอียดขึ้นไป

นี่เป็นผลทางด้านสมถกัมมัฏฐานของการเจริญภาวนาตามแนวนี้นั้นในขั้นรูปฌาน อันเป็นไปเพื่อเจริญปัญญารู้แจ้งในสังขารธรรมตามที่เป็นจริงนับเป็น **“สัมมาสมาธิ”** หนึ่งในอริยมรรคมีองค์ ๘ ประการ

และโดยนัยนี้ก็สามารถอาศัยจิตที่ละเอียดยิ่งๆ ขึ้นไป ตั้งแต่ของกายอรูปรวม จนถึงกายธรรมที่สุดละเอียดนั่นเอง **เพ่งพิจารณาเอาอากาศไม่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ เอาวิญญาณไม่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ เอาความว่างเปล่าไม่มีอะไรเป็นอารมณ์ และเอาสัญญาที่ไม่ใช่หรือจะว่าไม่มีสัญญาก็ไม่ใช่เป็นอารมณ์** เข้าถึงอรูปรวม คือ อากาสานัญจายตนฌาน, วิญญาณัญจายตนฌาน อากิจัญญายตนฌาน และเนวสัญญานาสัญญายตนฌาน ตามลำดับ เป็นผลพลอยได้อีกด้วย

ส่วนนี้เป็นผลทางฝ่ายสมถกัมมัฏฐานในขั้นอรูปรวมของการเจริญภาวนาตามแนวนี้นี้

อนึ่ง การเจริญภาวนาตามแนวนี้นี้ มีมหาสติปัฏฐาน ๔ อยู่ในตัวพร้อมเสร็จ คือ เมื่อพิจารณาเห็นกายในกาย เวทนาในเวทนา เห็นจิตในจิต

และเห็นธรรมในธรรม และยังมีลักษณะที่เป็นการถอดชั้นจกหยาบ ไปหาละเอียด อันเป็นการปหานอนุสัยกิเลสและอาสวกิเลสตัณหา อุปาทาน ไปในตัวเสร็จ จึงสามารถเข้าถึงกายและธรรมที่ละเอียดๆ ต่อไปจนสุดละเอียด ซึ่งจัดเป็นผลในขั้นวิปัสสนากัมมัฏฐานอีกด้วย

การเจริญภาวนาตามแนวที่หลวงพ่อดปากน้ำสอนนี้ จึงเป็น กัมมัฏฐานที่มีทั้งสมถะและวิปัสสนาคู่กัน ด้วยประการฉะนี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาคสมถกัมมัฏฐานนั้น การเจริญภาวนา ตามแนวนี้ ที่ให้รวมใจหยุดในหยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางกายพระอรหันตองค์ ที่ละเอียดเสมอกิติ หรือสำหรับผู้ปฏิบัติภาวนาใหม่ๆ ที่ให้กำหนดบริกรรม นิमितและบริกรรมภาวนาคู่กัน และให้ตริกนิกให้เห็นดวงที่ใส ใจอยู่ใน กลางดวงที่ใส ให้เห็นใสละเอียดอยู่เสมอกิติ ล้วนแต่เป็นการเจริญ ภาวนาที่ให้ผู้ปฏิบัติธรรมมีสติสัมปชัญญะ พิจารณาเห็นธรรมในธรรม คือ นิรวณ ๕ และให้กำจัดหรือปหานนิรวณธรรมอันเป็นเครื่องกีดกัน ความดีเหล่านั้นเสียด้วยองค์แห่งฌาน อันเป็นเครื่องทำลายนิรวณ เพื่อให้ใจสะอาดบริสุทธิ์จากนิรวณธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ควรแก่การ เจริญปัญญารู้แจ้งในสัจธรรมตามธรรมชาติที่เป็นจริงอยู่เสมอนั่นเอง.

“การมีสติพิจารณาเห็นธรรมในธรรม”

คือมรรค : อธิศีล อธิจิต อธิปัญญา

โดย พระเดชพระคุณ พระภavanaโกศลเถร (วีระ คณุตตโม)

รองเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

และรองประธานสถาบันพุทธภavanaวิชาวชิธรรมกาย

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

เมื่อผู้เจริญภาวนาได้รวมใจให้หยุด ให้นิ่งลงไป ณ ที่ศูนย์กลางกาย
ฐานที่ ๗ เหนือระดับสะดือสองนิ้วมือ อันเป็นฐานที่ตั้งของใจได้ถูกส่วนเข้า
“ใจ” อันประกอบด้วย ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ ก็จะรวมหยุด
เป็นจุดเดียวกัน เป็น **เอกัคคตาธรรม** และก็จะ**เข้าลิบเข้าศูนย์** คือตกศูนย์
ลงไปยังศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๖ ตรงระดับสะดือพอดี แล้วดวงธรรมที่
ทำให้เป็นกายมนุษย์ใสบริสุทธิ์ประมาณเท่าฟองไข่แดงของไก่ หรืออย่างโต
เท่าดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ จะลอยขึ้นมายังศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็น
ดวงกลมใสแจ่มบังเกิดขึ้นเมื่อผู้เจริญภาวนารวมใจหยุดในหยุดนิ่งลงใน
ณ ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้น พอหยุดถูกส่วนเข้า
ดวงธรรมก็จะตกศูนย์อีก ผู้ปฏิบัติก็จะเห็นดวงธรรมว่างหายไป แล้วปรากฏ
ดวงศีล ซึ่งมีขนาดเท่าเดิมแต่ใสละเอียดกว่า ผุดลอยขึ้นมาแทนที่ ศีลที่
เห็นนี้เอง ที่เป็นอธิศีล หรือศีลอันยิ่ง แท้ๆ เพราะเมื่อใจของบุคคลเข้าถึง
และจรดติดดวงอธิศีลนี้แล้ว กาย วาจา ใจ ตลอดทั้ง เจตนา ความคิดอ่าน
ทั้งสิ้นทั้งปวงเป็นอันสะอาดหมดจด

แต่ถ้าใจไม่จรดติดอยู่ที่ดวงศีลนี้ก็ดี หรือดวงศีลมัวหมองไม่ส่องแผ้วก็ดี
ความบริสุทธิ์ กาย วาจา และใจ ตลอดทั้งเจตนาความคิดอ่านทั้งหลาย ก็
ลดลงตามส่วน

นอกจากนี้ผู้ถึงธรรมกายแล้ว หรือแม้เพียงถึงดวงศีลนี้ ย่อม
สามารถพิจารณาเห็นจิตในจิตของตนเองและของผู้อื่นว่า มีความบริสุทธิ์
กาย วาจา ใจ และเจตนาความคิดอ่านเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน
กรณีเรื่องศีลนี้ เมื่อผู้ปฏิบัติภาวนา เจริญภาวนาถึงธรรมกาย และฝึก
เจริญรูปฌานและอรุณฌานจนชำนาญดีแล้วค่อยเข้าสู่ ปุพเพนิวาสานุสสติ
ญาณ หรือ จุตูปปาตญาณ ก็จะสามารถรู้เห็นผลหรืออานิสงส์ของการ
รักษาศีลให้บริสุทธิ์สมบูรณ์อยู่เสมอ และผลของการประพาสศีลจาก
เรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีตของตนเองและของผู้อื่นได้

เมื่อผู้ปฏิบัติธรรมสามารถเจริญปัญญาจากการที่ได้ทั้งรู้และทั้งเห็น
ดังนี้แล้ว ย่อมรู้จักทางเจริญและทางเสื่อมได้ชัดแจ้งกว่าผู้อื่นที่ไม่สามารถ
จะรู้เห็นดังที่กล่าวนี้ได้เป็นธรรมดา ศีลของผู้ปฏิบัติธรรมดังกล่าวจึงบริสุทธิ์
สมบูรณ์และมั่นคงยิ่งขึ้น

ดวงศีลนี้อยู่ในท่ามกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายของทุกกายจนสุด
กายหยาบ กายละเอียด

โดยการเจริญภาวนา ทำให้ให้หยุดให้หนึ่ง กลางของกลางๆ ผ่านดวง
ศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ และดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้เอง
จากกายมนุษย์หยาบ ก็จะถึงกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์หยาบ กายทิพย์
ละเอียด กายรูปพรหมหยาบ กายรูปพรหมละเอียด กายทั้งแปดนี้เป็นกาย
ในภพ ๓ คือ กามภพ รูปภพ และอรุณภพ

โดยการปฏิบัติในแนวเดียวกันนี้ต่อไปอีก ก็จะถึง กายธรรม หรือ
ธรรมกาย ซึ่งมีลักษณะเหมือนพระพุทธรูปปฏิมากร เกตุดอกบัวตูมใสบริสุทธิ์
เหมือนเพชรลูกที่เจียรระโนแล้ว มีรัศมีสว่างปรากฏอยู่ในท่าขัดสมาธิ

หันหน้าไปในทางเดียวกันกับผู้ปฏิบัติ ตรงที่ศูนย์กลางกายนั้นแหละ มีขนาดโตเกือบ ๕ วา บางรายอาจจะเห็นในครั้งแรกขนาดประมาณคืบหนึ่งก็มี แต่ถ้าหากรวมใจหยุดในหยุดหนึ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายธรรมนี้แล้ว ก็จะขยายโตขึ้นเต็มส่วนเอง อย่างโตมีขนาดถึง ๒๐ วา คือ กายพระอรหันต์

กายธรรมนี้เองที่เป็นกายนอกภพ พันภพ ๓ สูงขึ้นไปอีก เมื่อถึงกายนี้แล้วจะเห็นว่า ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ดวงอริสัณห์ ดวงอริจิต ดวงอริปัญญา ดวงวิมุตติ และดวงวิมุตติญาณทัสสนะ จะขยายโตเท่าหน้าตัก และส่วนสูงของธรรมกายทุกกาย

เมื่อเข้าถึงธรรมกายแล้ว ดวงศีล ในกายทั้ง ๘ กายภายในภพ ๓ คือตั้งแต่กายมนุษย์ไปถึงกายอรูปพรหมละเอียด ก็จะเป็น ปกตศีล ไปส่วนดวงศีล ในท่ามกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้นก็เป็นอริสัณห์ไป เพราะศีลในดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้น ยิ่งกว่าศีลของ ๘ กายในภพ ๓ ที่กล่าวข้างต้น แต่ธรรมกายเป็นกายที่พันภพ ๓ ออกไป

ดวงศีลในกายธรรมนั้นแหละ เป็น อริสัณห์แท้ๆ เมื่อใจของกายธรรมหยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีลถูกส่วนเข้าถึงก็จะถึงดวงสมาธิซึ่งเป็น อริจิต แท้ๆ ที่เดียว เมื่อถึงอริจิตนี้แล้ว ใจของธรรมกายก็หยุดอยู่กลางดวงสมาธินั้น ถูกส่วนเข้าก็จะถึงดวงปัญญาขนาดเดียวกันแต่ใสสว่างกว่าดวงอื่นๆ นี่เป็น อริปัญญา แท้ๆ เมื่อใจของธรรมกายหยุดนิ่งอยู่กลางปัญญา ถูกส่วนเข้าก็จะถึงดวงวิมุตติ แล้วต่อไปก็จะถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ตามลำดับเมื่อใจของธรรมกายหยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็จะถึงกายธรรมละเอียด

โดยการปฏิบัติผ่านดวงธรรม ดวงอริสัณห์ อริจิต อริปัญญา วิมุตติ และวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะถึงธรรมกายพระโสดา พระโสดาละเอียด ซึ่งมีขนาดหน้าตัก ความสูงและเส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๕ วา, ธรรมกายพระสกิทาคา และพระสกิทาคาละเอียด มีขนาดหน้าตักความสูงและ

เส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๑๐ วา, ธรรมกายพระอนาคา พระอนาคา
ละเอียด มีขนาดหน้าตัก ความสูงและเส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๑๕ วา,
ธรรมกายพระอรหัต และพระอรหัตละเอียด มีขนาดหน้าตักความสูงและ
เส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๒๐ วา ไสละเอียดและมีรัศมีสว่างยิ่งนัก

เมื่อถึงกายพระอรหัตละเอียดนี้แล้ว หมดกิเลสเสียแล้ว ซึ่งเรียกว่า
วิมุขมณวิมุตติ แต่ถ้าปฏิบัติภาวนาจนถึงหมดกิเลสโดยสิ้นเชิง เป็นสมุจเฉท
ปหาน กายธรรมก็เป็น วิราคธาตุ วิราคธรรม ล้วนๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ ดวง
ศีล ดวงสมาธิ และดวงปัญญาก็สูงกว่า อริศีล อริจิต และอริปัญญา
เพราะพระนิพพาน คือธรรมกายพระอรหัตที่บรรลอรหัตผลแล้วนั้นเป็น
วิมุตติทั้งสิ้นเสียแล้ว ดวงธรรม ดวงศีล ดวงสมาธิ และดวงปัญญา ซึ่งโต
เต็มส่วนถึง ๒๐ วา เป็นวิมุตติไปแล้ว ดวงศีล จึงนับเป็น วิมุตติศีล ดวง
สมาธิ จึงนับเป็น วิมุตติจิต และดวงปัญญา จึงนับเป็นดวงวิมุตติปัญญา

เมื่อใจของธรรมกายพระอรหัตหยุดนิ่งอยู่กลางดวงอริปัญญา
ถูกส่วนเข้าก็จะถึงดวงวิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ แล้วก็กายธรรมละเอียดๆ
ต่อๆ ไปอีก กายและดวงธรรมก็จะใสละเอียดยิ่งขึ้นไปอีก

เมื่อท่านทั้งหลายเจริญภาวนามาจนถึงกายธรรม ผ่านดวงธรรม
ที่ทำให้เป็นธรรมกาย ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ และ
ดวงวิมุตติญาณทัสสนะดังนี้แล้ว ก็จะเข้าใจเรื่องนี้อย่างแจ่มแจ้งด้วยตัว
ของตัวเองว่า สติสัมปชัญญะ ความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดี และกาย วาจา ใจ
ตลอดทั้งเจตนา ความคิดความอ่านทั้งหลายของตนเองนั้นมีความบริสุทธิ์
สมบูรณ์เพียงใด และตนควรจะแก้ไขความประพฤติปฏิบัติของตนเอง
ที่ไม่สะอาดบริสุทธิ์ให้ดีขึ้นอย่างไรนับเป็น อตตาทิ อตตโน นาโถ คือ
ตนเป็นที่พึ่งของตน ได้อย่างแท้จริง

อริศีล นี่เองที่เป็นไปเพื่ออริจิต คือ จิตอันยัง หรือ สมาธิยัง และ
อริปัญญา คือปัญญาอันยัง

“สมาธิ” นั้น หมายถึงคุณลักษณะของ “ใจ” ซึ่งประกอบด้วย ธรรมชาติสี่อย่าง คือ ธรรมชาติที่ทำหน้าที่ เสวยอารมณ์ หนึ่ง ธรรมชาติที่ทำหน้าที่ จดจำ อย่างหนึ่ง ธรรมชาติที่ทำหน้าที่ คิด อย่างหนึ่ง และธรรมชาติที่ทำหน้าที่ รับรู้ อีกอย่างหนึ่ง มารวมหยุดอยู่ในอารมณ์เดียวกัน เรียกว่า “ใจ” มีอารมณ์เป็น “หนึ่ง” พระบาลีว่าเป็น “เอกัคคตารมณ์”

ธรรมชาติทั้ง ๔ อย่างของ “ใจ” นั้นขยายส่วนหยาบออกมาเป็นดวง เห็น ซึ่งมีลักษณะเป็นดวงกลมใสประมาณเท่าเข้าตาของกาย ดวงจำ ก็เป็นดวงกลมใสขนาดประมาณเท่าลูกตา ดวงคิดก็เป็นดวงกลมใส ขนาดประมาณเท่าดวงตาดำ และ ดวงรู้ เป็นดวงกลมใสเล็กที่สุด ขนาดประมาณเท่าแววตา ธรรมชาติของใจดังกล่าวนี้สามารถเห็นได้ ด้วยตาธรรมกายว่า ซ้อนกันอยู่เป็นชั้นๆ เข้าไปข้างใน เมื่อ “ใจ” เป็นสมาธิ ก็ akan เห็นดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ รวมหยุด ณ จุดเดียวกัน

สมาธินี้เองที่เป็นเครื่องกลั่นกรองกาย วาจาและใจให้สะอาด บริสุทธิ์ ผ่องใส ละเอียด ประณีต ยิ่งไปกว่า คือ กล่าวคือ เมื่อใจสามารถ มารวมหยุดเป็นจุดเดียว หรืออารมณ์เดียวได้มากเพียงใด นิ वर्ณธรรมทั้งหลาย ได้แก่ ความคิดผูกโกรธหรือที่เรียกว่า พยาบาท หนึ่ง ความกำหนดยินดีในกามคุณทั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และเครื่องสัมผัสทางกาย หนึ่ง ความคิดฟุ้งซ่านไปในเรื่องราวต่างๆ ตลอดทั้งความวิตกกังวลต่างๆ หนึ่ง ความง่วงเหงาซึมเซา หรือจิตใจที่ไม่กระปรี้กระเปร่าหนึ่ง และความล่งเลงสลัยในการปฏิบัติธรรม เพื่อความพ้นทุกข์ตามแนวพระพุทธศาสนาอีกหนึ่ง ก็จะยิ่งหมดไปตามระดับของใจที่เป็นสมาธิมากเพียงนั้น สมาธินี้กล่าวอย่างหยาบๆ มีอยู่สามระดับด้วยกัน คือ

สมาธิโดยปริยายเบื้องต้น พระพุทธองค์ได้ทรงแนะนำว่า อริยสาวก ในธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้านี้ เป็นผู้สละอารมณ์ทั้งสิ้นหลุดขาดจากใจ ถึงซึ่งความเป็นหนึ่งของใจได้ เรียกว่า สมาธิโดยปริยายเบื้องต้น

สมาธิโดยปริยายเบื่องสูง พระองค์ก็ได้ทรงแนะนำให้ดำเนินต่อไปถึง
ปฐมฌาน ซึ่งประกอบด้วย อารมณ์ วิตก วิจาร์ ปิติ สุข และเอกัคคตารมณ์
ทุติยฌาน ซึ่งเป็นระดับสมาธิที่สูงขึ้นไปอีก จนใจสามารถละอารมณ์ วิตก
วิจาร์ได้ คงเหลืออยู่แต่อารมณ์ ปิติ สุขและเอกัคคตารมณ์ ตติยฌานเป็น
สมาธิที่สูงยิ่งขึ้นไปอีก ใจสามารถละอารมณ์ปิติได้แล้ว ยังคงเหลืออยู่แต่
อารมณ์ที่เป็นสุขละเอียดๆ กับเอกัคคตารมณ์ที่เป็น “หนึ่ง” ยิ่งขึ้นกว่าเดิม
และ จตุตถฌาน ซึ่งเป็นระดับสมาธิสูงที่สุดของรูปฌาน ที่ใจสามารถละ
อารมณ์ สุข ได้แล้ว คงยังมีอยู่แต่อารมณ์เป็นหนึ่ง ที่แนบแน่นสนิทเป็น
อุเบกขาอยู่แต่อย่างเดียว

เมื่อสามารถเข้าฌานใดฌานหนึ่งได้ เรียกว่าสมาธิโดยปริยายเบื่องสูง
ใจที่เป็นสมาธิในระดับต่างๆ ทั้งสี่นี้ เป็นใจที่ควรแก่งานวิปัสสนา คือ
การพิจารณาสภาวะของธรรมชาติให้เห็นตามความเป็นจริงได้ จึงเป็น
สัมมาสมาธิที่พึงประสงค์ที่จะสามารถให้ผู้ปฏิบัติธรรมดำเนินไปเพื่อความ
หลุดพ้นจากอาสวะ กิเลส ตัณหาอุปาทานได้อย่างแท้จริง เป็นหนึ่งใน
อริยมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งเป็นมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลางเพื่อไปสู่มรรคผล
นิพพาน

สมาธิที่ยิ่งหรืออธิจิต เมื่อผู้เจริญภาวนาทำใจให้หยุดให้หนึ่ง ณ ที่
ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ผ่านดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ แล้วก็จะถึง
ดวงศีล ซึ่งเป็นเครื่องกั้นกรองกาย วาจา และใจ ตลอดทั้งเจตนาและ
ความคิดอ่านทั้งหลาย ให้สะอาดบริสุทธิ์ ผ่องแผ้วเพียงนั้นแล้ว ก็ได้
ถอยหลังกลับหรือหยุดอยู่เพียงนั้นแล้ว ก็ได้ถอยหลังกลับหรือหยุดอยู่
เพียงนั้น ยิ่งรวมใจให้หยุดให้หนึ่งยิ่งขึ้นไปอีก หยุดในหยุด กลางของหยุดใน
หยุด หรือที่เรียกว่าเข้ากลางของกลางๆ ดวงศีลนั้นแหละ ตรงที่หายจุด
เล็กใสเท่าปลายเข็มนั้นแหละ ถูกทางสายกลางแหละ พอหยุดนิ่งสนิทถูกส่วน
เข้าก็จะถึงดวงสมาธิ เป็นดวงกลมใสมีขนาดเท่าดวงศีล แต่ใสละเอียดและ
สว่างกว่า

ดวงสมาธิ นี่เองคืออริจิตแท้ๆ ในทางปฏิบัติ คือเป็นสมาธิยิ่ง-จิตยิ่ง
แท้ๆ เขียว เพราะสมาธิยิ่งนี้เป็นเครื่องกลั่นกรองกาย วาจา และใจที่ละเอียด
ยิ่งไปกว่าศีล เป็นผลให้ใจใสสะอาดบริสุทธิ์ ผ่องแผ้วยิ่งไปกว่าศีล เป็น
จิตใจที่ปลอดจากนิเวศธรรมจริงๆ จึงควรแก่งานวิปัสสนา พิจารณาสภาวะ
ธรรมให้เห็นตามความเป็นจริง ให้เกิดปัญญารู้แจ้งแทงตลอดในสภาวะ
ของธรรมชาติที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ว่าเป็นอนิจจัง ทุกขัง และ
อนัตตา ได้อย่างไม่มีอะไรเคลือบแคลงสงสัย เพราะการเจริญภาวนามาถึง
ขั้นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามแนววิชชาธรรมกายนี้ ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถจะ
เจริญปัญญาจากการที่ได้ทั้งรู้ และทั้งเห็น ดังที่ได้เคยยกตัวอย่างมาแล้วให้
ท่านผู้อ่านได้ทราบบ้างแล้วในลำดับก่อนๆ

ที่นี้ หากจะกล่าวถึงปัญญาในทางปฏิบัติธรรมแล้ว อาจจะแยกกล่าว
ได้เป็น ๓ ระดับ คือ ปัญญาโดยปริยายเบื้องต้น่า พระพุทธองค์ได้ทรงแนะนำ
ว่าอริยสาวกในธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้านี้ เป็นผู้ปฏิบัติถึงซึ่งความเกิด
ขึ้นและความเสื่อมไป รู้ความเกิดขึ้นและความเสื่อมไปชัดและข้อปฏิบัติ
ดำเนินถึงซึ่งความสิ้นไปแห่งทุกข์โดยชอบ อันเป็นเครื่องเบื่อหน่ายอัน
ประเสริฐ นี่คือปัญญาโดยปริยายเบื้องต้น่า

ปัญญาโดยปริยายเบื้องสูง พระองค์ได้ทรงแนะนำต่อไปอีกว่า ภิกษุ
ในธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้านี้ เป็นผู้รู้ชัดว่า นี่ทุกข์ นี่เหตุเกิดทุกข์ นี่
ความดับทุกข์ นี่ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์ ความรู้ชัดในสังขธรรมทั้ง ๔ นี้
คือปัญญาโดยปริยายเบื้องสูง

ปัญญานั่นหรืออริปัญญา ผู้ปฏิบัติธรรมเมื่อเข้าถึงดวงสมาธิดังที่
กล่าวมานี้แล้ว ก็รวมใจให้หยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุด ตรงกลาง
ดวงสมาธินั้นต่อไปอีก ตรงที่หมายเป็นจุดเล็กใสเท่าปลายเข็มนั้นแหละ
หยุดในหยุด นี่ กลางของกลาง กลางของกลางๆ ตรงจุดเล็กใสนั้นแหละ
ถูกทางสายกลางหละ พอหยุดนิ่งได้ถูกส่วนเข้า ดวงสมาธิก็จะว่างหายไป

ก็จะปรากฏเห็นดวงปัญญา กลมใสสว่างยิ่งไปกว่าดวงสมาธิ แต่มีขนาดเท่ากัน ดวงปัญญานี้เองคืออริปัญญา ปัญญาอันยิ่งแท้ๆ จากการปฏิบัติ เพราะเป็นเครื่องกลั่นกรองกาย วาจา และใจที่ละเอียดยิ่งไปกว่าดวงศีล และดวงสมาธิที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รู้เห็นอะไรก็ถูกต้องตามความเป็นจริง ปัญญาก็ยิ่งไปกว่าบุคคลธรรมดาที่ไม่สามารถจะรู้เห็นได้กว้างขวางทั้งหยابและละเอียดทั้งลับและเปิดเผยได้แม่นยำอย่างนี้

ที่มา นิตยสารธรรมกาย ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓
เดือน กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๐

การเจริญจิตตานุปัสนาสติปัฏฐาน :

พิจารณาและปหานอนุสัยกิเลส

โดย พระเดชพระคุณหลวงพ่อ พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตตโม)

รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

รองประธาน สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

ลำดับนี้ จะได้แนะนำวิธีพิจารณาอนุสัยกิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในจิต
สันดาน พร้อมด้วยวิธีปฏิบัติภาวนาเพื่อปหานอนุสัยกิเลสให้สิ้นเชื้อไม่เหลือ
เศษอีกต่อไป

คำว่า “อนุสัยกิเลส” นั้น หมายถึงกิเลสละเอียดที่นอนเนื่องอยู่ใน
จิตสันดานของสัตว์ทั้งหลาย ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๗ อย่าง คือ

๑. **กามราคานุสัย** ได้แก่ กิเลสละเอียด ประเภทความยินดี พอใจ
ติดใจ อยู่ในกามคุณทั้ง ๕ คือความติดใจในรูป ในเสียง ในกลิ่น
ในรส และในสัมผัสทางกาย กิเลสประเภทนี้ เมื่อมีสิ่งที่ก่อ
ให้เกิดอารมณ์จากภายนอกมากกระทบหรือจิตสร้างอารมณ์ขึ้น
มาเอง ก็จะแสดงตัวออกมาพร้อมกันอกุศลจิต ในรูปของราคะ
โลภะ หรือ อภิชฌา วิสมะโลภะ ซึ่งเป็นกิเลสในระดับกลางและ
หยาบตามลำดับ

๒. **ทิฏฐานุสัย** ได้แก่ กิเลสละเอียดประเภทความเห็นผิดซึ่งจะแสดงตัวขึ้นมาในรูปของโมหะหรือมิจฉาทิฏฐิ พร้อมกับอกุศลจิต ในฐานะเป็นเหตุนำหรือเหตุหนุนแล้วแต่กรณี

๓. **ปฏิมานุสัย** ได้แก่ กิเลสละเอียดประเภทความขัดเคืองใจ ไม่พอใจในอารมณ์ต่างๆ เมื่อจิตกระทบเข้ากับอารมณ์ที่ไม่ถูกใจ ก็จะแสดงตัวออกมาในรูปของโทสะ คือความโกรธอย่างรุนแรง, หรือในรูปของโอรสะ คือความโกรธอย่างบางเบา, หรืออุปนาทะ คือความผูกใจเจ็บ ผูกพยาบาทหรือจองเวร

๔. **ภวราคานุสัย** คือความยินดีในความเป็นอยู่ในภพ

๕. **มานานุสัย** คือความอวดดีถือดี ไม่ยอมลงใคร ไม่ว่าจะผิดหรือถูก ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของมานะทิฏฐิ อันเป็นปมด้อยหรือปมเด่นทางใจต่างๆ

๖. **วิจิกิจฉานุสัย** คือความลังเลสงสัยในสภาวะธรรมต่างๆ และ

๗. **อวิชชานุสัย** คือความไม่รู้สัจธรรมทั้ง ๔ ได้แก่ ความไม่รู้ในลักษณะของทุกข์ทั้งสิบและเปิดเผย ทั้งที่เห็นได้ง่ายและที่เห็นได้ยาก, ความไม่รู้ในเหตุแห่งทุกข์, ความไม่รู้ในสภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุดับ, และความรู้ในหนทางปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์อันถาวร, ความไม่รู้อดีต, ความไม่รู้อนาคต, ความไม่รู้ทั้งในอดีตและในอนาคต, และความรู้เหตุและผลที่เกี่ยวข้องกัน อันเป็นผลให้เกิดทุกข์ ที่เรียกว่า ปฏิจจสมุปบาทธรรม อวิชชานุสัยนี้จะแสดงตัวออกมาพร้อมกับอกุศลจิต ในฐานะที่เป็นทั้งเหตุนำและเหตุหนุนกิเลสอื่นในลักษณะของโมหะหรือมิจฉาทิฏฐิ

อนุสัยกิเลสทั้ง ๗ นี้ ความจริงก็มีอนุสัยหลักอยู่ ๓ ประเภท คือ **ปฏิมานุสัย**, **ภวราคานุสัย** และ **อวิชชานุสัย** ส่วนอนุสัยกิเลสอื่น

นอกจากนี้ก็เป็นแต่เพียงแยกราชละเอียดยกออกไปจากอนุสัยหลักนี้เท่านั้น ในการพิจารณาภวธรรมต่อไปนี้ จึงจะยกมากล่าวแต่เพียงปฏิฆานุสัย, กามราคานุสัย และอวิชชานุสัย

ให้ทุกท่านรวมใจของทุกกายให้หยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางกายพระอรหัตตองค์ที่ละเอียดยที่สุดแล้ว ให้ญาณ หรือ ตาพระธรรมกายเพ่งลงไปทีกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดนิ่งให้ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้รวมหยุดนิ่งเป็นจุดเดียวกันทั้งหมด แล้วพิจารณารอบๆ ดวงรู้ ก็จะเห็นเครื่องหุ้มของรู้อยู่รอบๆ รู้อหรือดวงวิญญาณ หนาประมาณ ๑ กระเบียด มีลักษณะลักษณะกลม ปรมาณเท่าเมล็ดพริกไทย สีดำ มัวๆ ถ้าเป็นผู้มีกิเลสมาก ก็จะเห็นเป็นสีดำเข้มมาก ถ้าเป็นผู้มีกิเลสน้อยก็จะเห็นเป็นสีมัวๆ ฝ้าๆ เหมือนกระจกฝ้า เครื่องหุ้ม “รู้” อยู่รอบนอกดวงวิญญาณนี้เอง คือ **อวิชชานุสัย** ดวงวิญญาณของสัตว์โลกทั้งหลายจะถูกห่อหุ้มอยู่ในกะเปาะหุ้มของอวิชชานี้ เหมือนกับไข่ขาวหุ้มไข่แดงอยู่ฉะนั้น ดวงวิญญาณจึงไม่อาจขยายโตเต็มส่วนเหมือนดวงญาณของพระธรรมกาย

ทีนี้ก็ให้พิจารณาดูรอบๆ ดวงคิด หรือ “จิต” อีกต่อไป ก็จะได้เห็นเครื่องหุ้มของจิตมีลักษณะลักษณะกลม โตประมาณเท่าลูกตาดำ หนาประมาณ ๑ กระเบียด สีมัวๆ หุ้มดวงคิดหรือ “จิต” อยู่รอบนอกคือ **กามราคานุสัย** สำหรับผู้ที่มีการาคะกล้า ก็จะเห็นสีเข้มมาก ถ้ามีการาคะเบาบางลงมากแล้ว ก็จะเห็นเป็นสีมัวๆ หรือฝ้าๆ

และเมื่อพิจารณาผ่านไปยังดวงจำและดวงเห็น ก็จะเห็นเครื่องหุ้มของเห็นและจำอยู่โดยรอบ มีลักษณะกลมประมาณเท่าลูกตาขาวทั้งหมด สีดำมัวๆ หนาประมาณ ๑ กระเบียดอีกเหมือนกัน คือ **ปฏิฆานุสัย** ผู้ที่มีกิเลสประเภทเจ้าโทสะ ก็จะเห็นเป็นสีดำเข้มมาก ถ้ามีกิเลสน้อยก็จะเห็นเป็นสีจางๆ มัวๆ

ตามนัยที่พิจารณานี้ เป็นการพิจารณาจากละเอียดออกมาหาหยาบ ที่เรียกว่า ปฏิโลมคือจากวิญญานมาหาธาตุเห็นหรือดวงเห็น แต่ถ้าจะพิจารณาจากหยาบไปหาละเอียดเป็นอนุโลม ก็จะทำให้เห็นว่า ปฏิฆานุสัย หุ้มเห็นและจำอยู่ชั้นนอก เหมือนลูกตาขาว, กามราคานุสัยก็หุ้มคิดหรือจิต อยู่ชั้นกลางเข้าไปเหมือนลูกตาดำ และ อวิชชานุสัยก็หุ้มวิญญาน หรือ ดวงรู้ อยู่ชั้นในเข้าไปอีก เหมือนแวตาดำฉะนั้น

เนื่องจากอนุสัยทั้งสาม คือ ปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัยนี้ต่างก็หุ้มเห็น จำ คิด และ รู้ เป็นไฉนกัน คืออยู่ในกลางของกลางเป็นชั้นๆ กันเข้าไปในจิต นี้ประการหนึ่ง, และตัวอนุสัยกิเลสเอง ก็เกิดจากความนอนเนื่องของกิเลส ทั้งกิเลสหยาบ กลาง และกิเลสละเอียด ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับอกุศลจิตที่พุ่งชานออกไปรับ ไปยึด ไปเกาะอารมณ์ภายนอกที่ ถูกใจบ้าง ไม่ถูกใจบ้าง และที่เฉยๆ บ้าง แล้วประกอบกรรมที่เป็นอกุศล ด้วยกายวาจาและใจ ไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเพราะความมืดมน ไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ หรือไม่รู้จักทางเจริญ ทางเสื่อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิเลสประเภทโมหะและมิจฉาปฏิฐิ ได้แก่ ความหลงผิด หรือเห็นผิด ความไม่รู้ ในสังขารและสภาวะธรรมตามธรรมชาติที่เป็นจริง แล้วหมกหมม นอนเนื่องอยู่ในจิตสันดานของสัตว์ทั้งหลายนี้อีกประการหนึ่ง

การกำจัดหรือปราบอนุสัยกิเลสเหล่านี้ จึงต้องกระทำที่จิตใจอัน ประกอบด้วย เห็นจำ คิด และรู้หรือวิญญาน ซึ่งเป็นชุมทางของกิเลส นั้นเอง กล่าวคือ

ผู้ถึงธรรมกายแล้ว ก็ให้หมั่นพิสดารกายไปสู่สุดละเอียดอยู่เสมอ หรืออย่างน้อยครึ่งหนึ่งของใจรวมหยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางกายพระอรหันต์องค์ที่ละเอียดที่สุดอยู่เสมอ ทุกอิริยาบถไม่ว่าจะยืน เดิน นั่ง หรือจะนอน ก็ให้เห็นใสละเอียดอยู่เสมอ เห็นดำหรือขุ่นมัวก็ให้รีบทำให้ขาวในทันที เพราะดำหรือขุ่นมัวนั้นก็คือ ธรรมฝ่ายอกุศลและอัปายากฤตซึ่งกำลังแทรกซ้อน

เข้ามาในจิตใจ, เอิบ อาบ ชุ่ม ซาบ ปน เป็น เข้ามาในจิตใจ จึงต้องให้มีสติพิจารณาเห็นจิตในจิตเป็นภายใน แล้วเร่งกำจัดเพื่อชำระจิตใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ โดยให้รวมใจหยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุด กลางของกลางๆ ลงไป ณ ที่ศูนย์กลาง เห็น จำ คิด รู้ นั่นแหละ

พอใจหยุดนิ่งได้ถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมซึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมโนหยาบก็ตกศูนย์ ลงไปยังฐานที่ ๖ เมื่อจิตดวงเดิมว่างหายไป จิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมโนหยาบก็จะบังเกิดขึ้นมาแทนที่ เครื่องหุ้ม เห็น จำ คิด รู้ คือปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัย ก็จะจางลงและกลับใสสะอาด บริสุทธิ์ขึ้นกว่าเดิมทำให้ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ของกายมโนหยาบละเอียดขยายส่วนโตขึ้นกว่าของกายมโนหยาบ คือโตขึ้นเป็นประมาณสองเท่าของไข่แดงของไข่ไก่ ที่นี้ก็ให้ใจของกายมโนหยาบละเอียดรวมหยุดนิ่งลงไปที่ตรงกลางเห็น จำ คิด รู้ ของกายมโนหยาบละเอียดต่อไป พอใจหยุดถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมโนหยาบนั้นก็ตกศูนย์ว่างหายไปอีก แล้วจิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ก็จะปรากฏขึ้นแทนที่ เครื่องหุ้ม เห็น จำ คิด และรู้ คือปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัยของทิพย์ก็จางลง ใสสะอาดและสะอาดบริสุทธิ์ยิ่งกว่าจิตของกายมโนหยาบละเอียด ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ก็ขยายส่วนโตขึ้นไปอีก เป็นประมาณสามเท่าของไข่แดงของไข่ไก่

ใจของกายทิพย์หยาบก็หยุดนิ่งลงไปที่ตรงศูนย์กลาง เห็น จำ คิด รู้ ของกายทิพย์นั้นอีกต่อไป พอหยุดนิ่งได้ถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์นั้นก็ตกศูนย์ว่างหายไปอีก จิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียดก็จะผุดลอยขึ้นมาแทนที่ อนุสัยกิเลสเครื่องหุ้มของเห็น จำ คิด และรู้ก็จางลงกว่าเดิม ใสสะอาดบริสุทธิ์ยิ่งกว่าจิตดวงเดิม ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ของกายทิพย์ละเอียดนี้ก็ขยายส่วนโตขึ้น เป็นประมาณสี่เท่าของฟองไข่แดงของไข่ไก่

หัวใจของกายทิพย์ละเอียดหยดในหยดลงไปที่กลางเห็น จำ คิด รู้ ณ ที่ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียดนั้นต่อไปอีก พอใจหยดได้ถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียดก็จะตกศูนย์ ว่างหายไป แล้วก็จะเห็นจิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมหยาบบังเกิดขึ้นมาแทนที่ เครื่องหุ้มของเห็น จำ คิด และรู้ คือ ปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัยก็จางลง ไสละเอียดบริสุทธิ์ขึ้นยิ่งกว่าจิตดวงเดิม ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ก็ขยายส่วนโตขึ้นเป็นประมาณห้าเท่าของไข่แดงของไข่ไก่

ใจของกายรูปพรหมหยาบก็หยดนิ่งลงไปที่กลางเห็น จำ คิด รู้ ณ ที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมหยาบนั้น พอใจหยดถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมหยาบก็จะตกศูนย์ ว่างหายไป แล้วจะปรากฏจิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียดบังเกิดขึ้นแทนที่ เครื่องหุ้มของเห็น จำ คิด และรู้ คือ ปฏิฆานุสัย กามราคานุสัย และอวิชชานุสัยก็จางลง ไสละเอียดบริสุทธิ์ขึ้นยิ่งกว่าจิตดวงเดิม ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ ก็ขยายส่วนโตขึ้นเป็นประมาณหกเท่าของไข่แดงของไข่ไก่

ใจของกายรูปพรหมละเอียด ก็หยดนิ่งลงไปที่กลางเห็น จำ คิด รู้ ณ ที่ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด พอใจหยดนิ่งได้ถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียดก็จะตกศูนย์ ว่างหายไปอีก และจะปรากฏจิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปพรหมหยาบบังเกิดขึ้นมาแทนที่ อนุสัยของกิเลส เครื่องหุ้มของเห็น จำ คิด รู้ ของอรูปพรหมก็ยิ่งจางลง ไสละเอียดบริสุทธิ์ยิ่งขึ้นไปกว่าจิตดวงเดิม ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ ก็ขยายส่วนโตขึ้นเป็นประมาณเจ็ดเท่าของไข่แดงของไข่ไก่

ที่นี้ก็ให้ใจของกายอรูปรพรมหยาบหยุดในหยุดลงไปที่กลาง เห็น จำ คิด รู้ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรพรมหยาบนั่นอีกต่อไป พอใจหยุดได้ถูกส่วนเข้า จิตดวงเดิมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรพรมหยาบก็จะตกศูนย์ ว่างหายไปอีก จิตดวงใหม่พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรพรมละเอียดก็ผุดลอยขึ้นมาแทนที่ ปฏิษานุสัย เครื่องหุ้มของเห็นและจำ และกามราคานุสัย เครื่องหุ้มของคิดหรือจิตก็จางหายไป อวิชชานุสัย เครื่องหุ้มของรู้หรือวิญญาณ ก็จางลงมาก เห็น จำ คิด และรู้ ก็ใสละเอียดสะอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองยิ่งขึ้น และขยายส่วนโตขึ้นเป็นประมาณแปดเท่าของไข่แดงของไข่ไก่ หรือประมาณเท่าดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์

ใจของกายอรูปรพรมละเอียดก็หยุดนิ่งลงไปที่กลางเห็น จำ คิด รู้ ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรพรมละเอียดต่อไปอีก พอใจหยุดถูกส่วนเข้า ก็จะได้ตกศูนย์พร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรพรมละเอียด ว่างหายไปอีก

แล้วจะเห็นจิตของกายธรรมพร้อมด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ก็บังเกิดขึ้นแทนที่ อวิชชานุสัย เครื่องหุ้มรู้ ก็ยิ่งใสละเอียดบริสุทธิ์ยิ่งขึ้นไปอีก และกลับเป็นวิชาธรรมเครื่องช่วยให้รู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรมและสภาวะที่แท้จริงของธรรมชาติ ทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งตามความเป็นจริง ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ก็ขยายขึ้นโตเต็มส่วนเท่าหน้าตักและความสูงของธรรมกายคือ ขนาดประมาณเกือบ ๕ วา

กาย กับ ใจ ของธรรมกายก็กลับเป็นปฐมมรรค เป็นเนื้อหนังที่แท้จริง รวบยอดกลั่นออกมาจากพระวินัยปิฎก ดวงศีล ก็เป็นอธิศีลไป คือศียิ่งอย่างแท้จริง กาย วาจา และใจตลอดทั้งเจตนาความคิดอ่านทั้งหลาย เป็นอันสะอาดบริสุทธิ์หมด

จิต ก็กลับเป็น **มรรคจิต** เป็นเนื้อหนังที่แท้จริง รวบยอดกลั่นออกมาจากพระสูตรตันตปิฎกเป็น **อธิจิต** คือ จิตอันยิ่งแท้ๆ

วิญญาน ก็เป็น **มรรคปัญญาน** เป็น **ญาณ** เพราะอวิชชาอันล้นเครื่องหุ้มของรูจางลงมากจึงใสละเอียดยบวิสุทธิจากเครื่องเศร้าหมองมากและขยายโตเต็มส่วนของธรรมกาย มรรคปัญญานี้เป็นเนื้อหนังที่แท้จริง รวบยอดกลั่นออกมาจากพระอภิธรรมปิฎก จึงจัดเป็น **อธิปัญญาแท้ๆ**

กายธรรมนี้เองคือพระพุทธรัตตะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็น **ธรรมกาย คือธรรมรัตตะ และกายธรรมละเอียดย** ในท่ามกลางพระพุทธรัตตะนี้ คือ **พระสังฆรัตตะ**

ก็ให้ใจของกายธรรมหยุดในหยุด ลงไปที่กลางของกลางๆๆ ต่อไปอีก ก็เข้าถึงจิตและดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายที่ละเอียดย ต่อไปอีก คือ ธรรมกายโคตรภูละเอียดย ธรรมกายพระโสดาหยาบ พระโสดาละเอียดย, ธรรมกายพระสกิทาคามีหยาบ พระสกิทาคามีละเอียดย, ธรรมกายพระอนาคามีหยาบ พระอนาคามีละเอียดย, ธรรมกายพระอรหัตหยาบ พระอรหัตละเอียดย ซึ่งใสละเอียดย บริสุทธิจากเครื่องหุ้มฝ่ายอกุศลทั้งปวง ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด และดวงรู้ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายก็ขยายส่วนโตขึ้นไปอีก เป็นขนาด ๕ วา, ๑๐ วา, ๑๕ วาและถึง ๒๐ วา ตามลำดับ

ยิ่งดำเนินไปสู่ตลละเอียดยเพียงใด จิตใจก็จะยิ่งใสสะอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองยิ่งขึ้นเพียงนั้น

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ก็คือการเจริญภาวนาพิจารณาภาวะของจิตให้เห็นตามธรรมชาติที่เป็นจริง พร้อมด้วยถอดถอนล้นกิเลสจากจิตของกายหยาบ ไปสู่จิตที่ละเอียดยยิ่งกว่า จนถึงจิตของกายโลกุตตระ คือ ธรรมกายซึ่งเป็นกายในกายที่ตลละเอียดย พ้นจากกายในภพสามนี้ตั้งแต่กายที่เก้าเป็นต้นไปจนตลละเอียดย ช่วยให้ปัญญายังรู้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วจากการที่ได้ทั้งรู้และทั้งเห็น พร้อมด้วยวิชาได้แก่ **วิชาสาม วิชาแปด**

ที่จะให้ปหานอวิชชาอันเป็นมูลรากฝ่ายเกิดบาปอกุศลทั้งปวงให้หมดสิ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เพราะฉะนั้น แนวทางปฏิบัติภาวนาธรรมตามแนววิชาธรรมกาย ที่ให้ผู้ปฏิบัติธรรมรวมใจหยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุด ผ่านกาย เวทนา จิต และธรรม หรือที่เรียกว่า พิสตารกายจนสุดกาย หยาบกายละเอียด แล้วก็ให้รวมใจหยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุดไว้ ณ ที่ศูนย์กลางกายพระอรหันต์ที่ละเอียดที่สุดอยู่เสมอ อย่างน้อยก็ครึ่งหนึ่งของใจให้เห็นใส ละเอียด สะอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองอยู่เสมอ นั่นก็คือการปฏิบัติภาวนาที่ให้ผลเป็นการดับกิเลสจากจิตของกายหยาบไปสู่จิตของกายละเอียด ที่เรียกว่า “ดับหยาบไปหาละเอียด” ไปจนสุดละเอียด อันเป็นธรรมเครื่องปหานหรือกำจัดถอนล้นกิเลสที่ละเอียดๆ และนอนเนื่องอยู่ในจิตสันดานนั้นให้หมดสิ้นไป ด้วยโลกุตตรปัญญาคือมรรคจิตและมรรคปัญญาอันเจริญขึ้นเมื่อถึงธรรมกายแล้ว พร้อมด้วยวิชา ธรรมเป็นเครื่องช่วยให้รู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรม และสภาวะของธรรมชาติที่เป็นจริงจากการที่ได้ทั้งรู้และทั้งเห็นนั่นเอง และในขณะเดียวกัน การเจริญภาวนาดังกล่าวก็มีลักษณะเป็นการถอดชั้นร์จากกายโลกียะทั้งแปด ซึ่งเป็นกายที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และต้องตกอยู่ในอาณัติแห่งพระไตรลักษณ์ ไปสู่กายที่ละเอียดกว่า คือธรรมชั้นร์ ซึ่งเป็นกายที่พ้นภพสามไปแล้ว และไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง เป็นอสังขตธาตุ อสังขตธรรมล้วนๆ จึงไม่ต้องตกอยู่ในอาณัติแห่งพระไตรลักษณ์

ผลจากการเจริญภาวนาดังกล่าวนี้นเอง ที่สามารถช่วยให้จิตวิมุตติหลุดพ้นจากกิเลสเครื่องร้อยรัดให้ติดอยู่กับโลก ได้บรรลุมรรค ผล นิพพานตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้ และเสวยสุขจากความสงบด้วยปัญญาอันเห็นชอบต่อไป

เมื่อเจริญภาวนามาถึงเพียงนี้ ย่อมประจักษ์ในความจริงที่ว่า
ณ ศูนย์กลางกายเป็นที่ตั้งถาวรของใจและกำเนิดธาตุธรรมเดิมนี้เอง
คือ ทางสายเอก หรือ เอกายมรรค ทางไปของพระพุทธเจ้าและ
พระอรหันต์ทั้งหลาย

ณ ที่ศูนย์กลางกายนี้ แม้แต่ผู้ปฏิบัติธรรมที่ยังไม่ถึงธรรมกาย
หากหมั่นเจริญภาวนารวมใจให้หยุด ให้นิ่งลงไปที่กลางของกลางนี้ไว้
เสมอทุกอิริยาบถ ก็ยังได้ผลในทางกำจัดกิเลส ตัณหา อุปาทาน อันเป็น
เหตุแห่งทุกข์ทั้งหลาย ดีกว่าไปจรดใจไว้ที่อื่น เพราะการจรดใจไว้
ณ ที่กลางของกลางศูนย์กลางกายนี้ ถูกทางสายกลาง คือ กลางของ กาย
เวทนา จิต และธรรม ของสัตว์ทั้งหลายซึ่งอยู่ตรง หรือในแนวเดียวกัน
กับอายตณนิพพานอันเป็นที่สิ้นสุดแห่งทุกข์นั่นเอง

ที่มา นิตยสารธรรมกาย ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑

เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๓๑

วิธีเจริญจิตตานุปัสนาสติปัฏฐาน: พิจารณาและปหานอาสวกิเลส พระภavanaโกศลเถร

ในลำดับก่อนได้แนะนำวิธีพิจารณาเห็นจิตในจิต เป็นทั้งภายในและภายนอก โดยให้พิจารณาอนุสัยกิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในจิตสันดานของสัตว์ทั้งหลายที่ยังไม่ได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน ว่ามีอยู่อย่างไร และได้แนะนำวิธีเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย เพื่อกำจัดอนุสัยกิเลสเหล่านี้ ให้หมดไปจากจิตสันดานได้อย่างไรไปแล้ว

ลำดับนี้จะได้นำการพิจารณาเห็นจิตในจิต โดยให้พิจารณาอาสวกิเลส อันเป็นกรรมเครื่องก่อดองจิตสันดานของสัตว์ทั้งหลายที่ยังไม่ได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน เป็นเหตุให้มีความทะยานอยากและยินดีในกามคุณ และในภพภูมิต่างๆ และเป็นเหตุให้มีความยินดีในความเห็นผิด ด้วยความรู้ลัทธิธรรมและสภาวะของธรรมชาติ ทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ตามที่เป็นจริง

อาสวกิเลสดังกล่าวนี้นี้มีอยู่ ๔ อย่างด้วยกัน คือ

กามาสวะ คืออกุศลธรรมที่เป็นเครื่องก่อดองจิตสันดานของสัตว์ อันเป็นเหตุให้มีความทะยานอยากและยินดี พอใจ ในกามคุณทั้ง ๕ ได้แก่ ทะยานอยากและยินดีในรูป ในรส ในกลิ่น ในเสียง และในสิ่งสัมผัสทางกาย น้อย่างหนึ่ง

ภวาสวะ คืออกุศลธรรมที่เป็นเครื่องหมักดองจิตสันดานของสัตว์ อันเป็นเหตุให้อยากได้ อยากมี อยากเป็น หรือที่รวมเรียกว่ามีความยินดีในภพภูมิต่างๆ นี้อย่างหนึ่ง

ทัญญาสวะ คืออกุศลธรรมที่เป็นเครื่องหมักดองจิตสันดานของสัตว์ อันเป็นเหตุให้มีความยินดี พอใจ ในความเห็นผิด นี้อย่างหนึ่ง และ

อวิชชาสวะ คืออกุศลธรรมที่เป็นเครื่องหมักดองจิตสันดานของสัตว์ อันเป็นเหตุให้ความยินดี พอใจ ในความไม่รู้สัจธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่รู้ในสภาวะของธรรมชาติทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง และที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ตามที่เป็นจริง นี้อย่างหนึ่ง

รวมเป็นอาสวกิเลส ๔ อย่างด้วยกัน แต่ถ้าจะกล่าวโดยหลักใหญ่ๆ ก็มีเพียง ๓ คือ กามาสวะ ภวาสวะ อวิชชาสวะ เท่านั้น ส่วนทัญญาสวะนั้น เป็นแต่เพียงประเภทย่อยที่แยกมาจากอวิชชาสวะนั่นเอง อาสวกิเลสเหล่านี้เองที่เป็นเครื่องหมักดองจิตสันดานของสัตว์, เือบ อาบ ชิม ชาบ ปนเป็น อยู่ในเห็น จำ คิด รู้, เป็นรสเป็นชาติ เจืออยู่ในเห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์ผู้ที่ยังไม่บรรลุมรรค ผล นิพพาน เป็นเหตุให้มีความทะยานอยากและยินดี พอใจ ในกามคุณและในภพภูมิต่างๆ และประการสำคัญที่สุดก็คือ เป็นเหตุให้ยินดี พอใจ ในความเห็นผิดและไม่รู้สัจธรรม หรือไม่รู้สภาวะธรรมตามที่เป็นจริง แล้วก็จะสะสมตกตะกอน นอนเนื่องอยู่ในจิตสันดานของสัตว์ ในลักษณะของอนุสัยกิเลสที่เป็นเครื่องหล่อหุ้ม เห็น จำ คิด รู้ เป็นชั้นๆ เข้าไป ข้างในจิตสันดานของสัตว์ พร้อมทั้งจะฟุ้งขึ้นมาพร้อมกับอกุศลจิต เมื่อจิตออกไปยึดไปเกาะเกี่ยวกับอารมณ์ภายนอกต่างๆ

ทีนี้ถ้าหากว่าผู้นั้นประมาท ขาดสติสัมปชัญญะ ไม่รู้สีกผิด ชอบ ชั่ว ดี บาป บุญ คุณ โทษ หรือ ทางเจริญ ทางเสื่อม แล้วปล่อยให้จิตใจเลื่อนลอยตามอารมณ์นั้นแล้ว กิเลสที่เกิดขึ้นพร้อมกับอกุศลจิตนั้นก็จะมีอำนาจเหนือจิตใจ แล้วดลจิตดลใจให้ปฏิบัติหรือประกอบอกุศลกรรมด้วยกาย วาจา

และใจ อันเป็นผลให้เกิดโทษหรือความทุกข์เดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่นต่อไป

กล่าวโดยสรุป กิเลสทั้งปวงนับตั้งแต่วิชา ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ทั้งหลาย ที่รวมเรียกว่า สมุทัยนั้น ต่างก็ประชุมรวมลงอยู่ที่จิตใจของสัตว์ คือในเห็น จำ คิด รู้ ทั้ง ๔ อย่างนี้ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น การแก้หรือปหานกิเลสทั้งมวลเหล่านี้ ก็จะต้องแก้ที่จิตใจ คือที่เห็น จำ คิด และรู้นี้เอง กิเลสจึงจะดับหมด แล้วธรรมกายจึงจะใสสะอาดบริสุทธิ์ ขยายส่วนใหญ่โตออกไปได้เต็มธาตุ เต็มธรรม แล้วก็จะไม่กลับมัวหมอง และไม่กลับเล็กลงมาอีก เพราะเบิกบานเต็มที่ เหมือนดอกบัวที่บานแล้ว ก็ให้เห็นธรรมกายนั้นใสสว่างอยู่ทุกเมื่อ

วิธีแก้ สำหรับผู้ที่ถึงธรรมกายแล้ว ก็ให้หมั่นพิสดารกายไปสู่สุด ละเอียดอยู่เสมอ และพยายามรวมใจ อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของใจ ให้หยุดอยู่ ณ ศูนย์กลางกายพระอรหันตองค์ที่ละเอียดที่สุด ให้เห็นใสละเอียดอยู่เสมอทุกอิริยาบถ คือไม่ว่าจะยืน จะเดิน จะนั่งหรือจะนอน ก็ให้เห็นใสละเอียดอยู่เสมอ เมื่อสังเกตเห็นกลางธาตุธรรม หรือดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้ ดำหรือขุนมัว ไม่ผ่องใส ก็จงรีบทำให้ใส โดยรวมใจ หยุดในหยุด พิสดารกายไปสู่สุดละเอียด เพื่อชำระธาตุธรรม และเห็น จำ คิด รู้ ให้ใสละเอียดสะอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองทั้งปวง โดยพลัน

เห็น จำ คิด รู้ ของพระธรรมกายก็จะขยายส่วนโตขึ้นเต็มธาตุ เต็มธรรม คือ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๒๐ วาเต็ม

เมื่ออนุสัย เครื่องหุ้ม เห็น จำ คิด และรู้ ถูกถอดออกไปเป็นชั้นๆ จากกายโลภะ จนถึงกายโลกุตตระ คือธรรมกาย จนใสละเอียด สะอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองแล้ว เครื่องหุ้ม เห็น จำ คิด รู้ นั้นก็จะกลับเป็น วิชชา อันเป็นธรรมเครื่องช่วยให้รู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรม และ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะจริงของธรรมชาติตามที่เป็นอย่างจริง กล่าวคือ ให้เห็นแจ้งในสังขารธรรมทั้งหลายที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ว่าเป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา และให้เห็นธรรมชั้นที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งว่าเป็นนิจจัง สุขัง และอัตตา อย่างชัดเจน

วิชาที่ว่านี้ได้แก่ วิชา ๓ วิชา ๘ อันมีวิปัสสนาวิชา หรือ วิปัสสนาญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ ทิพจักขุ ทิพโสต เจโตปริยญาณ และอาสวักขยญาณ เป็นต้น

เมื่ออาสวกิเลสที่เจืออยู่ในเห็น จำ คิด และรู้ ถูกคลายลงด้วย ภาวนาธรรมดังกล่าวจนสิ้นรสสิ้นชาติ จิตสนิทลงได้แล้ว เห็น จำ คิด และรู้ ที่ใสสะอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองและขยายส่วนโตขึ้นเต็มธาตุ เต็มธรรมแล้วนี้เอง ก็จะกลับเป็นอาสวักขยญาณ คือปรีชาญาณหยั่งรู้ การทำอาสวกิเลสให้สิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ เป็นพระอรหันต์ขีณาสพต่อไป

ธรรมกายที่ขยายส่วนโตขึ้นเต็มธาตุเต็มธรรม คือมีขนาดหน้าตัก ความสูง และเส้นผ่าศูนย์กลางดวงธรรม ๒๐ วาเต็มนั้นก็เห็นใส สว่างอยู่ตลอดเวลา ไม่กลับมัวหมอง และไม่กลับเล็กลงมาอีก

อนึ่ง การที่ท่านให้พิจารณา บุพเพนิวาสานุสติญาณ คือปรีชาญาณ หยั่งรู้อดีตชาติของตนเองและสัตว์ทั้งหลายก็ดี และให้พิจารณา จุตูปปาต ญาณ คือปรีชาญาณหยั่งรู้จุดและปฏิสนธิของสัตว์ทั้งในอดีตและในอนาคตก็ดี ก็มีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้ปฏิบัติธรรมได้เห็นการเกิดดับของนามรูป หรือสังขาร หรือให้เห็นสภาวะที่แท้จริงของสังขารธรรมอันประกอบด้วย ปัจจัยปรุงแต่ง ตามที่เป็นจริงว่าล้วนแต่เป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา ทั้งสิ้น และทั้งมีความมุ่งหมายที่จะให้เห็นโทษภัยในการเวียนว่ายตาย เกิดอยู่ในสังสารจักรนี้ เว้นเวียนอยู่ในไตรวัฏฏ์ คือ กิเลสวัฏฏะ กรรม วัฏฏะ และวิบากวัฏฏะ โดยชัดเจน จะได้เกิดธรรมสังเวช คิดเบื่อหน่าย ต่อการครองขันธ และการเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารจักรอย่าง

ไม่รู้จักจบสิ้นนี้ เรียกว่า นิพพิทาญาณ อันเป็นเหตุให้คิดปรารภณาที่จะพ้นไปจากสังสารจักรนี้ เรียกว่า ปฏิสังขานุปেকชาญาณ แต่ก็ไม้อาจจะละทิ้งสังขารธรรมนี้ไปได้ จึงกำหนดรู้ด้วยปัญญา วางเฉยในนามรูปหรือสังขารธรรมนี้ ไม่อินังขังขอบอีกต่อไป ประจักษ์ความรู้สึกต่อสตรีที่หย่าขาดจากกันแล้ว เรียกว่า สังขารูปেকชาญาณ ปล่อยไปตามวิถีแห่งอารมณ์นิพพาน เรียกว่า อนุโลมญาณ จนกำหนดรู้ภูมิธรรมที่ข้ามโคตรปุถุชน เรียกว่า โคตรภูญาณ และได้ มรรคญาณ ผลญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายนี้ ก็จะสามารถถึงอายตนนิพพาน เป็นผลญาณอีกด้วย ต่อจากผลญาณนี้ไปก็จะมี ปัจจเวกขณญาณ หยั่งรู้ภูมิธรรมและภูมิปัญญาที่ปฏิบัติได้ต่อไปตามลำดับ

จงถอนกิเลสออกจากเห็น จำ คิด รู้ โดยพิจารณาตามนัยแห่งวิปัสสนาญาณทั้ง ๑๐ ประการเกิด เห็น จำ คิด และรู้ ก็จะได้สิ้นรสสันชาติ จิตสนิทลงได้ และกลับเป็นตัวอัสวักขยญาณดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

การเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายดังที่กล่าวมาตั้งแต่ต้นนี้เอง ที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถมีสติพิจารณาเห็นจิตในจิตเป็นทั้งภายในและภายนอกได้อย่างสมบูรณ์ จากการที่ได้ทั้งรู้และทั้งเห็น กล่าวคือ สามารถพิจารณาเห็นจิตในจิตทั้งของตนเองและทั้งของผู้อื่นว่า จิตนั้นมัวหมองด้วยกิเลสใด เช่นว่าจิตมีราคะ มีโทสะ หรือโมหะอย่างไร ก็รู้ชัดว่าจิตมีกิเลสอย่างนั้น และเมื่อรู้ชัดว่าจิตมีกิเลส ผู้ปฏิบัติธรรมก็จะต้องแก้ไข เจริญภาวนาเพื่อกำจัดกิเลสนั้นให้หมดจากจิตใจดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อจิตใสละเอียดยศอาดบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมอง ก็รู้ชัดว่าจิตไม่มีกิเลสแล้ว เมื่อจิตหลุดหรือพุ่งชาน ก็รู้ชัดว่าจิตหลุดหรือพุ่งชานแล้วก็ต้องแก้ไข ให้จิตสงบ ระงับ จากนิวรณ์ธรรม เมื่อจิตเป็นสมาธิ ก็รู้ชัดว่าจิตเป็นสมาธิ เมื่อจิตเป็นมรรคต คือยิ่งใหญ่ด้วยพรหมวิหาร หรือ

จิตมีธรรมยิ่งกว่า ก็รู้ชัดว่าจิตเป็นมรรค หรือมีธรรมยิ่งกว่า เมื่อจิตยังไม่
หลุดพ้นก็รู้ชัดว่า จิตยังไม่หลุดพ้น

และประการสำคัญก็คือว่า การเจริญภาวนาตามแนวนี้ช่วยให้
สามารถเจริญวิชา อันเป็นเครื่องช่วยให้รู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรมและใน
สภาวะที่แท้จริงของธรรมชาติตามที่ เป็นจริง จากการที่ได้ทั้งรู้และเห็น
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสภาวะจริงของสัจธรรมหรือนามรูปว่าเป็นอนิจจัง
ทุกขัง และอนัตตาได้โดยชัดแจ้ง จึงช่วยให้เห็นเป็นธรรมดาในความคิด
ขึ้นและความเสื่อมไปในจิต และเป็นเครื่องช่วยให้สามารถพบทานอริยา
กิลเลส ตัณหา อุปาทาน คือความยึดมั่น ถือนั่นในจิต ด้วยความเห็นผิดที่
ว่าจิตเป็นของเรา หรือเราเป็นตัวจิต จิตมีในตัวเรา หรือตัวเรามีในจิต ที่
รวมเรียกว่า **ลักกายทิฏฐิ อีก ๔ ประการ** ซึ่งเป็นเหตุแห่งทุกข์ ให้หมดสิ้น
ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อจิตหลุดพ้นจากอาสวกิลเลสแล้ว ก็รู้ชัดว่าจิตหลุดพ้นแล้ว ดังนี้
จึงควรที่สาธุชนจะพึงเจริญให้มาก แม้ผู้ปฏิบัติภาวนาธรรมที่ยังไม่ถึงธรรมกาย
หากหมั่นตรึก นึกให้เห็นดวงที่ใสหรือพระพุทธรูปขาวใส ณ ศูนย์กลางกาย
ให้ใจหยุดอยู่ในกลางดวงที่ใสที่ตรงกลางพระพุทธรูปขาวใส หรือ กาย
ละเอียดใดที่สามารถเจริญภาวนาถึงได้ ให้เห็นใสละเอียดอยู่เสมอในทุก
อิริยาบถแล้วจะได้ผลมากเช่นกัน เพราะการเจริญภาวนาดังกล่าวถูกทาง
สายกลาง คือกายในกาย เวทนาในเวทนา จิตในจิต และธรรมในธรรม
โดยผ่านดวงธรรม ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ และ
ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ มุ่งตรงต่อมรรค ผล และนิพพาน อันเป็นทางไป
ของพระพุทธเจ้า พระอรหันตเจ้าทั้งหลาย

ที่มา นิตยสารธรรมกาย ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔

เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๓๒

นั่งกรรมฐานแล้วบ้านะ ใจมันอยู่ข้างนอก

คัดมาจากคำอธิบายเกี่ยวกับสมาธิภาวนาวิชชาธรรมกาย บางส่วนของ

พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตตโม)

รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

โดยมีผู้ถาม แล้วท่านได้อธิบายตอบเป็นข้อๆ ดังนี้...

**อยากจะสนทนาเกี่ยวกับเรื่องประวัติความเป็นมาของวิชา
ธรรมกาย**

วิชชาธรรมกายเป็นวิชาที่พระพุทธเจ้าท่านเห็นที่ได้ต้นโพธิ์ เราเรียกว่า โคตรภู หรือ ธรรมกาย นั่นเป็นกายอีกกายหนึ่งที่จะนำเราเข้าสู่มรรคผล นิพพาน กายมนุษย์เราจะเข้ามรรคผลนิพพานไม่ได้ ในเวลาที่เรตายแล้วก็เอาไปเผา มีอีกกายหนึ่งที่เรนอนไปกลางคืนแล้วฝันเรียกว่า กายมนุษย์ละเอียด

กายมนุษย์ละเอียด (กายฝัน) นี่เวลาเรตาย แล้วมันไปทำหน้าที่ปลุกณะ กายมนุษย์ละเอียดทำหน้าที่เกิด

ถ้าเราจะไปเกิดบนสวรรค์เราต้องเอากายทิพย์ไป กายทิพย์ไปเกิดบนสวรรค์ได้ หรือจะไปนรกก็เอากายทิพย์ไป

ถ้าเรามีฌานเราก็ต้องเอากายรูปพรหมไป

ถ้าเรามีอรุพฌานเราก็ต้องเอากายอรุพพรหมไป

ถ้าเราจะไปนิพพาน เราก็ต้องเอากายธรรมไป

แต่ ถ้าเราเข้าถึงคุณธรรมของพระโสดาเราก็เห็นกายพระโสดา
ถ้าเรามีคุณธรรมของพระสกิทาคามีเราก็เห็นกายพระสกิทาคามี
ถ้าเราเข้าถึงคุณธรรมของพระอนาคามีเราก็เห็นกายพระอนาคามี
ถ้ามีคุณธรรมของพระอรหันต์ก็เห็นกายพระอรหันต์ได้ มันถอดไป
เป็นชั้นๆ ไป

อยากเรียนถามว่า วิชาธรรมกาย หลวงพ่อสดเป็นผู้ค้นพบหรือว่า....?

พระพุทธเจ้าท่านค้นพบไว้มาก่อนแล้ว

มีระบุในพระไตรปิฎก ?

มีในพระไตรปิฎก มีอยู่ในพระไตรปิฎกหลายตอน

ในสมัยพุทธกาลพระพุทธเจ้าเองก็....?

มีธรรมกายเหมือนกัน หมายถึงถ้าจะเข้าสำนักปฏิบัติธรรมต้องมี
ธรรมกายเหมือนกัน แล้วธรรมกายนี้ไม่ใช่มีเฉพาะคนไทยนะ มีทั่วไป ฝรั่งเศส
ก็มีธรรมกาย อินเดียก็มีธรรมกาย มีทั่วไป เคยมีศาสตราจารย์มหาวิทยาลัย
ปารีสอยู่มหาวิทยาลัยปารีส นั่นก็ได้ธรรมกายเหมือนกัน เคยสอนพระที่
ญี่ปุ่นเคยเห็นมีธรรมกาย

**สมมติว่าเป็นการปฏิบัติสมาธิโดยใช้อุบายอย่างอื่นไม่ใช่ดวงแก้ว
ไม่ทราบว่าจะเห็นธรรมกายเหมือนกันหรือไม่?**

เห็น แต่ว่าการทำสมาธินี้เราต้องอาศัยสิ่งสามอย่าง บริกรรมนิมิต
บริกรรมภาวนา และที่ตั้งของใจ ที่ตั้งของใจ ใจของเราเนี่ยอมมีที่ตั้งเหมือน
ของทุกอย่างที่มีที่ตั้งทั้งนั้น ถ้าไม่มีที่ตั้งก็ล้มมันก็เสียหาย ใจเราก็เหมือนกัน
ต้องมีที่ตั้ง จะไปตั้งที่ไหนจะต้องไปตั้งที่กลางตัว โบราณเขาเรียกว่าที่ สิบ และ
เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้วเราเรียกว่าที่ ศูนย์ “สิบ” “ศูนย์” นี่เป็นเรื่องสำคัญใน

การทำสมาธิ ถ้าเราเข้าสืบเข้าสู่ศูนย์ทำสมาธิ ถ้าเราเห็นองค์พระเราต้องเห็นตรงนี้

สังเกตดูเวลาเราจะนอนตาจะเปลือกขึ้น ตาเปลือกขึ้นใจมันก็เปลือกตาม ที่ศูนย์เป็นที่เกิด ที่ดับ ที่หลับ ที่ตื่น ถ้าเราจะ “เกิด” ใจต้องไปหยุดตรงนั้น “ตาย” ใจต้องหยุดตรงนั้น หลับก็หลับที่ตรงนั้น ตื่นต้องตื่นที่ตรงนั้น ต้องเห็นทุกคน

แม้ว่าจะปฏิบัติสมาธิในแนวไหน

ปฏิบัติสมาธิในแนวอะไรก็ตาม จะต้องเป็นสมณะ ต้องเห็นองค์พระที่นั่น ถ้าไปทำข้างนอกไม่ได้ผิดทาง ถ้าทำข้างนอก ที่เขานั่งกรรมฐานแล้ว บำનેใจมันอยู่ข้างนอกนะ ใจเราต้องอยู่ในตัวเองที่ศูนย์ ที่ว่าต้องมีน้ำเลี้ยงหัวใจ หล่อเลี้ยงน้ำเลี้ยงหัวใจ ใจมันอยู่ด้วยน้ำเลี้ยงหัวใจ คราวนี้เราถอนออกมาไว้ข้างนอกมันจะกลายเป็นโรคที่โบราณเขาเรียกว่า โรคบาทจิต โรคนอนไม่หลับ

เฉพาะพวกเพ่งกลืนใจไหม

ไม่ใช่ เพ่งกลืนนี้ถ้าเพ่งถูกแล้วได้นิมิตธรรมไว้ข้างในตัวแล้วเอาไปไว้ฐานที่ ๗ เลย เหนือสะดือ ๒ นิ้ว เอาไปไว้ที่นั่น ถ้าเราเพ่งข้างนอกเรื่อยๆ ไม่ได้จะเป็นบ้า เพราะฉะนั้นนั่งกรรมฐานจะต้องเอาจิตไปไว้ที่สืบที่ศูนย์ ใจจะหยุดนิ่งก็อยู่ที่นั่น ถ้าเราไปไว้ข้างนอก มันหยุดนิ่งเหมือนกันแต่มันจะทำให้เป็นบ้า

เคยเห็นมีเด็กคนหนึ่งนั่งภาวนาพูดอะไรเลอะๆ เลื่อนๆ ไปถามเขาดู ได้ความว่า เอาจิตไว้ข้างนอกไม่เข้าข้างใน แล้ว เราจะให้พวกนี้เอาจิตเข้าข้างใน ไม่เข้าหรงอก เพราะมันเคยแต่ข้างนอก พอวันที่ ๒ ที่ ๓ มันจะเข้า พอเข้ามันจะหลับ แต่พวกนี้นอนไม่หลับ กลางคืนนอนไม่หลับ มันเป็นอันตรายอย่างหนึ่งของการทำกรรมฐาน เพราะฉะนั้นการเรียนกรรมฐาน

เราต้องหาอาจารย์ที่รู้เรื่องจริงๆ เตี่ยนี้อาจารย์เยอะ ลูกศิษย์เป็นบ้าแก้มไม่ได้ ต้องมาหาเราให้แก๊ สมัยหลวงพ่อดัดปากน้ำนี่ คนเราเป็นโรคอย่างว่านี่นะเล่นกลลั่นเล่นอะไรแล้วมันไม่นุ่มเข้าไปในตัวเป็น บ้าเยอะแล้ว หลวงพ่อก็กั๊ก กั๊กแล้วให้กินยาบาทจิต พอกินยาบาทจิตแล้วก็ขย่อน แล้วทำให้นอนหลับ ได้เวลานอนหลับใจมันลงอยู่ที่ศูนย์กลาง

หลวงพ่อบางท่านบอกว่าที่ปฏิบัติสมาธิแล้วเป็นบ้าเพราะว่าคนนั้นเป็นบ้าอยู่แล้ว คนนั้นมีเชื้ออยู่แล้ว ?

ไม่ใช่ ใจมันออกจากศูนย์กลาง ใจมันออกจากตัว ใจนี่เรื่องใหญ่ ถ้าเราปฏิบัติกรรมฐานแล้วใจออกข้างนอกเป็นได้ทุกคนไม่ว่าผู้ชายไม่ว่าผู้หญิง

แต่รักษาได้ใช่ไหม

รักษาได้ด้วยวิธีให้นุ่มเอาใจไว้ที่กลางตัว (ฐานที่ ๓) มีหมอมารเรียนกับฉัน หมอแกเป็นแล้ว แกไปที่คลินิก แกไม่ให้กินยาให้เอาใจไปวางไว้ที่นั่น (ฐานที่ ๓) เตี่ยวก็หาย

ธรรมกายไม่ใช่กายมนุษย์ละเอียด?

ไม่ใช่กายมนุษย์ละเอียด ไม่ใช่กายรูปพรหมและกายอรูปพรหม เขาเรียกกายธรรม

**เป้าหมายการฝึกสมาธิตามแนววิชชาธรรมกายเพื่อบรรลุธรรมกาย
เพื่อให้บรรลุธรรมกายเพื่อให้เข้าสู่มรรคผลนิพพาน**

ที่มา: <http://www.dhammadaya.org/forum/index.php?topic=73.0>

หลวงพ่อกับในความทรงจำของลูกศิษย์

โดย คุณลุงทองหล่อ เตชะวิเศษ

หลวงพ่อกับท่านเดินกายธรรมาอยู่ตลอดเวลา ทำสมาธิจนกระทั่งเป็นนิสัย ไม่เปลี่ยนแปลง จนท่านอายุมากเข้าแล้ว รู้สึกว่าตอนท่านอายุ ๗๐ ปีกว่า ท่านได้เข้ารับการผ่าตัดสมอง รู้สึกว่าซีกซ้าย จนร่างกายข้างซ้าย ท่านทำงานท่านไม่ค่อยได้ จนอายุ ๘๐ กว่าก็ต้องมานั่งรถเข็น แต่ท่านก็ยังทรงสมาธิอยู่ตลอดเวลา บางคนก็หาว่าท่านดุ่มมั่ง อะไรมั่ง แต่จริงๆ แล้วท่านก็เป็นของท่านอย่างนั้น ไม่ค่อยยุ่งกับใคร มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เห็นแล้ว รู้สึกว่าบ้านนี้เค้าแปลก ท่านยืนอยู่บนกุฏิตรึงนอกชาน น้องชายหลวงพ่อกุณหาญมาเยี่ยม หลวงพ่อกำลังยืนมองลงมาเห็นคุณหาญ คุณหาญมองขึ้นไปข้างบน มองกันอยู่ ๕ นาทีได้ หลวงพ่อก็เข้าไปข้างใน คุณหาญก็กลับไป เป็นอย่างนั้น จะให้ท่านมานั่งคุยจ้อแบบพระองค์อื่นท่านไม่คุย ท่านเฉยๆ ของท่าน จนกระทั่งคนเฒ่าก็กลัว แต่จริงๆ แล้วท่านใจดี ถ้าจะหาลูกศิษย์ที่คุยกับท่านสนุกๆ คงจะมีน้อย แต่ว่าเราจะต้องปิดกุฏิแล้วคุยกัน ท่านสนุก

ท่านชอบไปตามป่าเขาธรรมชาติ ซึ่งผมพาท่านบ่อย ไปทะเลบ้าง เข้าป่าบ้าง ไปดูธรรมชาติ ดูน้ำตกอะไรต่ออะไรท่านไป ท่านบอกว่านี่คือธรรมะ ท่านเคยเล่าให้ฟังทีหนึ่งนะ สมัยพระพุทธเจ้า ท่านให้พระภิกษุไปเอาใบไม้มาให้กำหนึ่ง แล้วถามว่าใบไม้ที่อยู่ใกล้กำมีอันนี้ และใบไม้ที่อยู่ในป่าไหน อันไหนมากกว่ากัน ภิกษุก็บอกว่าในป่ามีมากกว่า นั่นแหละ ธรรมะที่

เราตลาคดสอนไว้ให้มีเพียงเท่านี้ แต่ธรรมะยังมีอีกเยอะแยะ เอาแค่นี้เอาให้ได้ก่อน นี่ท่านเล่าให้ฟังตอนไปเที่ยวเพชรบุรี ไปเชื่อนอะไรจำไม่ได้แล้ว สนุกดี กลางคืนก็ออกมาเดินเข็นรถท่านเดินตรงเนิน ประวัติท่านไม่มีอะไรมาก แต่จำไว้อย่างหนึ่งนะ ตั้งแต่พระรุ่น ๔ ลงมาเนี่ย ท่านทำหมด เพราะว่ากุฎิของท่านนะ มีสายสิญจน์โยงไปถึงห้องกายสิทธิ์หรือโรงงานทำวิชา ห้องนั้นสมัยผมเด็กๆ เคঁาเรียกว่าห้องกายสิทธิ์ ต้องทำตลอด

อารมณ์ขันของหลวงพ่อก็มี ผมก็แหย่หลวงพ่อเรื่อย บอกหลวงพ่อว่า หลวงพ่อทำตัวเหนื่อย ยี้มๆ เหนื่อย อย่าเอาแต่หน้าบึ้ง หลวงพ่อเป็นปุชชะนียบุคคลนะ หลวงพ่อบอกไม่ใช่ เป็นปุชชะนียบุคคล ไม่ใช่เป็นปุเป็นชะนีย หลวงพ่อเป็นคนตลกเจี๊ยบ ผมก็แหย่ท่านเรื่อย บางทีเราเข้ามา ท่านก็บอกว่า “นึกว่าจะไม่ได้อยู่ในโลกนี้ซะแล้ว” ผมก็บอกท่านว่า “อยู่ แต่ไม่อยากเข้ามา เพราะอะไรรู้ไหม เข้ามา คนนี้ก็มาหา คนนั้นก็มาหา” ท่านก็บอกว่า “มันก็เป็นอย่างนั้นแหละ แล้วเราก็กายไปเลยนะ” ก็บอกท่านว่า “ผมก็ต้องไปหาของผมบ้างสิ” อารมณ์ขันของหลวงพ่อก็มีเยอะ

มีครั้งหนึ่งที่ขำกลิ้งกัน คือหลวงพ่อบอกว่า ต้องเอาใจจรดศูนย์ตลอดเวลา เดินวิชาเข้านิพพานตลอดนะ ผมก็บอกท่านว่าผมรู้มานานแล้วครับ แต่หลวงพ่อคิดคุณะ คนทั่วไปจะให้ทำอย่างนั้นมันเหลือวิสัยนะ หลวงพ่อ จะให้ทุกคนเป็นพระพุทธรูปเจ้ากันทั้งหมดมันไม่ได้นะ หลวงพ่อ หลวงพ่อก็ทำท่าจะเขกหัว ผมบอกว่าเดี๋ยวผมเข็นรถหลวงพ่อล่อยจากเนินนะ แล้วก็หัวเราะกันขำกลิ้ง

หลวงพ่อในความทรงจำของ พระโคตมสุ โยริโนะ

ลูกศิษย์ชาวญี่ปุ่น ผู้มีส่วนช่วยประสานงานก่อตั้งวัดปากน้ำญี่ปุ่น

พระโยริโนะได้อุปสมบทในปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และได้ลาสิกขาในต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๘ กลับไปเป็นพระญี่ปุ่นเหมือนเดิม แม้ท่านจะได้อุปสมบทเป็นเวลาสั้นๆ ที่วัดปากน้ำ แต่ท่านปฏิบัติธรรมได้ผลดี และหลังจากท่านกลับไปประเทศญี่ปุ่น ท่านก็ยังมีการติดต่อกับทางวัดปากน้ำอยู่เรื่อยๆ ตลอดมา และได้เป็นส่วนสำคัญในการช่วยประสานงานก่อตั้งวัดปากน้ำญี่ปุ่น และเป็นผู้เขียนหนังสือคู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น (ถึง ๑๔ กาย) ภาษาญี่ปุ่น ดังที่ได้กล่าวประวัติของท่านไปแล้วในเบื้องต้น

หลังจากคณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้ได้ทราบของท่านมาหาหลวงพ่อ พระราชพรหมเถรในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ หลังจากหลวงพ่อมรณภาพ ไปได้ไม่นาน ทางคณะผู้ทำหนังสือจึงได้โทรทางไกลไปหาท่าน และได้ขอ ความเมตตาให้ท่านเขียนบทความระลึกถึงหลวงพ่อ ซึ่งท่านก็ยังไม่ได้รับปาก เลยชะทีเลย และการติดต่อท่านก็ค่อนข้างจะลำบาก เนื่องด้วยท่านไม่ใช้ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หรือโทรศัพท์มือถือเลย เราจึงได้ส่งรูปหลวงพ่อ และหนังสือที่ต่างๆไปให้ท่านตามที่อยู่วัดของท่านที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ไม่ได้รับ การติดต่อกลับมาอีก จนเราคิดว่าท่านคงจะติดภาระกิจและลืมเรื่อง เขียนบทความเสียแล้ว

จนในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ก่อนงานครบรอบหลวงพ่อ มรณภาพ ๑ ปี ท่านก็ได้ส่งรูปภาพและบทความถึงหลวงพ่อ จึงขออนุญาต นำมาแปลให้ทราบกันดังนี้

พระอาจารย์สอนสมถวิปัสสนาผู้มีพระคุณ

กราบนมัสการ ท่านอาจารย์คาวาคิตะ คุนิโอะ ขอพระอาจารย์ ประสพกับความสงบสุขในสัมปรายภพด้วยเทอญ

วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ (ปีโชวะที่ ๒๗) ข้าพเจ้าได้ไป ร่วมงานคล้ายวันเกิดท่านเจ้าพระคุณหลวงพ่อสมเด็จพระมหาธีรราชมั่ง- คลาจารย์ที่วัดปากน้ำ จากนั้นก็ได้ตั้งใจไปเยี่ยมท่านอาจารย์ที่กุฏิเหมือนที่ เคยปฏิบัติมาทุกๆ ครั้ง แต่กุฏิท่านซึ่งอยู่ชั้นสองได้ปิด และข้าพเจ้า ได้ลงมา เจอท่านแมชี และได้รับแจ้งว่าท่านมรณภาพไปแล้ว เมื่อทราบ ดังนั้นแล้วก็กลับประเทศญี่ปุ่นด้วยความรู้สึกหมดอาลัยและว่างเปล่า

ระหว่างที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมโครงการป้องกันรักษาโรคเรื้อน ในช่วงนั้นทางรัฐบาลประเทศอินเดีย ได้มีจดหมายเชิญมหาวิทยาลัยข้าพเจ้าให้ไปศึกษาดูงานที่อินเดียตามโรงพยาบาลและสถานรักษาโรคเรื้อนตามี่ต่างๆ ในอินเดีย รวมเวลาประมาณหนึ่งเดือน หลังจากนั้นก่อนกลับประเทศญี่ปุ่นข้าพเจ้าก็ได้มาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ (๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ – ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘) จากการแนะนำของหลวงพ่อบุญซึ่งเคยอยู่วัดเลียบและดูแลสุสานของคนญี่ปุ่น และท่านอาจารย์โคะตานิ คาเมทาโร่ จากสมาคมคนญี่ปุ่นในประเทศไทย WBF ซึ่งท่านทั้งสองเป็นคนที่มีความผูกพันกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นเพื่อนของบิดาข้าพเจ้า

หลังจากนั้นเป็นต้นมา ข้าพเจ้าก็ได้ท่านพระอาจารย์ควาคิตะ คอยดูแลอบรมสั่งสอนอย่างละเอียด เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในสมณเพศ เรื่องพระวินัย และการทำสมาธิ ในบางครั้งท่านก็ได้เมตตาพาข้าพเจ้าและพระภิกษุอื่นๆ อีกสองสามรูป เดินทางไปแต่เช้าตรู่ ไปที่บ้านโยม บิดามารดาท่าน เพื่อเจริญพระพุทธมนต์ รับสังฆทาน เป็นการฝึกข้าพเจ้าไปในตัวด้วย

มีอยู่วันหนึ่ง หลังจากนั่งสมาธิแล้ว ท่านก็ถามว่า เห็นอะไรบ้างไหม... ข้าพเจ้าก็ตอบ เหมือนดังที่เขียนในหนังสือคู่มือนั่งสมาธิภาษาญี่ปุ่นไว้ว่า เห็นเป็นสีเหมือนน้ำทะเล คลื่น หญา ร่วงหล่นลงมาสู่กันพื้น ต่อมาหลังจากนั้น อยู่มาอีกวันหนึ่งหลังนั่งสมาธิ ท่านก็พูดขึ้นมาว่า วันนี้น้ำตาเธอผ่องใสมาก ต่างจากทุกวัน เธอเห็นอะไรหรือ.... ข้าพเจ้าก็เรียนท่านว่า เห็นตัวเองทั้งตัวเหมือนแก้วผลึกใส มีรัศมีสีทองสว่างไสวประมาณหนึ่งนิ้วมือ นั่งขัดสมาธิอยู่ ท่านพระอาจารย์ก็กล่าวขึ้นว่า ดีแล้ว ถึงแม้จะเป็นคนไทยเอง คนที่ทำได้ เห็นได้อย่างนี้มันน้อยมาก

ขอให้พยายามทำสมาธิต่อไปนะ เหตุการณ์เหล่านี้ยังคงอยู่ในความทรงจำของข้าพเจ้า เหมือนเพิ่งเกิดขึ้นได้เมื่อ ๓ วันที่แล้ว

แม้จะเป็นระยะเวลาที่สั้น แต่ก็ได้รับประสบการณ์อันล้ำค่า และได้รับรู้ได้ประสบการณ์ชีวิต ที่ไม่สามารถหาได้ในประเทศญี่ปุ่น ได้ใช้ชีวิตช่วงอุปสมบทที่วัดปากน้ำนี้ ด้วยความรู้สึกอึดอัดใจในทุกๆ วัน ทั้งหมดนี้ต้องกราบนมัสการขอบพระคุณท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า อาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน และพระอาจารย์คาวาคิตะที่ได้ให้ความเมตตาและดูแลข้าพเจ้าเป็นอย่างดี บางคราวในเวลานฉันภัตตาหาร ท่านก็ได้นิมนต์อนุญาตให้ฉันฉันงวดเดียวกับท่านด้วย ได้ฉันภัตตาหารที่เผ็ด เบี้ยว อร่อย... และอื่นๆ รวมทั้งได้ไปบิณฑบาตรร่วมงานทำบุญ ที่จัดโดยลูกศิษย์ชาวไทย และโดยคนญี่ปุ่นที่อยู่ในสมาคมญี่ปุ่นในประเทศไทย รวมทั้งได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากทุกๆ ท่าน รอบข้าง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

หลังจากข้าพเจ้าได้เดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นแล้ว ท่านพระอาจารย์ได้ติดต่อ ขอให้เขียนหนังสือคู่มือการทำสมาธิสำหรับคนญี่ปุ่นขึ้นมา โดยข้าพเจ้าได้เขียนจากประสบการณ์โดยตรงของตนเอง ซึ่งก็ออกมาเป็น หนังสือคู่มือการทำสมาธิเบื้องต้น ภาษาญี่ปุ่น นั่นเอง

หลังจากนั้น พระอาจารย์และท่านเจ้าอาวาสก็ได้มีโอกาสมายเยือนประเทศญี่ปุ่นบ่อยๆ โดยมีท่านอาจารย์โคะตานิ คาเมทาโร่ ติดตามมาด้วย และได้ไปเยี่ยมสำรวจหลายๆ ที่ โดยตั้งใจว่าจะสร้างวัดไทยขึ้นที่ประเทศญี่ปุ่นเพื่อเป็นการเผยแพร่งานทำสมาธิ โดยปัจจุบันวัดปากน้ำญี่ปุ่นก็ได้สร้างขึ้นที่เมืองนาริตะ (๒๙๔-๑ Nakano Taiei-machi, Katori-gun, Chiba-ken Tel. ๐๔๗๔-๗๓-๘๐๕๐, Fax. ๐๔๗๔-๗๓-๘๐๕๓) ปัจจุบันมีคนไปกราบพระและนั่งสมาธิเป็นจำนวนมาก

รูปที่ส่งมาให้ด้วยนี้ คือรูปที่ถ่ายกับพระอาจารย์ควาวาคิตะ แต่จำ
สถานที่ไม่ค่อยได้ ได้พาท่านอาจารย์ไปจังหวัดแถบเมืองเกียวโตหลายๆ
ที่ คิดว่ารูปนี้น่าจะเป็นที่ศาลเจ้าياسุคุนิ

๑๘ เมษายน ปีเฮเซ ๒๘ (๒๕๕๙)

พระโคตมทูลุ โยริโนะ

瞑想の恩師

合掌 河北国男先生の御冥福を衷心より祈り申し上げます。
再拝。

平成27年(2015.2558)8月26日、フタノアキムにて、ロニ・ソムデット親下の
郷土誕生日式典後、何時もの様にアキムに参りましたが、閉じられて
メチーさんに不目にかかり、郷土遷化された、お事なきや。空しい思
いを感じました。

私は大学在学中、救済活動に参画、仁科政府より大学に招請があり、
一ヶ月程、各地の病院・施設への視察・訪問に参りました。
帰途、貴国と御縁が深い、お祖父の友人、藤井東水親下(フタノアキム
は、日本人会館館主)、日仏会・WBFの、谷尾太郎先生を介して、
フタノアキムにて得度を受けました(2507/12/18~2508/1/18)

河北先生とはその時以来、僧院生活、戒律、サマナー、全面的な教育を、
時には先生の寢床へ早朝より教(お)僧侶方と共に御供養の席に(実習)
連れ込行、て下りました。

ある日、サマナーが終り、訪問がありました。何か見えたか……と、瞑想の契
にも書きましたが、海の色・波・鈴・草が既に空の座に落ちた事と、
又3/14日に、今日、君の顔が澄んで何時もと違う、何か見えたか……と、
自今全身が水晶の様に透明でアキムには指一本這金輝き美し
独坐・サマナーの姿でした。申しと仰りました。
先生はたいへんでもなかなか見守る事は少ないが、瞑想を勧めなさいと。
スウ3日前のことと、今も忘れられません。

短期にはありましたが貴国の経験・体得、日本ではなかなか人生の教養と
交えた毎日と、お話しができました。私も今の僧院暮らし、アキムに24
河北先生の座に御面会、より(お)僧侶方、車座・洞窟に参り下り。

去に幸い「エ・アロイ……」と、又「エ・アロイ・アロイ」と、外国信者の方々、日本人会の方々、周囲の皆様との温かい御加護と、素人感謝"あり"となります。

帰国後先ずより、日本人向けの「瞑想」と書いて教へるの要請があり、拙い但々なりな体験談を書かせていただきました。
「瞑想の素」です。

其の後、住職様と日本訪日される事が多く、小谷龜太郎先生と
同伴され、各地を視察されました。日本にクイ手(瞑想堂・普及)と、
現在成田(〒279-0237, 274-1 NAKANO TAIEI^{MAEHI} KATORI-GUN CHIBA-KEN
Tel. 0478-73-8090, Fax 0478-73-8093.)
フットバウム日本別院として、多くの方が参拝・瞑想をされられます。

同封写真1枚、河地先生と写したものが、場所を見い出ません。
先生とは京都方面各地を同行させていた元主です。
諸国神社に行かれた中され、智恵にかと思えます。

以上、

- 大変記事が通く御申請御座ります、大変無事と存じます。
- 先生は御供養(法要の日・時・場所を再度確認したい)と、不敬な地、
合掌。

平成28年、2017. 4月18日。

外国、ワサカ様。

從邸公徹

จดหมายจากพระโยริโนะ
ถึงคณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้

สักริหาริก

ของ

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

ในประเทศไทย

พระโชริโนะ ได้เคยอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ ๒๘ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยมีเจ้าประคุณ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ซึ่งในขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่ พระราชเวที เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสมณธรรมทาน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระครูญาณปริชา เป็นพระอนุสาวนาจารย์

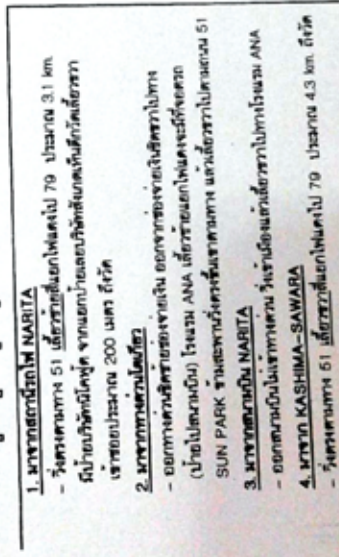
ในขณะที่ยังอุปสมบทอยู่ได้เป็นผู้มีศีลาจารวัตรงดงาม และได้ศึกษาพระธรรมวินัยในฝ่ายเถรวาทอยู่จนตลอดพรรษา

ปัจจุบันครองสมณเพศในฝ่ายมหานิกายอยู่ที่วัด HONJO-JI 242, MAMEDO-CHO, KOHOKU-KU, YOKOHAMA, JAPAN.

จักรแก้ว ๓๐

УВАЖЕЊЕ

หลวงพ่อกับในความทรงจำของ พระโตโมจิ อุระตะ กุรุตโน ลูกศิษย์ชาวญี่ปุ่น

ท่านอุระตะได้อุปสมบทที่วัดปากน้ำในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ปัจจุบันท่านกลับไปอยู่ประเทศญี่ปุ่น ท่านได้เล่าถึงการที่ได้มาบวชที่วัดไทย และได้เล่าถึงหลวงพ่อพระราชมงคลในเว็บ blog ภาษาญี่ปุ่นของท่านในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ก่อนหลวงพ่อมรณภาพได้ประมาณ ๒ เดือน ท่านได้เล่าถึงความประทับใจที่ได้มาเรียนพระกัมมัฏฐานจากหลวงพ่อกับและกล่าวยกย่องหลวงพ่อกับว่าเป็นพระอาจารย์ที่มีรู้ลึลึก และมีอุปการคุณอย่างมากทางคณะจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ได้เจอเว็บเพจของท่านโดยบังเอิญจากการค้นหาข้อมูลของหลวงพ่อกับเป็นภาษาญี่ปุ่น จึงได้ขออนุญาตท่านนำข้อความมาแปลให้ทราบกัน

ท่านอุระตะสมัยหนุ่มๆ จากเว็บเพจของท่าน

รูปพระอุระตะตอนอุปสมบท
(ท่านพระอุระตะส่งมาให้)

๕๔.สามเณรเอจิ	กาโต		๒๗ ธันวาคม ๒๕
๕๕.สามเณรจีนเต็ง	ไอริโอ		๒๗ ธันวาคม ๒๕
๕๖.พระทศมະกัจ	ไอริโนะ	มหารัตโน	๑๕ กรกฎาคม ๒
๕๗.พระทากาจิ	คิมบาร่า	อาทิจุรตโน	๔ พฤษภาคม ๒๕
๕๘.พระโทะโมจิ	อุระตะ	กุรุรตโน	๒ กรกฎาคม ๒๕
๕๙.พระโอะซามุ	ชิบุอิ	กุสสรัตโน	๒ กรกฎาคม ๒๕
๖๐.พระคาสุโอะ	ฮิโนะ	คิรตโน	๒๗ พฤศจิกายน ๒

พระโทะโมจิ อุระตะ กุรุรตโน อุปสมบทเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐
(หมายเลข ๕๘, ที่มา จดหมายเหตุ วัดปากน้ำญี่ปุ่น
อนุภาพแห่งมิตรภาพไทย-ญี่ปุ่น)

河北国建師(先生) 小谷亀太郎(先生) 小谷亀太郎(先生) (1918-2008)

忘れえぬ先生方

ネットで見かけた。タイと共に歩んで 泰国日本人会百年史・・・
故人を偲びながら「小谷亀太郎先生」の記述に、小谷先生のお人柄について懐かしく拝読させて頂きました。

ワットヤップ内の日本人納骨堂から、渡しをわたってパーシーチェルン地区の河口に勾うと、ワットバナムという伽藍が現れます。

この伽藍が日本と関わりが深いのは、小谷亀太郎先生と伽藍の副住職であられた現在96歳の河北国建師「小谷亀太郎先生」(先生)の存在が大きいのではないのでしょうか。

ที่มา <http://blog.livedoor.jp/tomoji0413/archives/2015-04.html>

(แปล) จากข้อความที่โพสต์ในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘...

“ท่านพระอาจารย์ทั้งหลายที่มีอาจลิม....

คุณอินเทอร์เน็ตผ่านๆ ได้เจอประวัติของสมาคมคนญี่ปุ่นในประเทศไทย ที่มีประวัติยาวนานถึงหนึ่งร้อยปีแล้ว

ได้อ่านบทความที่ท่านอาจารย์โคตานิ คาเมทาโร่ ที่ได้ถึงแก่กรรม แล้วได้เขียนไว้ ทำให้หวนระลึกถึงท่านอีกครั้ง

ที่วัดเลียบมีวิหารบรรจุอัฐิชาวญี่ปุ่นอยู่ เมื่อข้ามสะพานแล้วตรงไป ด้านเขตภาษีเจริญก็จะเจอวัดที่ชื่อว่าวัดปากน้ำ วัดนี้มีความสัมพันธ์ลึกซึ้ง กับญี่ปุ่น ก็น่าจะสืบเนื่องมาจากอาจารย์โคตานิ คาเมทาโร่และพระราช พรหมเถร (วโรหิต คุนิฮิโกะ) รองเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ ซึ่งปัจจุบันมีอายุ ๙๖ ปีแล้ว”

“ตอนนั้น สมัยที่ข้าพเจ้าพำนักอยู่ที่ประเทศไทยนั้น ท่านอาจารย์ โคตานิ คาเมทาโร่ ได้เคยกล่าวว่า เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์นี้ ต่อไปท่าน จะได้เป็นสมเด็จนะ และท่านอาจารย์ก็ยังได้เคยให้นิมนต์ข้าพเจ้าและ พระญี่ปุ่นทั้งหมด ๕ องค์ไปฉันเพลที่บ้านด้วย

รวมทั้งการที่ข้าพเจ้าได้นั่งสมาธิกับท่านพระอาจารย์คาเวคิตะ คุนิโอะ (พระราชพรหมเถร) เป็นประจำ ที่กุฏิของท่านที่ท่านเปิดสอน การที่ได้ นั่งสมาธิโดยมีแนวของท่านนั่งอยู่บนตัก รวมทั้งการที่ได้ไปเข้าพรรษาที่ ๒ ที่วัดของพระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล) ซึ่งเป็นศิษย์ของ พระอาจารย์คาเวคิตะ (พระราชพรหมเถร) ทั้งหมดเหล่านี้ เป็นความทรงจำ อันอบอุ่นที่ทำให้หวนระลึกถึง”

在座当时に小谷亀太郎先生から、ワットバクナムのご住職「สมเด็จพระพรหมญาณมัจฉาจารย์ (พระพรหมญาณมัจฉาจารย์)」は、将来ソムデットになられますよとおっしゃったことや、日本人会とパイプが深い日本人納骨堂堂守殿と日本人の比丘らをご自宅でのモーモン(供養)にご招待していただき、心優しいご馳走で先生の奥様とご歓談させていただきました。

また、河北国雄師「พระวิสุทธิธรรมราชพรหมานน (พระวิสุทธิธรรมราชพรหมานน)」先生が自席で指導されていた瞑想牧堂に通い、先生のネコを抱えながら瞑想したこと、河北先生をご師事されていた「พระเทพญาณมรณอล (สมเด็จพระญาณมรณอล)」先生の(都内で2度目の)雨安居を過ごさせていだいたことを懐かしく思い出しました。

無知蒙昧で愚鈍な人生を歩んで来たわたしですが、偉大な良き諸師先生方にお会いできたことは、わたしの人生における最大の財産です。

あの頃... 留宿にやさしく見守っていただきました慈愛に感謝申し上げます。

通りすがりの比丘

糸の花や 月は東に 日は西に

奇異は差異 吾もと違ふが 過去の眞

河北国雄師(先生) พระวิสุทธิธรรมราชพรหมานน (พระ วิสุทธิธรรมราช)

ที่มา <http://blog.livedoor.jp/tomoji0413/archives/2015-04.html>

“สำหรับคนโง่เขลาเบาปัญญาที่เคยใช้ชีวิตอย่างไรค่าเยี่ยงข้าพเจ้า การที่ได้พบครูบาอาจารย์ที่ประเสริฐที่เปี่ยมด้วยเมตตาเช่นนี้ ถือเป็นสิ่งล้ำค่าที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้า

ขอกราบนมัสการและขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ดูแลและให้ความเมตตาข้าพเจ้าในตอนนั้น....”

หลังจากหลวงพ่อพระราชพรหมเถรมรณภาพได้สองวัน คณะผู้จัดทำหนังสือก็เจอเว็บของท่านพระอุระตะ จึงได้เขียนเว็บบอร์ดเรียนให้ท่านทราบ ว่าหลวงพ่อเพิ่งมรณภาพไปเมื่อไม่กี่วัน... ท่านจึงได้เขียนบทความไว้อาลัยหลวงพ่อขึ้นในเว็บเพจของท่านเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

河北国雄先生ประวัติ พระราชพรหมเถร (พระ คณฤศณ)を読んで

河北国雄先生ประวัติ พระราชพรหมเถร (พระ คณฤศณ)のご御遷化を悼み、ここに哀悼の意を
捧げます。

私が河北国雄先生にはじめてお会いしたのは、先生が訪日されていた時でした。

戦前、戦後の激動の時代を体験された先生は、一見恐そうで、凛としている雰囲気を感じま
した。

ที่มา <http://blog.livedoor.jp/tomoji0413/archives/53122394.html>
(แปล) จากข้อความที่โพสต์ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ...

“ขอกราบนมัสการและไว้อาลัยต่อการมรณภาพของท่าน
พระอาจารย์คาวะคิตะ คุนิโอะ (พระราชพรหมเถร)

ข้าพเจ้าได้เจอพระอาจารย์คาวะคิตะ คุนิโอะ ครั้งแรกเมื่อท่าน
พระอาจารย์ได้เดินทางไปญี่ปุ่น ตอนนั้นพระอาจารย์ผู้เป็นผู้มีประสบการณ์
ผ่านสงครามโลกมา ตั้งแต่ก่อนสงครามและหลังสงคราม ทำให้พระอาจารย์
ดูเฟิ่นๆ ว่าเป็นคนน่ากลัว แต่จริงๆ แล้วรู้สึกได้ถึงความเมตตาและกิริยา
อาการที่น่าเคารพของท่าน”

“ได้ดู Facebook ของวัดปากน้ำ เห็นพระอาจารย์ที่คุ้นเคยหลายๆ รูปที่บัดนี้ผมที่เคยดกดำของท่านเหล่านั้นได้มีสีขาวเจปนเป็นอย่างมาก รวมทั้งข่าวการมรณภาพและพิธีทำบุญสวดพระอภิธรรมของท่าน พระอาจารย์คาวะคิตะ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกน้ำตาซึมขึ้นมาทันที”

(แปลโดยย่อ: กลอนญี่ปุ่นที่ท่านอุระตะแต่งเอง...)

“สายน้ำแห่งแม่น้ำโขงไหลไม่ขาดสาย และไหลไปไม่กลับ...

เหล่าผู้คนที่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ พรุ่งนี้ บ้างก็ล้มหายตายจากไป

เปรียบเหมือนฟองของน้ำที่สลายหายไปในพริบตา...”

ワットバクナムのFacebookを拝見し、剃髪の黒髪に白い物が多くなられた先生諸師の懐かしいお顔と河北国雄先生の御遷化に目頭が熱くなりました。

メコンの流れは絶えずして、しかももとの水にあらず。

よどみに浮ぶうたかたは、久しくとどまることなし。

世の中にある人とすみかと、またかくの如しあしたに死し、ゆるべに生るゝならむ、たゞこの泡にぞ似たとける...

電腦山の庵に住して以来？、報恩の感謝と共に、先生諸師の教えを先しながらも...煩惱におぼれる日々を過ごしてきました。

生きている限りは、先生諸師の教えに近づく為に努力を続けてゆくつもりです。

河北国雄先生ประวัติพระราชาพรหมเถร (พระคณฤศณโม) は、日本におけるテーラワダ仏教の伝道・普及に大きな功績を成し遂げ、先生がいらっしゃらなければ、日本における成田のワットバクナム建立はないと言っても過言では有りません。

今でこそテーラワダ寺院等が建立され、タイ法式による得度式が日本で行われることも珍しく有りませんが、以前、河北先生が立ち会われた得度式について、インド哲学の巨匠、故中村元先生が日本仏教史にとって歴史的なことであるとお話されたのを記憶しております。

<http://blog.livedoor.jp/tomoji0413/archives/53122394.html>

รูปที่ท่านพระอุรุตะส่งมาให้

“ตั้งแต่ข้าพเจ้ามาอยู่วัดนี้ แม้ปัจจุบันจะยังต้องต่อสู้กับกิเลสทุกวัน ข้าพเจ้าก็รู้สึกขอบพระคุณในความเมตตาของพระอาจารย์ทั้งหลาย และได้คำสอนของท่านทั้งหลายเหล่านั้นมาช่วยในการใช้ชีวิต

ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่นี้ ข้าพเจ้าจะพยายามประพฤติตนให้ใกล้เคียงกับคำสอนที่ท่านพระอาจารย์ทั้งหลายได้ให้โอวาทไว้

ท่านพระอาจารย์คาวะคิตะ คุณิโอะ (พระราชพรหมเถร) ได้ทุ่มเทและมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เถรวาทในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าถ้าไม่มีพระอาจารย์แล้ว ก็อาจไม่สามารถก่อตั้งวัดปากน้ำญี่ปุ่นที่เมื่อนาริตะสำเร็จได้ก็เป็นได้

ณ ปัจจุบัน แม้การที่มีวัดเถรวาทสร้างขึ้นในประเทศญี่ปุ่น หรือการมีการอุปสมบทแบบไทยในญี่ปุ่น อาจจะเป็นเรื่องไม่แปลก แต่ในสมัยก่อนนั้น ท่านอาจารย์นาคะมุระ ฮาจิเมะ ซึ่งเป็นนักปราชญ์สาขาปรัชญาอินเดียนที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น ได้เคยกล่าวไว้ว่า การที่พระอาจารย์คาวะคิตะได้มาที่ญี่ปุ่นเพื่อร่วมพิธีอุปสมบทพระญี่ปุ่นนั้น ถือเป็นหน้าสำคัญหน้าหนึ่งในประวัติศาสตร์ของพระพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่น”

“คนโง่เขลาอย่างข้าพเจ้า ก่อนอุปสมบท ก็ไม่รู้ภาษาไทยเลย ปัจจุบันก็ยังไม่รู้ แต่ว่าศาสนาพุทธในประเทศไทยที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตาก็คงให้ความต้อนรับข้าพเจ้าเป็นอย่างดี

ณ ตอนนั้น ท่านพระอาจารย์คาวะคิตะ คุณิโอะได้เคยพาข้าพเจ้าไปร่วมเจริญพระพุทธมนต์ในพิธีเปิดบริษัทญี่ปุ่นแห่งหนึ่ง และการที่ได้รับประทานทุเรียนเป็นครั้งแรกที่ภูมิจังหวัดที่ท่านสอนพระกัมมัฏฐาน การที่ได้ทอดแหของท่านไปนั่งภาวนาไป และอื่นๆ ล้วนอยู่ในความทรงจำทั้งสิ้น

ในตอนนั้น ท่านพระอาจารย์ได้ให้โอกาสที่ล้ำค่า ให้ข้าพเจ้าได้ร่วมอุปสมบทกับพระสงฆ์ไทย ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ และได้ดูแลข้าพเจ้าที่ไร้ปัญญาตลอดมา ให้ได้เรียนรู้ ศิลหัตถ์ ศิลปะ การปลงอาบัติเมื่อทำผิดศีล และ

รวมทั้งพระอาจารย์ชาวไทยรูปอื่นๆ โดยเฉพาะพระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล) ข้าพเจ้าขอกราบขอขมาและอโหสิกรรม ขอให้ท่านทั้งหลายอดโทษ หากข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกินหรือเคยทำความเดือดร้อนให้ และในที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณทุกๆ ท่านที่ได้ช่วยเหลืออุปถัมภ์ ข้าพเจ้าในกาลที่ผ่านมา ขอกราบขอบพระคุณ

กราบนมัสการ”

おばかな私は出家前、タイのことやタイ語はまるで分かりませんでした。

今でも分かりません。

それでも僕の広いタイ仏教は快く、私を受入れてくれました。

当時、河北国雄先生(พระครูธรรมพรหมเถร (พระคุณคุณโม))に日系企業の竣工式での読経に同行させて頂いたこと、先生が瞑想指導する僧房で初めてドリアンを頂いたこと、先生のネコを抱えながらの瞑想、etc... 懐かしい思い出です。

タイ仏教において出家させていたいただいたことで、仏教とともにあるタイの社会生活をちょっぴり理解することができたと私は信じています。

あの頃、タイのサンガに参加させていただき学ぶという貴重な機会をいただき、また、無知蒙昧な私の五戒、誤解、八戒、破戒、... 懺悔の日々を見守っていただいた河北国雄先生(พระครูธรรมพรหมเถร (พระคุณคุณโม))、タイの諸先生、特にพระเทพญาณมงคล (เสริมชัยชยมงฺคโล) 先生には、おばかな安居僧として、多大なご迷惑をおかけしましたことを深く反省し、懺悔お詫び申し上げます。

そして、お世話になりました皆様に感謝いたします。ありがとうございました。

合掌

煩惱の 雲間の月の 晴れゆくを しばし待ちける おばか比丘かな
西園寺マルコ 珍古今和歌集 237番

月影や四門四宗もただ一つ
松尾芭蕉

願はくは花の下にて春死なん そのきさらぎの望月のころ
西行法師

<http://blog.livedoor.jp/tomoji0413/archives/53122394.html>

กุฏิหลวงพ่อดำในวันนี้...

สานต่อปณิธานของหลวงพ่อ.....

... แม้วันนี้หลวงพ่อก็ไม่ได้อยู่กับพวกเรานั่งสมาธิแล้ว แต่หลวงพ่อสมเด็จเจ้าอาวาสวัดปากน้ำก็เมตตาและอนุญาตให้ ท่านหลวงลุงพระครูไกรสรวิลาส (ณัฐนันท์ กุลสิริ) รองอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา วัดปากน้ำหลวงพ่อสุนัน และหลวงพ่อไพศาล สืบสานเจตนารมณ์ของหลวงพ่อดีต่อไป

โดยยังให้มีการนั่งสมาธิที่ห้องใต้กุฏิของท่านที่ตึกบวรเทพมุนีข้างหอพระศพหลวงพ่อสต และท่านทั้ง ๓ รูป ก็เมตตามานั่งคุมกัมมัฏฐานและเปิดเทปเสียงสอนนั่งกัมมัฏฐานของหลวงพ่อ (พระราชพรหมเถร) ทุกวัน เวลาเดิมคือ ๑๘.๐๐-๑๘.๓๐ เสมือนตอนหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่.....

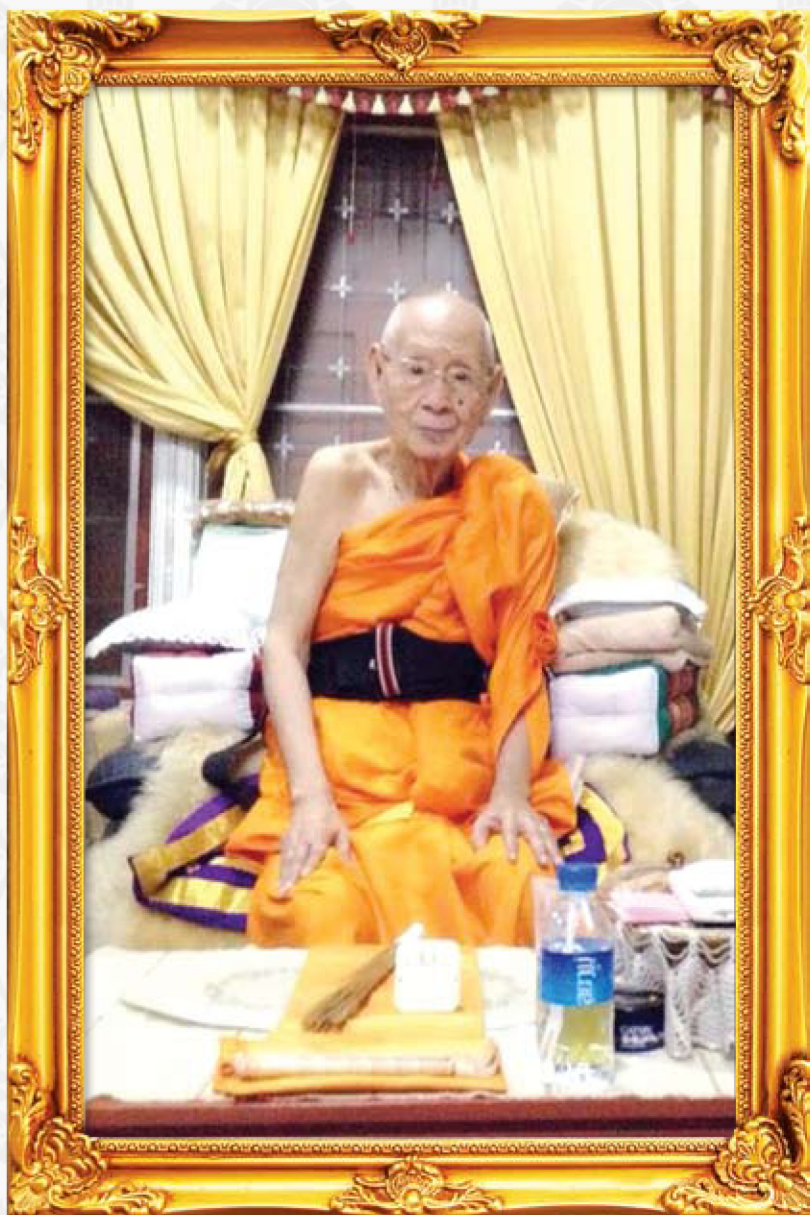
รายนามผู้ร่วมพิมพ์หนังสือหลวงพ่อกาวนา

ชื่อ	จำนวน
๑ พระครูไกรสรวิลาส (ณัฐนันท์ กุลสิริ)	๔,๐๐๐
๒ พระมหาปราโมทย์ ปโมทิต	๕,๐๐๐
๓ พระมหาภัทระ วิริยงุโร	๑,๐๐๐
๔ พระมหาอธิโชค สุโขโต	๑,๐๐๐
๕ พระมหาพิเชษฐ กนตเชฏโฐ	๑,๐๐๐
๖ พระมหาชินฉัฐพนธ์ วชิรวโส	๑,๐๐๐
๗ พระมหาสมชาติ สุชาโต และญาติมิตร	๑,๐๐๐
๘ พระมหาพร้อมไพบูลย์ สุขเมธโส	๑,๐๐๐
๙ พระมหาธีรชัย ธีรชัย	๕๐๐
๑๐ พระมหาชินวิชัย จารุธมโม	๑,๐๐๐
๑๑ พระมหาสมพร วรธมโม	๕๐๐
๑๒ พระอุดม อุตตมปัญโญ	๑,๐๐๐
๑๓ พระมหาชินภัทร ฉินนาลโย	๑,๐๐๐
๑๔ พระครูสมุห์เขต ปฐมวาลี	๓๐๐
๑๕ พระจำนงค์ อุตตานุกรโก	๒,๑๐๐
๑๖ พระปลัดนิติศักดิ์ อคฺคปญโญ	๒๐๐
๑๗ คุณทองหล่อ เตชะวิเศษ	๑๕,๐๐๐
๑๘ คุณกิตต์-วัลภา-วาสนี วิสุทธิวิเศษ และครอบครัว	๑๑,๘๐๐
๑๙ คุณฉัฐภักคินทร์ สกุลวรรธน์	๑๐,๐๐๐
๒๐ คุณสุวิชัย วิจารณ์วานิช และครอบครัว	๑๐,๐๐๐
๒๑ ทญ.ภาณิดา มหาพัฒนานกุล	๑๐,๐๐๐

๒๒	คุณภัคกร-ปริญยา เมืองนิล และครอบครัว	๕,๐๐๐
๒๓	คุณวรภัทร-จงดี-ณภัทร ลัคนทินวงศ์ และญาติมิตร	๕,๐๐๐
๒๔	คุณอ้อยทิพย์ วิลมโมช และครอบครัว	๕,๐๐๐
๒๕	คุณน้ำค้าง โหม่งษ์ - คุณวิฑาร บุญช่วย	๓,๐๐๐
๒๖	คุณสุกัญญา อารีย์รวมเขต	๓,๐๐๐
๒๗	ว่าที่ร.ต.หญิงณัฐวิภาณี โพธิ์สวัสดิ์ และญาติมิตร	๒,๕๐๐
๒๘	คุณกฤษฎา บุญมา	๒,๐๐๐
๒๙	คุณศรีสุภาภักดิ์ ลันตศิริ	๒,๐๐๐
๓๐	ผู้ไม่ออกนาม ๖ ท่าน	๑,๒๐๐
๓๑	ครอบครัวเมธางกูร-ชมพูนุท	๑,๐๐๐
๓๒	ครอบครัวว่องอมรนิธิ	๑,๐๐๐
๓๓	คุณเอมรล สุขอภิชาติ และญาติมิตร	๑,๐๐๐
๓๔	คุณเอียงแคง แซ่ลี้ และลูกหลาน	๑,๐๐๐
๓๕	คุณจุมพล และญาติมิตร	๑,๐๐๐
๓๖	คุณณชภากร จงนิรภาคย์ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๗	คุณดารณี ลิทธิผลกุล	๑,๐๐๐
๓๘	คุณธนัตพงษ์ วัฒนเศรษฐสิริ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๙	คุณธานินทร์ โรจน์สรารมย์	๑,๐๐๐
๔๐	คุณบุญสืบ-ศุภวรรณ-ประชา เขยศิริกุล, คุณแมนิตย์ แซ่ลี้, คุณอรอุษา สมบัติใหม่	๑,๐๐๐
๔๑	คุณปรเมษฐ-กนกพร-ด.ช วัศศรัณย์- ด.ญ.ศิริภัสสร อุตตาทกุล	๑,๐๐๐
๔๒	คุณปัทมา สุขศรี-รณกร ฤกษ์สันติวิวงศ์ และครอบครัว	๑,๐๐๐

๔๓	คุณพรพรรณทิพย์ จิระพันธุ์	๑,๐๐๐
๔๔	คุณภาวัต-ธนิฐฐา-ธนกร กาญจนภาสอังกูร	๑,๐๐๐
๔๕	คุณภาวิดา ตรีนุชจรัสกุล และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๖	คุณลักษมี-ทวิวัฒน์ เต็มฤทธิ	๑,๐๐๐
๔๗	คุณวัฒนา อุดมภักดีพงศ์ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔๘	คุณวิโรจน์ ตัณฑะธีระศักดิ์	๑,๐๐๐
๔๙	คุณวิทวัส ปิวาวัฒนพานิช และปวีรณัฐ วันเด่น	๑,๐๐๐
๕๐	คุณวิภาดา กองทอง	๑,๐๐๐
๕๑	คุณสงวนศรี เดชพรเทวัญ	๑,๐๐๐
๕๒	คุณอังสนา ลิ่มพิทักษ์	๑,๐๐๐
๕๓	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๑,๐๐๐
๕๔	ดช.พบภวัฒน์ จิโรจน์วิรัช	๙๐๐
๕๕	คุณจิรเดช-วรทยา-กันตา	๕๐๐
๕๖	คุณชาญวิทย์ แซ่เฮ้ง และครอบครัว	๕๐๐
๕๗	คุณญาดา ลอประยูร-ณปภัชชา เจียรเดชาพร	๕๐๐
๕๘	คุณดลชา เปรมปรานี และณัฐฐิตา พัทธกุลเขมศิริ	๕๐๐
๕๙	คุณทิพจุฑา เขยศิริกุล	๕๐๐
๖๐	คุณธงชัย-บรรจง สุวรรณ และครอบครัว	๕๐๐
๖๑	คุณปัทมาทิพย์ มงคลศรี	๕๐๐
๖๒	คุณวรุฑ อาชวานนท์	๕๐๐
๖๓	คุณศรินทร์า เขยศิริกุล	๕๐๐
๖๔	คุณสุนันท์ ชัยวิบูลย์ผล	๕๐๐
๖๕	คุณอภิวัดน์ มีลาภ	๕๐๐
๖๖	คุณอุ้ย แซ่ด่าน	๕๐๐

๖๗	ดร. มณฑกาญจน์ ทองเวย	๕๐๐
๖๘	น.ส.ศรีอัสพร ศิริพิพัฒน์	๕๐๐
๖๙	นางวรรณภา ภัตติชาติ	๕๐๐
๗๐	คุณศักดิ์สิทธิ์ ประสิทธิ์ชัยชำนะ, ครอบครัวปันตา, คุณกฤษฎาพันธ์ นิธิศิริภัสสร, คุณดลพัฒน์-พัจรวงศ์ ธนรัตน์โชติ, คุณนฤภัค ศักดิ์เจริญสิทธิ์/เฮนดร้า และครอบครัว, คุณนวกัศร ว่องมงคลวัฒน์, คุณนส.กัญจน์ณัฐ จินดาสุรัตน์คำ, คุณสุชาติ วีระปัญญาวัฒน์, คุณกฤษฎีทัศน์ เลิศโสภากาภรณ์, คุณณัฐปาไลดา ทวีเกื้อกุลกิจ-วรรณท สุขเจริญพงษ์, คุณพงษ์อนันต์ ขาวเผือก, คุณคันสนีย์ โชควิวัฒน์ไพศาล และครอบครัว, คุณสมบัติ ทวีผลเจริญ, คุณสุธีรา อนันตวรสกุล, คุณสุปราณี เจริญรัชราภัย, ว่าที่ร.ต.เศรษฐพัชร สิงห์จันทร์	๒,๕๐๐

พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตตโม)

คณุตตมมหาเถรสุสาวิภูติคาถา

โย สาสเน มหาเถโร
 นิวุตโถ โหติ อาราเม
 โส ราชพรมุหเถโรติ
 เมธาวิ รมมกายสุส
 สุพุทธิ ทิมทสสาวิ
 เปสโล เอส สนตญโฐ
 เถโร กาลก โตทานิ
 ขสมี ว อุกคโต ภานุ
 สรमानา คุณนตสุส
 โย เอเตน อนุปโตโต
 เอตสุส อานุภาเวน
 นิพพุธ วนณสมปนนา
 เขมิโน พลวนโต จ

คณุตโตเมติ วิสสุโต
 คงคาภิฆนามเก
 ราชทินนาภิธานโก
 ลิสสานัน อนุสาสโก
 เมตตาทิยุดตมานโส
 สลเลขธมมสนธิโต
 สุกิตติ ตสส ปากโฏ
 อพภา มุตโต ว จนทิมมา
 มยํ ปตติ ททาม เส
 ธมมกาโยปี สาสเน
 สพุเพ มยํ จิรายุกา
 สุขี โทม อนามยา
 สนติ ปโปม สาสเนติฯ

พระมหามนตรี ขนดิสารุ ปธ.๙ ประพันธ์